

Nr. 13 – 2002
Side 1551 – 1669

NORSK LOVTIDEND

Avd. I

Lover og sentrale forskrifter mv.

Nr. 13
Utgitt 6. november 2002

Innhold

Side

Lover og ikrafttredelser. Delegering av myndighet

2002

April	1. Deleg. av myndighet til Statens ungdoms- og adopsjonskontor etter lov om ekteskap § 1, § 2, § 3, § 12 første ledd bokstav a, § 16, § 20, § 21 og § 22 (Nr. 1090).....	1588
Okt.	11. Deleg. av myndighet i enkelte bestemmelser på familierettsområdet (Nr. 1097).....	1607
Okt.	14. Ikrafttr. av lov av 7. juni 2002 nr. 19 om personnavn (navneloven) (Nr. 1126).....	1628
Okt.	18. Deleg. av myndighet til Arbeids- og administrasjonsdepartementet etter lov om tilsyn med elektriske anlegg og elektrisk utstyr § 12 fjerde ledd (Nr. 1131).....	1663

Forskrifter

2002

Aug.	22. Forskrift om særskilte beskyttelsestiltak ved innførsel fra Chile i forbindelse med utbrudd av aviær influensa (hønspest) (Nr. 1086).....	1568
Okt.	4. Forskrift om lokal luftkvalitet (Nr. 1088).....	1571
Okt.	4. Forskrift om grenseverdier for støy (Nr. 1089).....	1582
Sept.	26. Forskrift om eksamen ved Høgskolen i Telemark (Nr. 1117).....	1611
Okt.	10. Forskrift om utstrekningen av begrepet asfaltarbeidere i mellombels lov om overgangsreglar i lov 6. mai 1988 nr. 22 om lønnsplikt under permittering (Nr. 1122).....	1617
Okt.	11. Forskrift om grader og yrkesutdanninger, beskyttet tittel og normert studietid ved universiteter og høgskoler (Nr. 1124).....	1619
Okt.	11. Forskrift om grader og yrkesutdanninger, beskyttet tittel og normert studietid ved høyskoler med eksamensrett etter privathøgskoleloven (Nr. 1125).....	1625
Okt.	18. Forskrift om dommeres sidegjøremål (Nr. 1133).....	1664

Endringsforskrifter

2002

Juni	4. Endr. i forskrift om prøving, kontroll, godkjenning og vedlikehold m.v. av containere (Nr. 1082).....	1551
Juni	4. Endr. i forskrift om tilleggskrav for manøvrering, styringsdyktighet, utrustning og operasjon av hurtiggående passasjerfartøy under 24 meter i innenriks fart (Nr. 1083).....	1554
Juni	24. Endr. i forskrift om ferdsel med motorkjøretøy i terrenget og om bruk av luftfartøy til turistformål på Svalbard (Nr. 1084).....	1557
Juni	24. Endr. i forskrift om høsting på Svalbard (Nr. 1085).....	1562
Sept.	27. Endr. i forskrift om konstruksjon, utstyr, drift og besiktelser for fiske- og fangstfartøy med største lengde på 15 meter og derover (Nr. 1087).....	1569
Sept.	27. Endr. i forskrift om maksimumsgrenser for restmengder av veterinærpreparater i næringsmidler av animalsk opprinnelse (Nr. 1091).....	1588
Okt.	8. Endr. i forskrift om regulering av fisket etter makrell i 2002 (Nr. 1092).....	1590
Okt.	8. Endr. i forskrift om stopp i fisket etter makrell i 2002 (Nr. 1093).....	1590
Okt.	11. Endr. i diverse forskrifter som inneholder navn på førsteinstansdomstolene (Nr. 1094).....	1591
Okt.	11. Endr. i forskrift om personellsikkerhet (Nr. 1095).....	1606
Okt.	11. Endr. i forskrift om forsøksordning med rettsmekling (Nr. 1096).....	1607
Okt.	4. Endr. i forskrift om forbud, inntil videre, mot import av produkter av animalsk opprinnelse fra Folkerepublikken Kina (Nr. 1119).....	1616
Okt.	4. Endr. i forskrift om transport på skip av spesielle eller farlige laster i bulk eller som pakket gods (Nr. 1120).....	1617
Okt.	8. Endr. i forskrift om godtgjørelse av utgifter til legehjelp som utføres poliklinisk ved statlige helseinstitusjoner og ved helseinstitusjoner som mottar driftstilskudd fra regionale helseforetak (Nr. 1121).....	1617
Okt.	11. Endr. i forskrift om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for nettvirksomheten og tariffier (Nr. 1123).....	1618
Juni	4. Endr. i forskrift om sikringstiltak mot brann på skip som omfattes av Sjøsikkerhetskonvensjonen (SOLAS-74) (Nr. 1127).....	1628
Juni	4. Endr. i forskrift om sikringstiltak mot brann på skip som ikke omfattes av Sjøsikkerhetskonvensjonen (Nr. 1128).....	1637
Juni	4. Endr. i forskrift om laste- og losseinnetninger på skip (Nr. 1129).....	1651
Juni	4. Endr. i forskrift om risikoanalyse for roro passasjerskip i innenriks fart (Nr. 1130).....	1662

**Diverse
2002**

Juli	9.	Vedtak om retningslinjer ved forvaltningen av kompensasjonsordningen (Nr. 1116).....	1607
Sept.	27.	Endr. i vedtak om retningslinjer ved forvaltningen av kompensasjonsordningen (Nr. 1118)	1616
Okt.	18.	Opph. av forskrift om autorisasjon av elektroinstallatører og elektromontører som står i elektroinstallatørs stilling (Nr. 1132).....	1663
Okt.	18.	Instruks for behandling av polarsaker og for Det interdepartementale polarutvalg (polarutvalgsinstruksen) (Nr. 1134).....	1667

Rettelser

		Nr. 9/2002 s. 970 (i forskrift av 29. juni 2002 nr. 765 om endring i forskrift av 19. november 2001 nr. 1296 om forbud mot å fiske norsk vårgytende sild i fiskevernsonen ved Svalbard i 2002).....	1668
		Nr. 9/2002 s. 1068-1069 (i forskrift av 9. juli 2002 nr. 833 om endring i forskrift av 19. november 2001 nr. 1296 om forbud mot å fiske norsk vårgytende sild i fiskevernsonen ved Svalbard i 2002).....	1669
		Nr. 10/2002 s. 1237 (i forskrift av 4. juni 2002 nr. 926 om endring i forskrift av 16. oktober 1991 nr. 853 om beredskapsfartøy).....	1669
		Nr. 12/2002 s. 1466 (i forskrift av 4. juni 2002 nr. 1005 om endring i forskrift av 23. desember 1999 nr. 1529 om sikkerhetsstyringssystem for passasjerskip)	1669
		Nr. 12/2002 s. 1468 (i forskrift av 4. juni 2002 nr. 1014 om endring i forskrift av 14. februar 1995 nr. 382 om verne- og miljøregler og permisjon ved svangerskap, fødsel og adopsjon).....	1669
		Nr. 12/2002 s. 1540 (i forskrift av 4. juni 2002 nr. 1074 om endring i forskrift av 15. juni 1987 nr. 507 om sikkerhetstiltak m.m. på passasjer-, lasteskip og lektere)	1669
		Oversikt over rettelser	3. omslagsside
		Bestillinger, adresseendringer mv.	4. omslagsside

NORSK LOVTIDEND

Avd. I Lover og sentrale forskrifter mv.

Utgitt i henhold til lov 19. juni 1969 nr. 53.

Utgitt 6. november 2002

Nr. 13

4. juni Nr. 1082 2002

Forskrift om endring i forskrift om prøving, kontroll, godkjenning og vedlikehold m.v. av containere.

Fastsatt av Sjøfartsdirektoratet 4. juni 2002 med hjemmel i lov av 17. desember 1982 nr. 84 om sikre containere § 1 femte ledd, § 3, § 6, § 7, § 9 og § 10, jf. kgl.res. av 17. desember 1982 nr. 1743, Kronprinsreg.res. av 11. november 1983 nr. 1606 og delegeringsvedtak av 17. november 1983 nr. 4271. Kunngjort 11. oktober 2002.

I

I forskrift av 2. april 1984 nr. 827 om prøving, kontroll, godkjenning og vedlikehold m.v. av containere er det foretatt endringer. Endringene er ikke materielle, men gjelder forskriftens struktur og språk. Forskriften lyder i sin helhet etter dette:

§ 1. Virkeområde

(1) Denne forskrift gjelder for nye og eksisterende containere som anvendes i transport som utføres til eller fra Norge eller i transitt gjennom Norge og på norske skip i utlandet, med mindre annet fremgår av de enkelte bestemmelser.

(2) Ved prøving, kontroll, godkjenning og vedlikehold mv. av containere etter denne forskrift gjelder de krav og prosedyrer som til enhver tid fremgår av Containerkonvensjonen. Bestemmelsene i denne forskrift gjelder ikke containere som er særskilt konstruert for lufttransport.

(3) Containere som ikke kommer inn under denne forskrift kan komme inn under forskrift av 17. januar 1978 nr. 4 om laste- og losseinretninger på skip (inntatt i «Regler for passasjer- og lasteskip m.v.» utstedt av Sjøfartsdirektoratet) eller forskrift av 7. mars 1974 nr. 1 om løfteinnretninger og løfteredskap (bestillingsnr. 291 utgitt og håndhevet av Direktoratet for Arbeidstilsynet).

§ 2. Definisjoner

I denne forskrift betyr:

- a) *Containerkonvensjonen*: Den internasjonale konvensjon om sikre containere av 1972 med tilhørende vedlegg og senere endringer.
- b) *Container*: transportutstyr som er:
 1. av permanent karakter og av tilstrekkelig styrke for å være egnet til for bruk,
 2. spesielt konstruert for å forenkle transport av varer, for en eller flere transportmåter, uten omlastning,
 3. konstruert for sikring og/eller enkel håndtering, med hjørnebeslag til disse formål, og
 4. av en slik størrelse at arealet innenfor de fire hjørner i bunnen enten er minst 14 kvadratmeter (150 kvadratfot) eller, dersom det er montert hjørnebeslag på toppen, minst 7 kvadratmeter (75 kvadratfot).
- c) *Containertype*: Den typekonstruksjon som er godkjent av Sjøfartsdirektoratet eller den det bemyndiger.
- d) *Eier*: Eier i henhold til den til enhver tid gjeldende lovgivning, eller leier eller depositar, dersom en avtale mellom eier og leier/-depositar gir adgang til utøvelse av eierens plikt til vedlikehold og besiktelse av containeren ved leier eller depositar.
- e) *Eksisterende container*: Container som ikke er en ny container.
- f) *g*: tyngdens akselerasjon
- g) *Godkjenning*: Beslutning av Sjøfartsdirektoratet eller den det bemyndiger om at en typekonstruksjon eller en container er sikker i henhold til denne forskrift.
- h) *Godkjent*: Godkjent av Sjøfartsdirektoratet eller den det bemyndiger.
- i) *Hjørnebeslag*: Et arrangement av åpninger og flater øverst og nederst på en container til bruk ved håndtering, stabling og sikring.
- j) *Last*: Varer, gods, produkter og gjenstander av en hvilken som helst type fraktet i en container.

- k) *Maksimal brutto bruksvekt eller «Rating», eller R:* Maksimalt tillatt samlet vekt av en container og dens last.
- l) *Maksimal tillatt nyttelast, eller P:* Differansen mellom maksimal brutto bruksvekt, eller «Rating» (R) og tara.
- m) *Ny container:* Container hvis fabrikasjon ble påbegynt på eller etter den dato da denne forskrift trer i kraft.
- n) *Prototyp:* Container som er representativ for de som er fabrikkert eller som skal fabrikeres av en type-serie.
- o) *Tara:* Vekten av en tom container innbefattet fast montert tilbehør.
- p) *Type-serie container:* Enhver container fremstilt i samsvar med containertypen.

§ 3. Fravik

(1) I enkelttilfeller kan Sjøfartsdirektoratet etter skriftlig søknad fravike forskriftens krav. Spesielle grunner må gjøre fraviket nødvendig, og fraviket må være sikkerhetsmessig forsvarlig. Fravik må ikke være i strid med internasjonal overenskomst Norge har sluttet seg til.

(2) Bemyndiget institusjon kan i samråd med Sjøfartsdirektoratet tillate fravik mv. som nevnt i første ledd.

§ 4. Sikkerhetsgodkjenningsskilt

(1) Et sikkerhetsgodkjenningsskilt som svarer til spesifikasjonene i Containerkonvensjonen skal være permanent festet til enhver godkjent container på et lett synlig sted, tilstøtende eventuelt annet godkjenningsskilt utstedt for offentlig formål, hvor det ikke er lett utsatt for skade.

(2) Skiltet skal inneholde følgende opplysninger i det minste på engelsk eller fransk:

- a) «CSC SAFETY APPROVAL» – «CSC SIKKERHETSGODKJENNING»
- b) Det land som har tildelt godkjenning, og godkjenningsreferanse.
- c) Fabrikasjonsdato (måned og år).
- d) Fabrikantens identifikasjonsnummer på containeren, eller, for eksisterende containere som dette nummer er ukjent for, det nummer som Sjøfartsdirektoratet eller den det bemyndiger har tildelt den.
- e) Maksimal brutto bruksvekt (kg og lbs).
- f) Tillatt stablingsvekt for 1,8 g (kg og lbs).
- g) Prøvebelastning for motstandsdyktighet mot tverrgående krefter (kg og lbs).
- h) På hver container hvor konstruksjonen er påbegynt etter 1. januar 1984 skal rubrikk for «maximum gross weight» på sikkerhetsgodkjenningsskiltet være utfyllt med opplysninger om maksimal brutto vekt.
- i) På hver container hvor konstruksjon er påbegynt før 1. januar 1984 skal rubrikk for «maximum gross weight» på sikkerhetsgodkjenningsskiltet være utfyllt med opplysninger om maksimal brutto vekt innen 1. januar 1989.

(3) Et åpent felt bør reserveres på skiltet for innføring av ende- og/eller sideveggenes styrkeverdi (faktorer) i samsvar med prøver foreskrevet i Containerkonvensjonen. Et åpent felt bør også reserveres på platen for datoer for vedlikeholdskontroll (måned og år) dersom platen benyttes til dette.

(4) Når Sjøfartsdirektoratet eller den det bemyndiger anser at en ny container tilfredsstillt kravene i Containerkonvensjonen med hensyn til sikkerhet, og dersom, for en slik container, ende- og/eller sideveggene er konstruert med en sikkerhetsverdi (faktor) større eller mindre enn det som er angitt i Containerkonvensjonen, skal denne verdi anføres på sikkerhetsgodkjenningsskiltet.

(5) At et sikkerhetsgodkjenningsskilt i henhold til denne paragraf er festet til containeren medfører ikke at behovet for å fremvise merking eller andre opplysninger som kreves i henhold til andre gjeldende regler/forskrifter bortfaller.

§ 5. Vedlikehold og egenkontroll

(1) Eier av container skal sørge for at den holdes i sikkerhetsmessig god stand.

(2) Eier av godkjent container skal kontrollere den eller la den kontrolleres i henhold til fremgangsmåte foreskrevet eller godkjent av Sjøfartsdirektoratet, eller den det bemyndiger, med passende mellomrom, under hensyntagen til brukerforholdene. Enhver kontroll skal være slik at det fastslås hvorvidt containeren har feil eller mangler som kan medføre personfare.

(3) For nye godkjente containere skal første egenkontroll skje senest innen 5 år fra fabrikasjonsdato og dernest med høyst 30 måneders mellomrom. Dato for første egenkontroll etter godkjenning skal angis på sikkerhetsgodkjenningsskiltet.

(4) For eksisterende containere godkjent etter § 9 i denne forskrift skal første egenkontroll skje senest innen 30 måneder fra godkjenningsdato.

(5) Dato for påfølgende egenkontroller etter annet og tredje ledd skal angis på sikkerhetsgodkjenningsskiltet eller så nær dette som mulig.

(6) Det skal føres protokoll over utført egenkontroll. Denne protokoll skal angi tid og sted for kontrollen, hvem som har forestått kontrollen og eventuelle feil og mangler som er funnet. Protokollen skal av eieren oppbevares i fem år.

§ 6. Søknad om godkjenning

(1) Skriftlig søknad om godkjenning av container skal sendes Sjøfartsdirektoratet eller den det bemyndiger.

(2) Ved søknad om typegodkjenning skal det innsendes tegninger og konstruksjonsspesifikasjoner av den type container som søkes godkjent. Det skal dessuten vedlegges søknaden en erklæring fra produsenten om at han påtar seg de forpliktelser som er nevnt i § 7 annet ledd bokstav a – f.

- (3) Ved søknad om godkjenning av eksisterende container skal innsendes opplysninger om:
- fabrikasjonsdato og sted;
 - fabrikantens identifikasjonsnummer på containeren dersom dette er tilgjengelig;
 - maksimal brutto bruksvekt;
 - følgende bevis:
 - bevis for at en container av denne type har vist seg sikker i bruk i maritim og/eller innenlands transport over en periode på minst to år, eller
 - bevis til Sjøfartsdirektoratet eller den det bemyndigers tilfredsstillelse for at containeren er fabrikkert etter en typekonstruksjon som har vært prøvet og funnet å tilfredsstillende de tekniske vilkår som er angitt i Containerkonvensjonen med unntak av de tekniske vilkår som gjelder styrkeprøver for endevegg eller sidevegg, eller
 - bevis for at containeren er fremstilt i henhold til standarder som, etter Sjøfartsdirektoratets eller den det bemyndigers oppfatning, var likeverdige med de tekniske vilkår som er angitt i Containerkonvensjonen med unntak av de tekniske vilkår som gjelder styrkeprøver for endevegg eller sidevegg;
 - tillatt stablingsvekt for 1,8 g (kilogram og lbs); og
 - slike andre data som kreves for sikkerhetsgodkjenningsskiltet.

§ 7. *Typegodkjenning – nye containere*

(1) For typegodkjenning av containere skal Sjøfartsdirektoratet eller den det bemyndiger undersøke konstruksjonen og overvære prøving av prototyp i henhold til de regler som er angitt i Containerkonvensjonen. Dersom containeren tilfredsstillende de krav som er spesifisert i konvensjonen, godkjennes prototypen, og fabrikanten får derved rett til å feste sikkerhetsgodkjenningsskiltet på alle containere av denne typeserie.

(2) I forbindelse med godkjenning plikter produsenten å:

- stille til rådighet for Sjøfartsdirektoratet eller den det bemyndiger de containere av den angjeldende konstruksjonstype som det måtte ønske å undersøke;
- underrette Sjøfartsdirektoratet eller den det bemyndiger om enhver forandring i konstruksjon eller spesifisering og avvente godkjenning av endringen før sikkerhetsgodkjenningsskiltet festes på containeren;
- feste sikkerhetsgodkjenningsskiltet på hver container i typeserien og ikke på noen andre;
- føre fortegnelse over containere fremstilt av den godkjente konstruksjonstype. Denne fortegnelse skal minst inneholde fabrikantens identifikasjonsnummer, leveringsdatoer og navn og adresse på de kunder som containere er levert til;
- etablere en godkjent intern produksjonskontroll for å sikre at de containere som fabrikkeres er i samsvar med den godkjente prototyp;
- underrette Sjøfartsdirektoratet eller den det bemyndiger før produksjon av en ny serie av typegodkjente containere begynner.

(3) Sjøfartsdirektoratet eller den det bemyndiger kan godkjenne containere fremstilt som modifikasjoner av containertyper dersom den som gir godkjenning er forvisset om at modifikasjonene ikke røkker ved gyldigheten av de prøver som ble gjennomført i forbindelse med typegodkjenningen.

(4) For å sikre at containere av samme typeserie blir fremstilt etter den godkjente konstruksjon, skal Sjøfartsdirektoratet eller den det bemyndiger besikte eller prøve så mange enheter som anses nødvendig, på et hvilket som helst stadium under fabrikasjonen av den angjeldende typeserie.

§ 8. *Individuell godkjenning av nye containere*

(1) Individuell godkjenning av container kan gis når Sjøfartsdirektoratet eller den det bemyndiger etter besiktelse og prøver, finner at containeren oppfyller kravene til konstruksjon, styrke mv. i henhold til Containerkonvensjonen.

(2) Når godkjenning er gitt kan søker feste sikkerhetsgodkjenningsskiltet på angjeldende container.

§ 9. *Godkjenning av eksisterende containere*

(1) Godkjenning av eksisterende containere gis når Sjøfartsdirektoratet eller den det bemyndiger har undersøkt det materiale som er innsendt i henhold til § 6 tredje ledd og funnet dette tilfredsstillende.

(2) Når søker har fått skriftlig underretning fra Sjøfartsdirektoratet eller den det bemyndiger om at godkjenning er gitt og det er foretatt kontroll i samsvar med § 5, kan sikkerhetsgodkjenningsskiltet festes til containeren.

(3) Eksisterende containere som ikke kan gis godkjenning etter første ledd, kan presenteres for godkjenning etter bestemmelsene i § 7 eller § 8 i denne forskrift. For slike containere skal kravene i Containerkonvensjonen angående styrkeprøver for ende- og/eller sidevegger ikke gjelde. Sjøfartsdirektoratet eller den det bemyndiger kan, dersom det er overbevist om at de angjeldende containere har vært i bruk, frafalle slike krav med hensyn til presentasjon av tegninger og prøving som den anser passende, unntatt løfte- og gulvstyrkeprøvene.

§ 10. *Kontroll og virkning av mangler ved containeren*

(1) Godkjente containere er i Norge underlagt kontroll av tjenestemenn som er behørig bemyndiget til dette. Kontroll med containere godkjent av eller på vegne av annen stat som er medlem av Containerkonvensjonen, skal begrenses til å konstatere at containeren bærer gyldig sikkerhetsgodkjenningsskilt slik Containerkonvensjonen krever, med mindre det foreligger betydelig grunnlag for å anta at containerens forfatning er slik at den utgjør en

åpenbar sikkerhetsrisiko. I slikt tilfelle skal den tjenestemann som utfører kontrollen utføre denne i den utstrekning som finnes nødvendig for å påse at containeren bringes i sikker stand før den benyttes videre.

(2) Dersom det viser seg at en godkjent container ikke tilfredsstillter kravene i Containerkonvensjonen, kan Sjøfartsdirektoratet eller den det bemyndiger gi forbud om bruk av containeren inntil den er brakt i overensstemmelse med disse krav og eventuelt trekke godkjenningen tilbake. Norsk tilsynsmyndighet kan bare trekke tilbake godkjenning gitt av norske tilsynsmyndigheter.

(3) Hvis en container godkjent av eller på vegne av annen stat er i slik forfatning at den utgjør en åpenbar sikkerhetsrisiko, og det er grunn til å anta at feilen forelå da containeren ble godkjent, skal den myndighet som har gitt godkjenning underrettes.

(4) Forbud om bruk av usikker container skal rettes til den som har ansvaret for containerens tilstand, og eventuelt til den som i det enkelte tilfelle disponerer over containeren.

§ 11. *Straff*

Forsettlig eller uaktsom overtredelse av denne forskrift straffes med bøter eller med fengsel inntil 3 måneder i henhold til lov av 17. desember 1982 nr. 84 om sikre containere § 9, dersom ikke strengere straff kommer til anvendelse i henhold til annen lovbestemmelse.

§ 12. *Ikrafttredelse*

(1) Denne forskrift trer i kraft 1. mai 1984.

(2) Nye containere skal tilfredsstillte kravene i denne forskrift innen 13. september 1984.

(3) Eksisterende containere skal tilfredsstillte kravene i denne forskrift innen 1. januar 1985.

II

Endringene trer i kraft straks.

4. juni Nr. 1083 2002

Forskrift om endring i forskrift om tilleggskrav for manøvrering, styringsdyktighet, utrustning og operasjon av hurtiggående passasjerfartøy under 24 meter i innenriks fart.

Fastsatt av Sjøfartsdirektoratet 4. juni 2002 med hjemmel i lov av 9. juni 1903 nr. 7 om Statskontrol med Skibes Sjødygtighed m.v. § 1, § 11, § 35, § 41, § 41a, § 42, § 54a, § 94, § 96, § 97, § 100 og § 106, jf. kgl.res. av 12. oktober 1962 nr. 5, kgl.res. av 5. april 1963 nr. 9 og kgl.res. av 1. desember 1978 nr. 1 og delegeringsvedtak av 15. januar 1979 nr. 1. Jf. EØS-avtalen vedlegg XIII nr. 56f (direktiv 98/18/EF) og vedlegg II kap. XIX nr. 1 (direktiv 98/34/EF). Kunngjort 11. oktober 2002.

I

I forskrift av 22. desember 2000 nr. 1574 om tilleggskrav for manøvrering, styringsdyktighet, utrustning og operasjon av hurtiggående passasjerfartøy under 24 meter i innenriks fart er det foretatt endringer. Endringene er ikke materielle, men gjelder forskriftens struktur og språk. Forskriften lyder i sin helhet etter dette:

§ 1. *Virkeområde*

Denne forskriften gjelder for nye og eksisterende hurtiggående passasjerfartøy med lengde (L) på mindre enn 24 m i innenriks fart, når fartøyet etter sitt sertifikat kan føre mer enn 12 passasjerer og kan oppnå en hastighet på 20 knop eller mer.

Når denne forskriften inneholder bestemmelser av samme eller tilsvarende art som i andre forskrifter som er fastsatt med hjemmel i sjødyktighetsloven, gjelder bestemmelsene i forskriften her.

§ 2. *Definisjoner*

I denne forskrift betyr:

a) *Administrasjon*: Uttrykket «administrasjon» i koden skal forstås som Sjøfartsdirektoratet.

b) *Eksisterende fartøy*: Fartøy som ikke er et nytt fartøy.

c) *Godkjent, typegodkjent og akseptert*:

1. For utstyr som omfattes av skipsutstyrsforskriften: Typegodkjent av teknisk kontrollorgan og merket i henhold til nevnte forskrift.

2. For annet utstyr:

2.1 Godkjent: Et enkelt utstyr godkjent av Sjøfartsdirektoratet, med unntak av radioutstyr som godkjennes av Post- og teletilsynet.

2.2 Typegodkjent: Prototype godkjent av Sjøfartsdirektoratet med eller uten stikkprøvekontroll av serieproduksjon.

2.3 Akseptert: Utstyr akseptert av Sjøfartsdirektoratet på bakgrunn av at det er godkjent eller typegodkjent av anerkjent klasseinstitusjon, annen offentlig eller privat institusjon eller administrasjon i et land som har ratifisert Sjøikkerhetskonvensjonen.

d) *Hurtiggående fartøy*: Som definert i De internasjonale sikkerhetsregler for hurtiggående fartøy, resolusjon MSC.36(63), vedtatt 20. mai 1994.

- e) *1994-koden for hurtiggående fartøy*: (1994 High Speed Craft (HSC) Code): De internasjonale sikkerhetsregler for hurtiggående fartøy, vedtatt ved resolusjon MSC.36(63) med senere endringer.
- f) *Nytt fartøy*: Skip hvor kjølen strekkes, eller som er på et liknende byggetrinn på eller etter den dag denne forskrift trer i kraft.
- g) *Passasjerskip*: Skip som skal ha sertifikat i henhold til bestemmelsene i åttende kapittel i lov av 9. juni 1903 nr. 7 om Statskontrol med Skibes Sjødygtighed m.v.
- h) *Sjødyktighetsloven*: Lov av 9. juni 1903 nr. 7 om Statskontrol med Skibes Sjødygtighed m.v.
- i) *Sjøsikkerhetskonvensjonen (SOLAS)*: Den internasjonale konvensjon av 1974 om sikkerhet for menneskeliv til sjøs, med senere endringer.

For øvrig gjelder de definisjoner som er inntatt i Sjøsikkerhetskonvensjonens kapittel X og koden for hurtiggående fartøy.

§ 3. *Rederens og førerens plikter*

Reder og fører skal sørge for at bestemmelsene i denne forskrift blir fulgt.

§ 4. *Fravik*

I enkelttilfeller kan Sjøfartsdirektoratet etter skriftlig søknad fravike forskriftens krav. Spesielle grunner må gjøre fraviket nødvendig og fraviket må være sikkerhetsmessig forsvarlig. Fravik må ikke være i strid med internasjonal overenskomst Norge har sluttet seg til.

§ 5. *Konvensjoner*

Kapittel 17 og 18 i koden for hurtiggående fartøy, jf. Sjøsikkerhetskonvensjonens kapittel X, skal følges med de unntak, tillegg og spesielle krav som følger av denne forskrift.

§ 6. *Resolusjoner*

Kravene i IMO Assembly resolusjoner skal følges slik det framgår av kapittel 17 og 18 i koden for hurtiggående fartøy og de enkelte paragrafer i denne forskriften.

§ 7. *Godkjenning av utstyr*

Utstyr som kreves etter bestemmelsene i forskriften her og i koden for hurtiggående fartøy, skal være godkjent, typegodkjent eller akseptert.

Utstyr om bord og som er oppført i vedlegg A.1 til direktiv 98/85/EF¹ og som oppfyller kravene i direktivet, anses å være i samsvar med kravene i forskriften her, uansett om det etter første ledd og i andre relevante forskrifter kreves at utstyret skal være godkjent, typegodkjent eller akseptert. For redningsvester som skal ha termisk beskyttelse, jf. forskrift av 15. september 1992 nr. 700 om redningsredskaper m.m. på passasjer- og lasteskip, må de termiske egenskapene (IMO MSC/Circ. 922) dokumenteres i henhold til første ledd.

¹ Jf. forskrift av 29. desember 1998 nr. 1455 om skipsutstyr (skipsutstyrforskriften) vedlegg A.

§ 8. *Tegninger og annen dokumentasjon*

Hvor ikke annet er bestemt, skal tegninger og annen dokumentasjon som er nødvendig for å verifisere at forskriftens krav er tilfredsstillt, innsendes til Sjøfartsdirektoratet. Dokumentasjonen sendes gjennom Sjøfartsdirektoratets stasjon når fartøyet skal bygges eller ombygges i Norge, eller til den Sjøfartsdirektoratet har bemyndiget.

For fartøy som bygges eller ombygges i utlandet eller innkjøpes fra utlandet, skal tegninger og annen dokumentasjon sendes via rederiet til Sjøfartsdirektoratets hovedkontor, med mindre annet er bestemt.

Hvor det ikke er gitt konkrete tidsfrister for innsendelse av dokumentasjon, må tegninger og annen dokumentasjon innsendes tidligst mulig, slik at det gis tilstrekkelig tid til behandling av dokumentasjonsunderlaget.

For hurtiggående fartøy med nye og spesielle konstruksjonsløsninger eller særskilte operasjonelle forhold, kan Sjøfartsdirektoratet kreve at det utarbeides risikoanalyser eller annen dokumentasjon.

§ 9. *Opplysninger om styringsdyktighet og manøvreringsdyktighet*

Opplysningene om styringsdyktighet og manøvreringsdyktighet som skal finnes i operasjonshåndboken, jf. kodens kapittel 17 nr. 17.2, skal omfatte det som er spesifisert i 17.2 med følgende presisering og tillegg.

Kravet til opplysninger vedrørende egenskaper som nevnt i kodens kapittel 17 nr. 17.5 er begrenset til de egenskaper i nr. 17.5 som er relevante i forhold til sikkerheten for det aktuelle fartøyet. Dessuten skal opplysninger vedrørende sikre maksimumshastigheter, i samsvar med kodens kapittel 17 nr. 17.9, finnes i operasjonshåndboken.

§ 10. *Opplysninger om operasjonsbegrensninger*

Opplysningene om operasjonsbegrensninger som skal finnes i operasjonshåndboken, skal omfatte egenskapene angitt i § 9, § 11 og § 12. Reder skal sørge for at disse begrensninger er kjent av alle offiserene om bord.

§ 11. *Utprøving for verifikasjon av operasjonsbegrensninger*

Istedentfor kodens kapittel 17 nr. 17.5.4.1 gjelder følgende:

Det skal foretas utprøving i operasjonsområdet for å verifisere operasjonsbegrensninger. Utprøving skal skje i henhold til plan avtalt mellom rederi, verksted og Sjøfartsdirektoratet.

Ved verifisering av operasjonsbegrensninger skal man spesielt være oppmerksom på følgende aspekter under normal operasjon og etter feil:

- a) giring,
- b) svinging,
- c) styreegenskaper,
- d) stopping i normale situasjoner og nødsituasjoner,
- e) stabilitet i ikke-deplasementmodus om tre akser og i hiv,
- f) trim,
- g) rull,
- h) nedpløying og
- i) løftkraftbegrensninger.

§ 12. Dokumentasjon av erfaringer fra drift for eksisterende fartøy

Eksisterende hurtiggående fartøy kan unntas fra å gjennomføre feilmodus- og feileffektanalyse (FMEA) etter kodens kapittel 17 nr. 17.4 og vedlegg 4. Operasjonsbegrensninger skal da dokumenteres på basis av erfaringer fra tidligere drift, så som erfarte tekniske feileffekter og sjøegenskaper. Dersom det kan finnes viktige utstyrsfeil en til nå ikke har opplevd med fartøyet, kan det bli nødvendig å utføre verifikasjonstest etter kodens vedlegg 8 hvor disse mulige feilfunksjonene legges inn. Det må tas inn i operasjonshåndboken beskrivelse av de erfarte og eventuelt uttestede effektene, og av de nødvendige operasjonelle tiltak.

§ 13. Operasjonskrav

Kravene til at fartøyene skal være utstyrt med forskjellige typer tekniske håndbøker, jf. kodens kapittel 18 nr. 18.2, gjelder med følgende presiseringer:

De tekniske håndbøkene kan hvis ønskelig begrenses til en operasjonshåndbok og en farvannsmannual.

Operasjonshåndbokens innhold skal da tilsvare innholdet i kodens operasjonshåndbok, opplæringshåndbok og vedlikeholds- og servicehåndbok.

Bestemmelsen i kodens kapittel 18 nr. 18.1.3.6 annen setning, med krav til to offiserer på vakt når fartøyet er underveis, gjelder ikke for hurtiggående passasjerfartøy, med mindre to offiserer kreves i de til enhver tid gjeldende bestemmelser om bemanning av norske skip. På hurtiggående fartøy med to eller flere besetningsmedlemmer hvor bare en av dem er navigasjonsoffiser, skal det så langt som praktisk mulig, lages et arrangement på broen som gjør at en av de andre besetningsmedlemmene også har muligheten for å bidra til at sikker navigasjon finner sted.

For de hurtiggående passasjerfartøyene som omfattes av denne forskriften, utstedes ikke operasjonstillatelse og sikkerhetssertifikat. Operasjonsbegrensninger inntas i fartøyenes passasjersertifikat.

§ 14. Innskipningsarrangement og stuing av redningsfarkoster

Nye og eksisterende hurtiggående passasjerfartøy skal oppfylle kravene om stuing av redningsfarkoster og om innskipningsarrangement i kapittel 8 nr. 8.6.5, 8.7.4 og 8.7.5 i koden for hurtiggående fartøy. For eksisterende hurtiggående passasjerfartøy som ikke er sertifisert etter koden for hurtiggående fartøy, vurderes arrangementet i forhold til skadevannlinjer fra foreliggende beregninger. For eksisterende hurtiggående passasjerfartøy hvor det ikke er utført skadeberegninger, vurderes fribordet med nødvendig sikkerhetsmargin til redningsarrangementet slik at tørrskodd evakuering sikres.

§ 15. Nødbelysning i passasjerinnredningen

Nye og eksisterende hurtiggående passasjerfartøy skal være utstyrt med nødbelysning i passasjerinnredningen som minst oppfyller kravene i kodens kapittel 12 nr. 12.7.9.1. og 12.7.9.2. Nødbelysningen skal de første 30 minuttene kunne virke med en lysstyrke i passasjerinnredningen som er tilstrekkelig for lesing av nødinstrukser og håndtering av redningsvester.

§ 16. Megafon

Nye og eksisterende hurtiggående passasjerfartøy skal være utstyrt med batteridreven megafon som plasseres på broen. Megafonen skal være av en type som kan stå under konstant ladning og som gir minst 15 minutters taletid.

§ 17. Straff

Forsettelig eller uaktsom overtredelse av denne forskriften straffes med bøter i henhold til Almindelig borgerlig Straffelov (Straffeloven) av 22. mai 1902 nr. 10 § 339 nr. 2, jf. § 48a og § 48b, hvis ikke strengere straff kommer til anvendelse i henhold til annen lovbestemmelse.

§ 18. Ikrafttredelse

Denne forskriften trer i kraft 1. januar 2001.

For hurtiggående passasjerfartøy bygget før 1. januar 2001 trer forskriften i kraft ved første årlige besiktelse eller fornyelsesbesiktelse etter 31. mars 2001.

II

Endringene trer i kraft straks.

24. juni Nr. 1084 2002**Forskrift om endring i forskrift om ferdsel med motorkjøretøy i terrenget og om bruk av luftfartøy til turistformål på Svalbard.**

Fastsatt av Miljøverndepartementet 24. juni 2002 med hjemmel i lov av 15. juni 2001 nr. 79 om miljøvern på Svalbard (svalbardmiljøloven) § 80, § 81 og § 83. Kunngjort 11. oktober 2002.

I

I forskrift av 24. juni 2002 nr. 723 om ferdsel med motorkjøretøy i terrenget og om bruk av luftfartøy til turistformål på Svalbard er det fastsatt kommentarer som lyder:

Kommentarer til forskrift om ferdsel med motorkjøretøy i terrenget og om bruk av luftfartøy til turistformål på Svalbard

Generelle merknader

Lov om miljøvern på Svalbard (svalbardmiljøloven) av 15. juni 2001 nr. 79 gir nye regler om motorisert ferdsel på Svalbard. Loven er imidlertid i stor grad en rammelov som gir hovedregler og hovedprinsipper, og som derfor må utfylles med mer detaljerte regler gjennom forskrift.

Det er et helt nytt regelverk som innføres på bakgrunn av de nye lovreglene. Den nye svalbardmiljøloven bygger på føre var-prinsippet. Loven innfører speilvendingsprinsippet, slik at motorisert ferdsel utenom opparbeidet vei eller plass er forbudt, med mindre lov eller forskrift sier noe annet, jf. lovens § 79 annet ledd. Svalbardmiljøloven § 80 første ledd gir Sysselmannen hjemmel til å fastsette forskrift som åpner for motorferdsel i terrenget på bar eller tint mark, enten i særskilte traseer eller til bestemte formål. Loven gir videre Miljøverndepartementet og Sysselmannen hjemmel til å fastsette forskrift som tillater motorferdsel i områder og traseer, eller for bestemte formål på snødekt og frossen mark samt på islagte vassdrag og sjøområder, jf. § 81 første ledd.

Svalbardmiljøloven § 81 annet ledd sier at det skal fastsettes en forskrift om motorferdsel i terrenget på snødekt og frossen mark hvor fastboende sikres en mer omfattende adgang til motorferdsel enn tilreisende. Forskriften differensierer derfor mellom fastboende på Svalbard og tilreisende, slik at de som er fastboende gis adgang til motorisert ferdsel på snødekt og frossen mark i større områder enn de tilreisende. For de fastboende innebærer ikke forslaget vesentlige endringer i forhold til i dag. Heller ikke for nytte trafikk vil det nye regelverket innebære vesentlige endringer. Forskriften følges av to kart som viser hvor det vil være tillatt å kjøre for fastboende og hvor det vil være tillatt å ferdes motorisert i terrenget i forbindelse med nytte trafikk, kart A, og hvor det vil være tillatt å kjøre for tilreisende, kart B.

Når det gjelder bruk av luftfartøy, er lovens utgangspunkt at slik motorferdsel er tillatt, når ikke annet er fastsatt i eller i medhold av svalbardmiljøloven, så lenge ferdselen skjer i samsvar med lovens aktsomhetsbestemmelser, jf. lovens § 83. Loven forbyr å lande med luftfartøy utenfor landingsplasser som har konsesjon eller godkjenning i medhold av luftfartsloven. Loven gir Sysselmannen hjemmel til å gi forskrift om forbud mot bruk av luftfartøy til turistformål.

*Merknader til de enkelte paragrafer**Kapittel I. Alminnelige bestemmelser*

Kapitlet inneholder bestemmelser om forskriftens formål og virkeområde, definisjoner av en del begreper som benyttes senere i forskriften og en generell plikt til aktsom ferdsel.

Til § 1 (formål)

Paragrafen bygger på svalbardmiljøloven § 79 første ledd.

Formålet med forskriften er å regulere bruk av motorkjøretøy og luftfartøy på Svalbard for derigjennom å bidra til å bevare Svalbard som en relativt uberørt villmark, i tråd med St.meld.nr.9 (1999–2000) Svalbard.

Ferdsel til fjerntliggende områder kan innebære en trussel for Svalbards særlig sårbare natur og kulturminner.

Det er videre et formål å gi allmennheten mulighet til å oppleve Svalbards tilnærmet uberørte natur, som finnes utenfor bosettingene og utgjør størstedelen av Svalbard. Allmennheten skal også gis mulighet til å oppleve sammenhengende villmark uten spor og støy fra bl.a. snøscootere.

Til § 2 (virkeområde)

Første ledd bygger på svalbardmiljøloven § 2. Bestemmelsen angir forskriftens geografiske virkeområde. Forskriften omfatter ikke bare Svalbards landområder, men også sjøområdet, herunder sjøis, ut til territorialgrensen.

Svalbards landområder omfatter alle øyer, holmer og skjær mellom 10 og 35 grader østlig lengde og 74 og 81 grader nordlig bredde, jf. svalbardloven § 1 annet ledd. Dette inkluderer blant annet Spitsbergen, Nordaustlandet, Barentsøya, Edgeøya, Prins Karls Forland, Kong Karls Land, Kvitøya, Hopen og Bjørnøya.

Territorialgrensen – yttergrensen for sjøterritoriet – går 4 nautiske mil fra grunnlinjene, jf. forskrift av 1. juni 2001 nr. 556 om grensen for det norske sjøterritorium ved Svalbard.

Annet ledd angir de fremkomstmidler forskriften åpner for at kan benyttes. Speilvendingsprinsippet som ble innført i loven innebærer forbud mot all motorisert ferdsel i terrenget dersom ikke forskriften uttrykkelig åpner for

den. Ferdsel med andre typer kjøretøy enn de som nevnes i forskriften er derfor forbudt. Når det gjelder kjøring med biler og tundrabuggies i terrenget er det ikke aktuelt å åpne for slik ferdsel på Svalbard.

Til § 3 (definisjoner)

Paragrafen inneholder definisjoner av begreper som benyttes i bestemmelser senere i forskriften.

Bokstav a definerer fastboende som den som fyller vilkårene for å være gyldig innført i register over befolkningen på Svalbard, jf. forskrift av 4. februar 1994 nr. 111 om register over befolkningen på Svalbard. I medhold av befolkningsregisterforskriften § 2 tredje ledd vil personer som er innført i befolkningsregisteret, men som f.eks. avtjener militærtjeneste eller som er under utdanning, regnes som fastboende, til tross for at de for tiden ikke oppholder seg på Svalbard.

Andre personer enn fastboende er tilreisende etter *bokstav b*.

Bokstav c definerer motorkjøretøy i tråd med definisjonen i svalbardmiljøloven. Motorkjøretøy omfatter kjøretøyer på hjul, belter eller meier hvis de drives av motor, men ikke skinnegående kjøretøyer. En tilhenger uten eget fremdriftsmaskineri regnes ikke som et selvstendig motorkjøretøy.

Bokstav d definerer beltekjøretøy som ethvert motorkjøretøy med belter.

Bokstavene e og f definerer beltebil og beltemotorsykkel (snøscooter) i tråd med de samme begreper i forskrift av 4. oktober 1994 nr. 918 (kjøretøyforskriften) gitt i medhold av veitrafikkloven.

Bokstav g definerer luftfartøy som ethvert fremkomstmiddel til bruk i luften med motor som drivkraft. Definisjonen skiller ikke på størrelse, og mikrofly går derfor inn under forskriften.

Bokstav h definerer organiserte turopplegg med bakgrunn i forskrift av 18. oktober 1991 nr. 671 om turisme og annen reisevirksomhet på Svalbard (turistforskriften). Dersom et turopplegg er i regi av en reisearrangør, jf. turistforskriften § 3, og i tillegg er tilbudt til allmennheten, faller det inn under begrepet organisert turopplegg, som i noen tilfeller gir rett til motorisert ferdsel i større områder enn for tilreisende som ferdes uten å delta på slike organiserte turer, jf. forskriften § 8 annet ledd bokstavene b og c.

Til § 4 (aktsomhet)

Paragrafen bygger på svalbardmiljøloven § 73 annet ledd, og fastsetter en plikt til miljøforsvarlig skånsom ferdsel.

Enhver som ferdes på Svalbard skal ta hensyn til at det er spesielle forhold både når det gjelder naturmiljø og kulturminner. Arktisk natur er sårbar og påvirkelig. Kravet til aktsomhet gjelder også hensynet til andre menneskers opplevelse av naturmiljø og kulturminner på Svalbard.

Bestemmelsen gir en selvstendig rettsplikt, ikke bare et overordnet prinsipp eller retningslinje.

Kapittel II. Ferdsel med motorkjøretøy i terrenget på bar eller tint mark

Kapitlet inneholder bestemmelser for motorisert ferdsel på bar eller tint mark. Det generelle forbudet innført gjennom svalbardmiljøloven gjentas. All ferdsel som det ikke åpnes uttrykkelig for i kapitlet er derfor forbudt, med mindre det gis en særskilt tillatelse i medhold av loven eller forskriften.

Til § 5 (forbud mot ferdsel med motorkjøretøy)

Paragrafen bygger på svalbardmiljøloven § 79, annet ledd, som lovfester det nye utgangspunktet som følger av innføring av speilvendingsprinsippet. Utgangspunktet er at motorferdsel i naturen må være uttrykkelig tillatt, enten i lov eller forskrift. Hvis ikke er slik ferdsel forbudt.

Permafrosten på Svalbard medfører at ferdsel på bar eller tint mark kan føre til omfattende kjørespor som dels er permanente og dels svært langvarige. Lite vegetasjonsdekke bidrar også til at terrenget på Svalbard er svært sårbart. Motorisert ferdsel på bar vegetasjonsdekket mark kan i praksis ikke foregå uten at vegetasjonen påføres skade. Dette gjelder særlig tyngre kjøretøy som lett vil sette omfattende og selvforsterkende spor. Hovedregelen om forbud mot motorisert ferdsel i terrenget er derfor særlig viktig når det gjelder slik ferdsel på bar eller tint mark.

Til § 6 (ferdsel med motorkjøretøy i planområdene)

Paragrafen åpner for en viss motorisert ferdsel i terrenget på bar eller tint mark, i tråd med svalbardmiljøloven § 80.

Forskriften skiller mellom kjøring på bar og tint mark innenfor og utenfor arealplanområdene. Dette er naturlig fordi aktiviteten og behovet for kjøring vil være mye større innenfor planområdene. Det er derfor behov for visse generelle unntak til bestemte formål av hensyn til praktisk nærings- og samfunnsdrift.

Paragrafens *første ledd* slår fast at det kun er ferdsel som er nødvendig i tilknytning til de formål som er oppregnet i bokstavene a til c som er tillatt.

Paragrafens *første ledd, bokstavene a til c* åpner for ferdsel med motorkjøretøy i terrenget på bar eller tint mark i tilknytning til råstoffutvinning, herunder undersøkelsesvirksomhet, gruvedrift og massetak, bygge- og anleggsvirksomhet og drift og vedlikehold av bygninger og annen infrastruktur som inngår i drift av bosetningene.

Med «drift og vedlikehold av bygninger og annen infrastruktur som inngår i drift av bosetningene» siktes det til aktiviteter som på fastlandet ivaretas av det offentlige, dvs. kommune og stat. På Svalbard vil dette, i tillegg til Longyearbyen Lokalstyre/Svalbard samfunnsdrift (SSD) i Longyearbyen, også omfatte Store Norske, Kings Bay og Trust Arktikugol sin drift av samfunnene i henholdsvis Svea, Ny-Ålesund og Barentsburg/Pyramiden. Drift og vedlikehold av veier, vannforsyning, kloakk og annet avløp, kanalisering av elveløp m.m. omfattes av dette.

Det er kun den nødvendige kjøringen som vil være tillatt. Svalbardmiljølovens krav til aktsomhet, jf. § 73, vil gjelde også for kjøring i medhold av denne forskriften.

Annet ledd knytter de mest aktuelle transportbehovene opp mot tilhørende arealkategori i godkjent plan. Med dette åpnes det for nødvendig kjøring, men begrenset til de områdene som er klarert for tilhørende tiltak. For eksempel vil kjøring i forbindelse med gruvedrift være tillatt på arealer avsatt til gruvedrift, men ikke i andre områder.

Motorisert ferdsel i terrenget på bar eller tint mark utenfor planområdene vil kreve særskilt tillatelse fra Sysselmannen, jf. svalbardmiljøloven § 80 bokstav b. Utenfor planområdene er omfanget av kjøring på bar og tint mark minimalt. Behovet for slik transport vil stort sett oppstå i forbindelse med tiltak som krever tillatelse etter svalbardmiljøloven § 57, og i noen tilfeller også konsekvensutredning, jf. svalbardmiljøloven § 59. Det vil i slike tilfeller være aktuelt å gi tillatelse for slik ferdsel i en samlet tillatelse til selve tiltaket. En slik samlet behandling vil forenkle den samlede vurderingen av alle konsekvenser av tiltaket, som kreves etter svalbardmiljøloven § 8. Muligheten for at transporten heller kan skje på frossen og snødekt mark må også vurderes før man gir tillatelse som nevnt.

Kapittel III. Ferdsel med motorkjøretøy i terrenget på snødekt og frossen mark, islagte vassdrag og sjøområder

Kapitlet inneholder bestemmelser for motorisert ferdsel i terrenget på snødekt og frossen mark, islagte vassdrag og sjøområder. Det generelle forbudet innført gjennom svalbardmiljøloven gjentas, og all ferdsel som det ikke åpnes uttrykkelig for i kapitlet er derfor forbudt, med mindre det gis en særskilt tillatelse i medhold av loven eller forskriften. Det åpnes for en viss motorisert ferdsel i terrenget på vinterføre, men det er et krav – i motsetning til tidligere – at marken skal være både snødekt og frossen.

Til § 7 (forbud mot motorkjøretøy i terrenget på snødekt og frossen mark)

Paragrafen bygger på svalbardmiljøloven § 79, annet ledd, som lovfester det nye utgangspunktet som følge av innføring av speilvendingsprinsippet. Utgangspunktet er at motorferdsel i naturen må være uttrykkelig tillatt, enten i lov eller forskrift. Hvis ikke er slik ferdsel forbudt.

Motorisert ferdsel i ellers uberørt villmark vil, dersom ferdselen blir omfattende, etter hvert frata området den særegne villmarks karakteren. Slik ferdsel vil dessuten forringe villmarksopplevelsen for utøverne av det tradisjonelle friluftslivet. Støy er et miljøproblem i seg selv, og kan dessuten forstyrre dyrelivet. Ferdsel kan også ha mer langsiktige virkninger på dyrelivet, ved for eksempel at dyrelivet i et område forflytter seg til andre områder. Med omfattende ferdsel i enkelte områder følger dessuten slitasje på så vel naturmiljø som kulturminner.

Til § 8 (områder og ferdselsårer hvor bruk av snøscooter og beltevogn er tillatt)

Paragrafen åpner for en viss bruk av snøscooter og beltevogn i terrenget på frossen og snødekt mark, i tråd med svalbardmiljøloven § 81. Fordi det ikke finnes veier mellom bosettingene på Svalbard har fastboende på øygruppen behov for bruk av snøscooter både til nytte- og rekreasjonskjøring. Svalbardmiljøloven har tatt hensyn til at de særskilte klimatiske og kommunikasjonsmessige forhold på Svalbard legitimerer en mer liberal regulering av snøscooterkjøring i terrenget for de fastboende enn for øvrige personer som befinner seg på Svalbard. I loven er derfor speilvendingsprinsippet og føre var-prinsippet noe modifisert for de fastboende ved at det ikke er de fastboendes behov, men i stedet begrensninger i deres adgang til motorferdsel som må være særskilt begrunnet. Begrensninger må være begrunnet enten i miljøvernbehov knyttet til Svalbard, eller i behovet for å skille motorisert og ikke-motorisert ferdsel. Miljøvernbehov knyttet til Svalbard kan for eksempel bestå i å unngå forstyrrelse av dyreliv eller skade på vegetasjon. Behovet for å skille motorisert og ikke-motorisert ferdsel tar særlig sikte på å gi grunnlag for scooterfrie områder for skiturer eller hundekjøring.

Loven sier uttrykkelig at det i en forskrift om motorferdsel skal skilles mellom fastboende og tilreisende, slik at de fastboende sikres en mer omfattende adgang til motorferdsel enn de tilreisende, jf. § 81 annet ledd.

Paragrafens *første ledd* sier hvor fastboende har lov til å ferdes motorisert i terrenget gjennom henvisninger til et kart som følger forskriften. *Bokstav a* gir fastboende adgang til å kjøre i områder som er markert med gult på et vedlagt kart A. Disse områdene innebærer i hovedsak en videreføring av gjeldende rett, hvor fastboende har hatt mulighet til å kjøre over hele Svalbard med unntak av i verneområdene. Det har gjennom forskrift av 1. juni 1973 nr. 3780 om opprettelse av fuglereservater og større naturvernområder på Svalbard vært mulig for Sysselmannen å gi fastboende dispensasjon for kjøring i nasjonalparkene. Verken svalbardmiljøloven eller denne forskriften vil endre regelverket for kjøring i eksisterende verneområder. Det vil fortsatt være adgang for fastboende til å søke om dispensasjon til slik kjøring i henhold til verneforskriftene. Tillatelse etter denne forskriftens § 12 vil da behandles samtidig med en slik søknad.

En begrensning i de fastboendes adgang til motorferdsel vil være to områder på sentral-Spitsbergen som reserveres det ikke-motoriserte friluftsliv. Disse områdene er derfor ikke markert med gult på kartet. I St.meld.nr.9 (1999–2000) viste Regjeringen til at den motoriserte ferdselens negative virkninger på selve villmarksopplevelsen er av mer subjektiv karakter, men at dette likevel er et viktig tema i forhold til forvaltning og bevaring av villmark. Fraværet av mekanisk støy, eksos og spor etter motorkjøretøy er et viktig element ved villmarksopplevelsen. Økende motorisert ferdsel i villmarkspregede områder vil derfor redusere muligheten for fullverdig villmarksopplevelse for brukere som vektlegger stillhet og fravær av motoriserte kjøretøy som opplevelseskvaliteter. Villmark og stillhet

markedsføres i reiselivssammenheng, men mangelen på større, snøscooterfrie områder som er lett tilgjengelig fra Longyearbyen, begrenser mulighetene for å utvikle ikke-motoriserte reiselivsprodukter i større omfang.

Det finnes allerede i dag to mindre snøscooterfrie områder i nærheten av Longyearbyen. Ordningen er frivillig, og blir stort sett respektert. Områdene er imidlertid relativt små, de er ikke egnet for hundekjøring, og de gir begrensede muligheter for lengre turer i et snøscooterfritt miljø. Det lille snøscooterfrie området (på Larsbreen) brukes til korte skiturer med utgangspunkt i Longyearbyen, og området videreføres som scooterfritt i forskriften. Det andre området, som ligger litt lengre øst, vil inngå i et relativt stort område reservert det ikke-motoriserte friluftslivet, jf. merknader til bokstav b.

Det er viktig å gi det ikke-motoriserte friluftslivet muligheter til å utvikle seg. Forskriften oppretter derfor i *bokstav b* et større sammenhengende område med utgangspunkt i Longyearbyen og østover hvor det i den lyse delen av vinteren, dvs. fra 1. mars hver sesong, ikke vil være tillatt å ferdes motorisert. Dette er nødvendig for å gi både fastboende og tilreisende muligheter til å oppleve urørt arktisk natur, og vil samtidig redusere behovet for motorisert ferdsel til mer fjerntliggende og uberørte områder. Området sikrer arealer helt uten eller med minimalt med motorstøy av noe slag for skiløpere og hundespenn. Særlig av hensyn til kjøring med hundespenn er det viktig at de scooterfrie områdene omfatter dalfører som sikrer korridorer ut fra bosetningene. Det foreslåtte området dekker både nærområdet til Longyearbyen og sikrer muligheten til lengre ski- og hundesledeturer østover. Innenfor dette området vil det være totalforbud mot motorisert ferdsel i terrenget etter 1. mars hver sesong, med to unntak. For det første unntas en ferdselsåre som kan brukes i forbindelse med nødvendig nyttetraffikk, jf. § 9 bokstav b. For det andre unntas en ferdselsåre for kjøring også i forbindelse med utøvelse av motorisert friluftsliv i *bokstav c*. Ferdselsåren er merket med en sammenhengende rød strek på kart A og kart B, og går langs dalbunnen av Kjellstrømdalen til Kjellstrømdalhytta, videre opp søre Bellsundpasset og ned Passbreen og derfra korteste farbare vei over til Agardhdalen (Agardhsletta).

I tillegg til disse konkrete begrensningene, er det viktig å påpeke at loven oppstiller en plikt til å ferdes «på en måte som ikke skader, forsøpler eller på annen måte forringer naturmiljøet eller kulturminner eller fører til unødig forstyrrelse av mennesker eller dyreliv», jf. svalbardmiljøloven § 73 annet ledd.

Paragrafens *annet ledd* sier hvor tilreisende kan ferdes motorisert gjennom henvisninger til et kart B som også følger forskriften.

I henhold til *bokstav a* kan tilreisende ferdes med snøscooter og beltevogn i områder markert med gult på vedlagte kart B. Dette er langt mindre områder enn det område som fastboende kan ferdes i etter bestemmelsens første ledd bokstav a. Det ene området ligger på sentral-Spitsbergen, og tilsvarer det som kalles «turområde 10». Turområde 10 defineres nærmere i turistforskriften, hvor det er gitt unntak for meldeplikten til Sysselmannen, jf. turistforskriften § 7, fjerde ledd. (Området tilsvarer ikke helt det som i dag er turområde 10 etter turistforskriften, men turistforskriften er under revisjon, og områdene vil bli sammenfallende etter revisjonen.) Det andre området er området rundt Ny-Ålesund i Kongsfjorden. Også her er det unntak for meldeplikten i turistforskriften.

De tilreisende kan ikke ferdes i de områder som reserveres det ikke-motoriserte friluftslivet – heller ikke før 1. mars i det østligste området. Disse områdene er derfor heller ikke på kart B markert med gult.

I tillegg til at tilreisende kan ferdes fritt i stort sett hele turområde 10, gir *bokstav b* tilreisende adgang til å kjøre i et område mellom turområde 10 og østkysten av Spitsbergen, forutsatt at de kjører sammen med fastboende eller deltar i et organisert turopplegg. Turer til østkysten må imidlertid, uavhengig av denne forskriften, meldes til Sysselmannen i medhold av turistforskriften.

Bokstav c gir tilreisende i følge med fastboende eller som deltar på organiserte turer adgang til å ferdes i den samme ferdselsåren som omtalt i første ledd bokstav c.

Tredje ledd åpner for motorisert ferdsel på islagt sjø som ligger inntil de områdene hvor motorisert ferdsel er tillatt. På sjøisen i Storfjorden mellom Agardhbukta og Wichbukta skal imidlertid ferdselen gå korteste farbare vei på sjøisen langs etter land. Det vil ikke være tillatt å kjøre videre utover sjøisen med mindre det er nødvendig pga. manglende framkommelighet/farbarhet på isen langs etter land. Bakgrunnen for dette kravet er områdets betydning for isbjørn med unger. Langs hele Storfjorden finnes isbjørnhi i varierende tetthetsgrad. Etter at mor og unger forlater hiet en gang i mars er det viktig for binna å få ro til å jakte og til å trene ungene i jakt. Binner med unger vil oppholde seg i dette området til isen går.

Fjerde ledd sier hvor man kan finne de offisielle kartversjonene som følger forskriften. Det skal finnes slike kart hos Sysselmannen på Svalbard, i Direktoratet for naturforvaltning og i Miljøverndepartementet. Det vil bli laget mindre kart med færre detaljer til utsendelse og bruk i informasjonsmateriell. Disse vil også inneholde verbale grensebeskrivelser. Dersom man er usikker på hvor grensene går anbefales det å sjekke mot de mer detaljerte offisielle kartene.

Til § 9 (nyttetraffikk)

Paragrafen åpner for nyttetraffikk i visse områder og ferdselsårer, i tråd med svalbardmiljøloven § 81 bokstav b.

Første ledd definerer nyttetraffikk som trafikk som skjer i forbindelse med de aktiviteter som er omtalt i forskriften § 6. Nyttetraffikk vil etter dette være trafikk som foregår i tilknytning til råstoffutvinning, herunder undersøkelsesvirksomhet, gruvedrift og massetak, bygge- og anleggsvirksomhet og drift og vedlikehold av bygninger og annen infrastruktur som inngår i drift av bosetningene. Også pendling med bruk av snøscooter mellom arbeidssted i Svegruva og bosted i Longyearbyen omfattes av begrepet nyttetraffikk.

Bestemmelsen sier ikke noe om hvem som kan drive nyttetraffic, det avgjørende er formålet med trafikken. Det skilles altså ikke mellom fastboende og tilreisende i denne sammenheng.

Annet og tredje ledd sier hvor det er tillatt med slik nyttetraffic. Nødvendig nyttetraffic skal i hovedsak kunne gå som tidligere. I henhold til *bokstav a* kan alle typer beltekjøretøy benyttes for nødvendig nyttetraffic i de områder som er markert gult på vedlagte kart A.

Fordi deler av nyttetrafficen i dag går gjennom et område som ikke er åpent for motorisert ferdsel etter 1. mars hver sesong (et scooterfritt område i den lyse del av vinteren), åpner annet ledd *bokstav b* en ferdselsåre for slik transport gjennom dette området. Ferdselsåren går langs dalbunnen Reindalen fra Sørhytta og opp Reindalspasset, videre ned dalbunnen i Lundströmdalen til Kjellströmdalen.

Tredje ledd tar hensyn til at vær- og føreforholdene på Spitsbergen kan endre seg fra sesong til sesong, og også i løpet av en sesong. Dersom det pga. vær- og føreforhold vil være vanskelig å bruke de områder bokstav a åpner for motorisert ferdsel, kan man unntaksvis benytte en alternativ ferdselsåre som går langs dalbunnene i Bolterdalen og Tverrdalen.

Til § 10 (midlertidige endringer)

Paragrafen åpner for at Sysselmannen kan gjøre midlertidige endringer i § 8 og § 9, dvs. hvilke områder det er tillatt å ferdes med motoriserte kjøretøyer i. Slike midlertidige endringer kan gjøres når det anses nødvendig for å beskytte dyrelivet eller naturmiljøet for øvrig, eller dersom andre særlige grunner tilsier det. Bestemmelsen er ment å være en sikkerhetsventil.

Vedtak etter denne paragrafen regnes som forskrift etter forvaltningsloven, og kan ikke påklages. Dersom det haster å fatte vedtak, kan høring etter forvaltningsloven unnlates, jf. forvaltningsloven § 37 fjerde ledd, bokstav a. Sysselmannen må sørge for nødvendig kunngjøring av slik forskrift.

Kapittel IV. Bruk av luftfartøy til turistformål

Kapitlet inneholder en bestemmelse som regulerer bruk av luftfartøy til turistformål.

Til § 11 (luftfartøy til turistformål)

Paragrafen regulerer bruk av luftfartøy til turistformål, med hjemmel i svalbardmiljøloven § 83 fjerde ledd.

På bakgrunn av at det ikke er ønskelig med helikopterturisme på Svalbard, forbyr paragrafen bruk av luftfartøy til sightseeingformål. Med sightseeing menes i dette tilfelle flyturer der formålet med turen er å se og oppleve Svalbard fra luften. Bestemmelsen gjelder all bruk av luftfartøy til sightseeing, dvs. også bruk av fly.

Forbudet vil ikke være til hinder for bruk av luftfartøy for flyging til og fra Svalbard og mellom bosetningene på Svalbard, når dette skjer som regulær rutetraffic med turister som passasjerer eller annen tilsvarende persontransport. Med tilsvarende persontransport siktes det til charterfly eller innleide fly som transporterer turister til og fra flyplassene på Svalbard.

Kapittel V. Tillatelse etter søknad, klage, straff, endring og ikrafttreden

Kapitlet inneholder avsluttende bestemmelser. I tillegg til bestemmelser som omhandler klage, straff, endring og ikrafttreden inneholder kapitlet en bestemmelse om særskilt tillatelse etter søknad til motorisert ferdsel ut over det som forskriften åpner for generelt.

Til § 12 (tillatelse etter søknad)

Paragrafen bygger på bestemmelsene i svalbardmiljøloven § 80, § 81 og § 83. Det kan i tillegg søkes om dispensasjon fra forbudet mot bruk av luftfartøy til sightseeing.

Første ledd gir Sysselmannen hjemmel til å gjøre unntak fra bestemmelsene i forskriften når formålet med svalbardmiljøloven krever det, for vitenskapelige undersøkelser, arbeider av vesentlig samfunnsmessig betydning og i andre særlige tilfeller. Det er vanskelig å si noe generelt om hva som ligger i «andre særlige tilfeller». Det vil være opp til Sysselmannen i det enkelte tilfelle å vurdere hvorvidt slik tillatelse kan gis. Myndighet til å gi enkelttillatelser gjør det mulig å dekke konkrete behov på en smidig måte, samtidig som det må unngås at summen av enkelttillatelser fører til en økning i motorferdselen som forringer Svalbards villmark og naturmiljø.

Bestemmelsens *annet ledd* skal sikre at avgjørelser av enkeltøknader om tillatelse til motorferdsel blir truffet etter en bred avveining, hvor miljøhensyn trekkes inn i lys av overordnede mål og føringer. Søkerens tilknytning til Svalbard peker særlig hen mot tidligere fastboende og andre med lignende tilknytning. Fordi vurderingen av søknader i utgangspunktet skjer etter fritt skjønn, peker bestemmelsen på hovedhensyn som skal vurderes ved skjønnsutøvingen og reflekteres i begrunnelsen for vedtaket. Bestemmelsen er ikke uttømmende når det gjelder de hensyn det skal legges vekt på.

Tredje ledd slår fast at det ikke kan gis ubegrensede tillatelser. Tillatelsen må begrenses i tid og sted. Stedsbegrensningen kan knyttes til et avgrenset område eller til bestemte ferdselsårer eller landingsplasser, eller til ferdsel mellom bestemte steder langs mest mulig direkte og naturlige ruter. Normalt vil en enkelttillatelse bli gitt til fordel for en bestemt angitt person som søker, men den kan også gjelde for flere bestemt angitte personer. Tillatelsen kan begrenses til å gjelde ett enkelt tilfelle av motorferdsel, eller gis for et begrenset eller ubegrenset antall turer innenfor et visst område og tidsrom. Jo mer omfattende tillatelse det søkes om, jo mer grundig må vurderingen av de miljømessige ulemper som kan følge av en eventuell tillatelse være. Det kan settes vilkår i en tillatelse, og det bør også gjøres dersom det kan avhjelpe eventuelle miljøulemper som følge av motorisert ferdsel.

Tillatelsen kan endres eller inndras dersom miljøhensyn tilsier det. Eksempelvis må en tillatelse som gjelder ferdsel i et bestemt område kunne inndras, dersom ny kunnskap om området viser at det lever dyr der som blir forstyrret i unødig stor grad av motorisert ferdsel. Videre kan en tillatelse trekkes tilbake dersom formålet med tillatelsen bortfaller etter at den er gitt.

Til § 13 (klage)

Paragrafen gir klageadgang på Sysselmannens enkeltvedtak etter forskriften i tråd med forvaltningslovens regler. Klageinstans for Sysselmannens vedtak er Direktoratet for naturforvaltning.

I tråd med forvaltningsloven § 32 første ledd bokstav a sendes klagen til Sysselmannen, som foretar de undersøkelser klagen gir grunn til, jf. forvaltningsloven § 33 annet ledd. Sysselmannen kan oppheve eller endre sitt vedtak dersom han finner klagen begrunnet, jf. forvaltningsloven § 33 annet ledd. Dersom Sysselmannen opprettholder sitt vedtak forbereder han saken for klageinstansen, og sender den over for behandling så snart som mulig, jf. forvaltningsloven § 33 fjerde ledd.

Til § 14 (straff)

Paragrafen viderefører straffebestemmelsen i svalbardmiljøloven § 99.

Strafferammen er bøter eller fengsel inntil ett år. Er det voldt betydelig miljøskade eller fare for det, øker den øvre strafferamme til fengsel i tre år. For øvrig gjelder generalklausulen for miljøkriminalitet i straffeloven § 152b for de alvorligste tilfellene. Er overtredelsen begått av noen som har handlet på vegne av et foretak (selskaper, sammenslutninger, stiftelser, enkeltpersonforetak, boer eller offentlig virksomhet) kan foretaket alltid straffes med bøter etter straffeloven § 48a § 48b.

Også svalbardmiljølovens øvrige sanksjonsbestemmelser, som f.eks. bestemmelsene om gjenoppretting og erstatning, kan gjøres gjeldende ved overtredelse av forskriftens bestemmelser.

Til § 15 (endring)

Svalbardmiljøloven gir Sysselmannen hjemmel til å fastsette forskrift om motorisert ferdsel på bar mark, jf. svalbardmiljøloven § 80, om motorisert ferdsel i terrenget på snødekt og frossen mark for bestemte formål, jf. svalbardmiljøloven § 81 første ledd bokstav b og om forbud mot bruk av luftfartøy til turistformål, jf. svalbardmiljøloven § 83 fjerde ledd. I tillegg er det Sysselmannen som har hjemmel til å gi særskilt tillatelse til motorferdsel både på snødekt og frossen mark og på bar mark når særlige grunner foreligger, jf. svalbardmiljøloven § 80 bokstav b og § 81 bokstav c.

For å samle regelverket om motorisert ferdsel og slik få et oversiktlig og brukervennlig regelverk er det gitt en samlet forskrift om motorisert ferdsel uavhengig av om det er Sysselmannen eller departementet som har hjemmelsbestemmelsen. Forskriften er derfor fastsatt av Miljøverndepartementet. Men dette betyr igjen at eventuelle endringer må foretas på samme måte som fastsettelsen, dvs. av departementet.

For at Sysselmannen skal ha myndighet til å endre de bestemmelser i forskriften som han i utgangspunktet hadde myndighet til å selv fastsette er det derfor tatt inn en bestemmelse i § 15 om at Sysselmannen kan endre § 6, § 9, § 11 og § 12, som er de paragrafer Sysselmannen i utgangspunktet kunne ha fastsatt selv.

Til § 16 (ikrafttreden)

Forskriften trer i kraft 1. juli 2002, samtidig med svalbardmiljøloven og en rekke andre forskrifter med hjemmel i svalbardmiljøloven.

II

Endringen trer i kraft 1. juli 2002.

24. juni Nr. 1085 2002

Forskrift om endring i forskrift om høsting på Svalbard.

Fastsatt av Miljøverndepartementet 24. juni 2002 med hjemmel i lov av 15. juni 2001 nr. 79 om miljøvern på Svalbard (svalbardmiljøloven) § 31 og § 32. Kunngjort 11. oktober 2002.

I

I forskrift av 24. juni 2002 nr. 712 om høsting på Svalbard er det fastsatt merknader som lyder:

Merknader til de enkelte bestemmelser i forskrift om høsting på Svalbard

Til kapittel I. Innledende bestemmelser

Kapitlet inneholder generelle bestemmelser om formål, virkeområde, definisjoner og om hvem som er forvaltningsmyndighet etter forskriften. Bestemmelsene viderefører i stor grad tilsvarende bestemmelser i svalbardmiljøloven.

Til § 1 (formål)

Paragrafen viderefører svalbardmiljøloven (lov om miljøvern på Svalbard av 15. juni 2001 nr. 79) § 24, som angir det overordnede prinsipp for forvaltning av flora og fauna på Svalbard. Svalbardmiljøloven lovfester fredningsprinsippet for flora og fauna på Svalbard, og forskriften åpner for en begrenset høsting innenfor lovens rammer. Forskriften har som formål å bidra til å sikre villmarksnaturen på Svalbard for fremtidige generasjoner gjennom forvaltningen av fauna.

Formålbestemmelsen er grunnleggende for tolkningen av de øvrige bestemmelser i forskriften og særlig for praktiseringen av det forvaltningsskjønn (fullmakter) som de andre paragrafene i forskriften inneholder.

Til § 2 (virkeområde)

Forskriftens saklige virkeområde er i henhold til paragrafens *første ledd* høsting, og sanking av egg og dun, av vill fauna. Forskriften omfatter all fauna med unntak av saltvannsfisk, krepsdyr og sjøpattedyr som ikke er stedege på Svalbard. De sjøpattedyr som i all hovedsak er hjemmehørende på Svalbard og anses som stedege er hvithval, hvalross, svalbardsteinkobbe, ringsel og storkobbe. Avgrensingen mot saltvannsfisk, krepsdyr og sjøpattedyr som ikke er stedege på Svalbard er i tråd med svalbardmiljølovens avgrensing mot disse artene, jf. lovens § 23.

Annnet ledd angir forskriftens stedlige virkeområde til Svalbards landområder med sjøområdet ut til territorialgrensen, jf. svalbardmiljøloven § 2. Svalbards landområder omfatter alle øyer, holmer og skjær mellom 10 og 35 grader østlig lengde og 74 og 81 grader nordlig bredde, jf. svalbardloven (lov om Svalbard av 17. juli 1925 nr. 11) § 1 annet ledd. Dette inkluderer blant annet Spitsbergen, Nordaustlandet, Barentsøya, Edgeøya, Prins Karls Forland, Kong Karls Land, Kvitøya, Hopen og Bjørnøya.

Territorialgrensen – yttergrensen for sjøterritoriet – går 4 nautiske mil fra grunnlinjene, jf. forskrift av 1. juni 2001 nr. 556 om grensen for det norske sjøterritorium ved Svalbard.

Til § 3 (definisjoner)

Paragrafen definerer sentrale begreper som benyttes i forskriften.

Bokstav a definerer fastboende som den som fyller vilkårene for å være gyldig innført i register over befolkningen på Svalbard, jf. forskrift av 4. februar 1994 nr. 111 om register over befolkningen på Svalbard. I medhold av befolkningsregisterforskriften § 2 tredje ledd vil personer som er innført i befolkningsregisteret, men som f.eks. avtjener militærtjeneste eller som er under utdanning, regnes som fastboende, til tross for at de for tiden ikke oppholder seg på Svalbard.

Definisjonen av høsting i *bokstav b* er gjentatt fra svalbardmiljøloven § 3 bokstav c, hvor høsting er et artsnøytralt samlebegrep for jakt, fangst og fiske.

Svalbardmiljøloven skiller mellom høsting og sanking. Sanking av egg og dun omfattes ikke av lovens generelle høstingsbegrep.

Definisjonen av fauna i *bokstav c* er hentet fra svalbardmiljøloven § 3 bokstav e. Ut fra sammenhengen i økosystemet er begrepet gitt en vid betydning, slik at det også omfatter encellede organismer. Faunabegrepet er vesentlig videre enn begrepet vilt etter viltforskriften (forskrift av 24. mai 1996 nr. 516 om forvaltning av vilt på Svalbard) § 2, sjøpattedyrforskriften (forskrift av 11. august 1978 nr. 3765 om forvaltning av vilt og ferskvannsfisk på Svalbard og Jan Mayen) § 2 eller viltloven (lov av 29. mai 1981 nr. 38 om viltet) § 2, idet ingen av dem omfatter for eksempel insekter eller fisk og annen marin fauna (likevel slik at sjøpattedyr omfattes av viltbegrepet i 1978-forskriften).

Fauna omfatter kun de arter som lever naturlig i vill tilstand på Svalbard. Det dekker imidlertid en innført art som kan sies å ha etablert seg, uansett om det er tale om en levedyktig bestand på sikt (for eksempel smånagere i bosettingene). Hunder og andre husdyr faller utenfor begrepet slik det er brukt her.

Definisjonen av sjøpattedyr i *bokstav d* er ny. Definisjonen er hentet fra Fiskeridepartementets forslag til forskrift om forvaltning av sjøpattedyr på Svalbard, som ble sendt på høring i 1999. Med sjøpattedyr menes alle arter av sel og hval som er stedege på Svalbard, jf. merknaden til forskriftens § 2. Isbjørn omfattes ikke av definisjonen av sjøpattedyr. De arter som ikke omfattes av forskriften er særskilt unntatt fra det saklige virkeområde i forskriftens § 2, første ledd.

Definisjonen av vassdrag i *bokstav e* er i hovedsak videreført fra røyeforskriften (forskrift av 31. januar 1997 nr. 101 om forvaltning av røye og ferskvannsorganismer på Svalbard) § 4. Med vassdrag menes innsjø, vann, tjern, elv, elvearm, bekk eller kanal. Ferskvannslaguner og strengsjøer regnes også som vassdrag. Definisjonen av vassdrag omfatter etter dette ikke de store lagunene med brakkvann

Til § 4 (forvaltningsmyndighet)

Forskriftens saklige virkeområde omfatter arter innenfor flere departementers myndighetsområde. Bestemmelsen angir forvaltningsmyndighetene for høsting på Svalbard. For alle arter, med unntak av sjøpattedyr, er forvaltningsmyndighet etter forskriften Miljøverndepartementet, Direktoratet for naturforvaltning og Sysselmannen på Svalbard. Sjøpattedyrene er fiskerimyndighetenes ansvarsområde, og når det gjelder forvaltning av disse etter forskriften er Fiskeridepartementet, Fiskeridirektoratet og Sysselmannen på Svalbard forvaltningsmyndighet.

Til kapittel II. Generelle bestemmelser om høsting og sanking

Kapitlet åpner for en viss høsting og sanking på Svalbard, og angir hvilke arter og innenfor hvilket tidsrom høsting og sanking kan skje. I tillegg oppstilles vilkår for høsting og sanking i form av krav om kort og rapportering. Det gis også bestemmelser om kvoter og områdebegrensninger, og om høsting forbeholdt fastboende. Reglene er i stor grad en videreføring av gjeldende regelverk, men bestemmelsene er gjort mer generelle for å passe både til jakt, fangst og fiske.

Til § 5 (fredningsprinsippet)

Fredningsprinsippet innebærer at all fauna på Svalbard med egg, reir og bo er fredet, og at høsting og sanking kun kan skje etter reglene i denne forskriften. Prinsippet er gjentatt fra svalbardmiljøloven § 25. Svalbardmiljølovens prinsipp om at høsting ikke skal påvirke bestandenes sammensetning og utvikling nevneverdig, jf. lovens § 31 siste ledd, er inntatt. Dette prinsippet legger føringer for i hvor stor grad høsting kan tillates på Svalbard.

Til § 6 (human høsting og sanking)

Bestemmelsen er en videreføring av viltforskriften § 15 om human jakt. Bestemmelsen er gjort generell og omfatter nå all form for høsting og sanking.

Kravet om human høsting og sanking innebærer at selve utøvelsen må være aktsom. Det kreves ikke at høstingen/sanking faktisk medfører skade eller lidelse for at den skal rammes av bestemmelsen.

Til § 7 (høstbare arter og høstingstider)

Svalbardmiljøloven lovfester fredningsprinsippet for all flora og fauna i svalbardmiljøloven § 25. Paragrafen her åpner for at det kan skje en begrenset høsting på visse arter i form av jakt, fangst og fiske.

Overordnede prinsipper for høsting på Svalbard er at artene skal gis anledning til å utvikle seg mest mulig upåvirket av menneskelig virksomhet, og at artenes naturlige produktivitet og mangfold skal bevares. Derfor tillates kun en begrenset høsting av de arter hvor høstingen ikke påvirker bestandenes sammensetning og utvikling nevneverdig, jf. svalbardmiljøloven § 31 siste ledd.

Paragrafen åpner for høsting og angir høstingstiden for de enkelte arter.

Bestemmelsens *første ledd* om jakt er i all hovedsak en videreføring av forskrift av 26. mai 1997 nr. 531 om jaktbare arter og jaktidsrammer på Svalbard og Jan Mayen, forskrift av 18. juni 1997 nr. 623 om alminnelige jakttider på Svalbard for jaktseongene fra 1. mai 1997 til og med 30. april 2002 og forskrift av 11. august 1978 nr. 3765 om forvaltning av vilt og ferskvannsfisk på Svalbard og Jan Mayen.

Adgangen til å jakte på fjellrev, svalbardrein, svalbardrype, kortnebbgås, havhest, polarlomvi, teist, polarmåke, ringsel og storkobbe videreføres. Jakttidene for disse artene videreføres, med unntak av jakttiden for polarmåke. Jakttiden for denne innskrenkes slik at den avsluttes 31. oktober, samtidig med at jakttiden for de øvrige sjøfuglartene på Svalbard avsluttes.

Bestemmelsens annet ledd om fangst er en videreføring av forskrift av 18. juni 1997 nr. 622 om jakt- og fangstutøvelse på Svalbard § 23, som åpnet for fangst av fjellrev. Nærmere bestemmelser om redskaper og utøvelse av fangsten er gitt i kapittel VII.

Bestemmelsens tredje ledd om åpning for fiske er en videreføring av røyeforskriftens § 12 om tillatelse til fiske. Fiske etter røye er tillatt utenfor naturreservatene. Det gjelder ingen generell høstingstid for fiske etter røye, men for fiske med garn gjelder en fredningstid som fremgår av § 23 om garnfiske. Fiske må følge bestemmelsene i § 11 og kapittel V.

Til § 8 (egg- og dunsanking)

Egg- og dunsanking var tidligere regulert i viltforskriftens § 9. Etter denne bestemmelsen kunne dunsanking foregå fritt utenom verneområdene i perioden fra og med 16. august til og med 31. oktober. Fredningsprinsippet innebærer at det er nødvendig å åpne spesielt også for egg- og dunsanking.

Sysselmannen er i bestemmelsen gitt hjemmel til å gi tillatelse til dunsanking fra ærfugl, hvitkinngås og kortnebbgås, og til egg-sanking fra ærfugl, polarmåke og svartbak. All egg- og dunsanking krever særskilt tillatelse i det enkelte tilfelle.

Til § 9 (jakt-, fangst- og fiskekort)

Som vilkår for all høsting på Svalbard kreves at man løser kort for jakt, fangst eller fiske. Kravet om å løse kort fremgår også av svalbardmiljøloven § 32 annet ledd, og tidligere av § 1 i forskrift om jakt- og fangstutøvelse og § 13 i røyeforskriften. Kortet angir hvilke arter man har rett til å høste, eventuell kvotebegrensning som er fastsatt i medhold av § 10, hvilket tidsrom og i hvilke områder høstingen kan foregå.

Kortet vil gjelde for et nærmere angitt tidsrom, og fristen for rapportering er knyttet opp mot kortets gyldighetstid, jf. § 12. Det skal betales et gebyr ved løsning av kort for jakt, fangst eller fiske, når gebyrsats er fastsatt av departementet, jf. § 35. Salg av kort og innkreving av gebyr administreres av Sysselmannen.

Kortet skal medbringes under høsting slik at det skal kunne kontrolleres at den som driver høsting har løst kort.

Til § 10 (kvoter og områdebegrensning)

Sysselmannen gis en generell hjemmel til å fastsette kvoter for felling og fangst, og til å begrense høsting i visse områder. Kvoteene skal fastsettes ved forskrift.

Slike kvoter er særlig aktuelle for jakt, og det kan fastsettes ulike kvoter for fastboende og for tilreisende til Svalbard. Kvotene kan fastsettes for flere år, men når det gjelder felling av svalbardrein skal det fastsettes årlig kvote.

Til § 11 (høsting forbeholdt fastboende)

Det følger av svalbardmiljøloven § 32 at enhver har rett til å høste fauna og sanke egg og dun i samsvar med lovens regler. For enkelte arter kan høsting forbeholdes fastboende, jf. lovens § 32 tredje ledd.

Bestemmelsen her forbeholder jakt på svalbardrein, jakt og fangst på fjellrev, samt fiske etter røye med garn for fastboende på Svalbard. Når det gjelder garnfiske er dette en videreføring av røyeforskriftens § 12 om tillatelse til fiske. For felling av svalbardrein fulgte dette tidligere av § 18 i forskrift om jakt- og fangstutøvelse på Svalbard.

Jakt på svalbardrein, jakt og fangst på fjellrev, samt garnfiske etter røye krever dessuten særskilt tillatelse fra Sysselmannen. Dette gjelder i tillegg til kravet om løsning av kort, men tillatelsen kan tas inn som del av jakt-, fangst- eller fiskekortet. Tillatelsen er personlig og skal gjelde for et nærmere angitt område og tidsrom. Vilkår om utøvelse av jakten, fangsten eller fisket kan stilles i den enkelte tillatelse.

Når det gjelder tildeling av fellingstillatelse for svalbardrein er det gitt egne regler i kapittel VIII.

Til § 12 (rapporteringsplikt)

Tilsvarende bestemmelser om rapporteringsplikt fremgikk tidligere av røyeforskriftens § 18 og forskrift om jakt- og fangstutøvelse § 2.

Det er rapporteringsplikt for all høsting og for sanking av egg.

Fristen for rapportering er knyttet opp mot gyldighetstiden for jakt-, fangst- og fiskekortet, da høstingstiden for de ulike arter har ulik sluttdato. Rapporteringsfristen er 10 dager etter utløpet av kortets gyldighetstid. Tilsvarende frist gjelder også på fastlandet.

Til § 13 (data til vitenskap og forvaltning)

Bestemmelsen er en videreføring av viltforskriften § 27, men omfatter nå all form for høsting og sanking.

Sysselmannen kan i medhold av paragrafen gi enhver som høster eller sanker på Svalbard pålegg om å gi opplysninger om byttet eller pålegg om å avgis byttet, eller deler av det, til vitenskapelige formål. Dersom avgivelsen omfatter store deler av byttet kan Sysselmannen bestemme at det skal ytes vederlag for avgivelsen.

Til kapittel III. Særskilte vilkår for jakt og fangst

Kapitlet inneholder en del særskilte vilkår for jakt- og fangstutøvelse i form av bestemmelser om aldersgrense og krav om jegerprøve og skyteprøve. Bestemmelsene gjelder kun for utøvelse av jakt og fangst, og er av den grunn skilt ut i et eget kapittel for å skille disse vilkårene fra de generelle vilkårene som gjelder all form for høsting. Bestemmelser om gjennomføring av jegerprøve og skyteprøve er gitt i kapittel IV.

Til § 14 (aldersgrense for jakt og fangst)

Bestemmelsen er en videreføring av viltforskriften § 16.

Aldersgrensen for jakt og fangst er 16 år, med unntak av jakt på svalbardrein og sjøpattedyr, hvor man må være fylt 18 år.

I tråd med gjennomførte endringer på fastlandet er aldersgrensen for å delta i jakt på fjellrev, fuglevilt og fangst i opplæringsøyemed senket til 14 år, med tilsvarende rett til å delta i opplæringsjakt på svalbardrein og sjøpattedyr fra fylte 16 år.

For å delta i jakt og fangst i opplæringsøyemed kreves det at man har samtykke fra foreldre/foresatte og at man er under forsvarlig tilsyn av jeger som minst har fylt 20 år og som har utøvd jakt og fangst i minst 3 sesonger.

Til § 15 (krav om jegerprøve)

Bestemmelsen er en videreføring av § 1 i forskrift om jegerprøve på Svalbard.

Krav om jegerprøve er et vilkår for å drive jakt og fangst på Svalbard, og er derfor tatt inn i et eget kapittel om særskilte vilkår for jakt og fangst.

Kravet om jegerprøve gjelder ikke for personer som fra før er registrert i Norsk jegerregister. Det vil derfor i praksis kun være de som skal utøve jakt og fangst for første gang som må avlegge jegerprøven på Svalbard. Tilsvarende er personer som oppfyller vilkårene for å drive tilsvarende jakt i sitt bostedsland, fritatt fra kravet om jegerprøve.

Til § 16 (krav om skyteprøve)

Bestemmelsen er en videreføring av § 12 i forskrift om jakt- og fangstutøvelse på Svalbard.

Bestemmelsen oppstiller krav om å avlegge skyteprøve for å kunne drive jakt på svalbardrein og sjøpattedyr. Skyteprøven må avlegges årlig etter reglene i forskriftens § 20. Prøven er gyldig i ett år etter at den er avlagt. Tilsvarende som for jegerprøven kan jegere fritas for krav om skyteprøve dersom de tilfredsstiller kriteriene for storviltjakt i sitt bostedsland.

Til kapittel IV. Nærmere om jegerprøve og skyteprøve

Kapitlet er i stor grad en samling av reglene i forskrift av 27. juli 1999 nr. 872 om jegerprøve på Svalbard og kapittel V om skyteprøve i forskrift om jakt- og fangstutøvelse på Svalbard. Bestemmelsene er slått sammen til et

færre antall paragrafer, og innholdet i forskriften er forenklet i tråd med forslag til ny forskrift om utøvelse av jakt og fangst på fastlandet. Forenklingen innebærer imidlertid ikke endringer når det gjelder selve avleggelsen av jegerprøven, men en rekke detaljer er utelatt fra selve forskriftsteksten.

Til § 17 (aldersgrense for jegerprøve)

Bestemmelsen er en videreføring av § 1 annet og tredje ledd i forskrift om jegerprøve på Svalbard.

Jegerprøven kan avlegges fra fylte 14 år. Personer under 16 år trenger ikke avlegge jegerprøven før deltakelse i opplæringsjakt som skjer i samsvar med bestemmelsene i § 14. Sysselmannen kan etter søknad gi personer over 16 år inntil ett års utsettelse med å ta det obligatoriske kurset.

Til § 18 (gjennomføring av jegerprøve, gebyr og kursavgift)

Bestemmelsen er en videreføring av forskrift om jegerprøve § 2, § 3, § 4, § 5 og § 6. Innholdet er noe forenklet i tråd med endringer på fastlandet.

Jegerprøven består av et praktisk kurs og en skriftlig teoretisk eksamen. Direktoratet for naturforvaltning bestemmer hvem som skal arrangere praktisk kurs og teoretisk eksamen.

Det skal betales gebyr for avleggelse av teoretisk eksamen, når gebyrsats er fastsatt av departementet, jf. § 35.

Det praktiske kurset skal følge et opplegg godkjent av Direktoratet for naturforvaltning. Kurset skal være på 30 timer fordelt over 9 samlinger. Dette er i tråd med endringer i forskrift om jegerprøve på fastlandet, som trådte i kraft i 2001.

Bestemmelsen i lov av 9. juni 1961 nr. 1 om skytevåpen og ammunisjon § 29 innebærer at det kreves samtykke fra den som har forelderansvaret for at personer under 18 år skal kunne gjennomføre praktisk kurs. Bestemmelsen oppstiller forbud mot å overlate skytevåpen, våpendeler eller ammunisjon til personer under 18 år uten særskilt samtykke. Dersom bruken er kortvarig og skjer under forsvarlig tilsyn kan slikt samtykke gis av den som har forelderansvaret.

Til § 19 (jegerprøvebevis)

Bestemmelsen er en videreføring av forskrift om jegerprøve § 7 og § 8.

Til § 20 (gjennomføring av skyteprøve)

Bestemmelsen er en videreføring av § 13, § 14 og § 15 i kapittel V om skyteprøve i forskrift om jakt- og fangstutøvelse på Svalbard, med tillegg av jakt på sjøpattedyr. Innholdet er forenklet i forhold til tidligere, og tilsvarer bestemmelser om skyteprøve for jakt på storvilt på fastlandet.

Til kapittel V. Utøvelse av fiske

Kapitlet er en videreføring av røyeforskriftens bestemmelser om redskapsbruk. En rekke av bestemmelsene i røyeforskriften er tatt inn i svalbardmiljøloven, og krav om tillatelse, bestemmelser om fiskekort og rapporteringsplikt er gjort generelle for all form for høsting og fremgår av forskriftens kapittel II.

Til § 21 (forbud mot bruk av levende agn)

Bestemmelsen er en videreføring av røyeforskriftens § 14, og setter forbud mot bruk av levende agn under fiske.

Til § 22 (desinfeksjon av fiskeredskap)

Bestemmelsen oppstiller forbud mot å benytte fiskeredskaper og annet fiskeutstyr som har vært brukt utenfor Svalbard, med mindre fiskeredskaperen desinfiseres før fisket. Som fiskeutstyr regnes også for eksempel vadere og båter som brukes i forbindelse med fiske. Kravet om desinfeksjon vil også gjelde for fiskeutstyr som benyttes i forbindelse med prøvefiske/forskning.

Bestemmelsen er en videreføring av røyeforskriftens § 16, men er utvidet til å omfatte alt fiskeutstyr. Bestemmelsen er begrunnet i faren for smittespredning og introduksjon av fremmede organismer til Svalbard.

Til § 23 (garnfiske)

Bestemmelsen er en videreføring av røyeforskriftens § 15 om bruk av garnredskap, men fredningstiden er gjort generell for alt garnfiske i perioden 20. juni til og med 10. august, og ikke bare for vassdrag hvor røye kan gå opp fra sjøen. Dersom det er nødvendig kan Sysselmannen innføre ytterligere begrensninger i fisket.

Bestemmelsen regulerer også utøvelse av garnfiske. I vassdrag er det kun tillatt med garnfiske i innsjøer, men det oppstilles begrensninger ved innløps- og utløpsos. I sjøen gjelder en fredningssone ved elvemunning på 100 meter. Dersom det er nødvendig er Sysselmannen gitt hjemmel til å fastsette nærmere restriksjoner for alt fiske i en sone inntil 1 km fra elvemunningen.

Definisjonen av vassdrag i § 3 bokstav e avgrenser mot laguner med brakkvann. Mye av garnfisket i sjøen etter sjørøye på Svalbard skjer i disse brakkvannslagunene. Slikt fiske er fortsatt tillatt.

Tredje ledd oppstiller merkeplikt ved garnfiske, og setter begrensninger for garnenes størrelse, maskevidde og settemåte.

Til kapittel VI. Utøvelse av jakt

Kapitlet er en samling av bestemmelser fra forskrift om jakt- og fangstutøvelse, og inneholder både bestemmelser om våpen og ammunisjon og om motordrevne fremkomstmidler.

Til § 24 (forbud mot kunstig lys)

Bestemmelsen er en videreføring av viltforskriftens § 17 som regulerer bruk av våpen under jakt.

Til § 25 (forbud mot bruk av motorkjøretøy og luftfartøy)

Bestemmelsen er en videreføring av viltforskriftens § 19, og bygger på prinsippene i tilsvarende bestemmelse i viltloven.

Det er forbudt å løsne skudd fra luftfartøy eller motorkjøretøy, eller bruke disse til lokalisering eller forfølgning av fauna eller til avledning av dyrets oppmerksomhet fra jegeren.

Til § 26 (regulering av bruk av motorbåt)

Bestemmelsen er en videreføring av viltforskriftens § 20.

Bestemmelsen gir Sysselmannen myndighet til å innføre forbud og begrensninger mot bruk av motorbåt til jakt. Forbudet vil kunne omfatte jakt på bestemte arter, eller gis innenfor bestemte områder eller tidsrom.

Til § 27 (generelle våpen- og ammunisjonskrav)

Bestemmelsen er en videreføring av § 3, § 5, § 6 og § 11 i forskrift om jakt- og fangstutøvelse, men med et forenklet innhold.

Det følger av fredningsprinsippet at det positivt må åpnes for jakt på Svalbard. § 27 og § 28 angir hvilke våpen som det er tillatt å bruke på jakt generelt og for de enkelte arter. Alle andre våpen enn de som det positivt er åpnet for vil det være forbudt å bruke på jakt på Svalbard.

Av paragrafen fremgår de generelle våpen- og ammunisjonskrav som gjelder for all bruk av våpen til jakt på Svalbard. Spesielle regler for enkelte arter fremgår av § 28.

Det er kun tillatt å bruke skytevåpen med kruttladning til felling av fauna under jakt. Det er ikke tillatt å bruke selvskudd. Helautomatisk rifle og haglgevær for mer enn to skudd er forbudt. Bestemmelsen oppstiller regler om haglstørrelse og antall skudd som tillates.

Til § 28 (våpen- og ammunisjonskrav for de enkelte arter)

Bestemmelsen er en videreføring av § 7, § 8 og § 10 i forskrift om jakt- og fangstutøvelse, men reglene er forenklet og slått sammen til en bestemmelse.

Til jakt på fugl og fjellrev kan det benyttes både haglgevær og rifle. Det oppstilles i tillegg spesielle krav til ammunisjon for jakt på polarmåke, svalbardrype, kortnebbgås og fjellrev.

Når det gjelder jakt på svalbardrein og sjøpattedyr skal det kun brukes rifle og jaktammunisjon med ekspanderende prosjektil. Også for disse artene oppstilles det krav til ammunisjon.

Til kapittel VII. Utøvelse av fangst

Kapitlet inneholder bestemmelser om utøvelse av fangst, og viderefører bestemmelsene i kapittel VII om fangst og fangstredskaper i forskrift om jakt- og fangstutøvelse.

Til § 29 (registrering ved fangstutøvelse)

Bestemmelsen er en videreføring av § 22 i forskrift om jakt- og fangstutøvelse.

Bestemmelsen stiller krav om at alle som vil drive med fangst på forhånd må la seg registrere hos Sysselmannen med opplysning om type fangst, omfang og område. Bestemmelsen er begrunnet i kontrollhensyn, og gjelder i tillegg til kravet om å løse kort for utøvelse av fangst i § 9.

Sysselmannens hjemmel til å kreve godtgjort kunnskaper om fangst, som tidligere fulgte av § 22, annet ledd, er tatt ut. Kunnskaper om fangstutøvelse inngår nå i jegerprøven, og krav om jegerprøve gjelder generelt for både jakt og fangst. Tilsvarende bestemmelse er fjernet også på fastlandet.

Til § 30 (tillatte fangstredskaper)

Bestemmelsen er en videreføring av § 23 i forskrift om jakt- og fangstutøvelse, men er noe omformulert da den generelle bestemmelsen om høstbare arter i § 7 åpner for fangst av fjellrev.

Tillatte fangstredskaper er som tidligere slagfelle og fallem, men Sysselmannen er gitt en hjemmel til å tillate andre fangstredskaper og fastsette nærmere regler for bruken av disse.

Til § 31 (bruk av fangstredskaper)

Bestemmelsen er en videreføring av § 24 i forskrift om jakt- og fangstutøvelse.

Det er en plikt for den som driver fangst å innrette fangstredskaper på en slik måte at ikke annet enn fjellrev kan fanges. I tillegg oppstilles forbud mot plassering av fangstredskaper i områder hvor alminnelig ferdsel medfører at det kan oppstå fare for mennesker og husdyr. Fangstredskaper skal merkes, og det skal så vidt mulig føres tilsyn med redskaper hver uke.

Til kapittel VIII. Fellingstillatelse for svalbardrein

Kapitlet er delvis en videreføring av tidligere regler i kapittel VI i forskrift om jakt- og fangstutøvelse. Bestemmelsen om oppgaveplikt er fjernet. Oppgaveplikten vil reguleres av den generelle regel om rapportering i § 12, og det er hensiktsmessig at det gjelder de samme regler om blant annet frister for rapportering for alle arter.

Bestemmelsen i § 11 om rett til høsting sier at tildeling av tillatelse til felling av svalbardrein skjer etter reglene i kapittel VII.

Til § 32 (tildeling av fellingstillatelse)

Bestemmelsen er en videreføring av § 17 og § 18 i forskrift om jakt- og fangstutøvelse på Svalbard.

Bestemmelsen regulerer søknad om og tildeling av fellingstillatelse for svalbardrein. Reglene om aldersgrense og at fellingstillatelse kun kan gis til fastboende følger av generelle bestemmelser om høsting i kapittel II.

Det skal betales et gebyr pr. dyr ved tildeling av fellingstillatelse for svalbardrein, når gebyrsats er fastsatt av departementet, jf. § 35. Størrelsen på gebyret vil variere avhengig av om det skal felles kalv eller voksent dyr.

Til § 33 (om fellingstillatelsen)

Bestemmelsen er en videreføring av § 20 og § 21 i forskrift om jakt- og fangstutøvelse.

Bestemmelsen gir nærmere regler om fellingstillatelsen og om utfylling av kontrollkort ved felling av svalbardrein. Fellingstillatelsen som utstedes skal gjelde for en nærmere angitt kategori av dyr, og for hvert dyr som tillates felt skal det medbringes et kontrollkort. Bestemmelsen oppstiller en plikt for jegeren til å følge de direktiver som er trykt på kontrollkortet. Straks jegeren har felt dyr skal han skjære av kontrolldelen og feste den til dyrets nakke.

Til kapittel IX. Avsluttende bestemmelser

Til § 34 (straff)

Bestemmelsen viderefører straffebestemmelsen i svalbardmiljøloven § 99.

Strafferammen er bøter eller fengsel inntil ett år. Er det voldt betydelig miljøskade eller fare for det, øker den øvre strafferamme til fengsel i tre år. For øvrig gjelder generalklausulen for miljøkriminalitet i straffeloven § 152b for de alvorligste tilfellene. Er overtredelsen begått av noen som har handlet på vegne av et foretak (selskaper, sammenslutninger, stiftelser, enkeltpersonforetak, boer eller offentlig virksomhet) kan foretaket alltid straffes med bøter etter straffeloven § 48a § 48b.

Også svalbardmiljølovens øvrige sanksjonsbestemmelser, som f.eks. bestemmelsene om gjenoppretting og erstatning, kan gjøres gjeldende ved overtredelse av forskriftens bestemmelser.

Til § 35 (gebyr)

Departementet er gitt hjemmel til å fastsette gebyr for løsning av kort for jakt, fangst eller fiske, for fellingstillatelse for svalbardrein og for teoretisk eksamen ved avleggelse av jegerprøven.

Det følger av svalbardmiljøloven § 98 at gebyrer som kreves inn vil gå inn i Svalbards miljøvernfond.

Til § 36 (klage)

Bestemmelsen presiserer at enkeltvedtak fattet med hjemmel i denne forskriften kan påklages etter forvaltningslovens regler til overordnet forvaltningsmyndighet. Hvem som er overordnet forvaltningsmyndighet fremgår av forskriftens § 4.

I tråd med forvaltningsloven § 32 første ledd bokstav a sendes klagen til det organ som har fattet avgjørelsen. Dette vil oftest være Sysselmannen. Sysselmannen foretar så de undersøkelser klagen gir grunn til, jf. forvaltningsloven § 33, og kan oppheve eller endre sitt vedtak dersom han finner klagen begrunnet, jf. forvaltningsloven § 33 annet ledd. Dersom vedtaket opprettholdes forberedes saken for klageinstansen, og oversendes klageinstansen for behandling så snart som mulig, jf. forvaltningsloven § 33 fjerde ledd.

Til § 37 (ikrafttreden)

Forskriften vil tre i kraft samtidig med svalbardmiljøloven, dvs. 1. juli 2002.

Når det gjelder bestemmelsene om gebyr vil disse innføres når Svalbards miljøvernfond er opprettet.

Ved ikrafttredelse vil samtidig alle tidligere forskrifter om jakt, fangst og fiske på Svalbard oppheves.

II

Endringen trer i kraft 1. juli 2002.

22. aug. Nr. 1086 2002

Forskrift om særskilte beskyttelsestiltak ved innførsel fra Chile i forbindelse med utbrudd av aviær influensa (høsepest).

Fastsatt av Statens dyrehelsetilsyn – Sentralforvaltningen 22. august 2002 med hjemmel i lov av 8. juni 1962 nr. 4 om dyrehelse (husdyrloven) § 3 og § 8, jf. delegeringsvedtak av 4. januar 2001 nr. 171. Jf. EØS-avtalen vedlegg I (vedtak 2002/607/EF). Kunngjort 11. oktober 2002.

§ 1. Formål og virkeområde

Formålet med denne forskrift er å forebygge spredning av aviær influensa i forbindelse med innførsel av levende fjørfe, struts og rugeegg fra disse, ferskt kjøtt av struts, fjørfe, oppdrettsfugl og fuglevilt, samt fjørfekjøttprodukter og blandingsprodukter inneholdende kjøtt av nevnte arter fra Chile.

§ 2. Forbud

Det er forbudt å innføre levende dyr og produkter som nevnt i § 1.

§ 3. Unntak

Unntatt fra forbudet i § 2 er fjørfekjøttprodukter som er varmebehandlet i henhold til bokstavene B, C eller D i kapittel 4 i vedlegg til vedtak 97/222/EF, og ferskt kjøtt av struts, fjørfe, oppdrettsfugl og fuglevilt, samt fjørfekjøttprodukter og blandingsprodukter inneholdende kjøtt av nevnte arter slaktet innen 21. juni 2002.

Unntatt fra forbudet er også råvarer som oppfyller kravene i kapittel 10 i vedlegg I til direktiv 92/118/EØF.

§ 4. Helsesertifikat

Forsendelser av ferskt kjøtt av struts, fjørfe, oppdrettsfugl og fuglevilt, samt fjørfekjøttprodukter og blandingsprodukter inneholdende kjøtt av nevnte arter, som er unntatt fra forbudet i § 3, skal følges av et helsesertifikat som er blitt undertegnet innen 21. juni 2002.

§ 5. Straffebestemmelser

Overtredelse av bestemmelsene i denne forskrift straffes etter husdyrloven § 19.

§ 6. Ikrafttredelse

Denne forskrift trer i kraft straks.

27. sept. Nr. 1087 2002**Forskrift om endring i forskrift om konstruksjon, utstyr, drift og besiktelser for fiske- og fangstfartøy med største lengde på 15 meter og derover.**

Fastsatt av Sjøfartsdirektoratet 27. september 2002 med hjemmel i lov av 9. juni 1903 nr. 7 om Statskontrol med Skibes Sjødygtighed m.v. § 1, § 35, § 41, § 41a, § 42, § 47, § 48, § 50, § 52, § 54a, § 56, § 59, § 106, jf. kgl.res. av 5. april 1963 nr. 9 og kgl.res. av 1. desember 1978 nr. 1. Jf. EØS-avtalen vedlegg XIII nr. 56g (direktiv 97/70/EF endret ved direktiv 1999/19/EF), vedlegg II kap. XXII nr. 1 (direktiv 89/686/EØF) og vedlegg XVIII nr. 16g (direktiv 93/103/EF). Kunngjort 11. oktober 2002.

I

I forskrift av 13. juni 2000 nr. 660 om konstruksjon, utstyr, drift og besiktelser for fiske- og fangstfartøy med største lengde på 15 meter og derover gjøres følgende endringer:

§ 1–10 fjerde ledd skal lyde:

(4) Periodisk besiktelse⁴ av radioinstallasjoner

1. På fartøy med lengde (L) på 24 meter og derover, eller fartøy som har sertifikat for fartsområde bankfiske II eller større, skal periodisk radiobesiktelse foretas ved hver årssdag i sertifikatperioden. Besiktelsen skal være slik at den sikrer at de påbudte radioinstallasjonene fullt ut oppfyller bestemmelsene i gjeldende forskrifter og er i forsvarlig stand.
2. På fartøy med lengde (L) under 24 meter som har sertifikat for fartsområde bankfiske I eller mindre, skal periodisk radiobesiktelse foretas ved hver 2. årssdag i sertifikatperioden. Besiktelsen skal være slik at den sikrer at de påbudte radioinstallasjonene fungerer tilfredsstillende og er i forsvarlig stand.
3. Periodiske radiobesiktelser kan finne sted innenfor en periode på tre måneder før eller etter årssdagen for sertifikatet, uten at dato for neste periodiske besiktelse blir endret. Besiktelsen utføres av Sjøfartsdirektoratet eller den det bemyndiger.

§ 1–10 fjerde ledd ny fotnote 4 skal lyde:

- 4 For fartøy med lengde (L) mindre enn 24 meter som har sertifikat for fartsområde kystfiske eller mindre, kreves ikke periodisk besiktelse av radioinstallasjoner før 1. januar 2005.

§ 1–10 fjerde ledd nåværende fotnote 4 blir ny fotnote 5.

§ 7–1 annet ledd skal lyde:

- (2) § 7–13 og § 7–14 gjelder også eksisterende fartøy.

Fotnoten til § 7–1 oppheves.

§ 7–13 skal lyde:

(1) Ethvert fartøy¹ skal ha om bord minst ett bærbart to-veis VHF radiotelefonapparat for hver redningsfarkost, herunder mann-overbord-båt. Slike apparater skal tilfredsstillende kravene som nærmere angitt i vedlegg 4. Dersom et fastmontert to-veis VHF radiotelefonapparat er plassert i en redningsfarkost, skal det tilfredsstillende de samme ytelseskrav som for bærbar VHF.

- (2) Minimumsstandard for slikt utstyr er angitt i vedlegg 4.

¹ Se § 7–1 annet ledd.

§ 7–14 annet og tredje ledd skal lyde:

- (2) Særskilte krav for fartøy med lengde (L) på 24 meter og derover. Hver redningsfarkost og mann-overbord-båt på ethvert fartøy med lengde (L) på 24 meter og derover, skal være permanent utstyrt med en radartransponder.²
- (3) Særskilte krav for fartøy med lengde (L) under 24 meter.
 1. Ethvert fartøy med lengde (L) under 24 meter som opererer i fartsområde kystfiske eller bankfiske I, skal være utstyrt med én radartransponder, anbrakt slik at den raskt kan plasseres i en redningsfarkost.
 2. Ethvert fartøy med lengde (L) under 24 meter som opererer i fartsområde bankfiske II eller større, skal være utstyrt med én radartransponder på hver side av fartøyet, anbrakt slik at de raskt kan plasseres i en redningsfarkost. En av disse radartransponderne kan erstattes med en manuell nødpeilesender som kan operere på 406/121 MHz.³ Alternativt kan det være anordnet én radartransponder i hver redningsfarkost.

§ 9–1 første ledd skal lyde:

- (1) Med mindre annet er uttrykkelig bestemt, skal dette kapittel gjelde for nye og eksisterende fartøy med største lengde på 15 meter og derover.

Fotnote 1 til § 9–1 oppheves.

§ 9–4 nr. 6 skal lyde:

6. sende og, som foreskrevet i § 10–3 tredje ledd (radar), motta signaler for lokalisering, når det har sertifikat for fartsområde kystfiske eller større eller har en lengde (L) på 24 meter og derover,

§ 9–6 første ledd nr. 3 og 4 skal lyde:

3. En radartransponder som opererer i 9 GHz-båndet når fartøyet har sertifikat for fartsområde kystfiske eller større eller når fartøyet har en lengde (L) på 24 meter og derover. Radartransponderen skal være
 - a. lett tilgjengelig, og
 - b. kan være en av de som kreves i § 7–14 for redningsfarkoster.
4. En mottaker som kan motta internasjonal NAVTEX-kringkasting dersom fartøyet opererer i områder hvor en internasjonal NAVTEX-tjeneste er tilgjengelig. For fartøy med lengde (L) mindre enn 24 meter med sertifikat for fartsområde kystfiske eller mindre, kreves ikke slik mottaker dersom fartøyet kan innhente værvarslingstjeneste på annen måte.

§ 9–6 første ledd nr. 6 skal lyde:

6. En satelittnødradiopeiler (satelitt EPIRB) når fartøyet har sertifikat for fartsområde kystfiske eller større eller når fartøyet har en lengde (L) på 24 meter og derover, som skal
 - a. kunne sende en nødalarm enten via polarbanesatelitttjenesten i 406 MHz-båndet eller, dersom fartøyet kun opererer i områder innenfor Inmarsats dekningsområde, via Inmarsats geostasjonære satelitttjeneste som opererer i 1,6 GHz-båndet,
 - b. være installert på et lett tilgjengelig sted,
 - c. være lett å frigjøre manuelt og kunne bæres av én person til en redningsfarkost,
 - d. kunne frigjøres og flyte opp dersom fartøyet synker og aktiveres automatisk når den kommer i overflatestilling, og
 - e. kunne aktiveres manuelt.

Fartøy som utelukkende opererer i radiodekningsområde A1 kan erstatte dette kravet med nødradiopeilesenderen som kreves i § 9–7 tredje ledd.

§ 9–7 nytt femte ledd skal lyde:

- (5) For fartøy med lengde (L) under 24 meter som har sertifikat for fjordfiske gjelder ikke kravene i første til fjerde ledd ovenfor såfremt det finnes en VHF-radioinstallasjon som kan sende og motta som beskrevet i § 9–6 første ledd nr. 1, samt bærbar to-veis VHF som beskrevet i § 7–13.

§ 9–13 første ledd skal lyde:

Alt utstyr som dette kapitlet gjelder for skal være i samsvar med bestemmelser gitt av Post- og teletilsynet.

§ 12–3 annet ledd skal lyde:

- (2) For eksisterende fartøy med lengde (L) på 24 meter og derover, er det rederens eller førerens ansvar å sørge for at radartranspondere blir anbrakt ved første ordinære kontroll etter ikrafttredelse¹ av denne forskrift av oppblåsbare redningsflåter i henhold til § 7–16 sjuende ledd, jf. § 7–14.

§ 12–3 ny fotnote 1 skal lyde:

- 1 For eksisterende fartøy med lengde (L) på 24 meter til 45 meter (L) trer denne bestemmelsen i kraft 1. januar 2004. For eksisterende fartøy med lengde (L) på 45 meter og derover trådte denne bestemmelsen i kraft 1. juli 2000.

II

Endringene trer i kraft straks med følgende unntak:

§ 1–10 fjerde ledd vil for fartøy med lengde (L) mindre enn 24 meter som har sertifikat for fartsområde kystfiske eller mindre, tre i kraft 1. januar 2005.

For eksisterende fartøy med lengde (L) på 24 meter og derover men under 45 meter (L) vil endringene i denne forskrift, med unntak av endringene i § 1–10 fjerde ledd, tre i kraft 1. januar 2004. For fartøy med lengde (L) på 24 meter og derover oppheves fra samme tid forskrift av 22. desember 1993 nr. 1242 om radioanlegg og radiotjeneste i fiske- og fangstfartøy, samt § 5a i forskrift av 15. oktober 1991 nr. 709 om redningsredskaper m.m. på fiske- og fangstfartøy.

For eksisterende fartøy med største lengde på 15 meter og derover men under 24 meter lengde (L) vil denne forskrift, med unntak av endringene i § 1–10 fjerde ledd, tre i kraft 1. januar 2005. For fartøy med største lengde 15 meter og derover oppheves fra samme tid forskrift av 22. desember 1993 nr. 1242 om radioanlegg og radiotjeneste i fiske- og fangstfartøy, samt § 5a i forskrift av 15. oktober 1991 nr. 709 om redningsredskaper m.m. på fiske- og fangstfartøy.

4. okt. Nr. 1088 2002

Forskrift om lokal luftkvalitet.

Fastsatt ved kgl.res. 4. oktober 2002 med hjemmel i lov av 13. mars 1981 nr. 6 om vern mot forurensninger og om avfall (Forurensningsloven) § 5, § 9, § 39, § 49, § 51 og § 81. Jf. EØS-avtalen vedlegg XX nr. 13d (direktiv 2000/69/EF), nr. 13e (direktiv 1999/30/EF) og nr. 14a (direktiv 96/62/EF). Fremmet av Miljøverndepartementet. Kunngjort 11. oktober 2002.

§ 1. *Formål*

Denne forskriften har som formål å fremme menneskers helse og trivsel og beskytte vegetasjon og økosystemer ved å sette minstekrav til luftkvalitet og sikre at disse blir overholdt.

§ 2. *Virkeområde*

Forskriften gjelder utendørs luftkvalitet og omfatter stoffene:

- svevestøv (PM_{2,5} og PM₁₀)
- nitrogenoksider og nitrogendioksid
- svoveldioksid
- bly
- benzen
- karbonmonoksid.

§ 3. *Anleggseiers ansvar*

Eier av anlegg som bidrar vesentlig til fare for overskridelse av grenseverdiene i § 6 skal sørge for å gjennomføre nødvendige tiltak for å sikre at de grenseverdier og krav som følger av disse bestemmelsene blir overholdt og skal dekke kostnadene forbundet med gjennomføringen. Eier av anlegg som bidrar vesentlig til overskridelse av alarmtersklene i § 9, kan bli pålagt å varsle offentligheten, samt dekke kostnadene forbundet med dette. Statens forurensningstilsyn kan gi pålegg om at flere eiere av anlegg skal samarbeide om gjennomføringen av tiltak.

Eier av anlegg som bidrar til konsentrasjonene som beskrevet i § 7 og § 8, skal medvirke til å gjennomføre målinger, beregninger og tiltaksutredninger som nevnt i § 7 og § 8, jf. § 4. Eier av mindre fyringsanlegg som faller inn under forurensningsloven § 8 første ledd nr. 2, er likevel bare ansvarlig for de plikter kommunen pålegger i medhold av § 4 og § 5.

Ved vurderingen av om en kilde bidrar vesentlig til overskridelsen av de enkelte grenseverdier, skal kun lokalt skapte bidrag medregnes. Utslipp fra trafikk på veier skal ses under ett, uavhengig av hvem som eier veiene. Det samme gjelder utslipp fra sammenhengende havneområder med ulike eiere. Også utslipp fra mindre fyringsanlegg som faller inn under forurensningsloven § 8 første ledd nr. 2 skal ses under ett.

Tillatelse etter forurensningsloven § 11 fritar ikke for plikter etter denne forskriften.

§ 4. *Kommunens ansvar og myndighet*

Kommunen skal sørge for etablering av målestasjoner samt for gjennomføring av målinger og/eller beregninger iht. § 7 etter at det er innhentet uttalelse fra de andre ansvarlige iht. § 3. Kommunen skal også sørge for utarbeidelse av nødvendige tiltaksutredninger iht. § 8 i samråd med de ansvarlige iht. § 3.

Kommunen kan gi nødvendige pålegg for å sikre at forskriftens krav overholdes, herunder gi pålegg om gjennomføring av tiltak for å sikre overholdelse av kravene i § 6, samt gi pålegg om opplysningsplikt og undersøkelse iht. forurensningsloven § 49 og § 51. Kommunen kan også pålegge de ansvarlige iht. § 3 å gjennomføre plikter etter § 7, § 8, § 9 og § 10.

Pålegg om gjennomføring av tiltak for å sikre overholdelse av kravene i § 6 til virksomheter som har tillatelse etter forurensningsloven § 11, skal gis av den forurensningsmyndighet som har gitt tillatelsen.

Kommunen skal sørge for at eiere av mindre fyringsanlegg som nevnt i § 3 samlet sett oppfyller sin andel av de pliktene som følger av § 6. Kommunestyret kan gjennom forskrift etter forurensningsloven § 9 eller ved enkeltvedtak etter lovens § 7 fjerde ledd regulere utslippene fra slike fyringsanlegg. Slik forskrift eller slike enkeltvedtak kan likevel ikke inneholde restriksjoner som medfører at kapasiteten på strømmettet lokalt eller nasjonalt overbelastes.

Kommunen kan i det enkelte tilfelle gjøre vedtak om at plikter som forskriften legger på eieren av et anlegg, i stedet skal ligge på en annen som driver virksomhet som forurenser. I særlige tilfeller kan kommunen pålegge den

ansvarlige for et anlegg å gjennomføre plikter etter forskriften selv om anlegget ikke bidrar vesentlig til konsentrasjonen av de enkelte stoffene.

§ 5. *Kostnadsdekning*

Statens forurensningstilsyn kan gi pålegg om dekning og fordeling av anleggseiernes kostnader ved tiltak for å overholde kravene i § 6.

Kommunen kan pålegge de ansvarlige etter § 3 å dekke kostnadene ved gjennomføring av pliktene i § 7, § 8, § 9 og § 10. Kostnadene skal fordeles i forhold til den enkeltes bidrag til forurensningskonsentrasjonen.

Kommunen kan pålegge eiere av mindre fyringsanlegg å dekke kostnadene forbundet med mindre fyringsanleggs andel av pliktene i § 3 jf. § 6, § 7, § 8 og § 10. Kommunestyret kan gi forskrift om gebyrer for saksbehandling og kontroll etter denne forskriften. Gebyrene kan kreves av de ansvarlige etter § 3, samt av eiere av mindre fyringsanlegg, og skal settes slik at de samlet ikke overstiger kommunens kostnader ved saksbehandlingen eller kontrollordningen, jf. forurensningsloven § 52a. Gebyret er tvangsgrunnlag for utlegg.

§ 6. *Grenseverdier for tiltak*

Forurensningskonsentrasjonen i utendørs luft skal fra og med de fastsatte fristene ikke overstige følgende grenseverdier flere enn det tillatte antall ganger:

<i>Svoveldioksid</i>	<i>Midlingstid</i>	<i>Grenseverdi</i>	<i>Antall tillatte overskridelser av grenseverdien</i>	<i>Dato for oppnåelse av grenseverdi</i>
1. Timegrenseverdi for 1 time beskyttelse av menneskets helse		350 µg/m ³	Grenseverdien må ikke overskrides mer enn 24 ganger pr. kalenderår	1. januar 2005
2. Døgn grenseverdi for beskyttelse av menneskets helse	1 døgn (fast)	125 µg/m ³	Grenseverdien må ikke overskrides mer enn 3 ganger pr. kalenderår	1. januar 2005
3. Grenseverdi for beskyttelse av økosystemet	Kalenderår og i vinterperioden (1/10–31/3)	20 µg/m ³		Fra forskriftens ikrafttredelse
<i>Nitrogen dioksid og nitrogenoksid</i>				
1. Timegrenseverdi for 1 time beskyttelse av menneskets helse		200 µg/m ³ NO ₂	Grenseverdien må ikke overskrides mer enn 18 ganger pr. kalenderår	1. januar 2010
2. Årgrenseverdi for beskyttelse av menneskets helse	Kalenderår	40 µg/m ³ NO ₂		1. januar 2010
3. Grenseverdi for beskyttelse av vegetasjonen	Kalenderår	30 µg/m ³ NO _x		Fra forskriftens ikrafttredelse
<i>Svevestøv PM₁₀</i>				
1. Døgn grenseverdi for beskyttelse av menneskets helse	1 døgn (fast)	50 µg/m ³ PM ₁₀	Grenseverdien må ikke overskrides mer enn 35 ganger pr. år	1. januar 2005
2. Årgrenseverdi for beskyttelse av menneskets helse	Kalenderår	40 µg/m ³ PM ₁₀		1. januar 2005
<i>Bly</i>				
Årgrenseverdi for beskyttelse av menneskets helse	Kalenderår	0,5 µg/m ³		Fra forskriftens ikrafttredelse
<i>Benzen</i>				
Årgrenseverdi for beskyttelse av menneskets helse	Kalenderår	5 µg/m ³		1. januar 2010
<i>Karbonmonoksid</i>				
Grenseverdi for beskyttelse av menneskets helse	Maks. daglig 8-timers gjennomsnitt	10 mg/m ³		1. januar 2005

Tiltak i ett område skal ikke medføre overskridelser av tiltaksgrensene i andre områder. Tiltakene skal sikre at grenseverdiene vil være overholdt i minst 3 år etter tiltaksgjennomføring.

Inntil tidspunktene for oppfyllelse av grenseverdiene i denne bestemmelsen har funnet sted, gjelder minstekravene i EUs direktiv 80/779/EØF og direktiv 85/203/EØF.

§ 7. Krav til måling og beregning av luftkvaliteten

Luftkvaliteten skal måles og/eller beregnes iht. helsebaserte og vegetasjonsbaserte vurderingsterskler:

Helsebaserte vurderingsterskler

<i>Forurensningskomponent</i>	<i>Øvre vurderingsterskel</i>	<i>Nedre vurderingsterskel</i>
Svoveldioksid	75 µg/m ³ (døgnverdi) som ikke må overskrides mer enn 3 ganger pr. kalenderår	50 µg/m ³ (døgnverdi) som ikke må overskrides mer enn 3 ganger pr. kalenderår
Nitrogendioksid	140 µg/m ³ (timesmiddel) som ikke må overskrides mer enn 18 ganger pr. kalenderår	100 µg/m ³ (timesmiddel) som ikke må overskrides mer enn 18 ganger pr. kalenderår
Svevestøv (PM ₁₀)	32 µg/m ³ (årsmiddel) 30 µg/m ³ (døgnmiddel) som ikke må overskrides mer enn 7 ganger pr. kalenderår	26 µg/m ³ (årsmiddel) 20 µg/m ³ (døgnmiddel) som ikke må overskrides mer enn 7 ganger pr. kalenderår
Bly	14 µg/m ³ (årsmiddel)	10 µg/m ³ (årsmiddel)
Benzen	0,35 µg/m ³ (årsmiddel)	0,25 µg/m ³ (årsmiddel)
Karbonmonoksid	3,5 µg/m ³ (årsmiddel)	2,0 µg/m ³ (årsmiddel)
	7 mg/m ³ (8-timesmiddel)	5 mg/m ³ (8-timesmiddel)

Vegetasjonsbaserte vurderingsterskler

<i>Forurensningskomponent</i>	<i>Øvre vurderingsterskel</i>	<i>Nedre vurderingsterskel</i>
Svoveldioksid	12 µg/m ³ (vintermiddel)	8 µg/m ³ (vintermiddel)
Nitrogenoksider	24 µg/m ³ (årsmiddel)	19,5 µg/m ³ (årsmiddel)

I større byområder samt i andre soner hvor nedre vurderingsterskel er overskredet, skal det foretas målinger. I større byområder og soner hvor konsentrasjonene i et representativt tidsrom ligger mellom øvre og nedre vurderingsterskel, kan antall målestasjoner reduseres hvis det benyttes en kombinasjon av målinger og modellberegninger. I større byområder og soner hvor konsentrasjonene ligger under nedre vurderingsterskel er det tilstrekkelig å benytte modellberegninger eller teknikker for objektive anslag for å vurdere luftkvaliteten. I større byområder skal det likevel foretas målinger av SO₂ og NO₂.

For å kunne vurdere luftkvaliteten i forhold til de helsebaserte grenseverdiene i § 6 skal minste antall faste målestasjoner for hvert stoff være:

<i>Befolkningsmengde i større byområde eller sone (i 1.000)</i>	<i>Ved overskridelse av øvre vurderingsterskel</i>	<i>For konsentrasjoner mellom øvre og nedre vurderingsterskel</i>	<i>For SO₂ og NO₂, i større byområder hvor konsentrasjonene er lavere enn nedre vurderingsterskel</i>
0 – 249	1	1	–
250 – 499	2	1	1
500 – 749	2	1	1
750 – 999	3	1	1
1.000 – 1.499	4	2	1
1.500 – 1.999	5	2	1
2.000 – 2.749	6	3	2
2.750 – 3.749	7	3	2

Ved overskridelse av øvre vurderingsterskel for nitrogendioksid og svevestøv skal det inkluderes minst én bybakgrunnsstasjon og én trafikorientert stasjon. Det samme gjelder for overskridelse av øvre vurderingsterskel for benzen og karbonmonoksid såfremt dette ikke medfører en økning av antall stasjoner.

I større byområder skal det etableres målestasjoner som kan gi representative data om konsentrasjonen av PM_{2,5}.

For vurdering av forurensningen i områder rundt større punktkilder skal antall målestasjoner vurderes ut fra utslippsmengde, sannsynlige spredningsmønstre for forurensningen og den potensielle eksponeringen for befolkningen.

For å kunne vurdere luftkvaliteten i forhold til de vegetasjonsbaserte grenseverdiene i § 6 skal minste antall målestasjoner for hvert stoff være:

<i>Ved overskridelse av øvre vurderingsterskel</i>	<i>For konsentrasjoner mellom øvre og nedre vurderingsterskel</i>
1 stasjon hver 20.000 km ²	1 stasjon hver 40.000 km ²

Målestasjoner som skal brukes til å vurdere overholdelsen av grenseverdier for helsebeskyttelse, skal plasseres slik at de gir data om de områdene i en sone eller i et større byområde som har de høyeste konsentrasjonene som befolkningen må forventes å bli utsatt for, direkte eller indirekte, i en periode som er betydningsfull i forhold til grenseverdien(e)s midlingstid. Målestasjonene skal plasseres slik at de også reflekterer konsentrasjonsnivåer i andre områder innenfor en sone eller et større byområde som er representativ for den eksponering befolkningen utsettes for.

Målestasjoner med faste målinger som skal brukes til å vurdere overholdelsen av grenseverdier for økosystemer og vegetasjon, skal plasseres i god avstand fra større byområder, andre bebygde områder, industrianlegg og motorveier.

Referansemeterer for måling som angitt i gjeldende EU-direktiver, skal benyttes i de tilfeller det foreligger slike. Andre metoder kan bare benyttes hvis det kan dokumenteres et tilstrekkelig samsvar med referansemeterer for de enkelte komponenter.

§ 8. *Krav om tiltaksutredning*

Viser målinger iht. § 7 i en sone eller i et større byområde fare for overskridelse av en eller flere av grenseverdiene i § 6 flere enn det tillatte antall ganger, skal det foretas en tiltaksutredning som redegjør for nødvendige tiltak for å tilfredsstille denne forskriftens krav. Fare for overskridelse foreligger når toleransemarginen i det angitte år i nedenstående tabell overskrides.

<i>Forurensningskomponent</i>	<i>Toleransemargin</i>	
<i>NO₂</i>	Timesmiddel:	Årsmiddel:
Timesmiddelet må ikke overskrides mer enn 18 ganger pr. kalenderår	2002: 280 µg/m ³ 2003: 270 µg/m ³ 2004: 260 µg/m ³ 2005: 250 µg/m ³ 2006: 240 µg/m ³ 2007: 230 µg/m ³ 2008: 220 µg/m ³ 2009: 210 µg/m ³ 2010: 200 µg/m ³	56 µg/m ³ 54 µg/m ³ 52 µg/m ³ 50 µg/m ³ 48 µg/m ³ 46 µg/m ³ 44 µg/m ³ 42 µg/m ³ 40 µg/m ³
<i>SO₂</i>	Timesmiddel:	
Timesmiddelet må ikke overskrides mer enn 24 ganger pr. kalenderår	440 µg/m ³ (2002) 410 µg/m ³ (2003) 380 µg/m ³ (2004) 350 µg/m ³ (2005)	
<i>PM₁₀</i>	Døgnmiddel:	Årsmiddel:
Døgnmiddelet må ikke overskrides mer enn 35 ganger pr. kalenderår	65 µg/m ³ (2002) 60 µg/m ³ (2003) 55 µg/m ³ (2004) 50 µg/m ³ (2005)	44,8 µg/m ³ (2002) 43,2 µg/m ³ (2003) 41,6 µg/m ³ (2004) 40 µg/m ³ (2005)
<i>Benzen</i>	Årsmiddel:	
	10 µg/m ³ (2000–05) 9 µg/m ³ (2006) 8 µg/m ³ (2007) 7 µg/m ³ (2008) 6 µg/m ³ (2009) 5 µg/m ³ (2010)	

<i>Forurensningskomponent</i>	<i>Toleransemargin</i>
CO	8-timersmiddel: 14 mg/m ³ (2003) 12 mg/m ³ (2004) 10 mg/m ³ (2005)

Etter at tidspunktet for overholdelse av grenseverdiene har funnet sted foreligger fare for overskridelse ved overskridelse av øvre vurderingsterskel i § 7. Dette gjelder ikke for PM₁₀, hvor fare for overskridelse foreligger når døgnmiddelverdien i § 7 overskrides mer enn 35 ganger eller årsmiddelverdien overskrider 28 µg/m³.

§ 9. Alarmenterskler

Hvis konsentrasjonen av svoveldioksid overstiger 500 µg/m³ eller konsentrasjonen av nitrogendioksid overstiger 400 µg/m³ i tre sammenhengende timer på steder som er representative for luftkvaliteten over minst 100 km² eller en hel sone eller et større byområde, skal kommunen eller den kommunen utpeker, varsle offentligheten om:

- 1) dato, time og sted samt årsaken til overskridelsen hvis den er kjent,
- 2) prognoser om:
 - endringer i konsentrasjonene (forbedring, stabilisering eller forverring) samt årsaken til den forventede endringen
 - berørt geografisk område
 - varighet.
- 3) hvilke befolkningsgrupper som antas å være særlig følsomme for overskridelsen,
- 4) hvilke forholdsregler følsomme befolkningsgrupper bør treffe.

§ 10. Rapportering, dokumentasjon og tilsyn

Kommunen skal sørge for rapportering av metoder, prosedyrer og data etter nærmere bestemmelser fra Statens forurensningstilsyn. Statens forurensningstilsyn eller den Miljøverndepartementet bestemmer, kan også stille nærmere krav til antall og plassering av målestasjoner, prosedyrer, metoder og dokumentasjon for å sikre at dataene har tilfredsstillende kvalitet og er sammenlignbare, samt stille nærmere krav til tiltaksutredninger og tilgjengeliggjøring av data for allmennheten.

Kommunen fører tilsyn med at bestemmelsene i forskriften overholdes.

§ 11. Klage

Kommunale vedtak eller vedtak fattet av fylkesmannen etter § 4 om gjennomføring av tiltak for å sikre overholdelse av grenseverdiene i § 6 kan påklages til Statens forurensningstilsyn.

Vedtak gitt av Statens forurensningstilsyn etter § 3 første ledd om pålegg om samarbeid kan påklages til Miljøverndepartementet. Vedtak gitt av Statens forurensningstilsyn etter § 4 og § 5 om gjennomføring og kostnadsdekning av tiltak for å sikre overholdelse av grenseverdiene i § 6, kan påklages til Miljøverndepartementet. I større saker av prinsipiell og politisk art skal Statens forurensningstilsyn i samråd med Miljøverndepartementet vurdere om klagesaken skal behandles av departementet. Andre vedtak truffet av kommunen kan påklages til kommunestyret eller særskilt klagenemnd opprettet av dette.

§ 12. Unntak

Statens forurensningstilsyn eller den Miljøverndepartementet bestemmer, kan i særlige tilfeller gjøre unntak fra forskriftens krav.

§ 13. Tvangsmulkt

For å sikre at bestemmelsene i forskriften eller vedtak i medhold av forskriften overholdes kan kommunen fastsette tvangsmulkt, jf. forurensningsloven § 73. Statens forurensningstilsyn kan på samme måte fastsette tvangsmulkt knyttet til vedtak etter § 10 første ledd annet punktum.

§ 14. Straff

Overtredelse av forskriften eller av vedtak i medhold av forskriften straffes etter forurensningsloven § 78 og straffeloven § 48a og § 48b, hvis forholdet ikke går inn under en strengere straffebestemmelse.

§ 15. Ikrafttreden

Denne forskriften trer i kraft straks. Fra samme tidspunkt oppheves forskrift av 30. mai 1997 nr. 490 om grenseverdier for lokal luftforurensning og støy.

Vedlegg 1 til forskrift om lokal luftkvalitet: Soneinndeling

Sone 1: Oslo, inkl. Asker, Bærum, Lørenskog, Skedsmo, Oppegård, Ski, Lier og Drammen.

Sone 2: Bergen.

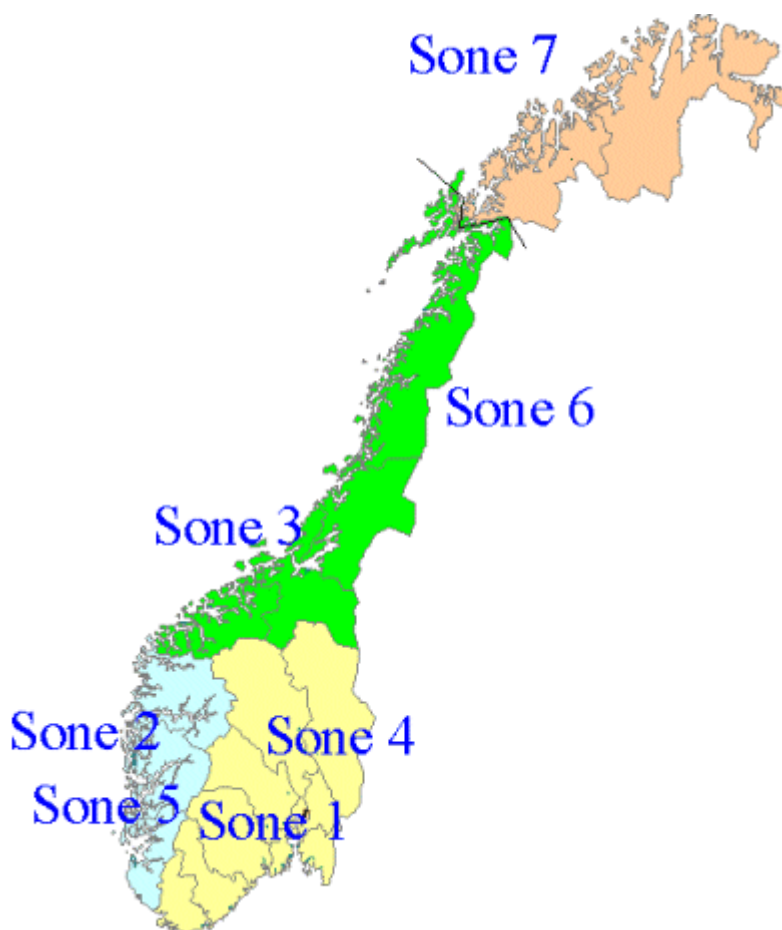
Sone 3: Trondheim, inkl. Malvik.

Sone 4: Østlandet t.o.m. Vest-Agder (unntatt sone 1).

Sone 5: Rogaland, Hordaland (unntatt Bergen) og Sogn og Fjordane.

Sone 6: Møre og Romsdal, Sør-Trøndelag (unntatt Trondheim og Malvik), Nord-Trøndelag og Nordland.

Sone 7: Troms og Finnmark.

Kommentarer

Til § 1

Hensikten med forskriften er å sikre en generell bedring av luftkvaliteten for å hindre at konsentrasjoner av de aktuelle stoffene i utendørs luft medfører helseplage eller skader økosystemet eller vegetasjon. Forskriften avløser forskrift om grenseverdier for lokal luftforurensning og støy fra 1997 (grenseverdiforskriften) og er en videreføring og skjerpelse av kravene i denne. Forskriften retter seg mot kommuner og mot eiere av anlegg som bidrar til konsentrasjoner av de stoffene som omfattes, og pålegger disse visse plikter. Tiltakene som utløses av forskriftens krav, vil bidra til en bedring av den generelle luftkvaliteten, men vil ikke sikre at grenseverdiene for tiltak vil være oppfylt på ethvert sted. Generelle, nasjonale virkemidler og tiltak vil kunne supplere forskriftens krav og bidra til å bedre luftkvaliteten til gunst for folkehelsen.

Til § 2

Forskriften gjelder all utendørs luft i riket her, jf. lov av 13. mars 1981 nr. 6 (Forurensningsloven) § 3 og § 4. Den omfatter ikke luftkvaliteten inne i bygninger. Luften i tunneler, parkeringshus o.l. anses i denne sammenheng ikke som utendørs luft og omfattes derfor ikke av forskriftens virkeområde.

Til § 3

I første ledd slås det fast at det er *eier av forurensende anlegg* som bidrar vesentlig til overskridelse av grenseverdiene i § 6 som er ansvarlig for å gjennomføre de nødvendige tiltakene for å sikre at antall tillatte overskridelser ikke overstiges, og som skal dekke de nødvendige kostnader ved gjennomføringen av pliktene. Eierens ansvar er selvstendig og er ikke avhengig av pålegg e.l. fra forurensningsmyndigheten. Ved fare for overskridelse av grenseverdiene skal det likevel utarbeides en tiltaksutredning etter initiativ fra kommunen, jf. § 8. Statens forurensningstilsyn kan videre gi pålegg om samarbeid om tiltak etter § 3 første ledd tredje punktum, samt om fordeling av anleggseierens kostnader etter § 5 første ledd. Eier av anlegg som bidrar vesentlig til overskridelse av alarmtersklene i § 9 kan bli pålagt å varsle offentligheten, samt å dekke kostnadene forbundet med varslingen.

Selv om det er kommunen som har hovedansvar for å sørge for måling, beregning og tiltaksutredning, skal eiere av forurensende anlegg som bidrar til dårlig luftkvalitet, bidra i dette arbeidet. Eiere av anlegg som bidrar vesentlig til overskridelse av de ulike vurderingstersklene i § 7, skal medvirke til de plikter en slik overskridelse medfører,

mens eiere av anlegg som bidrar vesentlig til fare for overskridelse av tiltaksgrensene, skal bidra i arbeidet med tiltaksutredning etter § 8.

Utslipp fra *mindre fyringsanlegg* som f.eks. vedovner, parafinbrennere og små oljefyringsanlegg, anses som «vanlig forurensning fra boliger og fritidshus», og har tidligere vært tillatt uten regulering iht. forurensningsloven § 8 første ledd nr. 2. I enkelte områder bidrar imidlertid utslipp fra slike fyringsanlegg samlet sett vesentlig til forurensningssituasjonen, og det er derfor viktig at det kan treffes tiltak for å redusere utslippene. Også slike anlegg faller derfor inn under forskriften. I henhold til hovedregelen skulle eieren av slike anlegg være direkte ansvarlig for tiltak mot fyring. Ettersom det vil være svært mange eiere med utslipp som hver for seg bidrar lite til luftkvaliteten, er det av praktiske grunner uhensiktsmessig å gjøre eieren av anlegget selvstendig ansvarlig for pliktene etter forskriften. I § 3 annet ledd siste punktum er det derfor gjort unntak fra hovedregelen, slik at eiere av mindre fyringsanlegg bare blir ansvarlige for plikter iht. til forskriften i den grad kommunen pålegger dem det gjennom enkeltvedtak eller forskrift iht. § 4. Som eier av mindre fyringsanlegg regnes i denne forbindelse eieren av det enkelte ildsted.

Typiske, forurensende anlegg som vil kunne falle inn under denne forskriften, er veier, transportterminaler (havneanlegg, kaianlegg, bussterminaler, lastebilterminaler o.l.), industribedrifter, fyringsanlegg m.m. Forskriften retter seg altså mot eieren av anlegget forurensningen skjer ved, selv om det er den enkelte buss, bil, skip osv. som har de egentlige utslippene. I den grad den ansvarlige har mulighet til det, kan han likevel velte plikter og kostnader over på den egentlige forurenser, f.eks. ved å kreve gebyr for kjøring med piggedekk e.l.

Kommunen er ansvarlig for utslipp fra egne kilder, dvs. kommunale veier, kommunale forbrenningsanlegg osv. og skal på lik linje med alle andre anleggseiere sørge for at utslippene reduseres og dekke kostnadene i forhold til sine bidrag. Kommunen er videre gitt myndighet og ansvar som fremgår av § 4.

Eierens plikt iht. første ledd er å *sørge for gjennomføring* av de plikter som er nevnt. I uttrykket «sørge for» ligger at eieren ikke nødvendigvis selv må gjennomføre tiltak e.l. Selv om eieren får andre til å stå for selve gjennomføringen av plikten, er anleggseieren likevel ansvarlig for at plikten overholdes. I tilfeller der flere kilder med ulike ansvarlige bidrar til overskridelse av grenseverdien, skal de ulike bidragsytere dekke kostnadene ved gjennomføring av pliktene i forhold til sitt bidrag til konsentrasjonen. De kan enten iverksette og bekoste nødvendige tiltak i forhold til sitt bidrag hver for seg eller gå sammen om å gjennomføre de samfunnsøkonomisk mest kostnadseffektive tiltakene for å overholde pliktene og dele anleggseierens kostnader i forhold til sine bidrag. Ved å gå sammen om gjennomføring av pliktene vil de totale utgiftene som regel bli mindre enn om de ansvarlige gjennomfører tiltak hver for seg. Det vil i de fleste tilfeller være både samfunnsøkonomisk og bedriftsøkonomisk lønnsomt at tiltakshaverne samarbeider om tiltaksgjennomføringen. Det er derfor også viktig at de ansvarlige samarbeider med kommunen og hverandre i arbeidet med tiltaksutredning iht. § 8. Hvis anleggseierne ikke blir enige om å samarbeide om tiltakene, må alle redusere sine bidrag til overskridelsen like mye som sitt prosentvise bidrag, slik at overskridelse unngås. For unntaksvis å kunne gripe inn for å sikre at de samfunnsøkonomisk mest lønnsomme tiltakene gjennomføres, er Statens forurensningstilsyn gitt hjemmel til å pålegge anleggseierne å samarbeide om tiltak.

Det er eiere av anlegg som i henhold til tiltaksutredningen vil bidra vesentlig til *overskridelse av grenseverdiene*, som er direkte ansvarlige for å gjennomføre tiltak. Eiere av anlegg som bidrar til konsentrasjonene, er ansvarlig for medvirkning til måling, beregning og tiltaksutredning i forhold til de grenseverdiene/tersklene som gjelder for disse pliktene, jf. bestemmelsens annet ledd første punktum. Med dette menes de anleggene som bidrar vesentlig til konsentrasjonen på de tidspunktene (timer, dager, år osv. avhengig av midlingstiden) hvor det forekommer overskridelse av selve grenseverditersklene. Kretsen av de ansvarlige vil kunne variere ved de ulike pliktene, pga. at de utløses ved ulike konsentrasjonsnivåer.

I alminnelighet bør et anlegg anses å bidra *vesentlig* til overskridelse av grenseverdien hvis 20% eller mer av den lokalt skapte totalbelastningen kan tilbakestilles til anlegget. Det følger av tredje ledd at bidrag fra langtransportert forurensning og regionale bakgrunnsbidrag ikke skal regnes med ved vurderingen av om en kilde bidrar vesentlig til overskridelse av de enkelte grenseverdier. Som det fremgår av § 4, kan kommunen i særlige tilfeller pålegge den ansvarlige for et anlegg som bidrar med mindre enn 20%, å gjennomføre tiltak e.l. hvis dette vil være kostnadseffektivt. Stat, fylkeskommune og kommune er ansvarlige for hver sin del av veinettet som til sammen utgjør et sammenhengende veisystem. Veisektoren skiller seg fra andre forurensningskilder ved at en ansvarlig kan iverksette tiltak som påvirker utslipp og forekomst av overskridelser langs deler av veinettet som en annen instans er ansvarlig for. Ved vurderingen av om en kilde bidrar vesentlig til overskridelse av grenseverdiene i § 6, skal veier derfor ses under ett uavhengig av hvem som eier dem. Det samme gjelder for sammenhengende havneområder med ulike eiere. Også ulike mindre fyringskilder skal ses under ett. Hver for seg vil slike utslipp i praksis alltid utgjøre mindre enn 20% av den totale belastningen. Samlet sett kan de likevel utgjøre et vesentlig bidrag til konsentrasjonen.

Kravene i denne forskriften må anses som minstekrav. I bestemmelsens siste ledd er det derfor slått fast at utslippstillatelse etter forurensningsloven ikke fritar for å gjennomføre plikter etter denne forskriften. I den grad et anlegg med tillatelse etter forurensningsloven § 11 likevel bidrar vesentlig til overskridelse av grenseverdiene, er eierne forpliktet til å gjennomføre tiltak utover de krav som stilles i tillatelsen. Omvendt kan det stilles strengere krav bl.a. i tillatelse etter § 11, enn de krav som følger av forskriften hvis de forurensningsmessige ulemper ved anlegget sammenholdt med øvrige fordeler og ulemper tilsier det.

Til § 4

Kommunene gjøres gjennom denne forskriften til forurensningsmyndighet for lokal luftkvalitet og har dermed ansvar for å sikre at forskriftens krav oppfylles.

Stillingen som forurensningsmyndighet og det ansvaret kommunen er pålagt vil gi kommunen god oversikt over luftkvaliteten i kommunen og gi mulighet til å se egne virkemidler i sammenheng med andre anleggseieres virkemidler og tiltaksmuligheter. Det vil dessuten gi kommunen nyttig informasjon til bruk i planlegging etter lov av 14. juni 1985 nr. 77 (plan- og bygningsloven). For å sikre at kommunen har den nødvendige oversikt og for å sikre samordning mellom anleggseierne, skal kommunen sørge for gjennomføring av de plikter knyttet til måling, beregning, tiltaksutredning og varsling som følger av § 7, § 8 og § 9. I uttrykket «sørge for» ligger at kommunen ikke nødvendigvis selv må gjennomføre pliktene, men at den er ansvarlig for at pliktene overholdes. Kommunen kan imidlertid sette bort f.eks. måling og beregning til en uavhengig instans eller pålegge en eller flere anleggseiere å gjennomføre pliktene, jf. bestemmelsens annet ledd siste punktum og § 3 annet ledd første punktum. I den grad også andre enn den som får pålegget bidrar til forurensningssituasjonen, skal disse pålegges å dekke sin andel av kostnadene, slik kommunen har hjemmel til etter § 5, med mindre kommunen selv velger å dekke disse kostnadene. Kommunene skal iht. § 10 rapportere metoder, prosedyrer og data etter nærmere bestemmelser fra Statens forurensningstilsyn.

Uavhengig av om kommunen selv gjennomfører pliktene eller får andre til å gjøre det, skal de ansvarlige etter § 3 kunne uttale seg om plassering av målestasjoner, valg av måle- og beregningsverktøy, målemetoder osv. Kommunen skal også samrå seg med de ansvarlige ved utarbeidelse av tiltaksutredninger. Selv om det er anleggseierne som sammen er ansvarlige for å gjennomføre tiltak, jf. § 3 og § 6, bør kommunen delta i og ev. påta seg å samordne arbeidet med tiltaksgjennomføring. Kommunen bør også sørge for nødvendig samordning med andre kommuner i samme sone om måling, beregning, tiltaksvurdering og gjennomføring av tiltak.

Kommunen er videre gitt *hjemmel til å gi nødvendige pålegg* til anleggseiere for å sikre at forskriftens krav oppfylles. Pålegg kan gjelde alle forhold som er av betydning for gjennomføring av forskriftens krav, herunder fremleggelse av opplysninger, gjennomføring av undersøkelser og gjennomføring av tiltak. Anleggseieren bestemmer likevel selv hvilke tiltak som skal iverksettes for å redusere luftforurensningen. Kommunen kan på denne måten f.eks. sørge for at det er de mest kostnadseffektive tiltakene som gjennomføres overfor det enkelte stoff eller for flere stoffer sett under ett. Av praktiske hensyn skal pålegg til virksomheter som har tillatelse etter forurensningsloven § 11 gis av den myndighet som har gitt tillatelsen. På denne måten har slike virksomheter bare én forurensningsmyndighet å forholde seg til når det gjelder pålegg for å sikre at forskriftens krav overholdes. Forskriftens regler for øvrig gjelder også virksomheter med tillatelse etter forurensningsloven § 11, jf. også § 3 siste ledd i forskriften.

Eiere av mindre fyringsanlegg er iht. § 3 bare ansvarlige for de plikter som kommunen pålegger dem. I § 4 fjerde ledd slås det derfor fast at kommunen skal sørge for at eiere av mindre fyringsanlegg samlet sett oppfyller sin andel av de pliktene som følger av § 6. For å kunne sørge for at disse bidragene reduseres i de tilfellene hvor det er nødvendig, gis kommunen videre myndighet til å gi forskrifter som regulerer utslippene. Slike forskrifter kan f.eks. regulere bruk av lite forurensende ovner, krav til rensing av utslippene e.l. Tilsvarende reguleringer kan også pålegges gjennom enkeltvedtak. Restriksjoner på vedfyring vil kunne medføre overgang til andre energikilder, f.eks. elektrisitet. Dette vil kunne skape problemer for strømtilførselen lokalt og nasjonalt. For å unngå at kommunale forskrifter får en slik utilsiktet virkning, er kommunens myndighet begrenset slik at den ikke kan vedta forskrifter eller enkeltvedtak med restriksjoner på vedfyring som medfører at kapasiteten på det lokale eller nasjonale strømmettet overbelastes. I hvilken grad vedfyringsrestriksjoner vil kunne ha slik betydning vil avhenge av hvor omfattende restriksjoner som pålegges, eksisterende nettkapasitet i området m.m. For å sikre at lokale forskrifter ikke skaper problemer som nevnt ovenfor, skal utkast til forskrifter som regulerer vedfyring alltid sendes på høring til det lokale nettselskapet og til Olje- og energidepartementet. Blant annet for å sikre at heller ikke pålegg om vedfyringsrestriksjoner vil ha en slik effekt, kan slike enkeltvedtak påklages til Statens forurensningstilsyn iht. § 11.

Etter femte ledd kan kommunen dessuten i det enkelte tilfelle gjøre vedtak om at plikter som forskriften legger på eieren av et anlegg, i stedet skal ligge på en annen som driver forurensende virksomhet, hvis dette unntaksvis er mest rimelig og hensiktsmessig. Det er en forutsetning at den forurensende virksomheten faller inn under forurensningsloven § 7 og det vil være mest aktuelt i tilfeller der andre enn eieren driver virksomhet ved anlegget.

Selv om det som regel vil være mest kostnadseffektivt å gjennomføre tiltak ved de største kildene, kan det unntaksvis være kostnadseffektivt å gjennomføre tiltak ved anlegg som har utslipp som bidrar til forurensningskonsentrasjonen, selv om bidraget ikke er vesentlig. Kommunen kan derfor i særlige tilfeller pålegge den ansvarlige for et anlegg som bidrar med mindre enn 20%, å gjennomføre plikter etter forskriften hvis dette vil være kostnadseffektivt. Det forutsettes imidlertid at den ansvarlige bare dekker kostnadene i henhold til sitt forurensningsbidrag.

Til § 5

De ansvarlige skal i utgangspunktet selv sørge for oppfyllelse av kravene og dekke sin andel av de budsjettmessige kostnadene ved nødvendige tiltak. Forskriftens system legger likevel til rette for en gjennomføring av de samfunnsøkonomisk mest kostnadseffektive tiltakene for å overholde grenseverdiene. I henhold til § 4 og § 8 skal kommunen og anleggseierne sammen bidra til en tiltaksutredning hvor det vil fremgå hvilke tiltak som er

samfunnsøkonomisk mest kostnadseffektive, og anleggseierne står iht. § 3 fritt til å gå sammen om gjennomføring av disse. Regelen i § 5 første ledd om at Statens forurensningstilsyn kan gi pålegg om dekning og fordeling av anleggseiernes budsjettmessige kostnader ved gjennomføring av tiltak etter § 6, bygger opp under dette. Ved gjennomføring av forskriften kan det oppstå spørsmål og uenighet om hvem som skal dekke hvilke kostnader. Slike spørsmål kan gjelde både hva slags budsjettmessige kostnader som kan medregnes og hvordan de skal fordeles mellom de ulike tiltakshaverne. Fordi kommunen i enkelte tilfeller er både forurensningsmyndighet og forurenser, er myndigheten i spørsmål om dekning og fordeling av kostnader lagt til Statens forurensningstilsyn. Også i forbindelse med klagebehandling etter § 11 kan det være aktuelt å gi pålegg om dekning og fordeling av anleggseiernes kostnader.

Kommunen vil ha visse kostnader som følge av de oppgavene som er lagt på kommunen i medhold av § 4. Disse kostnadene knytter seg i første rekke til etablering og drift av målings- og beregningssystemer etter § 7, til arbeid med tiltaksutredning etter § 8, til arbeid med varsling av offentligheten etter § 9 og til eventuelle krav til rapportering og dokumentasjon som stilles i medhold av § 10. I tråd med prinsippet om at forurenseren skal betale, kan kommunen etter annet ledd kreve at de ansvarlige iht. § 3 skal dekke sin andel av disse kostnadene. I tilfeller der kommunen pålegger en eller flere av de ansvarlige å gjennomføre noen av disse pliktene, skal kommunen samtidig gi pålegg om at de andre ansvarlige – herunder kommunen selv i den grad kommunale anlegg bidrar til forurensningssituasjonen – dekker sin andel av kostnadene, med mindre kommunen selv velger å dekke disse kostnadene.

I tredje ledd er kommunen gitt hjemmel til å kreve dekning av de utgiftene som er forbundet med tiltak etter § 6 og for rapportering, dokumentasjon og tilsyn etter § 10 som kommunen har som følge av de samlede utslippene fra mindre fyringsanlegg som vedovner o.l. I den grad utslipp fra slike anlegg bidrar vesentlig til at grenseverdiene i § 6 overskrides flere ganger enn det tillatte antall ganger, vil det være kostnader knyttet til iverksettelse av tiltak. Hvis slike tiltak pålegges hver enkelt ovnseier, vil det som regel være mest hensiktsmessig at den enkelte dekker sine egne kostnader ved tiltaket. I noen tilfeller kan det være mer kostnadseffektivt at bare noen eiere pålegges tiltak eller at det gjennomføres tiltak overfor andre kilder. Kommunen kan da bekoste tiltakene og kreve dem refundert av eierne av mindre fyringsanlegg.

Etter tredje ledd kan kommunestyret lage forskrift om gebyrer for saksbehandling og kontroll. I kontrollkostnadene kan også medregnes kostnadene ved måling og beregning av luftkvaliteten, hvis det ikke kreves dekket direkte gjennom første eller annet ledd. Gebyrene kan kreves av de som bidrar vesentlig til overskridelse av grenseverdiene i § 6 og § 9, samt av eiere av mindre fyringsanlegg som faller inn under forurensningslovens § 8 første ledd nr. 2, jf. forskriftens § 3. Gebyrene skal settes slik at de ikke overstiger kommunens faktiske kostnader ved saksbehandling og kontroll og er tvangsgrunnlag for utlegg.

Til § 6

Bestemmelsen stiller krav til hvordan luftkvaliteten skal være og retter seg mot alle lokale, menneskeskapt kilder til de stoffene som omfattes, f.eks. også vedfyring som ikke var omfattet av forskrift om grenseverdier for lokal luftforurensning og støy. Det er satt ulike grenseverdier som skal overholdes i ulike tidsperioder (midlingstider) og med til dels ulike oppfyllestidspunkt. Noen av grenseverdiene tillates overskredet et visst antall ganger, mens andre ikke tillates overskredet. Grenseverdien for bly er allerede oppfylt i Norge. Denne grenseverdien gjelder derfor umiddelbart. I § 7 er det gitt nærmere bestemmelser om gjennomføring av målinger og beregninger for å kontrollere om kravene i § 6 overholdes.

De grenseverdiene som er fastsatt i forskriften, tilsvarer EUs minstekrav. I tillegg til grenseverdien for PM₁₀ i 2005, har EU fastsatt en *veiledende grenseverdi* for PM₁₀ med oppfyllelsesfrist 1. januar 2010 på 50 µg/m³ med 7 tillatte overskridelser. Denne grenseverdien er foreløpig ikke bindende, men det må påregnes at det senere vil bli fastsatt en bindende grenseverdi for PM₁₀ også for 2010.

Ved vurderingen av om grenseverdiene i forskriften er overskredet, skal også langtransportert forurensning og regionale bakgrunnsbidrag regnes med, selv om disse kildene skal holdes utenfor vurderingen av hvem som bidrar vesentlig til overskridelse, jf. § 3 tredje ledd. Det er de ansvarlige iht. § 3, dvs. de som bidrar til at selve grenseverdiene i det hele tatt overskrides, som skal sørge for iverksettelse av nødvendige tiltak for å sikre at grenseverdiene ikke overskrides mer enn det tillatte antall ganger. Kommunen skal likevel iht. § 4 sørge for at det foretas en tiltaksutredning etter § 8 ved fare for overskridelse av grenseverdiene.

Sammenhengende områder hvor grenseverdiene overskrides skal vurderes under ett. Det kan således være flere tiltaksområder innenfor en og samme sone, jf. nærmere om soneinndeling i kommentaren til § 7 og i vedlegg 1. Etter bestemmelsens nest siste ledd skal tiltak i ett område ikke medføre overskridelser av tiltaksgrensene i andre områder. Dette innebærer f.eks. at tiltak for å begrense utslipp fra vei eller havneområder ikke skal kunne medføre at forurensningen flyttes til andre områder og medfører overskridelse av grenseverdiene der.

For å unngå at økning av utslippene medfører overskridelse av grenseverdiene kort tid etter at det er iverksatt tiltak i henhold til denne paragrafen, skal tiltakene dimensjoneres slik at grenseverdiene vil være overholdt i minst 3 år etter at tiltakene er gjennomført. Også ved planlegging etter plan- og bygningsloven må grenseverdiene iakttas. Planleggingen bør søkes brukt til å forebygge forurensning og til konkrete planløsninger som vil bidra til overskridelser av grenseverdiene. Det vil for øvrig bli gitt nærmere retningslinjer for luftkvalitet til bruk i planleggingen etter plan- og bygningsloven.

Av siste ledd fremgår det at minstekravene i EUs direktiv 80/779/EØF (svoveldisoksid og svevestøv) og direktiv 85/203/EØF (nitrogendioksid) gjelder inntil grenseverdiene i denne bestemmelsen skal være oppfylt. Disse kravene er oppfylt allerede i dag, og grenseverdiene vil derfor i liten grad ha praktisk betydning.

Til § 7

Bestemmelsen angir i hvilke tilfeller det skal foretas målinger og hvordan disse eventuelt skal gjennomføres. Bestemmelsens første ledd inneholder terskler som måle- og beregningskravene vurderes i forhold til. Overskridelser av øvre og nedre vurderingsterskel bestemmes på basis av foreliggende konsentrasjonsmålinger fra de fem forutgående årene. Vurderingsterskelen anses overskredet hvis det totale antall overskridelser av vurderingsterskelen er overskredet i minst tre separate år i løpet av disse fem årene. Når det bare foreligger data for kortere tid enn en femårsperiode, kan mer tidsavgrensede målinger i typiske, forurensede områder, basert på informasjoner fra modellberegninger, legges til grunn for vurderingen av om nedre eller øvre vurderingsterskel er overskredet.

EU har i tillegg fastsatt at det for større byområder skal måles for $PM_{2,5}$. Der det er mulig skal målestasjonene plasseres på samme sted som prøvetakingspunktene for PM_{10} .

I annet og tredje ledd omhandles kravene til måling og beregning av luftkvaliteten. I henhold til EUs rammedirektiv for luftkvalitet er landet delt inn i soner og større byområder, jf. vedlegg 1. Sonene er fastsatt ut fra en vurdering av luftkvaliteten i ulike områder sammenholdt med administrative hensyn, og har først og fremst betydning for måle- og beregningskravene. Med større byområder menes sammenhengende byområder med mer enn 250.000 innbyggere, samt andre områder med en slik befolkningstetthet at det er hensiktsmessig med større måletetthet. Slike byområder er definert som egne soner. Ved forskriftens ikrafttreden er Oslo, Bergen og Trondheim definert som større byområder i Norge. I disse byområdene samt i andre soner hvor øvre eller nedre vurderingsterskel er overskredet, skal det foretas målinger. I større byområder og soner hvor konsentrasjonene i et representativt tidsrom ligger mellom øvre og nedre vurderingsterskel, kan antall målestasjoner reduseres hvis man også benytter modellberegninger. Også ellers kan de fastsatte målingene suppleres med modellberegninger for å fremskaffe hensiktsmessige opplysninger om luftkvaliteten. I soner hvor konsentrasjonene ligger under nedre vurderingsterskel er det tilstrekkelig å benytte modellberegninger eller andre teknikker for objektive anslag for å vurdere luftkvaliteten. I større byområder skal det likevel alltid foretas målinger av SO_2 og NO_2 . Dette skyldes at befolkningen skal varsles ved overskridelse av alarmtersklene i § 9 fordi det kan oppstå helsevirkninger for utsatte deler av befolkningen selv ved kortvarige eksponeringer.

I tillegg til kravene til målestasjoner for å måle konsentrasjoner fra diffuse kilder, kan det være behov for målinger for å vurdere forurensningskonsentrasjonen i nærheten av større punktkilder. Med større punktkilder menes i denne sammenheng industriutslipp, større forbrenningsanlegg o.l. Rundt slike kilder skal antall målestasjoner vurderes ut fra utslippsmengden fra kilden, sannsynlige spredningsmønstre for forurensningen og den potensielle eksponeringen for befolkningen.

I de direktivene som implementeres gjennom denne forskriften, har EU fastsatt referansemeter for måling av de stoffene forskriften gjelder. Disse referansemeterne skal i utgangspunktet benyttes ved måling iht. forskriften. Andre metoder kan likevel anvendes hvis det kan dokumenteres likeverdige resultater eller stabile sammenhenger i forhold til de resultatene som fås ved bruk av den angitte referansemeteren.

I henhold til § 4 er det kommunen som skal sørge for etablering av målestasjoner samt for gjennomføring av målinger og beregninger, etter at det er innhentet uttalelse fra de andre ansvarlige iht. § 3. Dette vil bare gjelde et fåtall kommuner i hver sone. Selv om det vil bli gitt nærmere veiledning om hvordan målestasjonene skal plasseres, vil etablering av målestasjoner i mange tilfeller kreve stor grad av skjønn. For å sikre et mest mulig enhetlig overvåkningssystem som grunnlag for Norges rapportering til ESA (EFTA Surveillance Authority), er Statens forurensningstilsyn gitt hjemmel til å stille krav til hvor mange målestasjoner det skal finnes i en sone, jf. § 10, hvor disse skal plasseres, mv.

Til § 8

For å sikre at grenseverdiene nås innen 2005–10 og senere overholdes, må det foretas tiltaksvurderinger før nivåene er blitt så høye at tiltaksgrensene er overskredet. Hvis målinger etter § 7 viser fare for at grenseverdiene kan bli overskredet, skal det derfor utarbeides en tiltaksutredning. For at plikten til å utarbeide tiltaksutredning skal oppstå, må det således foreligge en måling ved en av de målestasjonene som er satt opp iht. forskriftens krav, som viser fare for overskridelse av en eller flere grenseverdier. En beregnet overskridelse som ikke er støttet av en eller flere målinger, utløser ikke en slik plikt. For å vurdere hvilket område som eventuelt vil bli omfattet av overskridelse i tillegg til målepunktet, vil det imidlertid være nødvendig å utføre beregninger.

For å sikre at grenseverdiene for tiltak vil bli overholdt innen de fastsatte fristene, har EU i sine luftkvalitetsdirektiver fastsatt toleransemarginer som ligger høyere enn grenseverdiene og som faller gradvis, for så å sammenfalle med grenseverdien på overholdelsestidspunktet for denne. I områder hvor toleransemarginen er overskredet, vil det etter all sannsynlighet være nødvendig å treffe særskilte foranstaltninger for å oppfylle grenseverdien i tide. Hvis disse toleransemarginene overskrides, må det anses å foreligge fare for overskridelse av grenseverdiene mer enn det tillatte antall ganger. Det skal derfor utarbeides tiltaksutredninger ved overskridelse av toleransemarginene.

De målingene og eventuelle beregninger som foretas iht. § 7 vil gi god oversikt over forurensningssituasjonen til enhver tid. For å sikre at de ansvarlige etter § 3 sørger for å holde konsentrasjonene under grenseverdiene også etter

tidspunktene for oppnåelse av grenseverdiene, skal det ved overskridelse av øvre vurderingsterskel etter dette tidspunkt, foretas en vurdering av hvordan situasjonen mht. luftkvalitet vil utvikle seg fremover. Viser denne at grenseverdiene vil kunne bli overskredet mer enn det tillatte antall ganger, skal det utarbeides en tiltaksvurdering. Etter tidspunktet for overholdelse av grenseverdiene har funnet sted foreligger fare for overskridelse ved overskridelse av øvre vurderingsterskel i § 7. Dette gjelder ikke for PM₁₀, hvor fare for overskridelse foreligger når døgnmiddelverdien i § 7 overskrider mer enn 35 ganger eller årsmiddelverdien overskrider 28 µg/m³. Ettersom øvre vurderingsterskel for PM₁₀ er relativt lav, er antall overskridelser for døgnmiddelverdien økt fra 7 til 35 ganger og årsmiddelverdien fra 14 µg/m³ til 28 µg/m³. Dette er gjort for å redusere antall tiltaksvurderinger.

I henhold til § 4 er det kommunen som har ansvaret for sørge for at tiltaksutredninger blir gjennomført. Det er viktig at de ansvarlige anleggseierne som kan pålegges å betale for fremskrivninger og utredninger og som dessuten vil være ansvarlige for at tiltak gjennomføres, blir involvert i dette arbeidet og bidrar med data om sine kilder osv. Arbeid med en tiltaksutredning vil da kunne skape den nødvendige arena for samarbeid mellom de ansvarlige etter forskriften, slik at man får til en vurdering på tvers av kilder og får gjennomført de mest kostnadseffektive tiltakene.

Tiltaksutredningen bør inneholde en beskrivelse av forurensningssituasjonen basert på målinger og beregninger og en basisfremskrivning av forurensningssituasjonen frem mot tidspunktet for overholdelse av grenseverdien og 3 år fremover. Den bør også inneholde en oversikt over planlagte tiltak, samt forventede samfunnsøkonomiske kostnader og forventet effekt. Bare tiltak som har forurensningsreduksjon som hovedformål skal vurderes. Effekten av tiltak bør, i den grad det er mulig, dokumenteres ved modellberegninger. Det er imidlertid ikke mulig å foreta modellberegninger av alle typer tiltak. For tiltak som det ikke kan modellberegnes effekt av, må virkningene derfor anslås på annen måte. Tiltakene skal dimensjoneres slik at de sikrer overholdelse av grenseverdiene i minst 3 år fremover, jf. § 6. I tiltaksutredningen bør det videre fremgå hvem som vil være ansvarlig for gjennomføringen av tiltakene og hvem som skal dekke de budsjettmessige kostnadene forbundet med gjennomføringen. I den grad det er ulike kilder som bidrar til overskridelse av de enkelte grenseverdier for ulike stoffer, kan det være nødvendig å lage en tiltaksutredning for hvert stoff. Dersom tiltakene har betydning for andre stoffer som omfattes av forskriften, bør dette synliggjøres i tiltaksutredningen.

Statens forurensningstilsyn kan iht. § 10 stille nærmere krav til tiltaksutredningen. Slike krav kan f.eks. gjelde utredningens innhold eller form, tidsfrister for utarbeidelse og hvem som skal ha utredningen.

Til § 9

Pliktene etter denne bestemmelsen inntreer når konsentrasjonene av svoveldioksid overstiger 500 µg/m³ eller konsentrasjonen av nitrogendioksid overstiger 400 µg/m³ og overskridelsen varer i tre sammenhengende timer og skjer på steder som er representative for luftkvaliteten over enten minst 100 km², eller en hel sone eller et større byområde. Kravene inntreer ved overskridelse i det minste av disse områdene. Ved slike nivåer kan det oppstå helse- og miljørisiko for mennesker selv ved kortvarig eksponering. Offentligheten skal varsles ved overskridelse av disse nivåene, slik bestemmelsen foreskriver. Slike nivåer vil neppe forekomme i Norge annet enn ved akutt forurensning. Akutt forurensning skal iht. forurensningslovens § 39 varsles til politiet av den ansvarlige for forurensningen. Også andre har plikt til å varsle med mindre det er åpenbart unødvendig. For å overholde varslingsplikten i denne forskriften, må kommunen eller den kommunen utpeker dessuten sørge for at offentligheten blir varslet.

Til § 10

Statlige myndigheter vil ha behov for rapportering av data, bl.a. for rapportering til ESA. Slik rapportering vil f.eks. kunne omfatte innhold i tiltaksutredning, antall overskridelser av grenseverdi, valg av måle- og beregningsmetoder m.m. Det kan også settes frister for rapportering, samt stilles krav til rapporteringens form. Behovene både mht. frister, innhold og form på rapporteringen, vil kunne endre seg over tid. Statens forurensningstilsyn er derfor gitt myndighet til å kunne kreve den rapportering som til enhver tid er nødvendig fra kommunen. For å sikre at de dataene som skal rapporteres er sammenlignbare og har tilfredsstillende kvalitet, kan Statens forurensningstilsyn også stille nærmere krav til måling, beregning og dokumentasjon. Statens forurensningstilsyn kan pålegge kommuner i samme sone å samarbeide om rapporteringen. En kommune kan dessuten pålegges hovedansvar for gjennomføringen av rapporteringen fra sin sone. Av hensyn til vidererapportering til ESA for å kunne dokumentere overholdelse av direktivenes krav, kan det også bli nødvendig å stille nærmere krav til tiltaksutredninger etter § 8. Kommunen kan iht. § 4 pålegges de ansvarlige iht. § 3 å gjennomføre de pliktene kommunen pålegges etter denne bestemmelsen.

Et viktig siktemål med EUs direktiver er at allmennheten skal få bedre informasjon og at data skal tilgjengeliggjøres. Hvilke data som skal tilgjengeliggjøres, på hvilken måte og hvor ofte, vil bli nærmere fastsatt av Statens forurensningstilsyn.

Ettersom kommunen er den primære forurensningsmyndighet etter forskriften, er det også kommunen som skal føre tilsyn med at kravene i forskriften etterleves.

Til § 11

For vedtak fattet av kommunen eller fylkesmannen etter § 4 om gjennomføring av tiltak i medhold av § 6 er Statens forurensningstilsyn klageinstans.

Vedtak gitt av Statens forurensningstilsyn etter § 3 første ledd om pålegg om samarbeid om gjennomføring av tiltak kan påklages til Miljøverndepartementet. Vedtak etter § 4 og § 5 gitt av Statens forurensningstilsyn om

gjennomføring og kostnadsdekning av tiltak for å sikre overholdelse av grenseverdiene i § 6, kan påklages til Miljøverndepartementet.

I større saker av prinsipiell og politisk art skal det vurderes om klageinstansen skal løftes fra Statens forurensningstilsyn til Miljøverndepartementet. Dette vil eksempelvis gjelde for saker som innebærer store trafikale eller budsjettmessige konsekvenser, bl.a. investeringer i infrastruktur på samferdsels- eller energiområdet.

Klageinstansen skal gjennom klagebehandlingen påse at kommunens myndighet ikke benyttes til å gi pålegg som vil medføre tiltak som går på tvers av andre nasjonale samfunnsinteresser, særlig knyttet til transport og energiforsyning, men skal for øvrig ikke gripe inn i kommunens skjønnsutøvelse. Pålegg i strid med nasjonale interesser vil bl.a. kunne være pålegg, forbud eller påbud som berører tiltak eller virksomhet som har konsesjon etter energiloven (lov av 29. juni 1990 nr. 50 om produksjon, omforming, overføring, omsetning og fordeling av energi m.m.), pålegg i strid med viktige transportpolitiske hensyn, samt pålegg om tiltak med konsekvenser for statsbudsjettet. Klageinstansen skal i forbindelse med klagebehandlingen sørge for den nødvendige koordinering av saksbehandlingen med andre berørte myndigheter. Hvis klageinstansen finner at en kommunes vedtak er i strid med slike interesser som nevnt over og derfor tar klagen til følge, vil kommunen måtte sikre overholdelse av de nasjonale grenseverdiene på annen måte. Dette kan f.eks. innebære at en annen ansvarlig gis pålegg, at kommunene selv gjennomfører tiltak eller lignende. Hvis pålegget er gitt for å sikre grenseverdier fastsatt av kommunen, kan kommunen vurdere om overholdelse av grenseverdiene kan sikres på annen måte, eller om grenseverdiene bør justeres. Ved behandling av klage vil klageinstansen i tillegg vurdere om det skal gis pålegg om samarbeid mellom de ansvarlige om gjennomføring av tiltak etter § 3 og/eller om kostnadsdeling etter § 5.

Til § 12

Det kan i særlige tilfeller gjøres unntak fra bestemmelsene i forskriften. Av hensyn til Norges forpliktelser iht. EUs luftkvalitetsdirektiver, vil unntak bare kunne gjøres i helt spesielle tilfeller. Unntak kan gjelde både kravene i forskriften og andre deler av bestemmelsene. Det kan i spesielle tilfeller også godkjennes eller gis pålegg om gjennomføring av tiltak som vil medføre at grenseverdiene fravikes. Dette vil først og fremst være aktuelt der perioden med overskridelse blir svært kortvarig, eller der forskriftens krav går lenger enn EUs minstekrav.

Til § 13

Tvangsmulkt kan ilegges dersom en overtredelse av en bestemmelse eller et vedtak etter forskriften ikke opphører innen en viss frist. Tvangsmulkten skal søke å sikre oppfyllelse av kravene og er ikke å regne som straff. Mulkten kan fastsettes som en engangsmulkt, eller som en løpende mulkt pr. dag, uke eller måned overtredelsen varer.

Tvangsmulkten må fastsettes slik at den gir økonomisk motivasjon for å gjennomføre tiltaket, og den bør derfor være så stor at det ikke lønner seg å betale mulkten og fortsette overtredelsen. Mulkten skal knyttes til en fremtidig frist, slik at den ansvarlige har mulighet til å innrette seg slik at mulkten unngås. Fristen skal være realistisk i forhold til den tiden det vil ta å bringe forholdene i overensstemmelse med kravene. Beløpet skal innbetales til staten.

Til § 14

De som har plikter etter forskriften, kan straffes for brudd på forskriftens krav og for ikke å etterkomme pålegg i medhold av forskriften. Med mindre overtredelse av forskriften bare har ført til ubetydelig forurensning eller til ubetydelig fare for forurensning, er offentlig påtale ikke avhengig av begjæring fra forurensningsmyndigheten. I den grad offentlig påtale er avhengig av slik begjæring, kan den fremmes av kommunen, fylkesmannen eller Statens forurensningstilsyn.

Til § 15

Forskrift av 30. mai 1997 nr. 490 om grenseverdier for lokal luftforurensning og støy (grenseverdiforskriften) avløses av denne forskriften for så vidt gjelder krav til luftkvalitet. Støykravene blir videreført i forskrift om grenseverdier for støy som trer i kraft fra samme tidspunkt som grenseverdiforskriften oppheves.

4. okt. Nr. 1089 2002

Forskrift om grenseverdier for støy.

Fastsatt ved kgl.res. 4. oktober 2002 med hjemmel i lov av 13. mars 1981 nr. 6 om vern mot forurensninger og om avfall (Forurensningsloven) § 9, § 10, § 49 og § 51, jf. § 5 første ledd. Fremmet av Miljøverndepartementet. Kunngjort 11. oktober 2002.

Kapittel I – Formål og virkeområde

§ 1. Formål

Denne forskriften har til formål å fremme menneskers helse og trivsel ved å sette minstekrav til støynivå og sikre at dette nivået blir overholdt.

§ 2. Virkeområde

Forskriften gjelder støynivå ved helårsboliger, barnehager, utdanningsinstitusjoner og helseinstitusjoner.

Forskriften omfatter støy fra følgende anlegg:

- a) vei som er åpen for alminnelig ferdsel (vei),
- b) anlegg som omfattes av jernbaneloven av 11. juni 1993 nr. 100 (baneanlegg),
- c) landingsplass som går under luftfartsloven av 11. juni 1993 nr. 101 med inn- og utflygingstraseer, tilhørende trafikkarealer mv. dersom disse har samme eier som landingsplassen (flyplass),
- d) transportterminal,
- e) landbaserte industribedrifter som er konsesjonspliktige etter forurensningsloven § 11 (industri).

Forurensningsmyndigheten kan i det enkelte tilfelle gjøre vedtak om at plikter som forskriften legger på eieren av et anlegg, i stedet skal ligge på en annen ansvarlig, f.eks. den som driver virksomhet ved anlegget.

Kapittel II – Grenseverdier

§ 3. Grenseverdier

1. Når døgnekvivalent støynivå overskrider 35 dB(A), skal det gjennomføres kartlegging og tiltaksutredning etter § 5 – § 7.
2. Når døgnekvivalent støynivå overskrider 42 dB(A), skal det gjennomføres tiltak etter § 8. Frist for gjennomføring av tiltak er 1. januar 2005.
3. Grenseverdiene gjelder innendørs med lukkede vinduer og med tilfredsstillende ventilasjon.
4. Grenseverdiene gjelder ikke ved midlertidige avvik fra normal drift av et anlegg. Forurensningsmyndigheten avgjør i tvilstilfelle hva som skal regnes som et midlertidig avvik.

§ 4. Fastlegging av om grenseverdiene er overskredet

Kartlegging for å kunne fastlegge om grenseverdiene i § 3 er overskredet, skal skje ved beregninger basert på modeller som er fastsatt etter denne paragrafen.

For forurensning fra transport fastsetter følgende instanser i samråd med Statens forurensningstilsyn hvilke beregningsmodeller som skal benyttes, hvordan representative målinger kan brukes for å presisere beregningsresultater, samt kvalitetskrav til data som skal inngå i beregningene:

- Vegdirektoratet: Støy fra vei.
- Luftfartsverket og Forsvarsbygg: Støy fra landingsplasser.
- NSB: Støy fra baneanlegg.
- Kystdirektoratet: Støy fra havner og kaianlegg.

For støy fra andre kilder benyttes den beregningsmodellen og det beregningsgrunnlaget som Statens forurensningstilsyn fastsetter i samråd med anleggets eier.

Avvik mellom beregningsresultater og resultater fra representative målinger kan begrunne en revisjon av beregningsmodellen eller beregningsgrunnlaget.

Endring i en beregningsmodell fastsettes av de samme instanser som angitt ovenfor.

Miljøverndepartementet avgjør eventuell uenighet om fastsetting eller endring av beregningsmodeller i samråd med de berørte departementer.

Kapittel III – Kartleggings- og utredningsplikt

§ 5. Kartleggingsplikt

Eieren av anlegg som nevnt i § 2 annet ledd skal innenfor område som omfattes av § 2 første ledd kartlegge om anlegget bidrar vesentlig til at grenseverdiene i § 3 nr. 1 overskrides eller sannsynligvis vil bli overskredet i løpet av de kommende fire år.

Eieren av anlegget skal sende forurensningsmyndigheten melding om at arbeid med kartlegging er påbegynt, samt kartleggingsresultater så snart disse foreligger.

Forurensningsmyndigheten kan gi pålegg om å gjennomføre kartlegging etter første ledd og i tvilstilfelle fastsette hvem som skal foreta kartleggingen, hvordan kartleggingen skal foregå og hvilket område den skal omfatte. Forurensningsmyndigheten kan videre gi pålegg om at flere eiere av anlegg som nevnt i § 2 annet ledd skal samarbeide om gjennomføringen av kartlegging, og kan herunder også gi pålegg om at eier av det anlegget som antas å bidra mest til overskridelsen av grenseverdiene, skal koordinere arbeidet med å få fram en samlet kartlegging.

Dersom det er nødvendig, skal forurensningsmyndigheten kartlegge støynivået fra kilder som ikke går under plikten etter første ledd.

§ 6. Tiltaksutredningsplikt

Den som er kartleggingspliktig etter § 5, skal også utrede tiltak for å bringe støynivået under grenseverdiene i § 3 nr. 1.

Tiltaksutredningen skal inneholde:

- beskrivelse av tiltakene,
- angivelse av hvem som er tenkt å utføre tiltakene,
- angivelse av hvilke kostnader tiltakene er forbundet med, samt hvem som er tenkt å dekke disse,
- beregning av støybegrensende effekt av tiltakene, og
- tidsplan for gjennomføring.

Bestemmelsene i § 5 annet og tredje ledd gjelder tilsvarende for tiltaksutredning.

§ 7. Ny kartlegging

Kartlegging etter § 5 skal oppdateres minst hvert fjerde år. Oppdatert kartlegging sendes forurensningsmyndigheten.

For øvrig kan forurensningsmyndigheten i særlige tilfelle gi pålegg om oppdatering av den foreliggende kartleggingen.

Kapittel IV – Tiltaksplikt og kostnadsdekning

§ 8. Tiltaksplikt

Eieren av anlegg som nevnt i § 2 annet ledd skal treffe nødvendige tiltak for å unngå at dennes anlegg bidrar vesentlig til at grenseverdien i § 3 nr. 2 blir overskredet.

At grenseverdien i § 3 nr. 2 er overskredet når kartleggingen etter § 5 legges fram, utløser likevel ikke noen plikt til å treffe tiltak etter første ledd dersom framskrivninger viser at grenseverdiene vil være overholdt før eventuelle tiltak vil være gjennomført.

Forurensningsmyndigheten kan gi pålegg om tiltaksplikten omfang dersom en eier ikke oppfyller tiltaksplikten etter denne paragraf. Forurensningsmyndigheten kan videre gi pålegg om at flere eiere av anlegg som nevnt i § 2 annet ledd skal samarbeide om gjennomføringen av tiltak, og kan herunder også gi pålegg om at eier av det anlegget som bidrar mest til overskridelsen av grenseverdiene, skal koordinere gjennomføringsarbeidet.

For vedtak etter tredje ledd gjelder forskrift av 16. april 2002 nr. 362 om behandling av tillatelse etter forurensningsloven. Forurensningsmyndigheten skal sørge for at saksbehandlingen blir samordnet med tiltak som gjennomføres i medhold av andre lover og forskrifter. Når forurensningsmyndigheten gir pålegg, skal den ta hensyn til konsesjoner, reguleringsplaner mv. som kan virke inn på gjennomføringen av tiltak.

Graneloven § 6 – § 8 skal ikke få anvendelse for forurensning som er å anse som tillatt etter denne forskriften, herunder etter vedtak i medhold av § 12.

§ 9. Kostnadsdekning

Eieren av et anlegg som nevnt i § 2 annet ledd, skal dekke kostnadene til kartlegging og tiltaksutredning etter § 5 – § 7 og tiltak etter § 8. Går flere eiere sammen om kartlegging eller tiltak, skal kostnadene deles mellom dem i forhold til den enkeltes bidrag til den totale støybelastningen.

Ved fordeling av tiltakskostnader skal kostnadene for tiltak mot støy beregnes under forutsetning av at det allerede er gjennomført tiltak som hovedsakelig retter seg mot overskridelse av grenseverdiene for NO₂ og PM₁₀, jf. forskrift av 4. oktober 2002 nr. 1088 om lokal luftkvalitet.

Dersom det er uenighet om kostnadsfordeling etter første ledd, eller kostnadsfordeling etter denne bestemmelsen vil være urimelig, kan forurensningsmyndigheten vedta en annen kostnadsfordeling.

§ 10. Omgjøring

Forurensningsmyndigheten kan endre, supplere eller oppheve vedtak om gjennomføring av tiltak, jf. § 8 tredje ledd, dersom

- a) det anses nødvendig for å overholde grenseverdien i § 3 nr. 2, eller
 - b) det viser seg at et vedtatt tiltak ikke lar seg gjennomføre, eller
 - c) vilkårene for omgjøring etter forurensningsloven § 18 er til stede.
- § 8 fjerde og femte ledd gjelder tilsvarende for vedtak etter denne paragraf.

Kapittel V – Forskjellige bestemmelser

§ 11. Hvilket organ som er forurensningsmyndighet

Fylkesmannen er forurensningsmyndighet etter denne forskriften og fører tilsyn med at bestemmelsene blir overholdt. Statens forurensningstilsyn er likevel forurensningsmyndighet for industri i de tilfellene der myndigheten til å gi tillatelse til slik virksomhet etter forurensningsloven § 11 ikke er delegert til fylkesmannen.

§ 12. Unntak

Statens forurensningstilsyn eller den Miljøverndepartementet bestemmer, kan gjøre unntak fra forskriften. Det kan i særlige tilfeller ut fra en helhetlig vurdering godkjennes eller gis pålegg om gjennomføring av tiltak som vil medføre at grenseverdien i § 3 nr. 2 fravikes.

§ 13. Klage

Vedtak etter § 2 tredje ledd, § 3 nr. 4 og § 5 – § 7 kan påklages til Statens forurensningstilsyn hvis vedtaket er truffet av fylkesmannen, og til Miljøverndepartementet hvis det er truffet av Statens forurensningstilsyn.

Vedtak etter § 8, § 9, § 10, § 12 og § 14 kan påklages til Miljøverndepartementet.

§ 14. Forurensningsgebyr

Forurensningsmyndigheten kan fastsette forurensningsgebyr for å sikre at bestemmelsene i denne forskriften eller vedtak i medhold av forskriften blir overholdt, jf. forurensningsloven § 73.

§ 15. Straff

Overtredelse av denne forskrift eller av vedtak i medhold av forskriften straffes etter forurensningsloven § 78 og straffeloven § 48a og § 48b, dersom forholdet ikke går inn under en strengere straffebestemmelse.

§ 16. Ikrafttreden

Denne forskriften trer i kraft straks.

Kommentarer

Forskriften er en videreføring av støykravene i forskrift av 30. mai 1997 nr. 490 om grenseverdier for lokal luftforurensning og støy. Kravene til lokal luftkvalitet er endret og utskilt i en egen forskrift om lokal luftkvalitet som trer i kraft samme dag som denne forskriften. Fra samme tidspunkt oppheves forskriften fra 1997.

Det er ikke gjort endringer av betydning i støykravene i forskriften fra 1997.

Statens forurensningstilsyn (SFT) har utarbeidet en veiledning (98:03) til forskrift om grenseverdier for lokal luftforurensning og støy. Veiledningen vil fortsatt være aktuell for reglene om støy.

Kommentar til § 1:

Forskriften utløser kartlegging av støytilstanden og pålegger tiltak overfor eksisterende støyproblemer i de områdene der grenseverdiene overskrides. Ut fra hensynet til helse og trivsel er det ønskelig at støynivået reduseres til et lavere nivå enn hva grenseverdiene her angir. Grenseverdiene er derfor å betrakte som et minstekrav i forhold til eksisterende virksomhet.

For planlegging av ny virksomhet/nye anlegg og for eksisterende virksomhet der annet regelverk kommer til anvendelse, skal strengere miljønormer, uttrykt f.eks. gjennom retningslinjer til plan- og bygningsloven, byggeforskriftene, retningslinjer for industristøy mv., legges til grunn.

Kommentar til § 2:

Med «støy» forstås luftbåren, ikke strukturbåren, støy.

Med «helårsboliger» forstås også fengsler, militærleire, brakkebyer ved anleggsarbeid, studentbyer mv.

Med «barnehager» forstås også daghjem, familiebarnehager, barneparken mv.

Med «utdanningsinstitusjoner» forstås grunnskoler, videregående skoler, universiteter og høyskoler (herunder lesesaler).

Med «helseinstitusjoner» forstås sykehus, rekonvalesentehjem og omsorgs- og pleieinstitusjoner.

Eksempler på «baneanlegg» er jernbane i tradisjonell forstand, sporvei (trikk), T-bane, forstadsbane og lignende.

Med «transportterminal» menes område for omlasting av gods eller omstigning av passasjerer mellom motoriserte transportmidler, herunder offentlige og private havner, offentlige og private kaier og kaianlegg, lastebilterminaler, jernbaneterminaler, jernbanestasjoner med større anlegg for omlasting/omstigning, bussterminaler og lignende.

Siste ledd gir hjemmel for at handleplikten legges på en annen som kan være ansvarlig etter forurensningsloven § 7, dersom dette unntaksvis er mest rimelig og hensiktsmessig.

Kommentar til § 3:

Grenseverdien for støy gjelder døgnekvivalentnivå innendørs. Beregningen vil skje ved at man først beregner utendørsnivå og deretter trekker fra beregnet lydisolering i fasaden for å bestemme innendørsnivået.

Hva som skal forstås som avvik fra normal drift må vurderes konkret i det enkelte tilfelle. Eksempler på slike avvik kan være trafikkomlegginger som følge av bygging av veianlegg eller drifts- og vedlikeholdsarbeid.

Eventuelle behov for å stille helsebegrunnede krav ved midlertidige avvik fra normal drift av anlegg eller virksomhet vurderes av kommunale helsemyndigheter med hjemmel i lov av 19. november 1982 nr. 66 om helsetjenesten i kommunene.

Kommentar til § 4:

Eksisterende beregningsmodeller er beskrevet i SFTs veiledning 98:03 til forskrift om grenseverdier for luftforurensning og støy.

Kommentar til § 5:

Et anlegg bidrar i utgangspunktet vesentlig til overskridelse av grenseverdiene dersom 20% eller mer av totalbelastningen kan tilbakeføres til anlegget.

Kartleggingen skal bygge på mest mulig oppdaterte bakgrunnsdata. Det skal redegjøres for de viktigste faktiske forutsetningene kartleggingen bygger på. Det skal videre redegjøres for hvilke forutsetninger som ligger til grunn for framskrivningen, herunder relevante tiltak som eieren av anlegg som nevnt i § 2 annet ledd, på det tidspunkt kartleggingen framlegges, har iverksatt eller planlegger iverksatt.

I SFTs veileder 98:03 til forskrift om grenseverdier for luft og støy gis det nærmere retningslinjer for hvordan kartleggingen og tiltaksutredningen skal gjennomføres og presenteres for forurensningsmyndigheten. I enkelte situasjoner vil det være naturlig at eksisterende rutiner og prosedyrer etter plan- og bygningsloven legges til grunn for kartleggings- og tiltaksutredningsplikten. En påpekning fra forurensningsmyndighetens side av at det foreligger en plikt til å gjennomføre kartlegging, er ikke å anse som et enkeltvedtak.

Enkelte (i utgangspunktet inntil fire ganger per år) kortvarige (i utgangspunktet av en varighet inntil 24 timer) overskridelser av støynivå som angitt i § 3 nr. 1, f.eks. i forbindelse med oppstart av industrimaskineri etter vedlikehold/repasasjon, vil normalt ikke utløse noen kartleggingsplikt.

Eiere av industribedrifter som driver sin virksomhet med tillatelse i medhold av forurensningsloven § 11 og med krav til overvåking og måling av støynivå som sikrer en tilfredsstillende oversikt over støysituasjonen ved bedriften, vil kunne unntas fra kartleggingsplikten, jf. § 12.

For støy vil det i de fleste tilfeller der støynivået som angitt i § 3 nr. 1 overskrides, være én dominerende bidragsyter, slik at dennes kartlegging alene gir et tilstrekkelig bilde av støyforholdene. Det kan likevel forekomme steder der flere kilder virker sammen slik at hver av kildene utgjør vesentlige bidrag til overskridelse (f.eks. riksvei + tog, riksvei + fly, eller riksvei + kommunal vei + fly).

Forurensningsmyndigheten sammenstiller kartleggingsresultater i den grad eiere av anlegg som nevnt i § 2 annet ledd ikke selv har foretatt, eller har fått pålegg om å foreta, en slik sammenstilling.

Siste ledd dekker situasjoner der forurensningsmyndigheten finner at kartleggingsresultatene ikke gir et tilfredsstillende totalbilde av støybelastningen i området.

Den samlede kartleggingen skal vise hvilken bebyggelse som nevnt i § 2 første ledd som utsettes for overskridelse av støynivå som angitt i § 3 nr. 1 som følge av støy fra anlegg som nevnt i § 2 annet ledd. Den samlede kartleggingen skal også vise hvilke støynivåer som oppstår ved overskridelser av grenseverdiene i § 3 nr. 2.

Kommentar til § 6:

Kartleggings- og tiltaksutredningsarbeidet har nær sammenheng. Det vises derfor til kommentarene til § 5 annet og tredje ledd, som gjelder tilsvarende. Tiltaksutredningen skal, når det gjelder tiltak nødvendig for å bringe støynivået under tiltaksgrensene (§ 3 nr. 2), være så detaljert at den kan benyttes som grunnlag for gjennomføring av tiltak.

Siden kommunen både som plan- og helsemyndighet har et viktig ansvar for lokale miljøproblemer, har kommunale myndigheter adgang til å delta i arbeidet med tiltaksutredning uansett om kommunen i det gitte tilfellet har selvstendig kartleggings- og tiltaksutredningsplikt eller ikke.

Kommentar til § 7:

Innenfor fireårsrammen kan eier av anlegg som nevnt i § 2 annet ledd selv avgjøre hvor ofte kartleggingsresultatene skal ajourføres og revideres. Her må en blant annet ta i betraktning hvilken usikkerhet som ligger i beregningsmodellen, om forutsetningene endrer seg ofte mv.

Pålegg om oppdatering av den foreliggende kartlegging kan gis dersom kartleggingen er feilaktig eller mangelfull, dersom det ikke er tatt tilstrekkelig hensyn til resultater fra representative målinger som avviker fra beregningsresultatene mv. Pålegg kan ikke gis bare fordi en beregningsmodell er endret etter § 4.

Kommentar til § 8:

Første ledd:

Bestemmelsen fastsetter hovedregelen om at forurenseres tiltaksplikt følger direkte av forskriften. Et anlegg bidrar i utgangspunktet vesentlig til overskridelse av grenseverdiene dersom 20% eller mer av totalbelastningen kan tilbakeføres til anlegget.

Annet ledd:

Regelen er en følge av at det vil kunne ta tid fra kartleggingsresultatet foreligger til tiltak er gjennomført. Regelen dekker blant annet situasjoner der tiltak er i ferd med å bli gjennomført uavhengig av denne forskriften.

Tredje ledd:

Forurensningsmyndighetens vedtak etter tredje ledd første setning kan presisere eller avgrense rekkevidden av eiers tiltaksplikt slik den i utgangspunktet fremgår av første og annet ledd. Forurensningsmyndigheten må vurdere hvorvidt eieren har full rådighet over gjennomføringen av et aktuelt tiltak. Dersom det eneste aktuelle tiltaket er innløsning av bebyggelse eller gjennomføring av fasadetiltak, vil forurensningsmyndigheten kunne bestemme at et tilbud om innløsning eller tilbud om gjennomføring av fasadetiltak fremsatt overfor eier av eiendommen er tilstrekkelig til å anse tiltaksplikten som oppfylt. Også i andre situasjoner kan forurensningsmyndigheten unntaksvis bestemme at eieren av anlegg som nevnt i § 2 annet ledd skal ansees å ha oppfylt sin tiltaksplikt, dersom forhold vedkommende ikke har kontroll over hindrer gjennomføringen av det aktuelle tiltaket. Eksempler på dette er

- når gjennomføring av tiltak er foreslått, men kommunen ikke vedtar den nødvendige regulering og/eller byggetillatelse,
- når det ville være teknisk/økonomisk uforsvarlig å gjennomføre det aktuelle tiltaket,
- når antikvariske myndigheter nekter gjennomføring av tiltaket mv.

Tredje ledd annet punktum tar særlig sikte på tvilstilfeller. Det forutsettes at forurenserne, der det er flere som er tiltakspliktige etter første ledd, i de fleste tilfeller selv blir enige om hensiktsmessige samarbeidsformer.

Forurensningsmyndighetens pålegg om samarbeid kan også inneholde bestemmelser om kostnadsfordeling, jf. § 9.

En påpeking fra forurensningsmyndighetens side av at det foreligger en plikt til å gjennomføre tiltak, er ikke å anse som et enkeltvedtak.

Fjerde ledd:

Forurensningsmyndigheten plikter å ivareta den nødvendige samordning av eventuelle pålegg i medhold av denne forskriften med andre aktuelle pålegg etter tilgrensende lover og forskrifter, f.eks. etter lov av 19. november 1982 nr. 66 om helsetjenesten i kommunene, kap. 4a («Miljørettet helsevern») og dertil hørende forskrifter og lov av 9. juni 1978 nr. 50 om kulturminner. En slik samordning skal bidra til å sikre forutsigbarhet for eieren av det forurensende anlegget, og til at de aktuelle tiltakene kan gjennomføres til lavest mulige samlede kostnader. Regelen i nest siste ledd siste punktum skal sikre at forurensningsmyndigheten i sin tiltaksvurdering tar hensyn til vedtatte tillatelser, typisk byggetillatelser, samt til planer for omregulering, f.eks. planer om å omregulere en boligeiendom til industri- eller forretningsformål eller annet formål som ikke berøres av forskriftens virkeområde, jf. § 2.

Femte ledd:

Regelen gjør unntak fra grannelovens rettingsregler og er hjemlet i forurensningsloven § 10.

Forholdet til reglene om erstatning mv.:

Et vesentlig bidrag til overskridelse av grenseverdiene skal i relasjon til reglene om erstatning i forurensningsloven kap. 8 anses som ikke tillatt forurensning, såfremt det ikke er fattet vedtak i medhold av denne paragraf eller i medhold av § 12 som innebærer at tiltaksplikten er oppfylt.

Kommentar til § 9:

Første ledd:

Hovedregelen er at den enkelte eier av anlegg som nevnt i § 2 annet ledd skal betale for egen eller sin andel av kartlegging og tiltaksutredning, samt for tiltak hva enten disse gjennomføres på vedkommendes egen eiendom eller ikke. Eier av en industribedrift må f.eks. bekoste tiltakene enten de består i å redusere egne støyutslipp eller i å fasadeisolere nabohus som rammes av støynivåer som overskrider grenseverdien i § 3 nr. 2. Tiltak mot støy fra vei bekostes av veiholder, respektive stat, fylkeskommune og kommune for henholdsvis riksvei, fylkesvei og kommunal vei.

I situasjoner der flere eiere går sammen om gjennomføring av tiltak, må det med utgangspunkt i den bebyggelsen som utsettes for overskridelse av grenseverdien beregnes hvor stor andel av støybelastningen de enkeltes anlegg står for. Kostnadene må fordeles i tråd med dette. Kartleggingsresultatene vil utgjøre et viktig underlagsmateriale for en slik beregning. Det kan bli nødvendig å utøve et visst skjønn når kostnadene skal fordeles, f.eks. der en bygning som nevnt i § 2 første ledd ligger i et veikryss og utsettes for støy fra både riksvei og kommunal vei.

Annet ledd:

Bakgrunnen for regelen er følgende: Der det er overskridelse av grenseverdiene for NO₂ og/eller PM₁₀ vil dette som oftest skyldes veitrafikk, og tiltakene her vil i stor utstrekning måtte rette seg mot trafikken. Disse tiltakene kan også medføre redusert støy. Derimot vil støytiltak ofte ikke påvirke situasjonen for NO₂ og PM₁₀.

Bestemmelsen i annet ledd ble utformet på grunnlag av at reglene om grenseverdier for støy og luft skulle omfattes av samme forskrift. Som følge av at kravene til luftkvalitet og støy nå er skilt ut i egne forskrifter, er ikke denne koplingen lenger like klar. Prinsippene i bestemmelsen bør likevel fortsatt legges til grunn.

Tredje ledd:

Vedtak etter denne bestemmelsen kan være aktuelt f.eks. i situasjoner der en veiholder, etter at forskriften er trådt i kraft, omregulerer trafikken fra egen vei på en slik måte at det skaper overskridelser for en annen veiholder.

I situasjoner der overskridelse av grenseverdien angitt i § 3 nr. 2 rammer en bygning som er åpenbart dårlig vedlikeholdt, og dette bidrar til å fordyre gjennomføringen av nødvendige avbøtende tiltak, bør denne merkostnaden dekket av den ansvarlige for det manglende vedlikeholdet. Dersom det i en slik situasjon ikke lykkes eieren av det forurensende anlegget å komme fram til en frivillig avtale om kostnadsdeling med den vedlikeholdsansvarlige, vil dette kunne være et grunnlag for vedtak om endring eller omgjøring av tidligere vedtak om gjennomføring av tiltak, jf. § 10. Også i situasjoner der gjennomføring av et tiltak medfører en mergevinst for eier av en bygning som nevnt i § 2 første ledd og det ikke lykkes å komme fram til en frivillig avtale der bygningens eier belastes tiltakskostnader tilsvarende mergevinstens verdi, kan det være grunnlag for endring eller omgjøring av tidligere vedtak om tiltaksgjennomføring. Denne situasjonen vil f.eks. kunne oppstå der gjennomføringen av et fasadetiltak i tillegg til en støyreduserende effekt også gir en mergevinst for bygningens eier i form av reduserte oppvarmingskostnader.

Kommentar til § 10:

Bokstav a vil kunne få anvendelse der et tiltak viser seg ikke å ha den forutsatte effekt, slik at det vil være nødvendig med mer vidtgående tiltak.

Bokstav b vil kunne få anvendelse der tiltaket går ut på innløsning eller fasadeisolering av en eiendom. Dersom den tiltaksberettigede motsetter seg dette, vil tiltaket normalt ikke kunne gjennomføres. I slike tilfeller må forurensningsmyndigheten kunne vurdere om det isteden skal pålegges gjennomføring av andre tiltak. Tilsvarende situasjoner kan oppstå der forutsetninger om planvedtak ikke innfris.

Bokstav c kan f.eks. få anvendelse der det etter revidert kartlegging viser seg at det planlagte tiltaket ikke vil være nødvendig for overholdelse av grenseverdien i § 3 nr. 2, eller at overholdelse av grenseverdiene kan oppstå ved mindre kostnadskrevende tiltak.

Kommentar til § 12:

Regelen i annet punktum kan f.eks. komme til anvendelse der det vil bli uforholdsmessig kostbart å overholde grenseverdien eller dersom perioden med overskridelser blir kortvarig.

1. april Nr. 1090 2002

Delegering av myndighet til Statens ungdoms- og adopsjonskontor etter lov om ekteskap § 1, § 2, § 3, § 12 første ledd bokstav a, § 16, § 20, § 21 og § 22.

Fastsatt av Barne- og familiedepartementet 1. april 2002 med hjemmel i lov av 4. juli 1991 nr. 47 om ekteskap § 1, § 2, § 3, § 12 første ledd bokstav a, § 16, § 20, § 21 og § 22, jf. kgl.res. av 27. januar 1961 og lov av 10. februar 1967 om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven) kapittel VI. Kunngjort 15. oktober 2002.

Fra og med 1. april 2002 gjør Barne- og familiedepartementet følgende delegeringsbeslutning:

Følgende oppgaver etter lov av 4. juli 1991 nr. 47 om ekteskap delegeres til Statens ungdoms- og adopsjonskontor:

- Klage over fylkesmannens vedtak om dispensasjon fra kravet om 18 års aldersgrense i ekteskapsloven § 1.
- Klage over fylkesmannens vedtak etter ekteskapsloven § 2, samtykke fra verge for umyndiggjorte.
- Ekteskapsloven § 3, klage på fylkesmannens nektelse av å gi tillatelse til å inngå ekteskap med tidligere adoptivfamilie.
- Klage over fylkesmannens vedtak etter ekteskapsloven § 20, § 21 og § 22, separasjon og skilsmisse. Også klage over separasjon og skilsmisse etter partnerskapsloven skal overføres.
- Klage over fylkesmannens vedtak om anerkjennelse av utenlandske separasjoner og skilsmisser.
- Ekteskapsloven § 12 første ledd bokstav a, godkjenne formen for vigsel for trossamfunn.
- Ekteskapsloven § 16, godkjenning av ugyldige ekteskap.

¹ Fra 1. juni 2002 Barne-, ungdoms- og familieforvaltningen (BUFA).

27. sept. Nr. 1091 2002

Forskrift om endring i forskrift om maksimumsgrenser for restmengder av veterinærpreparater i næringsmidler av animalsk opprinnelse.

Fastsatt av Statens næringsmiddeltilsyn 27. september 2002 med hjemmel i lov av 19. mai 1933 nr. 3 om tilsyn med næringsmidler m.v. § 1 og § 4, lov av 10. januar 1997 nr. 9 om kjøttproduksjon § 1 og § 20, lov av 28. mai 1959 nr. 12 om kvalitetskontroll med fisk og fiskevarer o.a. § 2 og § 5, kgl.res. 29. april 1988 nr. 312, samt delegeringsvedtak av 26. mars 1990 nr. 1227, delegeringsvedtak av 5. september 1997 nr. 1548 og delegeringsvedtak av 12. september 1997 nr. 1549. Jf. EØS-avtalen vedlegg II kap. XIII nr. 14 (forordning (EF) nr. 2584/2001 og forordning (EF) nr. 77/2002). Kunngjort 15. oktober 2002.

I

I forskrift av 10. oktober 1996 nr. 997 om maksimumsgrenser for restmengder av veterinærpreparater i næringsmidler av animalsk opprinnelse gjøres følgende endringer:

I forskriftens hjemmelfelt tilføyes følgende endringsforordninger til forordning (EØF) nr. 2377/90: forordning (EF) nr. 2584/2001 og forordning (EF) nr. 77/2002.

§ 2 skal lyde:

EØS-avtalen vedlegg II kap. XIII nr. 14 (forordning (EØF) nr. 2377/90) om fremgangsmåten i Fellesskapet for fastsettelse av maksimumsgrenser for restmengder av veterinærpreparater i næringsmidler av animalsk opprinnelse, med følgende endringsforordninger, gjelder som forskrift med de EØS-tilpasninger som fremgår av vedlegg II, protokoll 1 til EØS-avtalen og EØS-avtalen for øvrig:

- Forordning (EØF) nr. 762/92
- Forordning (EØF) nr. 675/92
- Forordning (EØF) nr. 3093/92
- Forordning (EØF) nr. 895/93
- Forordning (EØF) nr. 2901/93
- Forordning (EØF) nr. 3425/93
- Forordning (EØF) nr. 3426/93
- Forordning (EF) nr. 955/94
- Forordning (EF) nr. 1430/94
- Forordning (EF) nr. 2701/94
- Forordning (EF) nr. 2703/94

Forordning (EF) nr. 3059/94
Forordning (EF) nr. 1102/95
Forordning (EF) nr. 1441/95
Forordning (EF) nr. 1442/95
Forordning (EF) nr. 1798/95
Forordning (EF) nr. 2796/95
Forordning (EF) nr. 2804/95
Forordning (EF) nr. 281/96
Forordning (EF) nr. 282/96
Forordning (EF) nr. 1140/96
Forordning (EF) nr. 1147/96
Forordning (EF) nr. 1311/96
Forordning (EF) nr. 1312/96
Forordning (EF) nr. 1433/96
Forordning (EF) nr. 1742/96
Forordning (EF) nr. 1798/96
Forordning (EF) nr. 2010/96
Forordning (EF) nr. 2017/96
Forordning (EF) nr. 2034/96
Forordning (EF) nr. 17/97
Forordning (EF) nr. 211/97
Forordning (EF) nr. 270/97
Forordning (EF) nr. 434/97
Forordning (EF) nr. 716/97
Forordning (EF) nr. 748/97
Forordning (EF) nr. 749/97
Forordning (EF) nr. 1836/97
Forordning (EF) nr. 1837/97
Forordning (EF) nr. 1838/97
Forordning (EF) nr. 1850/97
Forordning (EF) nr. 121/98
Forordning (EF) nr. 426/98
Forordning (EF) nr. 613/98
Forordning (EF) nr. 1000/98
Forordning (EF) nr. 1076/98
Forordning (EF) nr. 1191/98
Forordning (EF) nr. 1568/98
Forordning (EF) nr. 1569/98
Forordning (EF) nr. 1570/98
Forordning (EF) nr. 1916/98
Forordning (EF) nr. 1917/98
Forordning (EF) nr. 1958/98
Forordning (EF) nr. 2560/98
Forordning (EF) nr. 2686/98
Forordning (EF) nr. 2692/98
Forordning (EF) nr. 2728/98
Forordning (EF) nr. 508/1999
Forordning (EF) nr. 593/1999
Forordning (EF) nr. 804/1999
Forordning (EF) nr. 954/1999
Forordning (EF) nr. 997/1999
Forordning (EF) nr. 998/1999
Forordning (EF) nr. 1308/1999
Forordning (EF) nr. 1931/1999
Forordning (EF) nr. 1942/1999
Forordning (EF) nr. 1943/1999
Forordning (EF) nr. 2385/1999
Forordning (EF) nr. 2393/1999
Forordning (EF) nr. 2593/1999
Forordning (EF) nr. 2728/1999
Forordning (EF) nr. 2757/1999
Forordning (EF) nr. 2758/1999

Forordning (EF) nr. 1286/2000
Forordning (EF) nr. 1295/2000
Forordning (EF) nr. 1960/2000
Forordning (EF) nr. 2338/2000
Forordning (EF) nr. 2391/2000
Forordning (EF) nr. 2535/2000
Forordning (EF) nr. 2908/2000
Forordning (EF) nr. 749/2001
Forordning (EF) nr. 750/2001
Forordning (EF) nr. 807/2001
Forordning (EF) nr. 1274/2001
Forordning (EF) nr. 1322/2001
Forordning (EF) nr. 1478/2001
Forordning (EF) nr. 1553/2001
Forordning (EF) nr. 1680/2001
Forordning (EF) nr. 2584/2001
Forordning (EF) nr. 77/2002
Forordning (EF) nr. 868/2002
Forordning (EF) nr. 869/2002
Forordning (EF) nr. 1181/2002
Forordning (EF) nr. 1530/2002

II

Endringene trer i kraft straks.

8. okt. Nr. 1092 2002

Forskrift om endring i forskrift om regulering av fisket etter makrell i 2002.

Fastsatt av Fiskeridirektoratet 8. oktober 2002 med hjemmel i forskrift av 20. desember 2001 nr. 1521 om regulering av fisket etter makrell i 2002 § 29, gitt med hjemmel i lov av 3. juni 1983 nr. 40 om saltvannsfiske m.v. § 4, § 5, § 9, § 11 og § 13 og lov av 26. mars 1999 nr. 15 om retten til å delta i fiske og fangst (deltakerloven) § 12 og § 20, jf. kgl.res. av 11. februar 2000 nr. 99. Kunngjort 15. oktober 2002.

I

I forskrift av 20. desember 2001 nr. 1521 om regulering av fisket etter makrell i 2002 gjøres følgende endring:

§ 18 annet ledd skal lyde:

Fartøy under 21,35 meter som fisker med not og som har adgang til å delta i henhold til Fiskeridepartementets forskrift av 10. desember 2001 nr. 1379 om adgang til å delta i kystfartøygruppens fiske etter makrell i 2002 for fartøy mellom 13 og 21,35 meter største lengde § 1 og Fiskeridepartementets forskrift av 10. desember 2001 nr. 1380 om adgang til å delta i kystfartøygruppens fiske etter makrell for fartøy under 13 meter i 2002 § 1, kan fiske og levere innenfor en kvote på 21.637 tonn makrell.

II

Endringen trer i kraft 11. oktober 2002 kl. 00.00.

8. okt. Nr. 1093 2002

Forskrift om endring i forskrift om stopp i fisket etter makrell i 2002.

Fastsatt av Fiskeridirektoratet 8. oktober 2002 med hjemmel i forskrift av 20. desember 2001 nr. 1521 om regulering av fisket etter makrell i 2002 § 28, gitt med hjemmel i lov av 3. juni 1983 nr. 40 om saltvannsfiske m.v. § 4, § 5, § 9, § 11 og § 13 og lov av 26. mars 1999 nr. 15 om retten til å delta i fiske og fangst (deltakerloven) § 12 og § 20, jf. kgl.res. av 11. februar 2000 nr. 99. Kunngjort 15. oktober 2002.

I

I forskrift av 11. september 2002 nr. 990 om stopp i fisket etter makrell i 2002 gjøres følgende endringer:

§ 1 oppheves.

Nåværende § 2 – § 4 blir § 1 – § 3.

II

Endringene trer i kraft 11. oktober 2002 kl 00.00.

11. okt. Nr. 1094 2002**Forskrift om endring i diverse forskrifter som inneholder navn på førsteinstansdomstolene.**

Fastsatt ved kgl.res. 11. oktober 2002. Fremmet av Justis- og politidepartementet. Kunngjort 15. oktober 2002.

I

Fastsatt ved kgl.res. 11. oktober 2002 med hjemmel i lov av 13. august 1915 nr. 5 om domstolene (domstolloven) § 63 og § 190. Fremmet av Justis- og politidepartementet.

I forskrift av 24. juni 1927 nr. 9812 om stevnevitners, politiansattes og fengselstjenestemenns utførelse av forkynnelser gjøres følgende endringer:

§ 2 første ledd skal lyde:

Forsikringen avgis muntlig i rettsmøte til tingretten. Høyesteretts stevnevitner avgir forsikring ved Oslo tingrett.

§ 3 annet ledd første punktum skal lyde:

Journalen godkjennes av tingrettens formann som også har tilsyn med at den blir ført riktig.

II

Fastsatt ved kgl.res. 11. oktober 2002 med hjemmel i lov av 27. februar 1930 nr. 3 om Bouvet-øya, Peter I's øy og Dronning Maud Land m.m. § 7. Fremmet av Justis- og politidepartementet.

I forskrift av 19. september 1930 nr. 3663 om Bouvet-øya gjøres følgende endring:

Del IV første ledd annet punktum skal lyde:

De forretninger som etter lovgivningen hører under tingrettene, legges inntil videre til Oslo tingrett.

III

Fastsatt ved kgl.res. 11. oktober 2002 med hjemmel i lov av 13. august 1915 nr. 5 om domstolene (domstolloven) § 50. Fremmet av Justis- og politidepartementet.

I forskrift av 28. april 1950 nr. 3419 om bevisopptak i sivile saker i utlandet gjøres følgende endring:

Del I skal lyde:

Utenriksdepartementet bemyndiges til etter samråd med Justis- og politidepartementet å autorisere norske diplomatiske og konsulære tjenestemenn, som har de egenskaper som er foreskrevet for tingrettsdommere, til overensstemmende med domstolloven § 50 å oppta bevis i sivile saker i utlandet. Bemyndigelsen kan gis én gang for alle eller for ett enkelt tilfelle. Den kan når som helst tilbakekalles.

IV

Fastsatt ved kgl.res. 11. oktober 2002 med hjemmel i lov av 13. august 1915 nr. 5 om domstolene (domstolloven) § 55 og § 62 og lov av 22. mai 1981 nr. 25 om rettergangsmåten i straffesaker (Straffeprosessloven) § 77 og § 101. Fremmet av Justis- og politidepartementet.

I forskrift av 8. juli 1954 nr. 3 om oppnevning av stedfortreder for en del embets- og tjenestemenn ved domstolene og påtalemyndigheten, fylkesmenn m.fl. gjøres følgende endring:

Del 1 punkt I skal lyde:

I. Domstolene. Lagmenn, lagdommere, tingrettsdommere, rettsskrivere – jf. domstollovens § 55 og § 61.

1. Justisdepartementet bemyndiges til:

- a) å utferdige konstitusjon under ledighet for inntil 1 år,
- b) å meddele tjenestefrihet og utferdige konstitusjon under denne for inntil 1 år,
- c) å oppnevne stedfortreder for en enkelt sak.

2. Fylkesmennene bemyndiges til for tingrettsdommerne:

- a) å utferdige konstitusjon under ledighet for inntil 3 måneder,
- b) å meddele tjenestefrihet for inntil 3 måneder, samt for denne tid å konstituere en stedfortreder som styrer embetet på embetsmannens ansvar og uten utgift for det offentlige,
- c) å oppnevne stedfortreder for en enkelt sak.

3. Lagmennene bemyndiges til:

- a) å meddele rettsskriverne ved lagmannsrettene tjenestefrihet for inntil 3 måneder, samt å konstituere stedfortreder under permisjonen,
- b) å oppnevne rettsskriver for en enkelt sak.

V

Fastsatt ved kgl.res. 11. oktober 2002 med hjemmel i lov av 15. november 1963 om fullbyrding av nordiske dommer på straff m.v. § 24. Fremmet av Justis- og politidepartementet.

I forskrift av 3. desember 1963 nr. 1 om samarbeid med Danmark, Finland, Island og Sverige om fullbyrding av nordiske dommer på straff m.v. gjøres følgende endringer:

§ 25 annet ledd første punktum skal lyde:

Blir en person som her i landet har fått betinget dom, i annet nordisk land dømt for en straffbar handling begått i prøvetiden uten at den nye dommen avgjør spørsmålet om endring av den betingede dom, kan spørsmålet om den betingede dom skal fullbyrdes, av påtalemyndigheten bringes inn for tingretten til avgjørelse.

§ 43 første ledd første punktum skal lyde:

Spørsmålet om norske myndigheter har hjemmel i loven til å gjøre vedtak om fullbyrding eller iverksetting av tilsyn, kan prøves av tingretten.

VI

Fastsatt ved kgl.res. 11. oktober 2002 med hjemmel i lov av 18. juni 1965 nr. 6 om sameige § 15. Fremmet av Justis- og politidepartementet.

I forskrift av 25. mai 1966 nr. 8701 til sameigeloven § 15 fjerde ledd gjøres følgende endring:

§ 2 skal lyde:

Når det ikkje ligg føre dom eller anna tvangsgrunnlag for oppløysing, skal krav om oppløysingssal setjast fram for retten, som gir dei andre sameigarane melding om kravet.

I meldinga skal retten

- a) oppmode sameigarane til å seie si meining om kravet og i tilfelle uttale seg om opplysningane i kravskrivet;
- b) gjere kjent at kravet skal fullførast etter avgjerd (ordskurd) av retten, dersom det ikkje vert tatt til motmæle eller dersom motmælet klårt er grunnlaust (sameigelova § 15 tredje stykket);
- c) setje slik frist for motmæle som retten etter tilhøva finn rimelig.

Kvar sameigar skal ha melding om retten si avgjerd (ordskurd) med opplysning om at ho kan påkjærast.

VII

Fastsatt ved kgl.res. 11. oktober 2002 med hjemmel i lov av 16. juni 1961 nr. 7 om lensmenn § 4. Fremmet av Justis- og politidepartementet.

I forskrift av 16. november 1973 nr. 9 om lensmennene si attåtverksemd gjøres følgende endringer:

§ 1 bokstav b skal lyde:

- b) driva eigedomsmekling, eigedomsomsetjing eller handsama bu utan etter oppdrag frå tingretten, jf. § 2 bokstav d,

§ 2 bokstav d skal lyde:

- d) etter oppdrag frå tingretten ta på seg eigedomsmekling, eigedomsomsetjing og handsaming av bu,

VIII

Fastsatt ved kgl.res. 11. oktober 2002 med hjemmel i lov av 22. april 1927 nr. 3 om vergemål for umyndige § 24. Fremmet av Justis- og politidepartementet.

I forskrift av 27. juni 1975 nr. 9516 om føring av overformynder- og vergeregnskaper, revisjon m.v. gjøres følgende endring:

§ 15 første ledd første punktum skal lyde:

Oppgaver mv. som overformynderiet mottar fra retten i samsvar med arvelovens § 16 andre ledd skal fortløpende nummereres og registreres i en protokoll som vist i skjema 5.

IX

Fastsatt ved kgl.res. 11. oktober 2002 med hjemmel i lov av 4. februar 1977 nr. 4 om arbeidervern og arbeidsmiljø m.v. § 61, § 62, § 63, § 64, § 65 og § 66. Fremmet av Justis- og politidepartementet.

I bestemmelse av 24. juni 1977 nr. 3 om hvilke herreds- og byretter som i egenskap av lokal arbeidsrett skal behandle tvister om oppsigelse og avskjed etter arbeidsmiljøloven. Del. av myndighet gjøres følgende endringer:

Forskriftens tittel skal lyde:

Bestemmelse om hvilke tingretter som i egenskap av lokal arbeidsrett skal behandle tvister om oppsigelse og avskjed etter arbeidsmiljøloven. Del. av myndighet.

Del I skal lyde:

Følgende tingretter skal som lokal arbeidsrett behandle tvister om oppsigelse og avskjed etter lov av 4. februar 1977 nr. 4 om arbeidervern og arbeidsmiljø m.v. § 61, § 62, § 63, § 64, § 65 og § 66:

Oslo tingrett
Sarpsborg tingrett
Asker og Bærum tingrett
Hedemarken tingrett
Sør-Gudbrandsdal tingrett
Drammen tingrett
Tønsberg tingrett
Skien og Porsgrunn tingrett
Holt tingrett
Kristiansand tingrett
Stavanger tingrett
Bergen tingrett
Ytre Sogn tingrett
Sunnmøre tingrett
Trondheim tingrett
Inderøy tingrett
Salten tingrett
Brønnøy tingrett
Ofoten tingrett
Lofoten tingrett
Nord-Troms tingrett
Trondenes tingrett
Hammerfest tingrett
Tana og Varanger tingrett

Del II skal lyde:

Justisdepartementet bemyndiges til å foreta endringer i det som er bestemt under del I om hvilke tingretter som skal behandle de nevnte tvister.

X

Fastsatt ved kgl.res. 11. oktober 2002 med hjemmel i lov av 6. juni 1930 nr. 20 om forsikringsavtaler § 81d, jf. lov av 16. juni 1989 nr. 70 om naturskadeforsikring § 4. Fremmet av Justis- og politidepartementet.

I forskrift av 21. desember 1979 nr. 3420 om instruks for Norsk Naturskadepool gjøres følgende endring:

§ 13 tredje ledd tredje punktum skal lyde:

Voldgiftsrettens formann er sorenskriveren i Oslo tingrett eller den han oppnevner.

XI

Fastsatt ved kgl.res. 11. oktober 2002 med hjemmel i lov av 27. februar 1930 nr. 2 om Jan Mayen § 2. Fremmet av Justis- og politidepartementet.

I forskrift av 21. november 1980 nr. 12 om administrasjon av Jan Mayen gjøres følgende endring:

Del IV skal lyde:

Jan Mayen er eget domssogn. De forretninger som etter lovgivningen hører under tingrettene, legges til Salten tingrett.

XII

Fastsatt ved kgl.res. 11. oktober 2002 med hjemmel i lov av 24. juni 1994 nr. 39 om sjøfarten (sjøloven) § 485, jf. § 512 og lov av 20. juli 1893 nr. 1 om Sjøfarten § 314. Fremmet av Justis- og politidepartementet.

I forskrift av 28. november 1980 nr. 7 om undersøkelseskommissjoner etter sjøfartloven gjøres følgende endring:

§ 16 første ledd annet punktum skal lyde:

Avgjørelser som nevnt i tvistemålsloven § 207 første ledd annet punktum, § 208 annet ledd og § 209 annet ledd, jf. § 209 tredje ledd tredje punktum, treffes av tingretten.

XIII

Fastsatt ved kgl.res. 11. oktober 2002 med hjemmel i lov av 17. desember 1982 nr. 86 om rettsgebyr § 2, § 3, § 6, § 14 og § 25, lov av 13. august 1915 nr. 5 om domstolene (domstolloven) § 105a, lov av 13. august 1915 nr. 7 om tvangsfuldbyrdelse § 18 og § 26, lov av 1. juni 1917 nr. 1 om skjønn og ekspropriasjonssaker § 20a, lov av 24. juni 1994 nr. 39 om sjøfarten (sjøloven) § 476, lov av 28. november 1898 om Umyndiggjørelse § 2 og lov av 20. juli 1893 nr. 1 om Sjøfarten § 305. Fremmet av Justis- og politidepartementet.

I forskrift av 15. februar 1983 nr. 86 etter rettsgebyrloven m.m. (rettsgebyrforskriften) gjøres følgende endringer:

Overskriften til kapittel 1 skal lyde:

Kapittel 1. Godtgjørelse til lagrettedlemmer, meddommere, jordskiftemeddommere, skjønnsmenn, forliksrådsmedlemmer som gjør tjeneste i tingretten i saker som behandles etter lov av 28. november 1898 om Umyndiggjørelse, sakkyndige vitner ved sjøforklaring og rettsvitner.

§ 1–1 første ledd skal lyde:

Godtgjørelsen settes til kr 250 for hver dag eller del av dag som går med til møte på rettsstedet i saken for:

- a) Lagrettedlem,
- b) Meddommer som tas av det alminnelige utvalg,
- c) Forliksrådsmedlem som gjør tjeneste i tingretten i sak som behandles etter lov av 28. november 1898 om Umyndiggjørelse.

XIV

Fastsatt ved kgl.res. 11. oktober 2002 med hjemmel i lov av 17. juli 1925 nr. 11 om Svalbard § 6 og § 7. Fremmet av Justis- og politidepartementet.

I forskrift av 8. mars 1985 nr. 532 om domsmyndighet på Svalbard gjøres følgende endring:

Del II skal lyde:

De forretninger som er lagt til tingrettene legges for Svalbards vedkommende til Nord-Troms tingrett.

XV

Fastsatt ved kgl.res. 11. oktober 2002 med hjemmel i lov av 22. mai 1981 nr. 25 om rettergangsmåten i straffesaker (Straffeprosessloven) § 62. Fremmet av Justis- og politidepartementet.

I forskrift av 28. juni 1985 nr. 1679 om ordningen av påtalemyndigheten (Påtaleinstruksen) gjøres følgende endringer:

§ 1–3 første ledd skal lyde:

Tjenestemenn i påtalemyndigheten har bare påtalemyndighet i det distrikt hvor de gjør tjeneste. De kan likevel også utenfor sitt distrikt begjære foretatt rettergangsskritt i anledning saken. I tilfelle kan begjæringen sendes direkte til vedkommende tingrett når det finnes hensiktsmessig. Det stedlige politikammer skal orienteres dersom saken gjelder tilståelsesdom.

§ 7–5 femte ledd første punktum skal lyde:

Dersom en offentlig tjenestemann i tjenestens medfør erfarer at det er begått en forseelse og mistenkte straks erkjenner forholdet, kan saken av påtalemyndigheten, jf. § 21–1, oversendes tingretten med begjæring om pådømmelse i henhold til tjenestemannens skriftlige innberetning, når mistenkte samtykker i dette.

§ 8–2 sjuende ledd skal lyde:

Innrømmer mistenkte å ha begått en handling som avhøret gjelder, skal han spørres om han erkjenner seg skyldig til straff. Har han gitt en uforbeholden tilståelse og saken antas å kunne pådømmes etter straffeprosessloven § 248 (tilståelsesdom), skal han gjøres oppmerksom på dette og hva tilståelsesdom innebærer, samt spørres om han samtykker i slik pådømmelse. Han skal også orienteres om at samtykke innebærer at eventuelle borgerlige rettskrav vil kunne bli pådømt av retten.

§ 8–3 tredje ledd skal lyde:

Dersom mistenkte samtykker i pådømmelse etter straffeprosessloven § 248 (tilståelsesdom), jf. § 8–2 sjuende ledd, skal også vergene spørres om de samtykker i slik pådømmelse.

§ 14–4 skal lyde:

Dersom politiet i en forbrytelsessak som ikke er nevnt i § 22–2 annet ledd første punktum mener saken bør kunne avgjøres ved tilståelsesdom, skal det avvente resultatet av personundersøkelsen før saken sendes statsadvokaten med mindre sakens avgjørelse ellers ville bli forsinket i urimelig grad.

§ 15–1 første ledd skal lyde:

Når vilkårene antas å være til stede for tilståelsesdom, bør saken sendes tingretten med begjæring om rettslig avhør av siktede og mulig pådømmelse.

§ 15–1 annet ledd tredje punktum skal lyde:

Rettslig avhør av siktede bør normalt begjæres når det er grunn til å anta at saken kan pådømmes i tingretten etter reglene i straffeprosessloven § 6 annet ledd nr. 1.

§ 15–4 skal lyde:

Påtalemyndigheten skal møte ved rettsmøte til behandling av spørsmålet om fengsling, med mindre særlige forhold gjør det upåkrevd.

Også ved andre rettsmøter i tingretten utenfor hovedforhandling bør påtalemyndigheten som regel møte. Blir rettsmøte holdt med sikte på tilståelsesdom, jf. straffeprosessloven § 248, gjelder dette likevel bare når det foreligger særlig grunn til at påtalemyndigheten bør møte.

Vedkommende tjenestemann innen påtalemyndigheten avgjør om han selv skal møte eller om dette skal overlates en underordnet tjenestemann. I enklere saker kan det overlates til en polititjenestemann som ikke hører til påtalemyndigheten, å møte i rettsmøter i tingretten utenfor hovedforhandling på vegne av påtalemyndigheten. Dette bør dog ikke gjøres i saker hvor siktede møter med forsvarer eller hvor det kan bli spørsmål om ubetinget frihetsstraff i sak som fremmes etter straffeprosessloven § 248.

§ 20–8 første ledd annet punktum skal lyde:

Dersom forelegget ikke vedtas fordi siktede er uenig i botens størrelse, bør saken om mulig sendes tingretten til pådømmelse etter reglene i straffeprosessloven § 248.

Overskriften til kapittel 21 skal lyde:

Kap. 21. Tilståelsesdom

§ 21–1 skal lyde:

§ 21–1. Kompetanse til å begjære en sak pådømt etter straffeprosessloven § 248 (tilståelsesdom)

I sak om forseelse avgjør politiet om saken skal begjæres pådømt etter straffeprosessloven § 248 (tilståelsesdom), hvis ikke tiltalespørsmålet hører under Kongen. Ved overtredelse av straffeloven § 324 til § 327 eller § 330 skal saken likevel forelegges statsadvokaten til avgjørelse etter reglene i fjerde ledd. Det samme gjelder når saken antas å ha særlig stor allmenn interesse eller når overordnet påtalemyndighet ellers har bestemt det.

I forbrytelsessaker som nevnt i § 22–2 annet ledd første punktum avgjør politiet om saken skal begjæres pådømt etter straffeprosessloven § 248 (tilståelsesdom), hvis ikke tiltalespørsmålet hører under Kongen. Saken skal likevel forelegges statsadvokaten til avgjørelse etter fjerde ledd, når saken antas å ha særlig stor allmenn interesse eller når overordnet påtalemyndighet ellers har bestemt det.

I forbrytelsessaker som ikke er nevnt i § 22–2 annet ledd første punktum avgjør statsadvokaten om saken skal begjæres pådømt etter straffeprosessloven § 248 (tilståelsesdom), med mindre tiltalespørsmålet hører under riksadvokaten eller Kongen. Har en sak særlig stor allmenn interesse, skal den forelegges for riksadvokaten.

Mener politiet at en forbrytelsessak som ikke er nevnt i § 22–2 bør avgjøres ved tilståelsesdom, skal saken forelegges statsadvokaten med utferdiget siktelse. Dersom straffeloven § 54 nr. 3 eller § 64 annet ledd eller fengselsloven § 41 kommer til anvendelse, skal kopi av den tidligere dommen vedlegges. I innstillingen skal politiet gi uttalelse om forhold som nevnt i § 21–2. I saker hvor siktede er fengslet må politiet når saken sendes statsadvokaten, sørge for å ta de nødvendige kopier til bruk ved eventuell forlengelse av fengslingen.

Bestemmelsene i fjerde ledd gjelder tilsvarende når statsadvokaten eller riksadvokaten avgir innstilling til henholdsvis riksadvokaten eller Kongen.

§ 21–2 første ledd første punktum skal lyde:

Den som treffer beslutning om å oversende saken til pådømmelse etter reglene i straffeprosessloven § 248 (tilståelsesdom), skal til rettledning for retten som regel uttale seg om hva han mener er passende straff for handlingen og om de vilkår som i tilfelle bør settes for betinget dom.

§ 23–1 annet ledd skal lyde:

En sak må ikke begjæres pådømt etter straffeprosessloven § 248 (tilståelsesdom) dersom påtalemyndigheten vil påstå sikring.

§ 24–1 tredje ledd første punktum skal lyde:

Saker om forseelse ved tingretten skal som regel føres av politiets tjenestemann som hører til påtalemyndigheten.

§ 27–1 fjerde ledd skal lyde:

Bestemmelsene i denne paragrafen gjelder tilsvarende når saken er avgjort ved tilståelsesdom eller fremmet på grunnlag av et ikke-vedtatt forelegg.

§ 29–9 første ledd tredje punktum skal lyde:

Saken sendes tingretten på domfeltes oppholdssted.

§ 30–12 tredje ledd første punktum skal lyde:

Ved utleggstrekk kan skyldneren eller arbeidsgiveren (kassereren) klage til tingretten over pålegget i medhold av tvangsfullbyrdsloven § 5–16 jf. § 7–26.

§ 34–10 skal lyde:

I saker for tingretten avgjør statsadvokaten om aktoratet skal utføres av ham selv, en hjelpestatsadvokat, en statsadvokatfullmektig eller en advokat som er antatt til å føre slike saker. Det samme gjelder i saker som er begjært pådømt etter reglene i straffeprosessloven § 248 (tilståelsesdom) når det foreligger særlige grunn til at påtalemyndigheten bør møte.

XVI

Fastsatt ved kgl.res. 11. oktober 2002 med hjemmel i lov av 8. juni 1984 nr. 58 om gjeldsforhandling og konkurs (konkursloven) § 162. Fremmet av Justis- og politidepartementet.

I forskrift av 20. september 1985 nr. 1871 om bostyrerens sikkerhetsstillelse gjøres følgende endring:

§ 2 skal lyde:

Dersom boet inngår avtale med fordringshavere med panterett i eiendeler som tilhører boet om at inntektene ved forvaltning og salg av disse aktiva skal utbetales direkte til panthaver, kan retten samtykke i at sikkerheten settes lavere enn fastslått i første ledd. Det samme gjelder også ellers når retten finner det ubetenkelig.

Dersom risikoen under bobehandlingen blir vesentlig minsket som følge av foreløpig utlodning eller annen reduksjon i verdien av boets aktiva, kan retten skriftlig samtykke i at sikkerheten reduseres. Retten kan kreve at sikkerheten økes dersom verdien av boets aktiva viser seg å være vesentlig større enn det som opprinnelig er lagt til grunn, eller forholdene ellers tilsier det.

XVII

Fastsatt ved kgl.res. 11. oktober 2002 med hjemmel i lov av 8. juni 1984 nr. 58 om gjeldsforhandling og konkurs (konkursloven) § 79. Fremmet av Justis- og politidepartementet.

I forskrift av 20. september 1985 nr. 1872 om framgangsmåten ved tinglysing av melding om konkursåpning på grunnlag av begjæring over telefon eller på annen enkel måte gjøres følgende endring:

§ 1 skal lyde:

Når begjæring om tinglysing av melding om konkursåpning framsettes over telefon eller på annen enkel måte, skal også rettens navn, adresse og telefonnummer oppgis.

XVIII

Fastsatt ved kgl.res. 11. oktober 2002 med hjemmel i lov av 13. august 1915 nr. 5 om domstolene (domstolloven) § 163a. Fremmet av Justis- og politidepartementet.

I forskrift av 11. oktober 1985 nr. 1810 om postforkynning gjøres følgende endring:

§ 2 skal lyde:

De alminnelige domstoler, jordskifterettene, forbrukertvistutvalget, påtalemyndigheten, namsmenn, lensmenn og fylkesmenn, jf. domstolloven § 163a annet ledd, advokater som forkynner vitnestevninger, jf. § 163a fjerde ledd, og norske utenriksstasjoner, jf. § 180 tredje ledd, omfattes av ordningen.

XIX

Fastsatt ved kgl.res. 11. oktober 2002 med hjemmel i lov av 22. mai 1981 nr. 25 om rettergangsmåten i straffesaker (Straffeprosessloven) § 23. Fremmet av Justis- og politidepartementet.

I forskrift av 15. november 1985 nr. 1911 om lydopptak ved rettens behandling av en straffesak gjøres følgende endringer:

§ 4 annet ledd annet punktum skal lyde:

Det samme gjelder når opptak av en tilståelse skal brukes som grunnlag for tilståelsesdom.

§ 6 første ledd skal lyde:

Under hovedforhandling i tingrett og i lagmannsrett kan lydopptak av forhandlinger foretas når retten finner grunn til det.

XX

Fastsatt ved kgl.res. 11. oktober 2002 med hjemmel i lov av 26. juni 1992 nr. 86 om tvangsfullbyrdelse og midlertidig sikring § 2–2. Fremmet av Justis- og politidepartementet.

I forskrift av 4. desember 1992 nr. 892 om organiseringen av namsmannsmyndigheten gjøres følgende endring:

§ 4 skal lyde:

§ 4. Tingretter med namsmannsmyndighet

I følgende kommuner ligger namsmannsmyndigheten hos namsmannsavdelingen ved tingretten:

- Oslo (Oslo byfogdembete)
- Drammen (Drammen tingrett)
- Skien kommune og Porsgrunn kommune (Skien og Porsgrunn tingrett)
- Grimstad (Sand tingrett)
- Kristiansand (Kristiansand tingrett)
- Mandal (Mandal tingrett)
- Stavanger (Stavanger byfogdembete)
- Bergen (Bergen byfogdembete), unntatt i Fana, Laksevåg, Åsane og Arna lensmannsdistrikter
- Trondheim (Trondheim tingrett).

Der namsmannsmyndigheten er lagt til namsmannsavdelingen ved tingretten, gjelder bestemmelser i eller i medhold av tvangsfullbyrdsesloven og annen lov om namsmannens oppgaver og myndighet m.m. for namsmannsavdelingen ved tingretten. Om klage til tingretten gjelder tvangsfullbyrdsesloven § 5–16.

XXI

Fastsatt ved kgl.res. 11. oktober 2002 med hjemmel i lov av 26. juni 1992 nr. 86 om tvangsfullbyrdelse og midlertidig sikring (tvangsfullbyrdsesloven) § 2–9. Fremmet av Justis- og politidepartementet.

I forskrift av 4. desember 1992 nr. 893 om bemyndigelse av funksjonærer etter tvangsfullbyrdsesloven gjøres følgende endringer:

§ 1 skal lyde:

Namsmyndighetene kan overlate utførelsen av sine gjøremål etter tvangsfullbyrdsesloven til sine funksjonærer. Som funksjonærer regnes ved lensmanns- og underfogdkontorene alle ansatte unntatt lensmannen og underfogden, og ved domstolene alle ansatte unntatt dommere og dommerfullmektiger.

§ 3 skal lyde:

§ 3. *Begrensninger for retten*

Foruten å avsi dommer og kjennelser og å treffe beslutning om tvangssalg etter § 11–9, jf. § 12–5, kan retten ikke overlate til funksjonærer å holde auksjon over realregistrerte formuesgoder eller adkomst dokumenter til leierett til bolig.

§ 4 første ledd skal lyde:

Namsmyndighetene må ikke overlate myndighet til en funksjonær uten først å forvise seg om at vedkommende funksjonær har den nødvendige kunnskap og erfaring.

XXII

Fastsatt ved kgl.res. 11. oktober 2002 med hjemmel i lov av 26. juni 1992 nr. 86 om tvangsfullbyrdelse og midlertidig sikring (tvangsfullbyrdsesloven) § 2–10. Fremmet av Justis- og politidepartementet.

I forskrift av 4. desember 1992 nr. 895 om tvangssalg ved medhjelper gjøres følgende endringer:

§ 1–1 annet ledd skal lyde:

Kapittel 2 og 3 gjelder ikke for namsmann som er oppnevnt av retten som medhjelper ved tvangssalg av realregistrerte formuesgoder eller adkomst dokumenter til leierett til bolig.

§ 3–3 annet ledd skal lyde:

Dersom kjøpesummen kan antas å overstige kr 3.000.000, kan første ledd fravikes ved avtale mellom retten og medhjelperen inntil utkastet til fordelingskjennelse er forelagt for rettighetshaverne.

XXIII

Fastsatt ved kgl.res. 11. oktober 2002 med hjemmel i lov av 26. juni 1992 nr. 86 om tvangsfullbyrdelse og midlertidig sikring (tvangsfullbyrdsesloven) § 7–2. Fremmet av Justis- og politidepartementet.

I forskrift av 4. desember 1992 nr. 896 om bekreftelse av underskrift på eksigible gjeldsbrev gjøres følgende endring:

§ 1 første ledd skal lyde:

For at et gjeldsbrev skal være tvangsgrunnlag etter tvangsfullbyrdsesloven av 26. juni 1992 nr. 86 § 7–2 bokstav a, må skyldnerens underskrift være bekreftet av to myndige vitner eller av:

- dommer (herunder forlikradsmedlemmer, dommerfullmektiger og jordskiftedommere),
- lensmann eller lensmannsbetjent,
- namsmann eller namsmannsfullmektig godtatt av retten,
- advokat eller autorisert advokatfullmektig,
- statsautorisert eller registrert revisor,
- autorisert eiendomsmekler,

- inkassobevillingshaver som er i tjeneste hos en inkassator
- norsk eller utenlandsk notarius publicus.

XXIV

Fastsatt ved kgl.res. 11. oktober 2002 med hjemmel i lov av 8. juni 1984 nr. 58 om gjeldsforhandling og konkurs (konkursloven) § 78 og § 144 og lov av 17. desember 1982 nr. 86 om rettsgebyr § 27. Fremmet av Justis- og politidepartementet.

I forskrift av 23. august 1993 nr. 824 om konkursregisteret gjøres følgende endringer:

§ 1 første ledd skal lyde:

Det føres et register over sentrale opplysninger om bo tatt under behandling av retten som konkursbo etter lov om gjeldsforhandling og konkurs av 8. juni 1984 nr. 58 og om aksjeselskaper som tvangsavvikles etter konkurslovens regler.

§ 3 første ledd nr. 1 første punktum skal lyde:

Dersom konkursdebitor er registrert i Foretaksregisteret og ikke er et enkeltpersonforetak, registreres foretakets organisasjonsnummer, foretakets nåværende og eventuelle tidligere firma og adresse siste år, bransje, saksnummer for konkursboet, rettens navn og dato for kjennelse om konkursåpning.

§ 4 skal lyde:

Den rett som avsier kjennelse om konkursåpning, skal straks, fortrinnsvis pr. telefaks eller som elektronisk post, sende melding til Konkursregisteret med opplysninger som nevnt i § 3 nr. 1, 2 og 8, tidsangivelse og adresse for første skiftesamling, frist for fordringsanmeldelser og fristdagen.

§ 5 skal lyde:

Dersom ny bostyrer blir oppnevnt, skal dette snarest meldes til Konkursregisteret.

Retten skal snarest etter avsluttet bobehandling sende Konkursregisteret avsluttende kjennelse eller utlodning.

Har retten avsagt kjennelse om konkursskarantene, skal denne straks sendes Konkursregisteret. Retten skal også gi melding dersom kjennelsen om konkursskarantene blir omgjort eller virkningen faller bort etter reglene i konkurslovens § 143 fjerde eller femte ledd.

Dersom en kjennelse om konkursåpning eller konkursskarantene blir opphevet etter kjæremål, skal retten straks gi Konkursregisteret melding om dette.

Likeledes skal melding straks gis dersom et kjæremål over kjennelse om konkursskarantene gis oppsettende virkning etter konkurslovens § 143 tredje ledd.

§ 7 fjerde ledd skal lyde:

Under bobehandling skal bostyrer sende et eksemplar av innberetninger til retten til Konkursregisteret.

§ 9 annet og tredje ledd skal lyde:

Unntatt fra regelen i første ledd er Oslo skifterett og byskriverembete, Bergen byfogdembete, Trondheim tingrett og Stavanger byfogdembete. Disse domstolene kan selv, i samråd med registerføreren, innrykke kunngjøring som nevnt i første ledd.

Når særlige forhold tilsier det, kan registerføreren overlate kunngjøringsoppgaven også til andre førsteinstansdomstoler enn de som er nevnt i annet ledd.

§ 10 første ledd skal lyde:

Enhver kan ved henvendelse til Konkursregisteret få oppgitt følgende registrerte opplysninger:

- personer, foretak, stiftelser og andre sammenslutninger som er gått konkurs,
- aksjeselskaper som tvangsavvikles etter konkurslovens regler,
- foretakets nåværende og eventuelle tidligere firma og adresse siste år, stilling eller bransje, grunnlag for konkursen, rettens navn, dato for konkursåpning eller kjennelse om tvangsoppløsning, saksnummer, bostyrer, borevisor, tid og sted for første skiftesamling, frist for fordringsanmeldelser og fristdagen,
- stiftere, eiere, daglig leder, styreleder og revisor eller regnskapsfører,
- om daglig leder og styrelederen har lederansvar eller styreverv i andre foretak,
- om ilagt konkursskarantene,
- dato for avsluttet bobehandling og om bobehandlingen er innstilt og med hvilken hjemmel, om det er foretatt utlodning og med hvilken dividende.

XXV

Fastsatt ved kgl.res. 11. oktober 2002 med hjemmel i lov av 22. mai 1981 nr. 25 om rettergangsmåten i straffesaker (Straffeprosessloven) § 62, § 215 og § 216k, lov av 9. juni 1978 nr. 48 om personregistre m.m. § 7 og lov av 14. april 2000 nr. 31 om behandling av personopplysninger (personopplysningsloven) § 23. Fremmet av Justis- og politidepartementet.

I forskrift av 31. mars 1995 nr. 281 om kommunikasjonskontroll (kommunikasjonskontrollforskriften) gjøres følgende endringer:

§ 23 tredje ledd annet punktum skal lyde:

Hvis underretning til den mistenkte skal unnlates av grunner som er nevnt i straffeprosessloven § 216j tredje ledd, må politiet sørge for at tingrettens kjennelse forelegges kontrollutvalget innen den frist kontrollutvalget har satt.

§ 24 tredje ledd sjette punktum skal lyde:

Tingretten kan ved kjennelse bestemme at underretning skal unnlates eller utsettes i et nærmere fastsatt tidsrom dersom det vil være til skade for etterforskningen at underretning gis, eller andre forhold taler for at underretning bør unnlates eller utsettes.

§ 24 femte ledd skal lyde:

Selv om det har vært foretatt kommunikasjonskontroll, og det er den mistenkte som begjærer underretning om dette, kan det ikke opplyses at kontroll har vært foretatt hvis:

- saken gjelder overtredelse av straffeloven kapittel 8 eller 9,
- retten finner at underretning kan være til skade for etterforskningen av saken, eller
- retten finner at andre forhold taler for at underretning bør unnlates eller utsettes.

XXVI

Fastsatt ved kgl.res. 11. oktober 2002 med hjemmel i lov av 13. august 1915 nr. 5 om domstolene (domstoloven) § 142. Fremmet av Justis- og politidepartementet.

I forskrift av 23. juni 1995 nr. 577 om bruk av rettskapper m.v. ved domstolen gjøres følgende endringer:

Overskriften til § 3 skal lyde:

§ 3. Tingrettene

Overskriften til § 4 skal lyde:

§ 4. Rettsmøter utenfor hovedforhandling i straffesaker i tingretten

XXVII

Fastsatt ved kgl.res. 11. oktober 2002 med hjemmel i lov av 7. juni 1935 nr. 2 om tinglysing § 1, § 4, § 6, § 11 og § 38, lov av 30. juni 1972 nr. 70 om bergverk § 63 og lov av 9. juni 1978 nr. 48 om personregistre m.m. § 7. Fremmet av Justis- og politidepartementet.

I forskrift av 3. november 1995 nr. 875 om tinglysing gjøres følgende endring:

§ 21 annet ledd annet punktum skal lyde:

Kopi av gjeldsordningsavtale kan kun rekvireres av namsmyndighetene, skyldner og hans ektefelle, kreditorer, andre parter og offentlig myndighet.

XXVIII

Fastsatt ved kgl.res. 11. oktober 2002 med hjemmel i lov av 13. august 1915 nr. 5 om domstolene (domstoloven) § 218, § 219, § 220, § 222, § 224, § 225, § 226, § 227, § 228, § 229, § 231 og § 235, lov av 13. august 1915 nr. 6 om rettergangsmåten for tvistemål (tvistemålsloven) § 44 og lov av 22. mai 1981 nr. 25 om rettergangsmåten i straffesaker (Straffeprosessloven) § 95. Fremmet av Justis- og politidepartementet.

I forskrift av 20. desember 1996 nr. 1161 til domstoloven kapittel 11 (Advokatforskriften) gjøres følgende endringer:

§ 3–11 annet ledd skal lyde:

Advokatens revisor skal undersøke om det blir foretatt egen revisjon av separate regnskaper, og om det blir rapportert ved regnskapsavleggelse eller ved annen underretning til tingrett, kreditorutvalg, arvinger eller den som har oppnevnt spesiell revisor.

§ 4–8 tredje ledd skal lyde:

Hvis Tilsynsrådet etter avholdt bokettersyn i en advokats virksomhet blir kjent med forhold som kan gi grunnlag for administrative eller strafferettslige tiltak mot en advokat i tilknytning til hans oppdrag som bostyrer, kan vedkommende domstol underrettes.

XXIX

Fastsatt ved kgl.res. 11. oktober 2002 med hjemmel i forskrift av 15. november 1985 nr. 1911 om lydopptak ved rettens behandling av en straffesak § 6, jf. lov av 22. mai 1981 nr. 25 om rettergangsmåten i straffesaker (Straffeprosessloven) § 23. Fremmet av Justis- og politidepartementet.

I forskrift av 10. mars 1997 nr. 1097 om prøveordning med lydopptak av hovedforhandling i straffesaker gjøres følgende endring:

§ 1 skal lyde:

Følgende embeter omfattes av prøveordningen med lydopptak av hovedforhandling i straffesaker:

- Eiker, Modum og Sigdal tingrett
- Fredrikstad tingrett
- Nedre Romerike tingrett
- Nordmøre tingrett og
- Frostating lagmannsrett når rett settes i Kristiansund
- Oslo tingrett
- Sør-Østerdal tingrett
- Sandefjord tingrett
- Tønsberg tingrett.

Prøveordningen gjelder for de rettssaler der det er montert lydopptaksutstyr.

XXX

Fastsatt ved kgl.res. 11. oktober 2002 med hjemmel i lov av 22. mai 1981 nr. 25 om rettergangsmåten i straffesaker (Straffeprosessloven) § 466. Fremmet av Justis- og politidepartementet.

I forskrift av 13. juni 1997 nr. 582 om domstolsordningen i saker etter militær straffelov i krigstid gjøres følgende endring:

§ 1 skal lyde:

I krigstid behandles saker om overtredelse av militær straffelov ved følgende tingretter:

Oslo tingrett, Eidsvoll tingrett, Sarpsborg tingrett, Sør-Østerdal tingrett, Sør-Gudbrandsdal tingrett, Kongsberg tingrett, Skien og Porsgrunn tingrett, Tønsberg tingrett, Nedenes tingrett, Kristiansand tingrett, Stavanger tingrett, Bergen tingrett, Sunnfjord tingrett, Romsdal tingrett, Trondheim tingrett, Inderøy tingrett, Alstahaug tingrett, Salten tingrett, Ofoten tingrett, Trondenes tingrett, Nord-Troms tingrett, Senja tingrett, Hammerfest tingrett og Tana og Varanger tingrett.

Domstollederen i kollegiale domstoler kan velge ut en eller flere dommere til å behandle sakene.

Stedlig virkekrets for tingrettene fastsettes av departementet.

XXXI

Fastsatt ved kgl.res. 11. oktober 2002 med hjemmel i lov av 22. mai 1981 nr. 25 om rettergangsmåten i straffesaker (Straffeprosessloven) § 466. Fremmet av Justis- og politidepartementet.

I forskrift av 6. oktober 1997 nr. 1081 om stedlig virkekrets for by- og herredsretter som skal behandle militære straffesaker etter krigstidsreglene gjøres følgende endringer:

Forskriftens tittel skal lyde:

Forskrift om stedlig virkekrets for tingretter som skal behandle militære straffesaker etter krigstidsreglene.

§ 1 skal lyde:

Militære straffesaker behandles i krigstid ved følgende domstoler som førsteinstans, som i disse saker har stedlig virkekrets som angitt:

Oslo tingrett

Virkekretsen dekker Oslo kommune og kommunene Asker, Bærum, Enebakk, Oppegård, Ski, Ås, Vestby, Frogn og Nesodden i Akershus fylke.

Eidsvoll tingrett

Virkekretsen dekker kommunene Eidsvoll, Hurdal, Nannestad, Ullensaker, Fet, Gjerdrum, Lørenskog, Nittedal, Rælingen, Skedsmo, Aurskog-Høland, Nes og Sørum i Akershus fylke.

Sarpsborg tingrett

Stedlig virkekrets omfatter alle kommunene i Østfold fylke (Fredrikstad, Hvaler, Hobøl, Moss, Rygge, Råde, Våler, Sarpsborg, Skiptvedt, Rakkestad, Aremark, Halden, Askim, Eidsberg, Marker, Rømskog, Spydeberg og Trøgstad).

Sør-Østerdal tingrett

Stedlig virkekrets omfatter alle kommunene i Hedmark fylke (Hamar, Løten, Ringsaker, Stange, Alvdal, Engerdal, Folldal, Rendalen, Stor-Elvdal, Tolga, Os, Tynset, Grue, Våler, Åsnes, Elverum, Trysil, Åmot, Eidskog, Kongsvinger, Nord-Odal og Sør-Odal).

Sør-Gudbrandsdal tingrett

Stedlig virkekrets omfatter alle kommunene i Oppland fylke (Gran, Jevnaker, Lunner, Nordre Land, Søndre Land, Dovre, Lesja, Lom, Nord-Fron, Sel, Skjåk, Vågå, Gausdal, Lillehammer, Ringebu, Sør-Fron, Øyer, Gjøvik, Vestre Toten, Østre Toten, Etnedal, Nord-Aurdal, Sør-Aurdal, Vang, Vestre Slidre og Øystre Slidre).

Kongsberg tingrett

Stedlig virkekrets omfatter alle kommunene i Buskerud fylke (Drammen, Krødsherad, Modum, Nedre Eiker, Sigdal, Øvre Eiker, Flå, Gol, Hemsedal, Hol, Hole, Hurum, Lier, Nes, Ål, Flesberg, Kongsberg, Nore og Uvdal, Ringerike, Rollag og Røyken) samt kommunene Hjartdal, Notodden, Tinn, Bø, Nome, Sauherad og Seljord i Telemark fylke.

Skien og Porsgrunn tingrett

Virkekretsen omfatter kommunene Bamble, Porsgrunn, Skien, Siljan, Drangedal og Kragerø i Telemark fylke.

Tønsberg tingrett

Stedlig virkekrets omfatter alle kommunene i Vestfold fylke (Andebu, Nøtterøy, Stokke, Tjøme, Tønsberg, Hof, Holmestrand, Sande, Svelvik, Borre, Ramnes, Våle, Lardal, Larvik og Sandefjord).

Nedenes tingrett

Stedlig virkekrets omfatter kommunene Gjerstad, Risør, Tvedestrand, Vegårshei, Arendal, Froland, Åmli, Birkenes, Grimstad og Lillesand i Aust-Agder fylke samt kommunene Fyresdal, Kviteseid, Nissedal, Tokke og Vinje i Telemark fylke.

Kristiansand tingrett

Stedlig virkekrets omfatter alle kommunene i Vest-Agder fylke (Kristiansand, Songdalen, Søgne, Flekkefjord, Kvinesdal, Sirdal, Farsund, Hægebostad, Lyngdal, Audnedal, Lindesnes, Mandal, Marnardal, Vennesla og Åseral) samt kommunene Bygland, Bykle, Evje og Hornnes, Iveland og Valle i Aust-Agder fylke.

Stavanger tingrett

Stedlig virkekrets omfatter alle kommunene i Rogaland fylke (Stavanger, Bjerkreim, Eigersund, Lund, Sokndal, Haugesund, Hå, Klepp, Sola, Time, Bokn, Karmøy, Tysvær, Utsira, Vindafjord, Finnøy, Forsand, Hjelmeland, Kvitsøy, Randaberg, Rennesøy, Sauda, Strand, Suldal, Gjesdal og Sandnes).

Bergen tingrett

Stedlig virkekrets omfatter alle kommunene i Hordaland fylke (Bergen, Eidfjord, Jondal, Kvam, Odda, Ullensvang, Askøy, Austevoll, Fjell, Fusa, Os, Samnanger, Sund, Austrheim, Fedje, Lindås, Masfjorden, Meland, Modalen, Osterøy, Radøy, Vaksdal, Øygarden, Bømlo, Etne, Fitjar, Kvinnherad, Stord, Sveio, Tysnes, Ølen, Granvin, Ulvik og Voss).

Sunnfjord tingrett

Stedlig virkekrets omfatter alle kommunene i Sogn og Fjordane fylke (Aurland, Luster, Lærdal, Sogndal, Årdal, Eid, Gloppen, Hornindal, Selje, Stryn, Vågsøy, Askvoll, Bremanger, Fjaler, Flora, Førde, Gaular, Jølster, Naustdal, Balestrand, Gulen, Hyllestad, Høyanger, Leikanger, Solund og Vik).

Romsdal tingrett

Stedlig virkekrets omfatter alle kommunene i Møre og Romsdal fylke (Aure, Averøy, Eide, Frei, Gjemnes, Halså, Kristiansund, Rindal, Smøla, Sunndal, Surnadal, Tingvoll, Tustna, Aukra, Fræna, Midsund, Molde, Nesset, Rauma, Sandøy, Vestnes, Giske, Haram, Hareid, Norddal, Skodje, Stordal, Stranda, Sula, Sykkylven, Ulstein, Ørskog, Ålesund, Herøy, Sande, Vanylven, Volda og Ørsta).

Trondheim tingrett

Stedlig virkekrets omfatter alle kommunene i Sør-Trøndelag fylke (Trondheim, Bjugn, Frøya, Hitra, Osen, Roan, Ørland, Åfjord, Holtålen, Melhus, Midtre Gauldal, Røros, Klæbu, Malvik, Rissa, Selbu, Skaun, Tydal, Agdenes, Hemne, Meldal, Oppdal, Orkdal, Rennebu og Snillfjord).

Inderøy tingrett

Stedlig virkekrets omfatter alle kommunene i Nord-Trøndelag fylke (Inderøy, Mosvik, Namdalseid, Snåsa, Steinkjer, Verran, Flatanger, Fosnes, Grong, Høylandet, Leka, Lierne, Namsskogan, Namsos, Nærøy, Overhalla, Røyrvik, Vikna, Frosta, Leksvik, Levanger, Meråker, Stjørdal og Verdal).

Alstahaug tingrett

Virkekretsen dekker kommunene Alstahaug, Dønna, Grane, Hattfjelldal, Herøy, Leirfjord, Vefsn, Bindal, Brønnøy, Sømna, Vega, Vevelstad, Hemnes, Lurøy, Nesna, Rana og Træna i Nordland fylke.

Salten tingrett

Virkekretsen dekker kommunene Beiarn, Bodø, Fauske, Gildeskål, Meløy, Rødøy, Saltdal, Skjerstad, Steigen og Sørfold i Nordland fylke.

Ofoten tingrett

Virkekretsen dekker kommunene Ballangen, Evenes, Hamarøy, Lødingen, Narvik, Tjeldsund og Tysfjord i Nordland fylke samt kommunene Gratangen, Lavangen og Salangen i Troms fylke.

Trondenes tingrett

Virkekretsen dekker kommunene Flakstad, Moskenes, Røst, Vestvågøy, Værøy, Vågan, Andøy, Bø, Hadsel, Sortland og Øksnes i Nordland fylke samt kommunene Bjarkøy, Harstad, Ibestad, Kvæfjord og Skånland i Troms fylke.

Nord-Troms tingrett

Virkekretsen dekker kommunene Balsfjord, Karlsøy, Kvænangen, Gáivuotna-Kåfjord, Lyngen, Nordreisa, Skjervøy, Storfjord og Tromsø i Troms fylke.

Senja tingrett

Virkekretsen dekker kommunene Bardu, Berg, Dyrøy, Lenvik, Målselv, Sørreisa, Torsken og Tranøy i Troms fylke.

Hammerfest tingrett

Virkekretsen dekker kommunene Hammerfest, Hasvik, Kvalsund, Måsøy, Nordkapp, Porsanger, Alta, Guovdageaidnu-Kautokeino og Loppa i Finnmark fylke.

Tana og Varanger tingrett

Virkekretsen dekker kommunene Karášjohka-Karasjok, Unjárga-Nesseby, Sør-Varanger, Deatnu-Tana, Vadsø, Berlevåg, Båtsfjord, Gamvik, Lebesby og Vardø i Finnmark fylke.

XXXII

Fastsatt ved kgl.res. 11. oktober 2002 med hjemmel i lov av 19. mars 1965 nr. 3 om fritaking for militærtjeneste av overbevisningsgrunner § 10. Fremmet av Justis- og politidepartementet.

I forskrift av 27. oktober 2000 nr. 1082 om engangserstatning ved dødsfall og invaliditet blant personell som avtjener sivil verneplikt gjøres følgende endring:

§ 7 bokstav c første ledd tredje punktum skal lyde:

Ved dødsfall utbetales erstatningen så snart skademelding (blankett RTV 4022) og dokumentasjon fra lensmann eller retten på nærmeste pårørende foreligger.

XXXIII

Fastsatt ved kgl.res. 11. oktober 2002 med hjemmel i lov av 20. desember 1996 nr. 106 om tomtefeste § 15, § 32, § 33 og § 36, lov av 3. juli 1992 nr. 93 om avhending av fast eiendom (avhendingslova) § 2–10 og lov av 11. juni 1993 nr. 66 om pristiltak § 1. Fremmet av Justis- og politidepartementet.

I forskrift av 8. juni 2001 nr. 570 om tomtefeste m.m. gjøres følgende endring:

§ 5 skal lyde:

I tilhøve som nemnt i tomtefestelova § 36 femte leddet kan fylkesmannen avgjere kva som skal følgje med ved innløyninga, dersom ein part ber om det. Fylkesmannen kan heilt eller delvis overlate til retten å treffe avgjerd etter første punktum. Justisdepartementet er klageinstans for avgjerd som fylkesmannen har gjort.

Innanfor dei vilkåra som i tilfelle er fastsette for innløyning i planområde, kan fylkesmannen eller retten ta alle avgjerder som er turvande for å halde oppe:

- a) grunndisponering som er fastsett i plan for område,
- b) skyldnader som festarane har vorte pålagde eller kan påleggjast til opparbeiding eller vedlikehald av fellesanlegg eller til gjennomføring av andre felles tiltak, og
- c) rådevaldsband over tomtearealet som følgjer av det tidlegare rettshøvet.

For fylkesmannens sakshandsaming før han treffer avgjerd etter første leddet første punktum eller overlet saka til retten etter første leddet andre punktum, gjeld § 3 andre leddet tilsvarande. Kommunen der området ligg skal varslast til skjønn som blir halde etter første leddet andre punktum og har rett til å møte. Einkvar som har festerett til tomt i planområdet, har rett til å møte, jamvel om han ikkje har kravd eller søkt om samtykke til innløyning.

XXXIV

Fastsatt ved kgl.res. 11. oktober 2002 med hjemmel i lov av 13. august 1915 nr. 5 om domstolene (domstoloven) § 122, lov av 13. august 1915 nr. 6 om rettergangsmåten for tvistemål (tvistemålsloven) § 135 og lov av 22. mai 1981 nr. 25 om rettergangsmåten i straffesaker (Straffeprosessloven) § 28. Fremmet av Justis- og politidepartementet.

I forskrift av 6. juli 2001 nr. 757 om offentlighet i rettspleien gjøres følgende endring:

§ 4 annet ledd annet punktum skal lyde:

Utenfor hovedforhandling skal siktedes navn bare oppgis i saker som behandles etter straffeprosessloven § 248 (tilståelsesdom) og straffeloven § 54.

XXXV

Fastsatt ved kgl.res. 11. oktober 2002 med hjemmel i lov av 13. august 1915 nr. 5 om domstolene (domstolloven) § 16, § 20 og § 22. Fremmet av Justis- og politidepartementet.

I forskrift av 31. august 2001 nr. 1014 om domssogns- og lagdømmeinndeling gjøres følgende endringer:

Del I nr. 19 skal lyde:

I Oslo kommune fungerer tre spesialdomstoler. Disse deler sakstypene seg i mellom slik:

Oslo byfogdembete behandler saker som notarius publicus og saker som nevnt i følgende bestemmelser:

1. lov av 13. august 1915 nr. 5 om domstolene (domstolloven) § 213 fjerde ledd
 2. lov av 21. juli 1916 nr. 2 om vidners og sakkyndiges godtgjørelse m.v. § 12 nr. 3 første punktum
 3. lov av 12. juni 1931 nr. 1 i henhold til konvensjonen mellom Norge og Sverige om visse spørsmål vedrørende vassdragsretten av 11. mai 1929 § 28 nr. 4 tredje punktum
 4. lov av 21. november 1952 nr. 2 om betaling og innkreving av skatt § 48 nr. 5 annet punktum og nr. 6 annet punktum
 5. lov av 29. mai 1953 nr. 1 om rett for handverkarar o.a. til å selja ting som ikkje vert henta § 4 annet punktum
 6. lov av 18. juni 1965 nr. 6 om sameige § 15 annet ledd femte punktum og tredje ledd annet punktum
 7. lov av 10. juni 1966 nr. 5 om toll (tolloven) § 39 annet ledd første punktum, tredje ledd første og annet punktum og fjerde ledd annet punktum
 8. lov av 7. juli 1967 nr. 13 om husleieregulering m.v. for boliger § 14 første ledd fjerde punktum og § 15 første ledd fjerde punktum
 9. lov av 19. juni 1969 nr. 66 om merverdiavgift § 61 første ledd annet punktum
 10. lov av 12. mai 1972 nr. 28 om atomenergivirksomhet § 47 nr. 2
 11. lov av 31. mai 1974 nr. 19 om konsesjon ved erverv av fast eiendom (konsesjonsloven) § 20 første ledd tredje punktum.
 12. lov av 20. desember 1974 nr. 68 om vegfraktavtaler § 43 tredje ledd første punktum
 13. lov av 6. juni 1975 nr. 29 om egedomsskatt til kommunane § 23
 14. lov av 10. juni 1977 nr. 71 om anerkjennelse og fullbyrding av nordiske dommer på privatrettens område § 9 nr. 1
 15. lov av 8. april 1981 nr. 7 om barn og foreldre (barnelova) § 48 fjerde punktum
 16. lov av 17. desember 1982 nr. 86 om rettsgebyr § 5a nr. 3 første punktum, § 15 første ledd første punktum, annet ledd første punktum og tredje ledd nr. 2 og § 27b første ledd
 17. lov av 8. juni 1984 nr. 59 om fordringshavernes dekningsrett (dekningsloven) § 2–10 første ledd, § 7–3a annet ledd og § 7–10 tredje ledd
 18. lov av 8. juli 1988 nr. 72 om anerkjennelse og fullbyrding av utenlandske avgjørelser om foreldreansvar m v og om tilbakelevering av barn § 13 første ledd og § 20 første ledd første punktum
 19. lov av 4. juli 1991 nr. 47 om ekteskap § 93 første ledd annet punktum
 20. lov av 26. juni 1992 nr. 86 om tvangsfullbyrdelse og midlertidig sikring (tvangsfullbyrdsloven)
 21. lov av 17. juli 1992 nr. 99 om frivillig og tvungen gjeldsordning for privatpersoner (gjeldsordningsloven)
 22. lov av 11. juni 1993 nr. 101 om luftfart (luftfartsloven) § 3–50 annet ledd fjerde og femte punktum
 23. lov av 24. juni 1994 nr. 39 om sjøfarten (sjøloven) § 97 fjerde ledd første punktum og § 118 annet ledd tredje punktum
 24. lov av 9. desember 1994 nr. 64 om løysingsrettar § 13 sjettede ledd annet punktum
 25. lov av 20. desember 1996 nr. 106 om tomtefeste § 17 femte ledd annet punktum
 26. lov av 23. mai 1997 nr. 31 om eierseksjoner (eierseksjonsloven) § 27 første ledd tredje punktum.
- Oslo skifterett og byskriverembete behandler saker om tinglysing og saker som nevnt i følgende bestemmelser:
1. lov av 13. august 1915 nr. 5 om domstolene (domstolloven) § 106 nr. 5 og § 110 annet ledd første punktum
 2. lov av 22. april 1927 nr. 3 om vergemål for umyndige § 8, § 14 første ledd første og annet punktum og annet ledd første punktum, § 21 annet ledd, § 25 annet punktum, § 26 første ledd, annet ledd første og annet punktum og fjerde ledd, § 29 fjerde ledd annet punktum og § 43
 3. lov av 21. februar 1930 om skifte
 4. lov av 7. juni 1935 nr. 2 om tinglysing § 13 femte ledd
 5. lov av 15. desember 1950 nr. 4 om fiendegods § 4 annet ledd sjettede punktum
 6. lov av 21. november 1952 nr. 2 om betaling og innkreving av skatt § 37 nr. 7
 7. lov av 4. februar 1960 nr. 1 om boligbyggelag § 9 første ledd tredje punktum og annet ledd første punktum, § 32 første ledd annet punktum, § 33 annet ledd, § 35 annet ledd tredje punktum, § 51 første punktum, § 53 annet ledd første punktum og femte ledd annet punktum, § 56 annet ledd første og annet punktum, tredje ledd, sjettede ledd første og annet punktum, sjuende ledd første punktum og åttende ledd, § 59 annet ledd første, annet, tredje og fjerde punktum og fjerde ledd første punktum, § 63 tredje ledd første punktum og § 64a tredje ledd tredje punktum
 8. lov av 4. februar 1960 nr. 2 om borettslag § 8 fjerde ledd annet, tredje og fjerde punktum, § 12 første ledd tredje punktum og annet ledd første punktum, § 55 første ledd annet punktum, § 56 annet ledd, § 57 annet ledd annet punktum, § 73 første punktum, § 75 annet ledd første punktum og femte ledd annet punktum, § 77 annet

- ledd første og annet punktum, tredje ledd annet og tredje punktum, fjerde ledd, sjuende ledd første og annet punktum, åttende ledd første punktum og niende ledd, § 79 annet ledd første, annet, tredje og fjerde punktum, § 83 tredje ledd første punktum og § 84a tredje ledd tredje punktum
9. lov av 23. mars 1961 nr. 1 om forsvunne personer m.v. § 1 første ledd, § 2 første ledd første og tredje punktum, annet ledd første, annet og tredje punktum, § 3 tredje ledd første punktum, § 11 annet ledd annet punktum og § 13 første punktum
 10. lov av 24. mai 1961 nr. 2 om forretningsbanker § 16 annet ledd
 11. lov av 19. juni 1964 nr. 14 om avgift på arv og visse gaver § 9 første ledd bokstav b, § 20 første ledd bokstav b, § 24 første ledd første og annet punktum, § 25 første ledd første og annet punktum og § 33 første ledd, annet ledd og tredje ledd første punktum
 12. lov av 18. juni 1965 nr. 6 om sameige § 6 annet ledd annet punktum og tredje ledd første punktum
 13. lov av 19. juni 1969 nr. 66 om merverdiavgift § 27 annet ledd første punktum og § 51 annet ledd
 14. lov av 19. juni 1970 nr. 59 om handverksnæring § 14 tredje punktum
 15. lov av 3. mars 1972 nr. 5 om arv m.m. § 9 annet ledd fjerde punktum, § 10 fjerde punktum, § 11 første ledd første punktum, § 13 første ledd annet punktum og annet ledd annet punktum, § 14 første ledd og annet ledd annet punktum, § 15 første og annet punktum, § 16 første ledd første punktum og annet ledd, § 19 tredje ledd første og annet punktum, § 68 første ledd første punktum, annet ledd første og annet punktum og tredje ledd, § 70 første ledd første og annet punktum og annet ledd første punktum, § 73 tredje ledd første punktum og § 75 første ledd annet punktum
 16. lov av 12. mai 1972 nr. 28 om atomenergivirksomhet § 32 nr. 1 annet punktum og nr. 4 annet, tredje og fjerde punktum
 17. lov av 14. desember 1973 nr. 61 om statsgaranti for lønnskrav ved konkurs m.v. § 10 første ledd tredje punktum
 18. lov av 13. juni 1975 nr. 50 om svangerskapsavbrudd § 4 tredje ledd
 19. lov av 3. juni 1977 nr. 57 om sterilisering § 4 fjerde ledd
 20. lov av 8. februar 1980 nr. 2 om pant § 5-1 bokstav b og § 5-11 annet punktum
 21. lov av 23. mai 1980 nr. 11 om stiftelser m.m. § 5 tredje ledd første punktum
 22. lov av 13. juni 1980 nr. 24 om ligningsforvaltning (ligningsloven) § 4-5 nr. 3
 23. lov av 13. juni 1980 nr. 35 om fri retts hjelp § 27 tredje ledd første punktum
 24. lov av 8. april 1981 nr. 7 om barn og foreldre (barnelova) § 36 tredje ledd
 25. lov av 22. mai 1981 nr. 25 om rettergangsmåten i straffesaker (Straffeprosessloven) § 222 første ledd første punktum
 26. lov av 17. desember 1982 nr. 86 om rettsgebyr § 16 første ledd første punktum og første ledd nr. 1 og nr. 3 annet punktum, § 17 første ledd første og femte punktum og annet ledd, § 20 annet punktum og § 22 første ledd nr. 3
 27. lov av 8. juni 1984 nr. 58 om gjeldsforhandling og konkurs (konkursloven)
 28. lov av 8. juni 1984 nr. 59 om fordringshavernes dekningsrett (dekningsloven) § 1-1 første ledd og annet ledd første punktum, § 1-2 første ledd, annet ledd og fjerde ledd første punktum, § 1-4 første og annet ledd, § 2-9 annet punktum, § 2-10 første ledd første og annet punktum, § 2-11 annet ledd, § 2-12 første ledd, § 2-13, § 2-14 første punktum, § 7-5 tredje og fjerde ledd og § 9-2 annet ledd nr. 2
 29. lov av 8. juni 1984 nr. 60 om ikrafttredelse av ny gjeldsforhandlings- og konkurslovgivning m.m. del III nr. 1
 30. lov av 21. juni 1985 nr. 83 om ansvarlige selskaper og kommandittselskaper (Selskapsloven) § 2-38 fjerde ledd første og annet punktum, § 2-41 annet ledd første og annet punktum, § 3-5 femte ledd første, annet og tredje punktum og § 3-20 annet ledd tredje punktum
 31. lov av 10. juni 1988 nr. 39 om forsikringsvirksomhet § 5-8 annet ledd første punktum, § 6-1 annet ledd første punktum, § 10-1 tredje ledd første punktum og § 10-5 annet ledd første punktum
 32. lov av 10. juni 1988 nr. 40 om finansieringsvirksomhet og finansinstitusjoner § 2a-15 annet ledd
 33. lov av 23. desember 1988 nr. 104 om produktansvar § 3-7 (1) tredje punktum
 34. lov av 16. juni 1989 nr. 69 om forsikringsavtaler § 17-1 femte ledd første og annet punktum og § 17-2 første ledd første punktum
 35. lov av 4. juli 1991 nr. 45 om rett til felles bolig og innbo når husstandsfellesskap opphører § 2 fjerde ledd
 36. lov av 4. juli 1991 nr. 47 om ekteskap § 7 bokstav e annet ledd, § 8 første ledd, § 32 annet ledd første og annet punktum, § 57 første ledd bokstav c tredje punktum, § 60 første ledd bokstav c, § 71 annet ledd første, annet og tredje punktum, § 90 første punktum og § 91 annet punktum
 37. lov av 10. april 1992 nr. 42 om endringer i lønnsгарantiloven, konkursloven og dekningsloven del V nr. 1
 38. lov av 11. juni 1993 nr. 101 om luftfart (luftfartsloven) § 3-24 annet ledd første og annet punktum og tredje ledd og § 3-25 annet ledd første og tredje punktum
 39. lov av 24. juni 1994 nr. 39 om sjøfarten (sjøloven) § 2 første ledd første punktum
 40. lov av 9. desember 1994 nr. 64 om løysingsrettar § 13 fjerde ledd første punktum og femte ledd annet punktum
 41. lov av 22. desember 1995 nr. 80 om endringer i lov av 4. juni 1976 nr. 59 om aksjeselskaper m.v. (EØS-tilpasning) del VIII nr. 7 tredje ledd første punktum

42. lov av 22. desember 1995 nr. 85 om europeiske økonomiske foretaksgrupper ved gjennomføring av EØS-avtalens vedlegg XXII nr. 10 (rådsforordning (EØF) nr. 2137/85) (EØFG-loven) § 4 første ledd, annet ledd og tredje ledd første og annet punktum
43. lov av 22. november 1996 nr. 65 om statens postselskap § 57 annet ledd tredje punktum
44. lov av 22. november 1996 nr. 66 om statens jernbanetrafikkselskap § 57 annet ledd tredje punktum
45. lov av 6. desember 1996 nr. 75 om sikringsordninger for banker og offentlig administrasjon m.v. av finansinstitusjoner § 4–9 tredje ledd fjerde punktum og § 4–10 annet ledd annet punktum
46. lov av 23. mai 1997 nr. 31 om eierseksjoner (eierseksjonsloven) § 34 annet ledd
47. lov av 13. juni 1997 nr. 44 om aksjeselskaper (aksjeloven) § 5–8 annet ledd første punktum, § 5–12 første ledd tredje og fjerde punktum, § 5–25 annet ledd, overskriften til § 5–26, § 5–26 første ledd, annet ledd, tredje ledd første punktum og fjerde ledd første og tredje punktum, § 5–27 første ledd og annet ledd første punktum, § 7–3 annet ledd første punktum og tredje ledd første og annet punktum, overskriften til § 8–4, § 8–4 første ledd første og annet punktum, annet ledd og tredje ledd, § 12–6 nr. 2 tredje, fjerde og femte punktum, § 13–15 annet ledd annet punktum, tredje ledd og fjerde ledd, § 13–16 annet ledd, overskriften til § 16–14, § 16–14 første ledd, annet ledd annet punktum og tredje ledd første og annet punktum, overskriften til kapittel 16 kapittel 16 del II, overskriften til § 16–15, § 16–15 første ledd og annet ledd, § 16–16 tredje ledd, overskriften til § 16–17, § 16–17 første ledd og annet ledd første punktum, § 16–18 første ledd, § 16–19 annet ledd tredje punktum, overskriften til § 18–3, § 18–3 første ledd og annet ledd og § 21–2 nr. 4 annet punktum og nr. 22 tredje punktum
48. lov av 13. juni 1997 nr. 45 om allmennaksjeselskaper (allmennaksjeloven) § 5–8 annet ledd første punktum, § 5–12 annet ledd første, annet og tredje punktum, § 5–25 annet ledd, overskriften til § 5–26, § 5–26 første ledd, annet ledd, tredje ledd første punktum og fjerde ledd første og tredje punktum, § 5–27 første ledd og annet ledd første punktum, § 6–39 første og annet punktum, § 7–3 annet ledd første punktum og tredje ledd første og annet punktum, overskriften til § 8–4, § 8–4 første ledd første og annet punktum, annet ledd og tredje ledd, § 12–6 nr. 2 tredje, fjerde og femte punktum, § 13–16 annet ledd annet punktum, tredje ledd og fjerde ledd, § 13–17 annet ledd, overskriften til § 16–14, § 16–14 første ledd, annet ledd annet punktum og tredje ledd første og annet punktum, overskriften til kapittel 16 del II, overskriften til § 16–15, § 16–15 første ledd og annet ledd, § 16–16 tredje ledd, overskriften til § 16–17, § 16–17 første ledd og annet ledd første punktum, § 16–18 første ledd, § 16–19 annet ledd tredje punktum, overskriften til § 18–3, § 18–3 første ledd og annet ledd og § 21–2 nr. 19 tredje punktum
49. lov av 29. januar 1999 nr. 6 om interkommunale selskaper § 34 fjerde ledd første og annet punktum og sjette ledd tredje punktum
50. lov av 3. september 1999 nr. 72 om endringer i konkurs- og pantelovgivningen m.v. del XIII ikrafttredelses- og overgangsbestemmelser nr. 2.

Oslo tingrett behandler straffesaker og sivile saker som ikke behandles av Oslo byfogdembete eller Oslo skifterett og byskriverembete.

Ny del IV skal lyde:

IV. Midlertidige bestemmelser for Bergen og Stavanger domssogn

1. Bergen

Inntil forskriften del I nr. 8 bokstav b trer i kraft, fungerer to spesialdomstoler i Bergen domssogn. Disse fordeler sakstypene mellom seg slik:

Bergen byfogdembete behandler de samme sakstyper som er lagt til Oslo byfogdembete og Oslo skifterett og byskriverembete i forskriften del I nr. 19.

Bergen tingrett behandler straffesaker og sivile saker som ikke behandles av Bergen byfogdembete.

2. Stavanger

Inntil forskriften del I nr. 9 bokstav b trer i kraft, fungerer to spesialdomstoler i Stavanger domssogn. Disse fordeler sakstypene mellom seg slik:

Stavanger byfogdembete behandler de samme sakstyper som er lagt til Oslo byfogdembete og Oslo skifterett og byskriverembete i forskriften del I nr. 19.

Stavanger tingrett behandler straffesaker og sivile saker som ikke behandles av Stavanger byfogdembete.

XXXVI

Fastsatt ved kgl.res. 11. oktober 2002 med hjemmel i lov av 22. mai 1981 nr. 25 om rettergangsmåten i straffesaker (Straffeprosessloven) § 78, § 107, § 107d, forskrift av 8. oktober 1982 nr. 1445 om delegering av myndighet til Justisdepartementet til å gi salærinstruks, forskrift av 13. desember 1985 nr. 2095 om delegering av myndighet etter straffeprosessloven § 78, § 107 og § 107d, lov av 21. juli 1916 nr. 2 om vidners og sakkyndiges godtgjørelse m.v. § 10 og lov av 13. juni 1980 nr. 35 om fri retts hjelp § 3 og § 7. Fremmet av Justis- og politidepartementet.

I forskrift av 18. september 2001 nr. 1088 om salær fra det offentlige til advokater m.fl. etter faste satser (stykprissatser) ved fritt rettsråd og i straffesaker gjøres følgende endringer:

§ 2 annet ledd skal lyde:

Forskriften kommer også til anvendelse i straffesaker som behandles av tingretten etter reglene i straffeprosessloven kapittel 22, og i straffesaker som behandles av lagmannsretten etter reglene i straffeprosessloven kapittel 23 og kapittel 24.

§ 5 første ledd skal lyde:

Bistand i straffesak for tingrett og for lagmannsrett betales med 6 ganger den offentlige salærsats dersom hovedforhandlingen ikke overstiger 2 timer og med 8 ganger den offentlige salærsats dersom hovedforhandlingen ikke overstiger 3,5 timer. For hovedforhandling som overstiger 3,5 timer betales 2,25 ganger den offentlige salærsats for hver time som medgår under hovedforhandling for tingretten, og 2,50 ganger den offentlige salærsats for hver time som medgår under ankeforhandlingen for lagmannsretten.

XXXVII

Alle endringene trer i kraft 1. januar 2003.

11. okt. Nr. 1095 2002

Forskrift om endring i forskrift om personellsikkerhet.

Fastsatt ved kgl.res. 11. oktober 2002 med hjemmel i lov av 13. august 1915 nr. 5 om domstolene (domstolloven) § 12, § 21 og § 91 og lov av 20. mars 1998 nr. 10 om forebyggende sikkerhetstjeneste (sikkerhetsloven) § 2 og § 23. Fremmet av Justis- og politidepartementet. Kunngjort 15. oktober 2002.

I

I forskrift av 29. juni 2001 nr. 722 om personellsikkerhet gjøres følgende endringer:

Nytt kapittel 7 skal lyde:

Kapittel 7. Særbestemmelser for domstolene

§ 7-1. *Kapitlets virkeområde*

Bestemmelsene i dette kapitlet gjelder i saker ved domstolene hvor det blir lagt frem dokumenter, gitt opplysninger fra dokumenter eller avgitt forklaringer som inneholder sikkerhetsgradert informasjon.

Kapitlet gjelder for fagdommere, lagrettemedlemmer, meddommere, prosessfullmektiger, forsvarere, sakkyndige og andre som kan få tilgang til sikkerhetsgradert informasjon.

§ 7-2. *Klareringsmyndighet og autorisasjonsansvarlig*

Høyesterettsjustitiarius anses som sikkerhetsklarert og autorisert for høyeste sikkerhetsgrad ved utnevningen.

Høyesterettsjustitiarius er klareringsmyndighet og autorisasjonsansvarlig for Høyesterett og førstelagmannen i hver av lagmannsrettene, samt klageinstans for klareringsavgjørelser fattet av lavere rettsinstans.

Førstelagmannen i hver av lagmannsrettene er klareringsmyndighet og autorisasjonsansvarlig for vedkommende lagmannsrett og sorenskriveren i lavere rettsinstans, samt klareringsmyndighet for lavere rettsinstans.

Sorenskriveren i lavere rettsinstans er autorisasjonsansvarlig for egen rettsinstans.

§ 7-3. *Forhåndsvalg av domstoler for enkeltstående rettshandlinger i straffesaker*

Enkeltstående rettshandlinger i straffesaker hvor det vil bli gitt sikkerhetsgradert informasjon, skal bare foretas ved domstoler som på forhånd er valgt ut av Høyesterettsjustitiarius til å behandle slike saker. Før Høyesterettsjustitiarius fatter avgjørelsen skal uttalelse innhentes fra Riksadvokaten.

§ 7-4. *Sikkerhetsklarering og autorisasjon av lagrettemedlemmer og meddommere*

Lagrettemedlemmer eller meddommere som skal delta i sak med sikkerhetsgradert informasjon, skal trekkes ut etter de alminnelige regler i domstolloven kapittel 5. Det avgjøres deretter om disse kan sikkerhetsklareres og autoriseres for å kunne delta i den aktuelle sak. Dersom et uttrukket lagrettemedlem eller en uttrukket meddommer ikke kan sikkerhetsklareres eller autoriseres, trekkes et nytt i vedkommendes sted.

§ 7-5. *Unntak fra bestemmelser om departementers og NSMs myndighet*

Sikkerhetsloven § 22 første ledd tredje punktum, § 23 første til tredje ledd og fjerde ledd første punktum, § 25 fjerde ledd andre punktum og denne forskrifts § 2-2 andre ledd, § 3-3 tredje ledd og § 4-1 andre og tredje ledd, gjelder ikke for domstolene.

Sikkerhetsloven § 9 bokstav c og § 10 gjelder ikke for domstolene i saker om personellsikkerhet.

I stedet for denne forskrifts § 4-1 fjerde ledd gjelder følgende for domstolene: En klareringsavgjørelse kan omgjøres av klareringsmyndigheten selv eller Høyesterettsjustitiarius uten at avgjørelsen er påklaget, dersom endringen ikke er til skade for den avgjørelsen gjelder eller avgjørelsen må anses ugyldig.

I stedet for denne forskrifts § 4-1 femte ledd første punktum gjelder følgende for domstolene: En klareringsavgjørelse kan omgjøres av Høyesterettsjustitiarius selv om vilkårene etter fjerde ledd ikke foreligger, dersom hensynet til rikets selvstendighet og sikkerhet eller andre vitale nasjonale sikkerhetsinteresser tilsier det.

Nåværende kapittel 7 blir nytt kapittel 8.

II

Endringene trer i kraft 1. januar 2003. Fra samme tidspunkt oppheves forskrift av 4. desember 1987 nr. 944 om autorisasjon av fagdommere og lekdommere i saker hvor det legges fram sikkerhetsgraderte dokumenter mm.

11. okt. Nr. 1096 2002

Forskrift om endring i forskrift om forsøksordning med rettsmekling.

Fastsatt ved kgl.res. 11. oktober 2002 med hjemmel i lov av 13. august 1915 nr. 6 om rettergangsmåten for tvistemål (tvistemålsloven) § 99a. Fremmet av Justis- og politidepartementet. Kunngjort 15. oktober 2002.

I

I forskrift av 13. desember 1996 nr. 1144 om forsøksordning med rettsmekling gjøres følgende endring:

§ 1 skal lyde:

Forsøksordningen om rettsmekling i medhold av tvistemålsloven § 99a omfatter følgende domstoler: Agder lagmannsrett, Asker og Bærum tingrett, Bergen tingrett, Eiker, Modum og Sigdal tingrett, Hedemarken tingrett, Indre Follo tingrett, Kristiansand tingrett, Midhordland tingrett, Nedre Romerike tingrett, Nordmøre tingrett, Oslo tingrett, Oslo skifterett og byskriverembete, Salten tingrett, Sarpsborg tingrett, Skien og Porsgrunn tingrett, Stavanger tingrett, Sunnmøre tingrett, Trondenes tingrett, Trondheim tingrett og Tønsberg tingrett. For de utpekte domstoler omfatter forsøksordningen saker innkommet etter 1. januar 1997 med unntak av Oslo tingrett og Trondenes tingrett hvor den omfatter saker innkommet etter 1. januar 1999, Trondheim tingrett og Indre Follo tingrett hvor den omfatter saker innkommet etter 1. januar 2000, Eiker, Modum og Sigdal tingrett, Nedre Romerike tingrett, Skien og Porsgrunn tingrett og Stavanger tingrett hvor den omfatter saker innkommet etter 1. januar 2002, og Bergen tingrett, Hedemarken tingrett, Kristiansand tingrett, Midhordland tingrett, Sarpsborg tingrett og Sunnmøre tingrett hvor den omfatter saker innkommet etter 1. januar 2003.

For de utpekte domstolene omfatter forsøksordningen alle saker som er brakt inn for domstolen hvor partene helt eller delvis kan inngå rettsforlik om tvistegjenstanden og som faller inn under virkeområdet til tvistemålsloven § 99a.

II

Endringen trer i kraft 1. januar 2003.

11. okt. Nr. 1097 2002

Delegering av myndighet i enkelte bestemmelser på familierettsområdet.

Fastsatt ved kgl.res. 11. oktober 2002 med hjemmel i lov av 4. juli 1991 nr. 47 om ekteskap § 12 første ledd bokstav a og § 16 annet ledd, lov av 30. juni 1955 nr. 20 om når norsk tenestemakt kan halda brudvigjing i utlandet og utenlandsk tenestemakt i Noreg § 11, lov av 8. april 1981 nr. 7 om barn og foreldre (barnelova) § 4 bokstav e og lov av 2. juni 1978 nr. 38 om anerkjennelse av utenlandske skilsmisser og separasjoner § 6. Fremmet av Barne- og familiedepartementet. Kunngjort 15. oktober 2002.

1) Delegering av Kongens myndighet etter:

- lov av 4. juli 1991 nr. 47 om ekteskap § 12 første ledd bokstav a og § 16 annet ledd,
- lov av 30. juni 1955 nr. 20 om når norsk tenestemakt kan halda brudvigjing i utlandet og utenlandsk tenestemakt i Noreg § 11,
- lov av 8. april 1981 nr. 7 om barn og foreldre (barnelova) § 4 annet ledd bokstav e og
- lov av 2. juni 1978 nr. 38 om anerkjennelse av utenlandske skilsmisser og separasjoner § 6

til Barne- og familiedepartementet.

2) Kgl.res. av 27. januar 1961 om delegasjon av visse bestemmelser i ekteskapsloven av 1918 m.v. oppheves.

9. juli Nr. 1116 2002

Vedtak om retningslinjer ved forvaltningen av kompensasjonsordningen.

Fastsatt av Finansdepartementet 9. juli 2002 med hjemmel i stortingsvedtak av 21. juni 2002, jf. St.prp.nr.63 (2001–2002), jf. kgl.res. av 26. januar 1996 § 3 og delegeringsvedtak av 9. juli 2002 nr. 829. Kunngjort 18. oktober 2002.

I

Ved forvaltningen av kompensasjonsordningen, jf. delegeringsvedtak av 9. juli 2002 nr. 829 av myndighet til Skattedirektoratet til å behandle søknader og foreta tildeling etter kompensasjonsordningen, skal følgende retningslinjer legges til grunn:

1 Omfanget av kompensasjonen

Kompensasjonsordningen gjelder for frivillige organisasjoners merkostnader som følge av Merverdiavgiftsreformen 2001.

2 Hvilke organisasjoner kan søke refusjon

Refusjonsordningen gjelder for veldedige og allmenntilgynnsomme organisasjoner – såkalte frivillige organisasjoner, jf. avgrensningen i merverdiavgiftsloven § 5 første ledd nr. 1 bokstav d. Det legges særlig vekt på om organisasjonen arbeider for å ivareta mer allmenne samfunnsinteresser på tvers av særinteresser og om den er tilgjengelig for et bredt spekter av mennesker.

Ordningen gjelder imidlertid kun veldedige og allmenntilgynnsomme organisasjoner som har et nasjonalt omfang eller som tilhører en sammenslutning av organisasjoner med nasjonalt omfang.

Eksempler på organisasjoner som vil falle innenfor ordningen: Humanitære og religiøse organisasjoner og foreninger, idrettslag – herunder bedriftsidrettslag, samt kor og musikkorps.

Eksempler på organisasjoner som vil falle utenfor ordningen:

- Nærings-, yrkes- og arbeidslivsorganisasjoner, fagforeninger og politiske partier og partitilknyttede organisasjoner som driver politisk virksomhet.
- Foreninger som ivaretar medlemmenes økonomiske og faglige fellesinteresser (interesseorganisasjoner).
- Yrkesorganisasjoner og student- og elevorganisasjoner som utfører samme type oppgave som en yrkesorganisasjon.
- Borettslag og andre sammenslutninger med så snever medlemskrets at virksomheten bare kommer en sterkt avgrenset gruppe til gode.

Det er kun den veldedige og allmenntilgynnsomme delen av organisasjonens virksomhet som omfattes av refusjonsordningen. For eksempel vil ikke drift av skoler, sykehjem eller behandlingshjem anses som en del av denne virksomheten.

3 Refusjonen

3-1 Hvilke merutgifter er refusjonsberettigede

Refusjonsordningen gjelder merutgifter som følge av Merverdiavgiftsreformen 2001. Med merutgifter menes merverdiavgift på tjenester som ble merverdiavgiftsbelagt som følge av Merverdiavgiftsreformen 2001, eksempelvis porto, regnskapstjenester og advokattjenester.

Refusjonsordningen omfatter ikke merverdiavgift knyttet til:

- Anskaffelser som var merverdiavgiftsbelagt før reformen, for eksempel utgifter til kontorutstyr, telefon- og strømabonnement og annonser.
- Anskaffelser til en merverdiavgiftspliktig del av virksomheten i organisasjonen, dersom den inngående avgiften er fradragsberettiget. Det samme gjelder ved såkalte fellesanskaffelser, det vil si anskaffelser til bruk i både en merverdiavgiftspliktig del av virksomheten og i den delen av virksomheten som ikke er merverdiavgiftspliktig.
- Økte utgifter som følge av justeringen av merverdiavgiftssatsen fra 23 prosent til 24 prosent fra 1. januar 2001.
- Anskaffelser som omfattes av andre offentlige tilskudds- eller kompensasjonsordninger mv.

3-2 Minstegrense

Minstegrensen for refusjon er kr 10.000 pr. søknad. Se imidlertid særregel for år 2002 i punkt 11.

3-3 Refusjonsperioden

Refusjonsbeløpet skal referere seg til merutgifter pr. år. Se imidlertid særregel for år 2002 i punkt 11.

Merverdiavgift som knytter seg til anskaffelser fra tidligere år kan ikke tas med i søknad for senere år. Leveringstidspunktet legges til grunn for vurderingen av når en anskaffelse er foretatt.

3-4 Avkorting i refusjonen

Dersom det totale søknadsbeløpet overstiger bevilgningen for det aktuelle året, vil alle refusjonskrav bli prosentvis avkortet.

4 Forvaltningsansvar

Skattedirektoratet har forvaltningsansvaret for kompensasjonsordningen.

5 Kunngjøring

Kompensasjonsordningen skal kunngjøres årlig i god tid før søknadsfristens utløp. Kunngjøringen skal inneholde blant annet opplysninger om formålet med ordningen, kravene som gjelder for ordningen, søknadsskjema og søknadsfrist. Det skal videre informeres om at det vil kunne bli iverksatt kontrolltiltak.

6 Saksbehandling

6-1 Søknad om refusjon

Søknaden skal:

- Fremmes av organisasjonens sentrale ledd.

- Skrives på søknadsskjema som fås ved henvendelse til Hedmark fylkes skattekontor eller som kan lastes ned fra nettstedet <http://www.skatteetaten.no>.
- Inneholde bekreftelse på at søker har gjort seg kjent med retningslinjene for refusjonsordningen.
- Underskrives av en person som har fullmakt til å fremsette søknad på vegne av søker og sendes skriftlig til Hedmark fylkesskattekontor.
- Vedlegges særreport fra revisor, jf. punkt 6–2.

6–2 *Krav om særreport fra revisor*

Søknader som overstiger kr 25.000 skal vedlegges særreport fra registrert eller statsautorisert revisor. Særreporten avgis, på eget skjema som vedlegg til søknadsskjemaet, jf. punkt 6–1. Revisors uttalelse skal baseres på revisjonsstandard RS 800 Revisors uttalelser ved revisjonsoppdrag med spesielle formål.

I særreporten skal det bekreftes at:

- Organisasjonen omfattes av refusjonsordningen, jf. punkt 2.
- Refusjonskravet utgjør merutgifter som følge av merverdiavgiftsreformen, jf. punkt 3–1.
- Beløpet ikke er fradragsført som inngående merverdiavgift i en eventuelt avgiftspliktig del av organisasjonens virksomhet, jf. punkt 3–1.
- Anskaffelsen gjelder den veldedige og allmenntnyttige delen av organisasjonens virksomhet, jf. punkt 2 siste ledd.
- Opplysningene er kontrollert i samsvar med god revisjonsskikk.

Fylkesskattekontoret kan, dersom de anser det nødvendig i det konkrete tilfellet, stille krav om særreport fra revisor uavhengig av refusjonskravets størrelse.

6–3 *Søknadsfrist*

Søknad skal sendes én gang pr. år til Hedmark fylkesskattekontor. Søknaden må innen 15. april enten være poststempelt eller innlevert til fylkesskattekontoret. For år 2002 er det særlige frister, se punkt 11 om overgangsordning.

Søknader som er innkommet etter fristen kan ikke påregnes behandlet. Det samme gjelder ufullstendige søknader, jf. punkt 6–2. Det gis ikke fristutsettelse eller oppreisning for fristoversittelse.

6–4 *Brev om foreløpig tilsagn*

Brev om foreløpig tilsagn skal sendes hver enkelt søker som har fått søknaden innvilget. Brevet utformes i henhold til bestemmelsene i «Funksjonelle krav til økonomiforvaltningen i staten» punkt 11–3.4 og må inneholde:

- Mottakers navn, adresse, bankkontonummer og organisasjonsnummer.
- Den totale bevilgningen for året, foreløpig beregnet refusjonsbeløp og prosentvis dekning av refusjonskravet.
- Forbehold om at refusjonsbeløpet vil kunne avkortes ytterligere dersom summen av refusjonsberettigede krav øker på bakgrunn av klagebehandling.
- At refusjonen vil bli utbetalt så snart alle søknader er ferdigbehandlet.
- Henvvisning til Finansdepartementets retningslinjer av 9. juli 2002 nr. 829, som skal vedlegges brevet om foreløpig tilsagn.

Foreløpig tilsagn skal også inneholde et forbehold om adgang for kontrollmyndigheten og for Riksrevisjonen, til å iverksette kontroll med refusjonsmottaker, jf. Stortingets bevilgningsreglement § 17 og punkt 10–2 nedenfor.

Foreløpig tilsagn er å anse som enkeltvedtak etter forvaltningsloven § 2 første ledd bokstav b.

6–5 *Avslag på søknad om refusjon*

Vedtak om avslag på søknad om refusjon er å betrakte som enkeltvedtak etter forvaltningsloven § 2 første ledd bokstav b. Begrunnelsen for avslaget skal angis, jf. forvaltningsloven § 24. Det samme gjelder ved delvis avslag på søknaden. Det skal videre opplyses om klageadgangen i forvaltningsloven kapittel VI.

Prosentvis avkortning av refusjonskravet på grunn av at det totale søknadsbeløpet overstiger bevilgningen for det aktuelle året, anses ikke som et avslag. En slik avkortning kan ikke påklages.

Eventuelle søknader under minstegrensen, søknader som er innkommet etter søknadsfristen eller søknader som er ufullstendige, skal avvises.

6–6 *Klageadgang*

Avslag på søknad om refusjon og beslutning om å avvise vedtaket anses som enkeltvedtak etter forvaltningsloven § 2 første ledd bokstav b, og kan påklages etter lovens kapittel VI. Klagen sendes Skattedirektoratet via Hedmark fylkesskattekontor senest tre uker fra det tidspunktet underretning om vedtaket er kommet frem til søkeren.

6–7 *Tilsagnsbrev*

Etter at alle klageene er behandlet, vil fylkesskattekontoret foreta en endelig fordeling av det beløpet som er bevilget til refusjon for søknadsperioden/– året. Et tilsagnsbrev sendes mottakerne av refusjonen, med:

- Mottakers navn, adresse, bankkontonummer og organisasjonsnummer.
- Henvvisning til det foreløpige tilsagnsbrevet med vedlegg.
- Det endelige refusjonsbeløpet og prosentvis dekning av refusjonskravet.
- Tidspunktet for når utbetalingen vil bli foretatt.

Tilsagnsbrevet skal også inneholde et forbehold om adgang for kontrollmyndigheten og for Riksrevisjonen, til å iverksette kontroll med refusjonsmottaker, jf. Stortingets bevilgningsreglement § 17 og punkt 10–2 nedenfor.

Det endelige tilsagnet kan ikke påklages.

7 Bortfall av refusjon, krav på tilbakebetaling

Organisasjonen har plikt til straks å melde til Hedmark fylkesskattekontor dersom den blir oppmerksom på at refusjonen er gitt på feil grunnlag.

Dersom det er gitt refusjon på uriktig eller ufullstendig grunnlag, kan refusjonsvedtaket endres og det uriktige refunderte beløpet kreves tilbakebetalt med tillegg av renter etter bestemmelsene om betaling av merverdiavgift, jf. merverdiavgiftsloven § 36 og § 37 annet ledd. Rentesatsen skal settes lik den til enhver tid gjeldende rente fastsatt med hjemmel i forsinkelsesrenteloven. Uriktig refundert beløp med tillegg av renter kan motregnes ved senere refusjonssøknad, jf. også punkt 9.

Vedtak om endring kan treffes inntil 10 år etter vedtaket om refusjon.

8 Rutiner i skatteetaten for registrering av tilsagn

Tilsagn må registreres i henhold til «Funksjonelle krav til økonomiforvaltningen i staten», herunder punkt 11–3.5.

9 Rutiner i skatteetaten for utbetaling, regnskapsføring og behandling av eventuelt for mye utbetalt refusjon

Det må etableres rutiner for utbetaling, regnskapsføring og behandling av eventuelt for mye utbetalt refusjon i samsvar med «Funksjonelle krav til økonomiforvaltningen i staten».

10 Oppfølging og kontroll

10–1 Krav til intern kontroll i skatteetaten

Det må være etablert metoder og tiltak hos den som forvalter refusjonsordningen, som har til oppgave å avdekke og korrigere feil og mangler, jf. blant annet Økonomireglement for staten § 21.3 og «Funksjonelle krav til økonomiforvaltningen i staten» punktene 2–6 og 11–5.

10–2 Oppfølging og kontroll med søker/refusjonsmottaker

Underlagsdokumentasjonen for refusjonskravet må av mottaker:

- oppbevares i 10 år etter søknadsåret,
- være ordnet på en måte som muliggjør en hurtig gjennomføring av kontroll og
- være betryggende sikret mot ødeleggelse og tyveri.

Den som har søkt om eller har mottatt refusjon, må ved forespørsel fra kontrollmyndigheten, herunder Riksrevisjonen, gi innsyn i Underlagsdokumentasjonen for refusjonskravet. Denne skal også gi kontrollmyndigheten nødvendig bistand til innsyn og eventuelt stille til disposisjon utstyr og programvare for dette. Dette gjelder også den som eventuelt registrerer og oppbevarer regnskapsmaterialet på vegne av søkeren/refusjonsmottakeren.

11 Overgangsordning i forbindelse med utbetaling i 2002

I statsbudsjettet for 2002 er det vedtatt å bevilge 195 mill. kroner til refusjon av merverdiavgift for frivillige organisasjoner. Dette gjelder perioden fra Merverdiavgiftsreformen 2001 ble iverksatt, det vil si perioden 1. juli 2001 – 31. desember 2002.

2/3 av bevilgningen henføres til første periode, som gjelder fra og med 1. juli 2001 til og med 30. juni 2002. Fristen for å søke refusjon for denne perioden er 30. september 2002. Søknaden kan omfatte anskaffelser foretatt i kun denne perioden.

1/3 av bevilgningen henføres til andre periode, det vil si fra og med 1. juli 2002 til og med 31. desember 2002. Fristen for å søke refusjon for denne perioden er 15. april 2003. Minstegrensen for å søke refusjon er for denne perioden satt til kr 5.000. Søknaden kan omfatte anskaffelser foretatt i kun denne perioden.

Udisponerte midler fra første periode vil i forbindelse med nysaldering av statsbudsjettet for 2002 bli foreslått overført for deling til andre periode.

Dersom refusjonskravene for første periode overstiger andelen av bevilgningen, vil kravene bli prosentvis avkortet. Dersom det for andre periode står igjen udisponerte midler, vil dette bli tilbakeført til første periode for ny deling dersom det i første periode ble foretatt en prosentvis reduksjon.

II

Det er lagt opp til at kompensasjonsordningen skal evalueres etter tilskuddsåret 2003. På bakgrunn av ovennevnte behandling i finanskomiteen i forbindelse med behandlingen av Revidert nasjonalbudsjett 2002, bør imidlertid ordningen gjennomgå allerede i løpet av første halvår 2003 med sikte på å finne frem til en modell som kan være enklere å praktisere både for organisasjonene og skatteetaten, innenfor de rammer som ellers er vedtatt for ordningen.

Skattedirektoratet står for evalueringen av ordningen. Det skal derfor sendes gjenpart til Skattedirektoratet av vedtakene. Skattedirektoratet bes inntil videre om årlig å gi Finansdepartementet rapport om ordningen. I rapporten skal det fremgå blant annet hvordan ordningen praktiseres, også med henblikk på særreportene fra revisorene, antall søkere og utbetalt beløp pr. søker.

III

Finansdepartementet ber Skattedirektoratet orientere berørte parter og fylkesskattekontorene om departementets beslutning, samt iverksette nødvendige tiltak for gjennomføring av delegeringsvedtak av 9. juli 2002 nr. 829 av myndighet til Skattedirektoratet til å behandle søknader og foreta tildeling etter kompensasjonsordningen så snart som mulig.

IV

Vedtaket trer i kraft straks.

26. sept. Nr. 1117 2002

Forskrift om eksamen ved Høgskolen i Telemark.

Fastsatt av styret for Høgskolen i Telemark (HiT) 26. september 2002 med hjemmel i lov av 12. mai 1995 nr. 22 om universiteter og høyskoler § 50 nr. 7. Kunngjort 18. oktober 2002.

§ 1. Virkeområde

1. Denne forskriften gjelder for alle eksamener ved HiT og omfatter alle vurderinger som inngår i grunnlaget for en karakter.
2. For studieprogrammer med nasjonale rammeplaner, jf. lovens § 50 nr. 7, gjelder bestemmelsene om eksamen og sensur som er gitt i rammeplanene.

§ 2. Definisjoner

I forskriften brukes følgende definisjoner:

Loven: Med loven forstås lov av 12. mai 1995 nr. 22 om universiteter og høyskoler, sist endret ved lov av 28. juni 2002 nr. 62.

Student: Som student regnes den som er tatt opp til et av høgskolens studieprogrammer, og som derfor har studierett i samsvar med § 37 – § 40 i loven.

Rammeplan: Rammeplan er betegnelsen for en nasjonal plan som beskriver mål for, omfang av, innhold i og organisering av studieprogrammer, samt eksamensordninger. Rammeplaner fastsettes av departementet.

Fagplan: Fagplan benyttes som betegnelse på det spesifikke utdanningsopplegget ved høgskolen, og er basert på nasjonale rammeplaner. Fagplanen skal beskrive faglig innhold med pensumlitteratur, vurderingsformer, krav for å gå opp til eksamen, studieprogrammets organisering og progresjon, eventuelle praksisformer, samt forhold mellom teori og praksis. Fagplaner skal være godkjent i avdelingsstyret.

Studieplan: Studieplan benyttes som betegnelse for en plan med nærmere beskrivelse av innhold i og organisering av studieprogrammer som ikke omfattes av nasjonale rammeplaner. Studieplaner skal beskrive mål, studieprogrammets varighet, omfang og nivå, arbeids- og undervisningsformer, forhold mellom teori og praksis og vurderingsformer. Studieplaner skal være godkjent i avdelingsstyret.

Emnebeskrivelse: Emnebeskrivelser gjelder de enkelte emner et studieprogram er sammensatt av, og gir en nærmere beskrivelse av innhold, læringsmål, organisering, vurderingsformer og pensumlitteratur. Emnebeskrivelser skal foreligge ved avdelingsstyrets behandling av studie- og fagplaner.

Studieprogram: Begrepet anvendes om et ett- eller flerårig studieløp som det er særskilt opptak til, som har et definert innhold i henhold til fag- eller studieplan, og som fører fram til en avsluttet eksamen eller grad. Et studieprogram er i regelen sammensatt av flere emner.

Emne: Begrepet dekker den minste studiepoenggivende enhet som kan inngå i et studieprogram eller en grad. Et emne vurderes særskilt, og sluttkarakteren blir ført på vitnemål/karakterutskrift.

Studiepoeng: Studiepoeng er et mål for omfanget av et emne i forhold til normert studietid. 60 studiepoeng tilsvarer ett års normert arbeidsinnsats på heltid for en student.

Vurdering: Begrepet vurdering brukes om fastsetting av karakter, derunder bestått/ikke bestått, i et emne eller på en bestemt prøve eller oppgave.

Hovedkarakter kan benyttes på vitnemålet for et studieprogram, og framkommer som et vektet gjennomsnitt av emnekarakterene i vedkommende studieprogram.

Emnekarakter er karakteren for et emne, og skal føres på vitnemål/karakterutskrift. Karakteren framkommer som et vektet gjennomsnitt av delkarakterene i vedkommende emne, der slike delkarakterer benyttes.

Delkarakter benyttes som betegnelse på enkeltkarakterer som danner grunnlag for emnekarakteren, og fastsettes på grunnlag av vurdering av prøve eller oppgave som benyttes underveis i eller ved slutten av et emne. Delkarakterer føres ikke på vitnemål/karakterutskrift.

Eksamen: Som eksamen regnes det samlede vurderingsgrunnlaget som fører fram til en karakter.

Prøve: Begrepet prøve benyttes om skriftlig, individuell avprøving under tilsyn og om muntlig eksaminasjon individuelt eller i grupper.

Sluttp prøve er en avsluttende vurdering som teller minst 1/3 av en emnekarakter.

Oppgave: Begrepet oppgave benyttes som en samlebetegnelse på andre vurderingsformer enn prøver, jf. § 7.

§ 3. Adgang til eksamen

1. Retten til å gå opp til eksamen er fastsatt i lovens § 40.
2. Retten til å fortsette ved et studieprogram kan være regulert ved særskilte krav for hvert enkelt studieprogram. Slike krav fastsettes av avdelingsstyret, eventuelt med bakgrunn i nasjonale rammeplaner, og skal framgå av aktuell fag- eller studieplan.
3. Avdelingsstyret fastsetter regler om forholdet mellom vurdering underveis i studiet og eksamen. Reglene skal framgå av studieplan/emnebeskrivelser som er tilgjengelige senest innen studiestart. Følgende tre hovedalternativer kan benyttes:
 - a) Det kan stilles krav om at bestemte prøver eller oppgaver skal være gjennomført og/eller bestått for å få adgang til å gå opp til eventuell sluttprøve.
 - b) Det kan stilles slike krav for at endelig karakter i vedkommende emne skal kunne fastsettes (dvs. for at eksamen skal være fullført).
 - c) Det kan bestemmes at delkarakterer, også F, fra obligatoriske prøver eller oppgaver innregnes i emnekarakteren, og at delkarakterene settes til F ved ulegitimert fravær eller manglende innlevering.
4. En student har rett til å framstille seg til eksamen i samme emne tre ganger, jf. likevel nr. 6. Det fastsettes i studieplaner/emnebeskrivelser hvordan denne bestemmelsen skal praktiseres, innenfor rammene av § 6. I særlige tilfeller kan avdelingsstyret etter begrunnet søknad gi adgang til et fjerde eksamensforsøk.
5. Ved ikke bestått praksis i studieprogrammer der bestått praksis er en obligatorisk del av eksamen, kan studenten ta praksis på nytt. Dersom studenten for andre gang ikke består samme praksisperiode, kan vedkommende ikke fortsette studiene. I spesielle tilfeller kan avdelingsstyret, etter søknad og med tilråding fra faglærer, gi dispensasjon for en tredje praksisperiode.
6. En student kan kreve å få framstille seg til eksamen etter samme pensum i inntil ett år etter at emnet skulle ha vært avsluttet, når det har skjedd vesentlige pensumendringer eller når emnet har utgått fra studieprogrammet.
7. Regler om adgang til å gå opp til eksamen uten å være opptatt som student, er regulert i eget reglement.

§ 4. Fritak for eksamen

1. Fritak for eksamen skal gis når det godtgjøres at tilsvarende eksamen eller prøve er avlagt ved samme eller annen institusjon. Det kan også gis slikt fritak på grunnlag av annen velegnet eksamen. Dokumentasjon av realkompetanse kan også gi grunnlag for fritak, jf. lovens § 49.
2. Det er avdelingsstyret ved den avdeling hvor studenten er registrert, som avgjør søknader om fritak etter tilråding fra faglærer.
3. Avdelingsstyret fastsetter eventuelle frister for slike søknader.
4. Fritak for eksamen skal framgå på vitnemål og karakterutskrift med angivelse av på hvilket grunnlag fritak er gitt.

§ 5. Oppmelding til og gjennomføring av eksamen

1. Oppgaver og prøver som inngår i vurderingen, skal være gjennomført innen utgangen av det semester undervisningen i emnet avsluttes. Avdelingsstyret kan gjøre unntak fra dette.
2. For ordinære eksamener skal plan for gjennomføring av de oppgaver og prøver som medregnes ved karakterfastsettelsen, være kunngjort ved starten av det semester de skal gjennomføres i. Ved unntaksvedtak etter nr. 1 skal planen foreligge i starten av det semesteret undervisningen i emnet avsluttes. Plan for obligatoriske oppgaveinnleveringer som ikke medregnes i karakteren, skal bekjentgjøres gjennom forelesningsplaner eller på annen hensiktsmessig måte. Det kan tas forbehold om endringer.
3. Oppmelding til eksamen skjer vanligvis automatisk i forhold til den fag- eller studieplan en student er opptatt til. Ved eksamener og prøver hvor ikke oppmelding skjer automatisk, er studenten selv ansvarlig for å melde seg opp innen fastsatte frister. Avdelingen har plikt til å informere studentene om dette. For utsatt og ekstraordinær prøve fastsetter eksamensansvarlig avdeling frist for oppmelding, jf. forskriftens § 6.
4. Senest tre uker før eventuell sluttprøve starter, legges det ut oversikt over hvilke emner den enkelte student er meldt opp til eksamen i. For andre prøver legges slik oversikt ut senest en uke før prøvedato. Den enkelte student er selv ansvarlig for å kontrollere at eksamensoppmeldingen er korrekt, og vedkommende må melde fra om eventuelle feil senest 48 timer før prøvestart. Studenten er selv ansvarlig for å holde seg orientert om tid og sted for prøver.
5. En eksamenskandidat har anledning til å trekke seg fra prøve eller oppgave som inngår i vurderingen. Dette skal skje senest en uke før prøven/leveringsfristen. Trekker kandidaten seg fra en prøve eller oppgave som er vilkår for å gå opp til senere prøver eller sluttprøve, jf. § 3 nr. 3 bokstav a, anses kandidaten å ha trukket seg også fra de gjenværende deler av eksamen. Trekker kandidaten seg etter fastsatt frist, eller møter kandidaten ikke opp til prøven eller unnlater å levere/gjennomføre oppgaven, teller det som et forsøk. Det gis unntak fra dette hvis studenten har gyldig grunn til ikke å avlegge eksamen, jf. § 6 nr. 1.

§ 6. Utsatt og ekstraordinær vurdering

1. Utsatt prøve (derunder sluttprøve) arrangeres for studenter som har gyldig fravær fra ordinær prøve. Med gyldig fravær menes dokumentert sykdom eller andre dokumenterte, sterke fraværsgrunner. Skriftlig dokumentasjon må leveres så snart som mulig. Administrativ leder ved eksamensansvarlig avdeling avgjør om fravær kan godkjennes som gyldig.

2. Studenter som har godkjent grunn til fravær under prøven, regnes som ikke å ha framstilt seg til eksamen.
3. Ekstraordinær sluttprøve arrangeres for kandidater som ikke besto ordinær prøve i et emne, dersom minst fem av de som strøk ved forrige prøve krever det. Avdelingsstyret kan dispensere fra minstetallet.
4. Det kan arrangeres ekstraordinær sluttprøve i forbindelse med at emne opphører eller at det går mer enn ett år mellom to ordinære eksamener.
5. Utsatt og ekstraordinær sluttprøve arrangeres normalt innen utgangen av det påfølgende semester. Hvis fag- eller studieplanene forutsetter at den aktuelle prøven skal være bestått før videre studieprogresjon tillates, kan studenter som berøres av dette, og som har hatt gyldig fravær, kreve at utsatt og ekstraordinær prøve avholdes før eller i forbindelse med oppstart av påfølgende semester. Kravet må være framsatt senest 2 uker etter at studenten skulle ha hatt den ordinære eksamen (utsatt prøve) eller etter at sensur er falt (ekstraordinær prøve). Pensum er som ved den ordinære prøven.
6. Dersom det arrangeres utsatt/ekstraordinær sluttprøve, har også studenter som ønsker å forbedre karakteren, adgang til prøven.
7. Dersom fag- eller studieplanene forutsetter at delprøver skal være bestått før studenten kan gå opp til sluttprøve eller få fastsatt emnekarakter i vedkommende emne, kan studenter som berøres av dette, kreve at utsatt og ekstraordinær delprøve avholdes før eller i forbindelse med avsluttende eksamen. Frist for framsetting av krav om dette er som i nr. 5. Pensum er som ved den ordinære delprøven.
8. Dersom en student pga. gyldig fravær ikke har utført eller levert en oppgave som teller med i emnekarakteren eller som er obligatorisk for å kunne gå opp til sluttprøve eller få emnekarakter, skal studenten, så sant det er praktisk mulig i forhold til fastsatt tidsrom eller frist, få en ny mulighet til å utføre/levere oppgaven slik at emnet kan fullføres på normert tid. Det samme gjelder studenter som har fått oppgaven bedømt til ikke bestått. Gyldig fravær defineres som i nr. 1.

§ 7. *Vurderingsformer*

1. Vurderingsformer, vektning og omfang av prøver og oppgaver skal være angitt i de aktuelle fag- eller studieplaner.
2. Det kan benyttes følgende vurderingsformer:
 - Skriftlig individuell prøve under tilsyn
 - Muntlig individuell prøve (eksaminasjon)
 - Muntlig prøve (eksaminasjon) i grupper, knyttet til gjennomførte oppgaver
 - Skriftlig individuell oppgave uten tilsyn (hjemmeoppgave)
 - Skriftlig gruppeoppgave
 - Praktiske øvelser og arbeid
 - Ferdighetstester
 - Framføring/framsyning/utstilling
 - Utført laboratorie-/prosjekt-/praksis-/seminararbeid, dokumentert ved rapport og/eller presentasjon
 - S sammensatt vurdering, som kan bestå av en kombinasjon av ovennevnte vurderingsformer.Avdelingsstyret kan godkjenne andre vurderingsformer.
3. Innenfor et studieprogram skal individuell vurdering normalt utgjøre minst halvparten av vurderingen.
4. Muntlig prøve, framføring, framsyning og utstilling skal være offentlig med mindre hensynet til gjennomføringen tilsier noe annet.
5. Avdelingsstyret kan gjøre unntak fra regelen om offentlighet for en kandidat dersom tungtveiende grunner tilsier det.
6. Administrativt ansvarlig ved eksamensansvarlig avdeling avgjør hvilken tid som skal innvilges i tillegg til prøvetiden for å klargjøre/levere eksamensbesvarelsen.
7. Eventuelle sluttprøver skal utgjøre maksimalt 60% av vurderingsgrunnlaget i vedkommende studieprogram, målt etter antall studiepoeng.

§ 8. *Hjelpemidler*

1. Faglærer fastsetter hva som er tillatte hjelpemidler ved prøver. Dette skal opplyses ved emnestart, og dessuten skriftlig ved starten av prøven, jf. også § 14 nr. 3.

§ 9. *Særordninger*

1. Særordninger ved prøver og oppgaver kan gis kandidater som har norsk som fremmedspråk, personer med lese-/skrivevansker, funksjonshemmede, gravide som har behov for hvile, mødre som ammer eller andre som kan dokumentere behov for særlig tilrettelagt prøve eller oppgave.
2. Særordningene kan gis i form av utvidet tid, spesielle fysiske tilrettelegginger eller hjelpemidler, eller alternativ vurderingsform.
3. Søknad med dokumentasjon av behovet for særordninger ved prøver og oppgaver må stiles til eksamensansvarlig avdeling før utløp av fristen for eksamensoppmelding. Administrativt ansvarlig ved eksamensansvarlig avdeling avgjør søknaden.

§ 10. Sensur

1. Jf. lovens § 50.
 - a) Ved bedømmelse av kandidatenes selvstendige arbeid i høgre grad skal det være minst to sensorer, hvorav én ekstern, som er eksamenskommissjonens leder.
 - b) Ved bedømmelse av andre prøver og oppgaver skal det være én intern sensor. Når det foreligger særlige grunner, kan avdelingsstyret unntaksvis bestemme at det skal være to sensorer, eventuelt ekstern sensor. Avdelingsstyret selv oppnevner sensorene.
2. Vurderingene skal kvalitetssikres gjennom ekstern deltakelse, enten ved den enkelte vurdering eller ved evaluering av vurderingsordningene. Dersom det ikke benyttes ekstern sensor ved den enkelte vurdering, skal kvalitetssikringen skje gjennom én eller flere av følgende ordninger:
 - Ekstern deltakelse ved oppgaveutforming og fastsetting av vurderingskriterier.
 - Ekstern stikkprøvekontroll av vurderinger foretatt av intern sensor.
 - Ekstern sensur av bestemte andeler av vurderingene som regnes inn i endelig karakter.
 - Ekstern sensur av større skriftlige arbeider som prosjekter og porteføljer.Avdelingsstyret fastsetter hvilken eller hvilke ordninger for ekstern kvalitetssikring som skal benyttes for det enkelte emne.
3. Ekstern sensor skal ikke være tilknyttet høgsolen og må ha minst én av følgende kvalifikasjoner:
 - være ansatt på (minimum) høgskolelektor/amanuensis/eller høgre nivå ved universitet/høgskole eller annen forskningsinstitusjon,
 - på annen måte ha dokumentert vitenskapelig kompetanse på samme nivå,
 - ha erfaring som sensor i vedkommende fag/emne ved universitet/høgskole,
 - gjennom yrkespraksis være særlig kvalifisert innen vedkommende fag.
4. Sensor/eksamenskommissjon godkjenner spørsmål/oppgavetekst, som utformes av faglærer. Når det er én sensor, som også er faglærer, godkjennes spørsmål/oppgavetekst av ekstern deltaker, jf. nr. 2 første strekpunkt.
5. Sensor/eksamenskommissjonen fastsetter karakterer. Ved uenighet i eksamenskommissjon avgjør lederen.
6. Sensurfristen ved skriftlig prøve eller oppgave er tre uker fra prøvedato/leveringsfrist hvis ikke særlige grunner taler for lengre frist, jf. lovens § 50 nr. 4. Styret selv kan fastsette andre sensurfrister for større, skriftlige oppgaver som kandidatoppgaver, diplomoppgaver, hovedoppgaver o.l., eller når det ikke er mulig å skaffe det nødvendige antall kvalifiserte sensorer.
7. Resultatet fra skriftlig prøve eller oppgave kunngjøres ved oppslag og/eller via det web-baserte studieadministrative systemet. Studentene er selv ansvarlige for å gjøre seg kjent med sensuren. Høgskolen er ikke ansvarlig for eventuelle feil og misforståelser som oppstår ved telefonisk beskjed om eksamensresultat.
8. Resultat fra muntlig eller praktisk prøve, presentasjon, framsyning eller utstilling kunngjøres umiddelbart etter at prøven eller oppgaven er avsluttet.
9. Ved omsensurering etter § 51 nr. 2 og § 52 nr. 4 skal det benyttes nye sensorer.
10. Ved vurdering av praksisopplæring o.l. skal høgskolens faglærer og veileder på praksisstedet vurdere kandidaten til bestått eller ikke bestått praksis. Studenten har krav på vurdering underveis. Dersom en student får vurdert sin praksisperiode til «ikke bestått», skal studenten, i tillegg til avtalt veiledning, ha fått en skriftlig vurdering senest når 2/3 av praksisperioden er gjennomført. Denne skriftlige vurderingen skal klart kommunisere problemene for en eventuell «ikke bestått» og mulighetene for «bestått» praksis ved sluttevaluering. Dersom det avdekkes vesentlige svikt hos kandidaten etter denne fristen, skal det gis melding uten grunnnet opphold, og kandidaten kan da likevel få underkjent perioden. For enkelte studieprogrammer kan det være bestemt annen vurderingsform for praksisopplæring. Dette bestemmes av avdelingsstyret og vil framgå av fag- eller studieplan for det studieprogram det gjelder.

§ 11. Karaktersystem

1. Det skal framgå av fag- eller studieplaner hvilket karaktersystem som benyttes.
2. Det skal benyttes bokstavkarakter etter en skala fra A til F med A som beste karakter. Det kreves E eller bedre for at eksamen skal være bestått. Karakterbetegnelsen «bestått/ikke bestått» kan brukes i et omfang som samlet ikke overstiger halvdel av det antall studiepoeng som er knyttet til avlagte eksamener i løpet av studieprogrammet. Karakteren «bestått» gis for prestasjoner som tilsvarer karakteren E eller bedre.
3. Ved fastsetting av endelig karakter på bakgrunn av flere delvurderinger, skal det framgå av studie- eller fagplan hvorvidt alle deleksamener må være bestått før endelig karakter gis, jf. § 3 nr. 3.
4. Det skal framgå av studie- eller fagplan hvordan delkarakterer vektet ved beregning av slutt karakter. Ved omregning av delkarakterer til samlet karakter legges det til grunn at karakteren A gir 1, B gir 2 osv. og at vanlige avrundingsregler benyttes. Den endelige karakteren presenteres som bokstavkarakter.
5. Det skal ikke foretas beregning av hoved- eller emnekarakterer som bygger på delkarakterer fra både gammelt og nytt karaktersystem.
6. Avdelingsstyret kan fastsette følgende overgangsordninger, som skal gis gyldighet for en avgrenset periode: I emner som er påbegynt før overgangen til nytt karaktersystem, og der det er gitt delkarakterer etter tidligere system, kan det tidligere systemet benyttes til emnet er avsluttet. I studier der det gis hovedkarakter, kan studenter som har påbegynt studiet før overgangen til nytt karaktersystem og som er gitt emnekarakterer etter gammelt system, fullføre studiet med tallkarakterer også i de gjenværende emnene.

7. Har en kandidat bestått samme prøve eller oppgave mer enn én gang, vil beste karakter gjelde.

§ 12. Klage over formelle feil ved eksamen

1. Regler om klager over formelle feil ved vurdering eller karakterfastsettelse er fastlagt i lovens § 51.
2. Klage over formelle feil må framsettes senest 3 uker etter at studenten er eller burde være kjent med det forhold som er bakgrunn for klagen. Klager over formelle feil behandles av styrets klagenemnd.
3. Avdelingsstyret kan bestemme at det skal avholdes ny prøve eller foretas ny sensur dersom det er oppdaget formelle feil ved prøver og vurdering som har hatt betydning for kandidatens prestasjoner eller bedømmelsen av disse, selv om det ikke foreligger klage.

§ 13. Begrunnelse for og klage over karakterfastsetting

1. Regler om klage over karakterfastsetting og framgangsmåte ved klage framgår av lovens § 52. Klageretten gjelder alle delkarakterer som inngår i endelig emnekarakter, med de unntak loven fastsetter.

§ 14. Annullering av prøve eller oppgave, utestenging fra eksamen

1. Styret selv eller styrets klagenemnd kan annullere prøve eller oppgave eller godkjenning av emne ved fusk eller forsøk på fusk eller hvis studenten har skaffet seg adgang til å gå opp til vedkommende eksamen eller prøve eller til å delta i vedkommende kurs ved hjelp av falskt vitnemål eller annen form for uredelig opptreden. Styret selv eller styrets klagenemnd kan annullere godskrivning eller godkjenning av utdanning, eller fritak for eksamen eller prøve, hvis studenten har oppnådd dette ved hjelp av falskt vitnemål eller annen form for uredelig opptreden, jf. også lovens § 54 nr. 1 og 2.
2. Opptrer en student som beskrevet i lovens § 54 nr. 1 eller 2, kan han/hun utestenges fra institusjonen og fratras retten til å gå opp til eksamen ved høgskolen i inntil ett år etter vedtak av styret selv eller styrets klagenemnd. Vedtaket må fattes med minst 2/3 flertall. Studentens klagemuligheter ved utestenging fra eksamener er regulert i lovens § 42 nr. 4 og 5 og § 43.
3. Som fusk eller forsøk på fusk regnes å besitte, nytte eller forsøke å nytte andre hjelpemidler enn tillatt ved en prøve eller oppgave, å framstille andres arbeid som eget, å unnlate å angi kilder ved sitater fra andre i skriftlige arbeider eller på annen måte å bryte med forutsetningene som er lagt til grunn for den enkelte prøve eller oppgave, når dette er gjort forsettlig eller grovt uaktsomt, jf. også lovens § 54 nr. 1 bokstav b.

§ 15. Studiepoengreduksjon

1. Dersom en student avlegger eksamen i forskjellige emner eller studieprogrammer hvis innhold delvis dekker hverandre, skal dette normalt føre til reduksjon i antall studiepoeng på vitnemål eller karakterutskrift, jf. også forskrift om bachelorgraden i Høgskolen i Telemark.

§ 16. Vitnemål – karakterutskrift

1. Vitnemål for fullført grad og studieprogram utstedes av avdelingsstyret og undertegnes av dekanus.
2. Vitnemålet skal inneholde opplysninger om
 - hvilken utdanning som er gjennomført,
 - hvilken tittel/grad som er oppnådd,
 - navn, studiepoeng og karakter, og tid for avlagt eksamen i emne som er gitt avsluttende karakter og som inngår i studieprogrammet,
 - tidspunkt for fullført utdanning,
 - tittel på større skriftlige oppgaver som f.eks. seminar-, prosjekt- og hovedoppgaver,
 - karaktersystemet som er benyttet.
3. Har studenten fullført et studieprogram ved høgskolen og er minimum halvdelen av studieprogrammet, regnet i studiepoeng, gjennomført ved høgskolen, kan vedkommende få utstedt vitnemål hvis ikke særlige forhold er gjeldende for studieprogrammet. Slike forhold skal framgå av studie- eller fagplan. Dersom en mindre del av studieprogrammet er gjennomført ved høgskolen, vurderer avdelingsstyret i det enkelte tilfelle hvilken institusjon som skal utstede vitnemål.
4. Det utstedes normalt kun ett vitnemål pr. kandidat. I særlige tilfeller hvor det kan sannsynliggjøres/dokumenteres at vitnemål er bortkommet, kan det utstedes nytt vitnemål. Dersom kandidaten forbedrer karakterer som inngår i vitnemålet, dokumenteres dette gjennom karakterutskrift.
5. Den som ikke har avsluttet grad eller studieprogram, kan få karakterutskrift for beståtte eksamener og prøver.

§ 17. Utfyllende regler

Det enkelte avdelingsstyre kan vedta utfyllende bestemmelser til forskriften. Slike bestemmelser skal framgå av de aktuelle fag- eller studieplaner, og må være basert på loven samt reglene i denne forskrift.

§ 18. Ikrafttredelse

1. Denne forskrift trer i kraft 1. oktober 2002, med unntak av § 7 nr. 7 og § 11 nr. 2, 3, 4 og 5, som trer i kraft 1. august 2003.
2. Forskrift av 19. juni 1997 nr. 702 om eksamen ved Høgskolen i Telemark oppheves fra samme tid.

§ 19. Dispensasjon fra forskriften

Styret selv kan dispensere fra bestemmelsene i denne forskrift.

27. sept. Nr. 1118 2002**Vedtak om endring i vedtak om retningslinjer ved forvaltningen av kompensasjonsordningen.**

Fastsatt av Finansdepartementet 27. september 2002 med hjemmel i stortingsvedtak av 21. juni 2002 jf. St.prp.nr.63 (2001–2002), jf. kgl.res. av 26. januar 1996 § 3 og delegeringsvedtak av 9. juli 2002 nr. 829. Kunngjort 18. oktober 2002.

I

I vedtak av 9. juli 2002 nr. 1116 om retningslinjer ved forvaltningen av kompensasjonsordningen gjøres følgende endring:

Punkt 11 tredje ledd fjerde punktum skal lyde:

Søknaden kan, i tillegg til anskaffelser foretatt i andre periode, også omfatte anskaffelser foretatt i første periode.

II

Endringen trer i kraft straks.

4. okt. Nr. 1119 2002**Forskrift om endring i forskrift om forbud, inntil videre, mot import av produkter av animalsk opprinnelse fra Folkerepublikken Kina.**

Fastsatt av Statens næringsmiddeltilsyn, Fiskeridepartementet og Statens landbruksstilsyn 4. oktober 2002 med hjemmel i lov av 19. mai 1933 nr. 3 om tilsyn med næringsmidler m.v. § 6 første ledd, jf. § 4 åttende ledd, jf. kgl.res. av 29. april 1988 nr. 312, lov av 10. januar 1997 nr. 9 om kjøttproduksjon § 16 andre ledd, jf. § 20, jf. delegeringsvedtak av 8. juli 1999 nr. 866, lov av 28. mai 1959 nr. 12 om kvalitetskontroll med fisk og fiskevarer o.a. § 2 nr. 9, jf. kgl.res. av 8. april 1960 nr. 9602 og lov av 23. mars 1973 nr. 18 om tilsyn med fôrvarer § 3, jf. forskrift av 4. juli 2001 nr. 1164 om fôrvarer § 28. Jf. EØS-avtalen vedlegg I kap. I (vedtak 2002/768/EF). Kunngjort 18. oktober 2002.

I

I forskrift av 31. januar 2002 nr. 100 om forbud, inntil videre, mot import av produkter av animalsk opprinnelse fra Folkerepublikken Kina gjøres følgende endringer:

I hjemmelsfeltet skal siste punktum lyde:

Jf. EØS-avtalen vedlegg I kap. I (vedtak 2002/69/EF, vedtak 2002/441/EF, vedtak 2002/573/EF og vedtak 2002/768/EF).

§ 2 skal lyde:

Det skal ved veterinær grensekontroll av produkter oppført i vedlegg II foretas særskilte kjemiske undersøkelser av 20% av forsendelsene for å sikre at de aktuelle produktene ikke er helsefarlige. Undersøkelsene skal særlig ta sikte på å påvise forekomster av rester av veterinærpreparater, plantevernmidler, forurensninger og forbudte stoffer.

Alle utgifter forbundet med de undersøkelsene som skal foretas i henhold til første ledd, skal bæres av importøren eller av den som fremstiller forsendelsen for grensekontroll.

Vedlegg I og II skal lyde:

Vedlegg I. Liste over produkter av animalsk opprinnelse bestemt til folkemat eller dyrefôr som kan importeres til EØS

- Fiskeriprodukter som er fanget, fryst og pakket i sin endelige emballasje til sjøs og landet direkte på EØS-området territorium, unntatt skalldyr med mindre de er fanget i Atlanterhavet og omtalt nedenfor.
- Hele skalldyr fanget i Atlanterhavet som ikke har gjennomgått annen bearbeiding eller foredling enn frysing og pakking i sin endelige emballasje til sjøs og landet direkte på EØS-områdets territorium.
- Gelatin.
- Hel fisk og rensset, hodekappet fisk samt fiskefileter fra følgende arter fanget til sjøs:
 - Alaska Pollack (*Theragra chalcogramma*)
 - Torsk (*Gadus* spp.)
 - Uer (*Sebastes* spp.)
 - Blåhvitting/kolmule (*Micromesistius poutassou*)
 - Blåkveite (*Reinhardtius* spp.)
 - Hyse/kolje (*Melanogrammus aeglefinus*)
 - Sild (*Clupea* spp.)
 - Sandflyndre (eng. Yellowfin sole) (*Limanda* spp.)
 - Blekkspruter (Sepiidae, Sepiolidae, Loliginidae, Ommastrephidae, Octapodidae)
 - Rødspette (*Pleuronectes platessa*)
 - Stillehavslaks (*Oncorhynchus keta*, *O. kisutch*, *O. nerka*, *O. gorbuscha*).
- Fileter av laks (*Salmo salar*).

Vedlegg II. Liste over produkter av animalsk opprinnelse bestemt til folkemat eller til dyrefôr som kan importeres til EØS, etter at de har gjennomgått særskilte kjemiske undersøkelser i henhold til vilkårene i § 2

– Dyretarmer til pølseskinn.

II.

Endringene trer i kraft straks.

4. okt. Nr. 1120 2002

Forskrift om endring i forskrift om transport på skip av spesielle eller farlige laster i bulk eller som pakket gods.

Fastsatt av Sjøfartsdirektoratet 4. oktober 2002 med hjemmel i lov av 9. juni 1903 nr. 7 om Statskontrol med Skibes Sjødygtighed m.v. § 1, § 41a, § 42, § 68, § 69 og § 100, jf. kgl.res. av 12. oktober 1962 nr. 5, kgl.res. av 5. april 1963 nr. 9 samt kgl.res. av 1. desember 1978 nr. 1 og delegeringsvedtak av 15. januar 1979 nr. 1. Kunngjort 18. oktober 2002.

I

I forskrift av 21. mai 1987 nr. 406 om transport på skip av spesielle eller farlige laster i bulk eller som pakket gods gjøres følgende endringer:

§ 1–3 ny bokstav r skal lyde:

- r) *INF-koden* (International Code for the Safe Carriage of Packaged Irradiated Nuclear Fuel, Plutonium and High-Level Radioactive Wastes on Board Ships): Internasjonale sikkerhetsregler for transport av pakket bestrålt kjernebrensel, plutonium og høyradioaktivt avfall om bord på skip, vedtatt av IMO ved resolusjon MSC.88(71), med eventuelle endringer.

§ 1–3 nåværende bokstaver r – y blir nye bokstaver s – z.

Kapittel V ny del 5 skal lyde:

Del 5. Transport av pakket bestrålt kjernebrensel, plutonium og høyradioaktivt avfall

§ 5–26. SOLAS kapittel VII del D og INF-koden, om særskilte krav til transport av pakket bestrålt kjernebrensel, plutonium og høyradioaktivt avfall, gjelder for skip omfattet av denne forskrift.

II

Endringene trer i kraft straks.

8. okt. Nr. 1121 2002

Forskrift om endring i forskrift om godtgjørelse av utgifter til legehjelp som utføres poliklinisk ved statlige helseinstitusjoner og ved helseinstitusjoner som mottar driftstilskudd fra regionale helseforetak.

Fastsatt av Helsedepartementet 8. oktober 2002 med hjemmel i lov av 2. juli 1999 nr. 61 om spesialisthelsetjenesten m.m. § 2–1a fjerde ledd og § 4–1 andre ledd og lov av 5. august 1994 nr. 55 om vern mot smittsomme sykdommer § 6–2. Kunngjort 18. oktober 2002.

I

I forskrift av 1. desember 2000 nr. 1389 om godtgjørelse av utgifter til legehjelp som utføres poliklinisk ved statlige helseinstitusjoner og ved helseinstitusjoner som mottar driftstilskudd fra regionale helseforetak gjøres følgende endring:

Kapittel 6 skal lyde:

Det er foretatt endringer i prislisten i kapittel 6. Endringen gjengis ikke her, jf. trygdeetatens internettside: <http://www.trygdeetaten.no/poliklinikk/takster2002-07-01.pdf>

II

Endringen trer i kraft straks.

10. okt. Nr. 1122 2002

Forskrift om utstrekningen av begrepet asfaltarbeidere i mellombels lov om overgangsreglar i lov 6. mai 1988 nr. 22 om lønnsplikt under permittering.

Fastsatt av Arbeids- og administrasjonsdepartementet 10. oktober 2002 med hjemmel i mellombels lov av 21. juni 2002 nr. 29 om overgangsreglar i lov 6. mai 1988 nr. 22 om lønnsplikt under permittering § 4. Kunngjort 18. oktober 2002.

I

§ 1. Følgende arbeidstakere skal etter mellombels lov av 21. juni 2002 nr. 29 om overgangsreglar i lov 6. mai 1988 nr. 22 om lønnsplikt under permittering § 4 anses som asfaltarbeidere:

Alle arbeidstakere som i mer enn 80% av sin arbeidstid er sysselsatt med produksjon, forberedelse og utlegging av asfalt.

II

Denne forskrift trer i kraft straks og opphører 31. desember 2003.

11. okt. Nr. 1123 2002**Forskrift om endring i forskrift om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for nettvirksomheten og tariffer.**

Fastsatt av Norges vassdrags- og energidirektorat 11. oktober 2002 med hjemmel i forskrift av 7. desember 1990 nr. 959 om produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi m.m. § 7-1, gitt med hjemmel i lov av 29. juni 1990 nr. 50 om produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi m.m. § 7-6. Kunngjort 18. oktober 2002.

I

I forskrift av 11. mars 1999 nr. 302 om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for nettvirksomheten og tariffer gjøres følgende endringer:

§ 1-3 ny definisjon «Systemansvarlig» skal lyde:

Systemansvarlig: omsetningskonsesjonær som i henhold til energiloven § 5A-1 er tildelt systemansvaret i det norske kraftsystemet.

Overskriften til kapittel 11 skal lyde:

Kapittel 11. Årlig inntektsramme for systemansvarlig nettselskap

Overskriften til § 11-1 skal lyde:

§ 11-1. *Generelt om den økonomiske reguleringen av systemansvarlig nettselskap*

§ 11-2 og nye § 11-3 og § 11-4 skal lyde:

§ 11-2. *Årlig inntektsramme for systemansvarlig*

For fastsettelsen av årlig inntektsramme for systemansvarlig nettselskap gjelder kapittel 7, 8 og 12 så langt de passer, med et årlig tillegg for kostnader knyttet til utøvelsen av systemansvaret.

Årlig tillegg for kostnader knyttet til utøvelsen av systemansvaret fastsettes ved enkeltvedtak før inngangen til en ny periode på bakgrunn av forventede årlige kostnader. De forventede årlige kostnadene skal ta utgangspunkt i de historiske kostnadene og i rimelig grad ta høyde for usikkerhet knyttet til hydrologiske forhold, flaskehalshåndteringen i andre land, produksjons- og forbruksstrukturen og andre forhold utenfor systemansvarliges kontroll. Systemansvarlig skal etter nærmere bestemmelse av Norges vassdrags- og energidirektorat utarbeide et begrunnet anslag på årlig tillegg for kostnader knyttet til utøvelsen av systemansvaret. Årlig tillegg for kostnader knyttet til utøvelsen av systemansvaret justeres årlig for endringen i konsumprisindeksen.

§ 11-3. *Endring av årlig tillegg for kostnader knyttet til utøvelsen av systemansvaret*

Dersom statlige myndigheter pålegger tiltak som medfører kostnader ut over det som med rimelighet må påregnes dekket innenfor årlig tillegg for kostnader knyttet til utøvelsen av systemansvaret, kan Norges vassdrags- og energidirektorat ved enkeltvedtak vedta en endring i årlig tillegg for kostnader knyttet til utøvelsen av systemansvaret.

Norges vassdrags- og energidirektorat kan etter søknad fra systemansvarlig eller på eget tiltak vedta en endring av årlig tillegg for kostnader knyttet til utøvelsen av systemansvaret i ekstraordinære tilfeller eller ved vesentlige endringer i systemdriften.

§ 11-4. *Rapportering*

Systemansvarlig skal etter nærmere bestemmelse av Norges vassdrags- og energidirektorat rapportere om forhold som har betydning for den økonomiske reguleringen av systemansvarlig og en samfunnsmessig rasjonell utøvelse av systemansvaret.

Rapporten skal være offentlig tilgjengelig og skal evalueres av Norges vassdrags- og energidirektorat.

Norges vassdrags- og energidirektorat kan be om ytterligere opplysninger om forhold knyttet til den økonomiske reguleringen og en samfunnsmessig rasjonell utøvelse av systemansvaret.

II

Endringene trer i kraft 1. januar 2003.

11. okt. Nr. 1124 2002**Forskrift om grader og yrkesutdanninger, beskyttet tittel og normert studietid ved universiteter og høyskoler.**

Fastsatt ved kgl.res. 11. oktober 2002 med hjemmel i lov av 12. mai 1995 nr. 22 om universiteter og høyskoler § 45. Fremmet av Utdannings- og forskningsdepartementet. Kunngjort 18. oktober 2002.

§ 1. Virkeområde

Forskriften gjelder de grader og yrkesutdanninger med beskyttet tittel og normert studietid som kan tildeles av institusjoner som går inn under lov om universiteter og høyskoler.

§ 2. Universitetet i Oslo

Universitetet i Oslo kan tildele følgende grader som gir rett til tilsvarende tittel, med normert studietid som angitt:

1. Bachelor, normert studietid 3 år.
2. Candidata/candidatus medicinae (cand.med.), normert studietid 6 år.
3. Candidata/candidatus psychologiae (cand.psychol.), normert studietid 6 år.
4. Candidata/candidatus theologiae (cand.theol.), normert studietid 6 år.
5. Master, normert studietid 1 1/2 – 2 år.
6. Master, normert studietid 5 år.
7. Master i rettsvitenskap, normert studietid 5 år.
8. Master of Arts, normert studietid 1–1 1/2 år.
9. Master of Laws, normert studietid 1 år.
10. Philosophiae doctor (ph.d.), normert studietid 3 år.
11. Doctor philosophiae (dr.philos.).

§ 3. Universitetet i Bergen

Universitetet i Bergen kan tildele følgende grader som gir rett til tilsvarende tittel, med normert studietid som angitt:

1. Bachelor, normert studietid 3 år.
2. Bachelor, normert studietid 4 år.*
3. Candidata/candidatus medicinae (cand.med.), normert studietid 6 år.
4. Candidata/candidatus psychologiae (cand.psychol.), normert studietid 6 år.
5. Master, normert studietid 1 1/2 – 2 år.
6. Master, normert studietid 5 år.
7. Master i rettsvitenskap, normert studietid 5 år.
8. Philosophiae doctor (ph.d.), normert studietid 3 år.
9. Doctor philosophiae (dr.philos.).

* Omfatter utøvende og skapende musikkutdanning.

§ 4. Universitetet i Tromsø

Universitetet i Tromsø kan tildele følgende grader som gir rett til tilsvarende tittel, med normert studietid som angitt:

1. Bachelor, normert studietid 3 år.
2. Candidata/candidatus medicinae (cand.med.), normert studietid 6 år.
3. Candidata/candidatus psychologiae (cand.psychol.), normert studietid 6 år.
4. Master, normert studietid 1 1/2 – 2 år.
5. Master, normert studietid 5 år.
6. Master i rettsvitenskap, normert studietid 5 år.
7. Philosophiae doctor (ph.d.), normert studietid 3 år.
8. Doctor philosophiae (dr.philos.).

§ 5. Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet

Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet kan tildele følgende grader som gir rett til tilsvarende tittel, med normert studietid som angitt:

1. Bachelor, normert studietid 3 år.
2. Bachelor, normert studietid 4 år.*
3. Candidata/candidatus medicinae (cand.med.), normert studietid 6 år.
4. Candidata/candidatus psychologiae (cand.psychol.), normert studietid 6 år.
5. Maritim kandidat, normert studietid 2 1/2 år.
6. Master, normert studietid 1 1/2 – 2 år.
8. Master, normert studietid 5 år.
9. Master of technology Management, normert studietid 1–1 1/2 år.
10. Philosophiae doctor (ph.d.), normert studietid 3 år.
11. Doctor philosophiae (dr.philos.).

* Omfatter utøvende billedkunst.

§ 6. Arkitekthøgskolen i Oslo

Arkitekthøgskolen i Oslo kan tildele følgende grader som gir rett til tilsvarende tittel, med normert studietid som angitt:

1. Master, normert studietid 5 år.
 2. Master, normert studietid 5 1/2 år.*
 3. Master, normert studietid 1 1/2 – 2 år.
 4. Master of Arts, normert studietid 1 år.
 5. Philosophiae doctor (ph.d.), normert studietid 3 år.
- * Omfatter arkitektur.

§ 7. Norges handelshøgskole

Norges handelshøgskole kan tildele følgende grader som gir rett til tilsvarende tittel, med normert studietid som angitt:

1. Bachelor, normert studietid 3 år.
2. Master, normert studietid 1 1/2 – 2 år.
3. Master of Business Administration (MBA), normert studietid 1–1 1/2 år.
4. Master of International Business (MIB), normert studietid 1–1 1/2 år.
5. Philosophiae doctor (ph.d.), normert studietid 3 år.

§ 8. Norges idrettshøgskole

Norges idrettshøgskole kan tildele følgende grader som gir rett til tilsvarende tittel, med normert studietid som angitt:

1. Bachelor, normert studietid 3 år.
2. Master, normert studietid 1 1/2 – 2 år.
3. Philosophiae doctor (ph.d.), normert studietid 3 år.

§ 9. Norges musikkhøgskole

Norges musikkhøgskole kan tildele følgende grader som gir rett til tilsvarende tittel, med normert studietid som angitt:

1. Bachelor, normert studietid 3 år.
 2. Bachelor, normert studietid 4 år.*
 3. Master, normert studietid 1 1/2 – 2 år.
 4. Philosophiae doctor (ph.d.), normert studietid 3 år.
- * Omfatter utøvende og skapende musikkutdanning.

§ 10. Norges landbrukshøgskole

Norges landbrukshøgskole kan tildele følgende grader som gir rett til tilsvarende tittel, med normert studietid som angitt:

1. Bachelor, normert studietid 3 år.
 2. Master, normert studietid 1 1/2 – 2 år.
 3. Master, normert studietid 5 år.*
 4. Philosophiae doctor (ph.d.), normert studietid 3 år.
- * Omfatter landskapsarkitektur.

§ 11. Norges veterinærhøgskole

Norges veterinærhøgskole kan tildele følgende grader som gir rett til tilsvarende tittel, med normert studietid som angitt:

1. Candidata/candidatus medicinae veterinariae (cand.med.vet.), normert studietid 5 1/2 – 6 år.
2. Master, normert studietid 1 1/2 – 2 år.
3. Philosophiae doctor (ph.d.), normert studietid 3 år.
4. Doctor philosophiae (dr.philos.).

§ 12. Sámi allaskuvla/Samisk høgskole

Sámi allaskuvla/Samisk høgskole kan tildele følgende grader som gir rett til tilsvarende tittel, og yrkesutdanning, begge med normert studietid som angitt:

Grader:

1. Bachelor, normert studietid 3 år.

Yrkesutdanning:

1. Allmennlærerutdanning, normert studietid 4 år.

§ 13. Høgskolen i Agder

Høgskolen i Agder kan tildele følgende grader som gir rett til tilsvarende tittel, og yrkesutdanning, begge med normert studietid som angitt:

Grader:

1. Høgskolekandidat, normert studietid 2 år.
2. Bachelor, normert studietid 3 år.
3. Master, normert studietid 2 år.
4. Master, normert studietid 5 år.
5. Philosophiae doctor (ph.d.), normert studietid 3 år.

Yrkesutdanning:

1. Allmennlærerutdanning, normert studietid 4 år.

§ 14. Høgskolen i Akershus

Høgskolen i Akershus kan tildele følgende grader som gir rett til tilsvarende tittel, med normert studietid som angitt:

1. Høgskolekandidat, normert studietid 2 år.
2. Bachelor, normert studietid 3 år.
3. Master, normert studietid 2 år.

§ 15. Høgskolen i Bergen

Høgskolen i Bergen kan tildele følgende grader som gir rett til tilsvarende tittel, og yrkesutdanning, begge med normert studietid som angitt:

Grader:

1. Høgskolekandidat, normert studietid 2 år.
2. Bachelor, normert studietid 3 år.
3. Master, normert studietid 2 år.

Yrkesutdanning:

1. Allmennlærerutdanning, normert studietid 4 år.

§ 16. Høgskolen i Bodø

Høgskolen i Bodø kan tildele følgende grader som gir rett til tilsvarende tittel, og yrkesutdanning, begge med normert studietid som angitt:

Grader:

1. Høgskolekandidat, normert studietid 2 år.
2. Bachelor, normert studietid 3 år.
3. Master, normert studietid 2 år.
4. Philosophiae doctor (ph.d.), normert studietid 3 år.

Yrkesutdanning:

1. Allmennlærerutdanning, normert studietid 4 år.

§ 17. Høgskolen i Buskerud

Høgskolen i Buskerud kan tildele følgende grader som gir rett til tilsvarende tittel, og yrkesutdanning, begge med normert studietid som angitt:

Grader:

1. Høgskolekandidat, normert studietid 2 år.
2. Bachelor, normert studietid 3 år.
3. Master, normert studietid 2 år.

Yrkesutdanning:

1. Allmennlærerutdanning, normert studietid 4 år.

§ 18. Høgskolen i Finnmark

Høgskolen i Finnmark kan tildele følgende grader som gir rett til tilsvarende tittel, og yrkesutdanning, begge med normert studietid som angitt:

Grader:

1. Høgskolekandidat, normert studietid 2 år.
2. Bachelor, normert studietid 3 år.
3. Master, normert studietid 2 år.

Yrkesutdanning:

1. Allmennlærerutdanning, normert studietid 4 år.

§ 19. Høgskolen i Gjøvik

Høgskolen i Gjøvik kan tildele følgende grader som gir rett til tilsvarende tittel, med normert studietid som angitt:

1. Høgskolekandidat, normert studietid 2 år.
2. Bachelor, normert studietid 3 år.

§ 20. Høgskolen i Harstad

Høgskolen i Harstad kan tildele følgende grader som gir rett til tilsvarende tittel, med normert studietid som angitt:

1. Høgskolekandidat, normert studietid 2 år
2. Bachelor, normert studietid 3 år.

§ 21. Høgskolen i Hedmark

Høgskolen i Hedmark kan tildele følgende grader som gir rett til tilsvarende tittel, og yrkesutdanning, begge med normert studietid som angitt:

Grader:

1. Høgskolekandidat, normert studietid 2 år.
2. Bachelor, normert studietid 3 år.

Yrkesutdanning:

1. Allmennlærerutdanning, normert studietid 4 år.

§ 22. Høgskolen i Lillehammer

Høgskolen i Lillehammer kan tildele følgende grader som gir rett til tilsvarende tittel, med normert studietid som angitt:

1. Høgskolekandidat, normert studietid 2 år.
2. Bachelor, normert studietid 3 år.

§ 23. Høgskolen i Molde

Høgskolen i Molde kan tildele følgende grader som gir rett til tilsvarende tittel, med normert studietid som angitt:

1. Høgskolekandidat, normert studietid 2 år.
2. Bachelor, normert studietid 3 år.
3. Master, normert studietid 2 år.
4. Philosophiae doctor (ph.d.), normert studietid 3 år.

§ 24. Høgskolen i Narvik

Høgskolen i Narvik kan tildele følgende grader som gir rett til tilsvarende tittel, med normert studietid som angitt:

1. Høgskolekandidat, normert studietid 2 år.
2. Bachelor, normert studietid 3 år.
3. Master, normert studietid 2 år.

§ 25. Høgskolen i Nesna

Høgskolen i Nesna kan tildele følgende grader som gir rett til tilsvarende tittel, og yrkesutdanning, begge med normert studietid som angitt:

Grader:

1. Høgskolekandidat, normert studietid 2 år.
2. Bachelor, normert studietid 3 år.

Yrkesutdanning:

1. Allmennlærerutdanning, normert studietid 4 år.
2. Faglærerutdanning, normert studietid 4 år.

§ 26. Høgskolen i Nord-Trøndelag

Høgskolen i Nord-Trøndelag kan tildele følgende grader som gir rett til tilsvarende tittel, og yrkesutdanning, begge med normert studietid som angitt:

Grader:

1. Høgskolekandidat, normert studietid 2 år.
2. Bachelor, normert studietid 3 år.
3. Master, normert studietid 2 år.

Yrkesutdanning:

1. Allmennlærerutdanning, normert studietid 4 år.

§ 27. Høgskolen i Oslo

Høgskolen i Oslo kan tildele følgende grader som gir rett til tilsvarende tittel, og yrkesutdanning, begge med normert studietid som angitt:

Grader:

1. Høgskolekandidat, normert studietid 2 år.
2. Bachelor, normert studietid 3 år.
3. Master, normert studietid 2 år.

Yrkesutdanning:

1. Allmennlærerutdanning, normert studietid 4 år.

§ 28. Høgskolen i Sogn og Fjordane

Høgskolen i Sogn og Fjordane kan tildele følgende grader som gir rett til tilsvarende tittel, og yrkesutdanning, begge med normert studietid som angitt:

Grader:

1. Høgskolekandidat, normert studietid 2 år.
2. Bachelor, normert studietid 3 år.
3. Master, normert studietid 2 år.

Yrkesutdanning:

1. Allmennlærerutdanning, normert studietid 4 år.

§ 29. Høgskolen i Stavanger

Høgskolen i Stavanger kan tildele følgende grader som gir rett til tilsvarende tittel, og yrkesutdanning, begge med normert studietid som angitt:

Grader:

1. Høgskolekandidat, normert studietid 2 år.
2. Bachelor, normert studietid 3 år.
3. Master, normert studietid 2 år.
4. Master, normert studietid 5 år.
5. Philosophiae doctor (ph.d.), normert studietid 3 år.

Yrkesutdanning:

1. Allmennlærerutdanning, normert studietid 4 år.

§ 30. Høgskolen Stord/Haugesund

Høgskolen Stord/Haugesund kan tildele følgende grader som gir rett til tilsvarende tittel, og yrkesutdanning, begge med normert studietid som angitt:

Grader:

1. Høgskolekandidat, normert studietid 2 år.
2. Bachelor, normert studietid 3 år.

Yrkesutdanning:

1. Allmennlærerutdanning, normert studietid 4 år.
2. Faglærerutdanning, normert studietid 4 år.

§ 31. Høgskolen i Sør-Trøndelag

Høgskolen i Sør-Trøndelag kan tildele følgende grader som gir rett til tilsvarende tittel, og yrkesutdanning, begge med normert studietid som angitt:

Grader:

1. Høgskolekandidat, normert studietid 2 år.
2. Bachelor, normert studietid 3 år.
3. Master, normert studietid 2 år.

Yrkesutdanning:

1. Allmennlærerutdanning, normert studietid 4 år.

§ 32. Høgskolen i Telemark

Høgskolen i Telemark kan tildele følgende grader som gir rett til tilsvarende tittel, og yrkesutdanning, begge med normert studietid som angitt:

Grader:

1. Høgskolekandidat, normert studietid 2 år.
2. Bachelor, normert studietid 3 år.
3. Master, normert studietid 2 år.

Yrkesutdanning:

1. Allmennlærerutdanning, normert studietid 4 år.
2. Faglærerutdanning, normert studietid 4 år.

§ 33. Høgskolen i Tromsø

Høgskolen i Tromsø kan tildele følgende grader som gir rett til tilsvarende tittel, og yrkesutdanning, begge med normert studietid som angitt:

Grader:

1. Høgskolekandidat, normert studietid 2 år.
2. Bachelor, normert studietid 3 år.

Yrkesutdanning:

1. Allmennlærerutdanning, normert studietid 4 år.
2. Faglærerutdanning, normert studietid 4 år.

§ 34. Høgskolen i Vestfold

Høgskolen i Vestfold kan tildele følgende grader som gir rett til tilsvarende tittel, og yrkesutdanning, begge med normert studietid som angitt:

Grader:

1. Høgskolekandidat, normert studietid 2 år.
2. Bachelor, normert studietid 3 år.

Yrkesutdanning:

1. Allmennlærerutdanning, normert studietid 4 år.

§ 35. Høgskolen i Volda

Høgskolen i Volda kan tildele følgende grader som gir rett til tilsvarende tittel, og yrkesutdanning, begge med normert studietid som angitt:

Grader:

1. Høgskolekandidat, normert studietid 2 år.
2. Bachelor, normert studietid 3 år.
3. Master, normert studietid 2 år.

Yrkesutdanning:

1. Allmennlærerutdanning, normert studietid 4 år.

§ 36. Høgskolen i Østfold

Høgskolen i Østfold kan tildele følgende grader som gir rett til tilsvarende tittel, og yrkesutdanning, begge med normert studietid som angitt:

Grader:

1. Høgskolekandidat, normert studietid 2 år.
2. Bachelor, normert studietid 3 år.
3. Master, normert studietid 2 år.

Yrkesutdanning:

1. Allmennlærerutdanning, normert studietid 4 år.

§ 37. Høgskolen i Ålesund

Høgskolen i Ålesund kan tildele følgende grader som gir rett til tilsvarende tittel, med normert studietid som angitt:

1. Høgskolekandidat, normert studietid 2 år.
2. Bachelor, normert studietid 3 år.

§ 38. Kunsthøgskolen i Bergen

Kunsthøgskolen i Bergen kan tildele følgende grader som gir rett til tilsvarende tittel, med normert studietid som angitt:

1. Bachelor, normert studietid 3 år.
 2. Bachelor, normert studietid 4 år.*
- * Omfatter utøvende billedkunst.

§ 39. Kunsthøgskolen i Oslo

Kunsthøgskolen i Oslo kan tildele følgende grader som gir rett til tilsvarende tittel, med normert studietid som angitt:

1. Bachelor, normert studietid 3 år.

2. Bachelor, normert studietid 4 år.*

* Omfatter utøvende billedkunst.

§ 40. *Endringer*

Departementet kan foreta endringer i forskriften.

§ 41. *Ikrafttredelse*

Forskriften trer i kraft straks.

Samtidig oppheves forskrift av 10. mai 1996 nr. 420 om fastsetting av grader, yrkesutdanninger og utdanningsprogram, beskyttet tittel og normert studietid ved universiteter og høyskoler.

§ 42. *Overgangsregler*

Studenter som har påbegynt studier etter studieordninger knyttet til grader eller yrkesutdanninger som blir opphevet ved iverksetting av forskriften, kan fullføre yrkesutdanning/studiene og få tildelt grad slik:

Treårige yrkesutdanninger kan avlegges til og med studieåret 2002/2003.

Cand.mag.-graden kan tildeles for eksamener avlagt til og med studieåret 2004/2005 til studenter som ikke oppfyller kravene til bachelor-graden og dermed kan få/har fått tildelt denne graden.

Graden siviløkonom kan tildeles til og med studieåret 2007/2008.

Grader på høyere nivå kan tildeles til og med studieåret 2006/2007.

Doktorgrader kan tildeles til og med studieåret 2007/2008.

11. okt. Nr. 1125 2002

Forskrift om grader og yrkesutdanninger, beskyttet tittel og normert studietid ved høyskoler med eksamensrett etter privathøyskoleloven

Fastsatt ved kgl.res. 11. oktober 2002 med hjemmel i lov av 11. juli 1986 nr. 53 om private høyskoler (privathøyskoleloven) § 9. Fremmet av Utdannings- og forskningsdepartementet. Kunngjort 18. oktober 2002.

§ 1. *Virkeområde*

Forskriften gjelder de grader og yrkesutdanninger med beskyttet tittel og normert studietid som kan tildeles av de institusjoner som går inn under lov om private høyskoler innenfor rammen av de faglige godkjenningene som er gitt til den enkelte institusjon.

§ 2. *Ansgar Teologiske Høgskole*

Ansgar Teologiske Høgskole kan tildele følgende grad som gir rett til tilsvarende tittel, med normert studietid som angitt:

Grad:

1. Bachelor, normert studietid 3 år.

§ 3. *Bergen Arkitekt Skole*

Bergen Arkitekt Skole kan tildele følgende grad som gir rett til tilsvarende tittel, med normert studietid som angitt:

Grad:

1. Master, normert studietid 5 år.

§ 4. *Betanien sykepleierhøgskole*

Betanien sykepleierhøgskole kan tildele følgende grad som gir rett til tilsvarende tittel, med normert studietid som angitt:

Grad:

1. Bachelor, normert studietid 3 år.

§ 5. *Den Norske Balletthøgskole*

Den Norske Balletthøgskole kan tildele følgende grad som gir rett til tilsvarende tittel, med normert studietid som angitt:

Grad:

1. Bachelor, normert studietid 3 år.

§ 6. *Den norske Eurytmihøgskole*

Den norske Eurytmihøgskole kan tildele følgende grad som gir rett til tilsvarende tittel, med normert studietid som angitt:

Grad:

1. Bachelor, normert studietid 3 år.

§ 7. *Det teologiske Menighetsfakultet*

Det teologiske Menighetsfakultet kan tildele følgende grader som gir rett til tilsvarende tittel, med normert studietid som angitt:

Grader:

1. Bachelor, normert studietid 3 år.
2. Candidata/candidatus theologiae (cand.theol.), normert studietid 6 år.
3. Master, normert studietid 2 år.
4. Philosophiae doctor (ph.d.), normert studietid 3 år.

§ 8. *Diakonhjemmets høgskole*

Diakonhjemmets høgskole kan tildele følgende grad som gir rett til tilsvarende tittel, med normert studietid som angitt:

Grad:

1. Bachelor, normert studietid 3 år.

§ 9. *Diakonissehjemmets Høgskole*

Diakonissehjemmets Høgskole kan tildele følgende grad som gir rett til tilsvarende tittel, med normert studietid som angitt:

Grad:

1. Bachelor, normert studietid 3 år.

§ 10. *Dronning Mauds Minne*

Dronning Mauds Minne kan tildele følgende grad som gir rett til tilsvarende tittel, med normert studietid som angitt:

Grad:

1. Bachelor, normert studietid 3 år.

§ 11. *Fjellhaug Misjonshøgskole*

Fjellhaug Misjonshøgskole kan tildele følgende grad som gir rett til tilsvarende tittel, med normert studietid som angitt:

Grad:

1. Bachelor, normert studietid 3 år.

§ 12. *Handelshøyskolen BI*

Handelshøyskolen BI kan tildele følgende grader som gir rett til tilsvarende tittel, med normert studietid som angitt:

Grader:

1. Høgskolekandidat, normert studietid 2 år.
2. Bachelor, normert studietid 3 år.
3. Master, normert studietid 2 år.
4. Master of Business Administration (MBA), normert studietid 1 – 1 1/2 år.
5. Philosophiae doctor (ph.d.), normert studietid 3 år.

§ 13. *Lovisenberg diakonale høgskole*

Lovisenberg diakonale høgskole kan tildele følgende grad som gir rett til tilsvarende tittel, med normert studietid som angitt:

Grad:

1. Bachelor, normert studietid 3 år.

§ 14. *Mediehøgskolen*

Mediehøgskolen kan tildele følgende grad som gir rett til tilsvarende tittel, med normert studietid som angitt:

Grad:

1. Bachelor, normert studietid 3 år.

§ 15. *Menighetssøsterhjemmets høgskole*

Menighetssøsterhjemmets høgskole kan tildele følgende grad som gir rett til tilsvarende tittel, med normert studietid som angitt:

Grad:

1. Bachelor, normert studietid 3 år.

§ 16. Misjonshøgskolen

Misjonshøgskolen kan tildele følgende grader som gir rett til tilsvarende tittel, med normert studietid som angitt:

Grader:

1. Bachelor, normert studietid 3 år.
2. Candidata/candidatus theologiae (cand. theol.), normert studietid 6 år.
3. Master, normert studietid 2 år.
4. Philosophiae doctor (ph.d.), normert studietid 3 år.

§ 17. Norges Informasjonsteknologiske Høgskole

Norges Informasjonsteknologiske Høgskole kan tildele følgende grader som gir rett til tilsvarende tittel, med normert studietid som angitt:

Grader:

1. Høgskolekandidat, normert studietid 2 år.
2. Bachelor, normert studietid 3 år.

§ 18. Norsk lærerakademi Lærerhøgskolen

Norsk lærerakademi Lærerhøgskolen kan tildele følgende grad som gir rett til tilsvarende tittel, og yrkesutdanning, begge med normert studietid som angitt:

Grad:

1. Bachelor, normert studietid 3 år.

Yrkesutdanning:

1. Allmennlærerutdanning, normert studietid 4 år.

§ 19. Norsk lærerakademi Vitenskapelig høgskole

Norsk lærerakademi Vitenskapelig høgskole kan tildele følgende grader som gir rett til tilsvarende tittel, med normert studietid som angitt:

Grader:

1. Bachelor, normert studietid 3 år.
2. Master, normert studietid 2 år.

§ 20. NKS Høyskolen

NKS Høyskolen kan tildele følgende grader som gir rett til tilsvarende tittel, med normert studietid som angitt:

Grader:

1. Høgskolekandidat, normert studietid 2 år.
2. Bachelor, normert studietid 3 år.

§ 21. Rogaland Høgskole

Rogaland Høgskole kan tildele følgende grad som gir rett til tilsvarende tittel, med normert studietid som angitt:

Grad:

1. Bachelor, normert studietid 3 år.

§ 22. Rudolf Steinerhøyskolen

Rudolf Steinerhøyskolen kan tildele følgende grad som gir rett til tilsvarende tittel, med normert studietid som angitt:

Grad:

1. Bachelor, normert studietid 3 år.

§ 23. Endringer

Departementet kan foreta endringer i forskriften.

§ 24. Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft straks.

Samtidig oppheves forskrift av 24. juli 1987 nr. 631 om delegering av myndighet til Utdannings- og forskningsdepartementet etter lov om eksamensrett for og statstilskudd til private høyskoler, vedtak av 27. juli 1990 nr. 629 om høve for Bergen arkitektskole til å halde sivilarkitekteksamen med rett til tittelen sivilarkitekt, forskrift av 3. desember 1993 nr. 1081 om fastsetting av graden høgskoleingeniør for regionale høyskoler og NKI Ingeniørhøgskolen, vedtak av 26. februar 1998 nr. 161 om godkjenning av graden doctor oeconomiae (dr.oecon.) ved BI stiftelsen, vedtak av 9. oktober 1998 nr. 952 om godkjenning av graden Master of Philosophy ved Norsk Lærerakademi, kgl.res. av 30. mars 1990¹ om godkjenning av graden doctor theologiae (dr.theol.) ved Det teologiske Menighetsfakultet, kgl.res. av 30. juni 1995¹ om godkjenning av graden Master of Science og Master of Business

Administration ved BI stiftelsen og kgl.res. av 9. november 1995¹ om godkjenning av graden master of Management ved BI stiftelsen.

¹ Ikke kunngjort i Norsk Lovtidend.

§ 25. *Overgangsregler*

Studenter som har påbegynt studier etter studieordninger knyttet til grader eller yrkesutdanninger som nå blir opphevet, kan fullføre yrkesutdanningen/studiene og få tildelt grad slik:

- Treårige yrkesutdanninger kan avlegges til og med studieåret 2002/2003.
- Cand.mag.-graden kan tildeles for eksamener avlagt til og med studieåret 2004/2005 til studenter som ikke oppfyller kravene til bachelorgraden og dermed kan få/har fått tildelt denne graden.
- Graden siviløkonom kan tildeles til og med studieåret 2007/2008.
- Grader på høyere nivå kan tildeles til og med studieåret 2006/2007.
- Doktorgrader kan tildeles til og med studieåret 2007/2008.

14. okt. Nr. 1126 2002

Ikrafttredelse av lov av 7. juni 2002 nr. 19 om personnavn (navneloven).

Fastsatt av Justis- og politidepartementet 14. oktober 2002 med hjemmel i lov av 7. juni 2002 nr. 19 om personnavn (navneloven) § 15, jf. kgl.res. av 7. juni 2002 nr. 527. Kunngjort 18. oktober 2002.

Med hjemmel i lov av 7. juni 2002 nr. 19 om personnavn (navneloven) § 15 og kgl.res. av 7. juni 2002 nr. 527, bestemmer Justisdepartementet at navneloven trer i kraft 1. januar 2003.

4. juni Nr. 1127 2002

Forskrift om endring i forskrift om sikringstiltak mot brann på skip som omfattes av Sjøsikkerhetskonvensjonen (SOLAS-74).

Fastsatt av Sjøfartsdirektoratet 4. juni 2002 med hjemmel i lov av 9. juni 1903 nr. 7 om Statskontrol med Skibes Sjødygtighed m.v. § 1, § 41a, § 42, § 94, § 96, § 97 og § 100, jf. kgl.res. av 12. oktober 1962 nr. 5, kgl.res. av 5. april 1963 nr. 9 og kgl.res. av 1. desember 1978 nr. 1, jf. delegeringsvedtak av 15. januar 1979 nr. 1. Kunngjort 22. oktober 2002.

I

I forskrift av 22. juni 1990 nr. 536 om sikringstiltak mot brann på skip som omfattes av Sjøsikkerhetskonvensjonen (SOLAS-74) er det foretatt endringer. Endringene er ikke materielle, men gjelder forskriftens struktur og språk. Forskriften med vedlegg lyder i sin helhet etter dette:

§ 1. *Virkeområde*

Denne forskrift gjelder for nye og eksisterende skip som omfattes av Sjøsikkerhetskonvensjonen. § 5A gjelder også for utenlandske passasjerskip som går i fast rutefart ut fra norske havner.

Eksisterende skip som omfattes av Sjøsikkerhetskonvensjonen, skal fortsatt tilfredsstillende krav som gjaldt for skipene på det tidspunkt de ble bygget, samt tilfredsstillende eventuelle internasjonale tilleggskrav for eksisterende skip, jf. del F i Sjøsikkerhetskonvensjonen, med mindre annet fremgår av de enkelte bestemmelser.

Reparasjoner, forandringer og ombygninger av omfattende betydning og utrustning i forbindelse med dette skal for øvrig tilfredsstillende kravene for nytt skip så langt Sjøfartsdirektoratet anser dette for rimelig og praktisk mulig.

Skip som bygges om til passasjerskip, skal behandles som passasjerskip bygget på den dag da slik ombygning ble påbegynt.

§ 2. *Definisjoner*

I denne forskrift betyr:

- a) *Administrasjon*: Uttrykket «administrasjon» i konvensjonen skal forstås som Sjøfartsdirektoratet.
- b) *Alle skip*: Skip bygget før, på eller etter 1. september 1984.
- c) *Anerkjent klasseinstitusjon*: Klasseinstitusjoner som departementet har inngått overenskomst med i medhold av sjødyktighetslovens § 9:
 1. Det Norske Veritas (DNV)
 2. Lloyd's Register of Shipping (LRS)
 3. Bureau Veritas (BV)
 4. Germanischer Lloyd (GL)
 5. American Bureau of Shipping (ABS).
- d) *Bruttotonnasje*: Den tallverdi som er oppgitt som bruttotonnasje i målebrevet. Dersom det i målebrevet er oppgitt sikkerhetstonnasje i anmerkningsrubrikken, gjelder tallverdien for denne som bruttotonnasje.¹
- e) *Eksisterende skip*: Skip som ikke er nytt skip.
- f) *Fiske- og fangstfartøy*: Fartøy som ervervsmessig benyttes til å fange fisk, herunder hval, sel, tang og tare eller andre levende ressurser i sjøen.

g) *Godkjent, typegodkjent og akseptert:*

1. For utstyr som omfattes av skipsutstyrsforskriften: Typegodkjent av teknisk kontrollorgan og merket i henhold til nevnte forskrift.
2. For annet utstyr:
 - 2.1 Godkjent: Et enkelt utstyr godkjent av Sjøfartsdirektoratet, med unntak av radioutstyr som godkjennes av Post- og teletilsynet.
 - 2.2 Typegodkjent: Prototype godkjent av Sjøfartsdirektoratet med eller uten stikkprøvekontroll av serieproduksjon.
 - 2.3 Akseptert: Utstyr akseptert av Sjøfartsdirektoratet på bakgrunn av at det er godkjent eller typegodkjent av anerkjent klasseinstitusjon, annen offentlig eller privat institusjon eller administrasjon i et land som har ratifisert Sjøsikkerhetskonvensjonen.

h) *Lasteskip:* Ethvert skip som ikke er passasjerskip, fiske- og fangstfartøy, leker eller fritidsfartøy.i) *Mil:* nautisk mil.j) *Nytt skip:* Skip hvor kjølen strekkes, eller som er på et liknende byggetrinn på eller etter den dag denne forskrift trer i kraft.k) *Passasjer:* Enhver person om bord med unntak av:

1. Skipsføreren og medlemmer av besetningen eller andre personer, ansatt eller beskjeftiget i skipets tjeneste i hvilken som helst stilling om bord, og
2. Barn under ett år.
3. Med uttrykket «andre personer ansatt eller beskjeftiget i skipets tjeneste i hvilken som helst stilling om bord», menes personell for:
 - 3.1 forsknings- eller vitenskapelig arbeid som havforskning, seismiske målinger o.l.,
 - 3.2 reell yrkesmessig opplæring rettet mot sjøfart eller fiske,
 - 3.3 opplæring som er organisert som fag i grunnskole eller videregående skole, og
 - 3.4 rehabiliteringstiltak som er godkjent av offentlig myndighet.

l) *Passasjerskip:* Skip som skal ha sertifikat i henhold til bestemmelsene i åttende kapittel i lov av 9. juni 1903 nr. 7 om Statskontrol med Skibes Sjødygtighed m.v.m) *Skip bygget:* Skip hvis kjøle er strukket eller som er på et tilsvarende byggetrinn.n) *Sjøsikkerhetskonvensjonen (SOLAS):* Den internasjonale konvensjon av 1974 om sikkerhet for menneskeliv til sjøs, med senere endringer.o) *Tankskip:* Et lasteskip som er bygget eller innredet for transport av flytende ildsfarlig last i bulk.p) *Tilsvarende byggetrinn:* Det byggetrinn hvor:

1. Bygging av et bestemt skip kan fastslås å være påbegynt; og
2. Det som er satt sammen av skipet, består av en bruttotonnasje på minst 50 eller utgjør 1 prosent av den beregnede vekt av alt bygningsmateriale dersom dette er mindre.

For øvrig gjelder de definisjoner som er inntatt i Sjøsikkerhetskonvensjonens Regel II-2/3.

1 Se § 11 i forskrift av 26. juli 1994 nr. 749 om måling av fartøyer.

§ 3. Rederens og førerens plikter

Reder og fører skal sørge for at bestemmelsene i denne forskrift blir fulgt.

§ 4. Fravik

I enkelttilfeller kan Sjøfartsdirektoratet etter skriftlig søknad fravike forskriftens krav. Spesielle grunner må gjøre fraviket nødvendig og fraviket må være sikkerhetsmessig forsvarlig. Fravik må ikke være i strid med internasjonal overenskomst Norge har sluttet seg til.

§ 5. Materielle krav

Kravene i Sjøsikkerhetskonvensjonens kapittel II-2 skal tilfredsstilltes, med mindre annet er bestemt i denne forskrift eller følger av gjeldende lovgivning for øvrig. I tillegg skal Assembly-resolusjonene A.471(XII), A.472(XII), A.517(13), A.563(14), A.567(14), A.602(15), A.652(16), A.653(16), A.654(16) og A.655(16) og de MSC-sirkulærer som er nevnt i Vedlegg II følges.

Alle skip kjølstрукket etter 1. oktober 1994 skal i tillegg følge i Assembly-resolusjonene A.686(17) og A.687(17) og passasjerskip kjølstрукket etter nevnte dato skal i tillegg også følge resolusjon A.123(V) og A.688(17).

Alle henvisninger til Sjøsikkerhetskonvensjonens kapittel II-2 i denne forskrift gjelder den reviderte tekst som ble vedtatt 20. november 1981 ved MSC res. 1(XLV), endring vedtatt 17. juni 1983 ved MSC res. 6(48), samt senere endringer.

Hydrofoil- og flerskrogsfartøy kan vurderes i henhold til Assembly resolusjon A.373(x) «Code of Safety for Dynamically Supported Craft», kap. 7.

§ 5A. Spesielle bestemmelser for passasjerskip kjølstрукket før 1. oktober 1994

Bestemmelsene i denne paragraf gjelder også for utenlandske passasjerskip som går i fast rutefart ut fra norske havner.

For passasjerskip med mer enn 36 passasjerer skal de materielle krav i SOLAS Regel II-2/41-2, som vedtatt i MSC resolusjon 24(60), være tilfredsstillt som følger:

- a) Innen 1. oktober 1994:

1. Brannoppdagelsessystem basert på røykdetektorer, (Regel II-2/41-2 nr. 2)¹
 2. Røykdetektorer (Regel II-2/41-2 nr. 3) for skip som ikke tilfredsstiller kravene i SOLAS-74 vedrørende takplater
 3. Fjernkontroll av hengslede dører (Regel II-2/41-2 nr. 4.1)
 4. Indikatorpanel som viser om brannrør er lukket (Regel II-2/41-2 nr. 4.2)
 5. Avtrekk fra bysse (Regel II-2/41-2 nr. 4.3)
 6. Lavt plassert belysning (Regel II-2/41-2 nr. 4.7)
 7. Generalalarm, lydnivå og kontinuerlig drift (Regel II-2/41-2 nr. 4.8)
 8. Oppgradering av interkommunikasjonsanlegg (Regel II-2/41-2 nr. 4.9).
- b) Innen 1. juni 1996:
- For skip som ikke tilfredsstiller kravene i SOLAS-74
1. Installasjon av sprinkelanlegg (Regel II-2/41-2 nr. 5)
 2. Fjernkontroll av brann skyvedører (Regel II-2/41-2 nr. 6.5).
- ¹ For norske skip se § 11 tredje ledd.

§ 6. Tegninger

Tegninger som viser de bygningstekniske sikringstiltak mot brann og brannslukningsarrangement skal innsendes for godkjenning i den utstrekning Sjøfartsdirektoratet eller den det har bemyndiget bestemmer for hvert enkelt skip. Melding om utskiftinger, ombygging etc. skal gis i god tid før arbeid settes i gang.

§ 7. Fastmonterte systemer for brannslukning med gass

Gasslukningsanlegg som nevnt i Sjøsikkerhetskonvensjonens Regel II-2/5, skal være godkjent eller akseptert. Komponenter som inngår i systemene skal være typegodkjent eller akseptert.

§ 8. Brannslukningsapparater

Brannslukningsarrangementer i maskinrom

Brannslukningsapparater skal være typegodkjent eller akseptert. Brannslukningsarrangementer i maskinrom (Sjøsikkerhetskonvensjonens regler II-2/6 og II-2/7) skal være godkjent eller akseptert.

Fastmonterte lokaltvirkende brannslukningsanlegg på passasjerskip med en bruttotonnasje på 500 og derover, kjølsturket på eller etter 1. august 2000 og på passasjerskip med bruttotonnasje på 2.000 og derover, kjølsturket for 1. august 2001.

- a) Maskinrom av kategori A med et bruttovolum på mer enn 500 m³ skal, i tillegg til det faste brannslukningsanlegget som kreves i Sjøsikkerhetskonvensjonens Regel II-2/7.1.1, beskyttes av et fastmontert vannbasert eller tilsvarende lokaltvirkende brannslukningsanlegg. For periodevis ubemannede maskinrom skal det lokaltvirkende brannslukningsanlegget ha mulighet for både automatisk og manuell utløsning. For fast bemannede maskinrom kreves det utelukkende en mulighet for manuell utløsning. Vannbasert anlegg skal være godkjent.¹
- b) Fastmonterte lokaltvirkende brannslukningsanlegg skal minst beskytte områdene som er angitt nedenfor, og uten at det er nødvendig med avstenging av maskin, evakuering av personell eller forsegling av rom:
 1. de brannfarlige delene av maskineri med forbrenningskamre som benyttes som skipets hovedfremdriftsmiddel og kraftforsyning;
 2. fronter på kjeler;
 3. de brannfarlige delene av forbrenningsovner; og
 4. separatorer for oppvarmet brennolje.
- c) Brannslukkingsmiddelet som brukes må ikke sette menneskeliv i fare.
- d) Aktivisering av et hvilket som helst lokaltvirkende anlegg skal utløse en visuell og tydelig hørbar alarm i det beskyttede rommet og ved fast bemannede stasjoner. Denne alarmen skal indikere hvilket anlegg som er aktivert. Alarmkravene her gjelder i tillegg til branndeteksjons- og brannalarmsystemet som kreves i Sjøsikkerhetskonvensjonens Regel II-2/11.

¹ Det vises til MSC/Circ. 913 4. juni 1999 «on the Guidelines for the approval of fixed water-based local application fixed fire-fighting systems for use in category A machinery spaces».

§ 9. Særlige arrangementer i maskinrom

For hydrofoil- og flerskrogsfartøy kommer bestemmelsene i Assembly Res. A.373(X) «Code of Safety for Dynamically Supported Craft» til anvendelse i den utstrekning bestemmelsene i Sjøsikkerhetskonvensjonens Regel II-2/11 ikke kan etterkommes.

§ 10. Automatisk sprinkler-, brannoppdagelses- og brannalarmsystemer

Ethvert automatisk sprinkler-, brannoppdagelses- og brannalarmsystem (Sjøsikkerhetskonvensjonens Regel II-2/12) skal være godkjent eller akseptert.

Sjøfartsdirektoratet kan fastsette bestemmelser og retningslinjer om typegodkjenning av komponenter og om installasjon og godkjenning av slike anlegg.

§ 11. Faste brannoppdagelses- og brannalarmsystemer

Ethvert brannoppdagelses- og brannalarmsystem (Sjøsikkerhetskonvensjonens Regel II-2/13 og 2/14) skal være

godkjent eller akseptert. Komponenter som inngår i systemet, skal være typegodkjent eller akseptert.

Sjøfartsdirektoratet kan fastsette bestemmelser og retningslinjer om typegodkjennelse og om installasjon og godkjennelse av slike anlegg. Disse bestemmelser skal gjelde når Sjøfartsdirektoratet selv står for typegodkjenningen.¹

Brannoppdagelsessystem som omhandlet i Regel II-2/41-2 nr. 2 (jf. § 3 A) skal være av adresserbar type og detektorer (optiske-, ione-) skal velges ut fra kriteriet om hurtigst mulig respons fra det enkelte rom.

¹ Bestemmelser om typegodkjenning er inntatt som Vedlegg I.

§ 12. *Installasjon for brennolje, smøreolje og andre brannfarlige oljer*

For hydrofoil- og flerskrogsfartøy gjelder Assembly Res. A.373(X) «Code of Safety for Dynamically Supported Craft» Kap. 7, nr. 7.3.

§ 13. *Brannmannsutstyr*

Bestemmelsen i Sjø sikkerhetskonvensjonen Regel II-2/17 gjelder.

Brannmannsutstyr skal være godkjent.

Innen 1. oktober 1994 skal alle passasjerskip være utstyrt med en kompressor for etterfylling av trykkluftapparatene.

§ 14. *Straff*

Forsettelig eller uaktsom overtredelse av denne forskriften straffes med bøter i henhold til Almindelig borgerlig Straffelov (Straffeloven) av 22. mai 1902 nr. 10, § 339 nr. 2 hvis ikke strengere straff kommer til anvendelse i henhold til annen lovbestemmelse.

§ 15. *Ikrafttredelse mv.*

Denne forskrift trer i kraft 1. september 1990.

Fra samme tid oppheves:

- a) Forskrift av 17. juni 1986 nr. 1296 om sikringstiltak mot brann på skip som omfattes av Sjø sikkerhetskonvensjonen (SOLAS 74),
- b) Bestemmelser om typegodkjenning av fast installerte brannoppdagelses- og brannvarslingsanlegg på skip som omfattes av Sjø sikkerhetskonvensjonen (SOLAS 74), fastsatt av Sjøfartsdirektoratet den 24. november 1988, og
- c) Retningslinjer om installasjon og godkjennelse av fast installerte brannoppdagelses- og brannalarmanlegg og røykvarslingsanlegg på skip som omfattes av Sjø sikkerhetskonvensjonen (SOLAS 74), fastsatt av Sjøfartsdirektoratet den 24. november 1988.

For skip som ikke omfattes av Sjø sikkerhetskonvensjonen, kommer den til enhver tid gjeldende forskrift om sikringstiltak mot brann på slike skip til anvendelse.

Vedlegg I. Bestemmelser om typegodkjenning av fast installerte brannoppdagelses og brannvarslingsanlegg på skip som omfattes av Sjø sikkerhetskonvensjonen (SOLAS-74)

1. *Generelt*

1.1. Passasjer- og lasteskip som omfattes av Sjø sikkerhetskonvensjonen, skal ha installert fast brannoppdagelses- og brannalarmanlegg som skal være typegodkjent, jf. § 2, § 8 og § 9 i forskrift av 22. juni 1990 nr. 536 om sikringstiltak mot brann på skip som omfattes av Sjø sikkerhetskonvensjonen.

Typegodkjennelse av slike anlegg foretas i samsvar med fremgangsmåte for godkjennelse av sentralutstyr og fremgangsmåte for godkjennelse av detektorer inntatt i vedlagte bilag 1 og 2 og i samsvar med Sjø sikkerhetskonvensjonens bestemmelser.

Bilag I. Fremgangsmåte for godkjennelse av sentralutstyr

1. *Dokumentasjon*

Følgende dokumentasjon skal innsendes til Sjøfartsdirektoratet:

- Bruksanvisning, inklusive fremgangsmåte for rutineprøving om bord.
- Feilsøkingsprosedyrer med en slik detaljeringsgrad at feil kan lokaliseres til subsystemer, som er utskiftbare for kvalifisert offiser.
- Opplysninger om strømforsyning.
- Tilkobling av detektorsløyfer samt ytre hjelpeutstyr som f.eks. eksterne alarmorganer, viftestopp, dørmagnet etc.
- Monteringsanvisning.
- Komponentliste med angivelse av fabrikat og type for utskiftbare komponenter.
- Detaljert funksjons- og konstruksjonsbeskrivelse.
- Tegninger som viser mekanisk konstruksjon og oppbygging.
- Miljøspesifikasjon som angir grenseverdiene for det ytre miljø sentralutstyret kan operere i.
- Rapport fra utførte prøver.

Dokumentasjon avmerket med – skal leveres om bord med anlegget i enkelt skip.

2. *Funksjonskrav*

- 2.1. Sentralutstyret skal gi optisk og akustisk alarm ved brann. Optisk brannalarm skal gis med rød lampe merket «BRANN» eller «BRANN/FIRE».
- 2.2. Sentralutstyret skal indikere i hvilket område brann har oppstått.
- 2.3. Alarmsignal skal gis som anført i den til enhver tid gjeldende forskrift om redningsredskaper m.m. på passasjer- og lasteskip. Slik alarm skal bare gis til sentralen i styrehuset eller kontrollrom.
- 2.4. Det skal så vidt mulig gis optisk og akustisk feilvarsel ved feil som medfører en reduksjon i evnen til å oppdage eller varsle brann. Feilvarsel skal gis ved jordfeil, kortslutning og sløyfebrudd.
- 2.5. Optisk og akustisk feilvarsel skal gis ved svikt i hoved- eller reserve kraftforsyning. Med «svikt i kraftforsyning» menes at spenningen faller utenfor de grenser som er spesifisert under miljøprøven.
- 2.6. Optisk feilvarsel skal gis med gul lampe merket «FEIL» eller «FEIL/FAULT».
- 2.7. Sentralen skal automatisk gå over til reserve kraftforsyning ved spenningssvikt. Sentralen skal ikke kunne gi feilaktige informasjonen ved overgang fra normal til reserve kraftforsyning.
- 2.8. Brannalarmgiving for alle detektorsløyfer, samt alle arrangementer for feilvarsler skal kunne funksjonsprøves realistisk på en enkel måte.
- 2.9. Det skal gis positiv indikasjon ved frakobling av funksjoner når dette kan skje fra kontrollpanel ved hjelp av bryter e.l.
- 2.10. Det skal gis positiv indikasjon på at kraftforsyningen er intakt. Numerisk angivelse av driftsspenning forlanges ikke.
- 2.11. Akustisk brannvarsel og feilvarsel skal kunne kvitteres ut ved hjelp av en enkelt trykknappbryter e.l. Detektorsløyfer skal fortsatt være i alarmtilstand. Brannalarm, optisk og akustisk, skal ikke blokkeres av eksisterende brannalarm på en annen detektorsløyfe når den eksisterende alarm er kvittert.
- 2.12. Sentralutstyret skal, eventuelt med tilpasningsutstyr, kunne benyttes sammen med følgende detektortyper:
Maksimal temperaturdetektor
Differensiell temperaturdetektor
Strålingsdetektor Ultrafiolett
Infrarød
Røykdetektor Optisk type
Ionisasjonstype
Sentralutstyret skal også kunne benyttes sammen med en kombinasjon av disse detektortyper sammenkoblet i den samme detektorsløyfe, eventuelt med tilpasningsutstyr.

3. *Konstruksjonskrav*

- 3.1. Optiske og akustiske alarmkretser skal utføres slik at en enkelt feil i kretsene ikke setter begge signaltyper ut av funksjon.
- 3.2. Kontrollpanelet skal være arrangert slik at man ikke får forstyrrende lyssignaler under normal drift, og ikke ved uforvarende berøring av alarmsentralen har mulighet for å kunne aktivisere varslingsorganer.
- 3.3. Sentralutstyret skal konstrueres for å tåle de miljøspesifikasjoner som er angitt i IEC publikasjon nr. 92–5–4, (Electrical Installations in Ships Part 5: Special Features – Control and Instrumentation) samt tilfredsstillende kravene til kapslingsgrad IP42 i henhold til IEC publikasjon 529.
- 3.4. Sentralutstyret skal ha mulighet for tilkobling av detektorer som er tilfredsstillende med hensyn til å «feile til sikkerhet», dvs. at kortslutning eller brudd på kabelforbindelsen mellom sentral og detektorer, eller mellom detektorer, skal føre til brann- eller feilvarsel.
- 3.5. Sentralutstyret skal ha tilkoblingsklemmer for to separate krafttilførselslinjer.
- 3.6. Sentralutstyret skal ha et tilstrekkelig antall potensialfrie utgangskontakter (eller tilsvarende) arrangert for tilkobling til et hensiktsmessig eksternt varslingssystem. Potensialfri brytekontakt eller tilsvarende skal benyttes for at feiltilstander skal kunne varsles over det generelle maskinromsalarmsystem. Likeledes skal det finnes hjelpekontakter for styresignal til viftemotorer, dørmagnetholdere o.l.

4. *Miljøkrav*

- 4.1. Sentralutstyret skal tilfredsstillende de krav som er spesifisert i IEC publikasjon 92–5–4: Electrical Installations in Ships, Part 5: Special Features – Control and Instrumentation, og skal være konstruert for å tåle de termiske, mekaniske og kjemiske påkjenninger som det kan utsettes for når det er installert i et skip.
- 4.2. Sentralutstyret skal ikke være følsomt for elektrisk støy på signal- og kraftledninger i en størrelsesorden som kan tenkes indusert fra annet elektrisk utstyr om bord i skip.

5. *Prøveprogram*

- 5.1. Før et sentralutstyr presenteres for godkjenning, skal det ha gjennomgått miljøprøving ved anerkjent prøvelaboratorium eller ha gjennomgått prøver hvor en representant for Sjøfartsdirektoratet er til stede. Det skal foreligge dokumentasjon med rapport fra prøvene.

5.2. Prøvingen foretas i blokkdiagram i fig. 1.

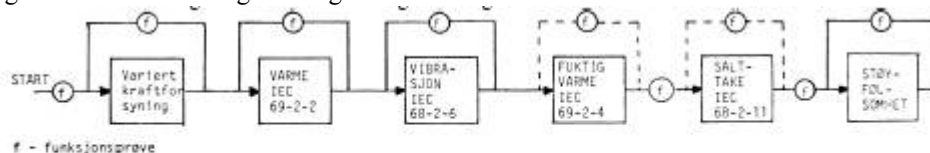

Fig. 1

5.3. For hver del av miljøprøven skal prøveobjektet gjennomgå en funksjonsprøve. Denne prøven skal bestå av en rekke prøvesekvenser som til sammen dekker alle utstyrets funksjoner. Hver sekvens består av følgende deler:

- Utløs brannalarm i sløyfe X
- Avstill eksterne sirener
- Avstill lokal summer
- Tilbakestill alarmkrets
- Tilbakestill lokale og eksterne signaler.

For hvert av disse trinn observeres objektets tilstand for å oppdage feilfunksjoner.

5.4. Funksjonsprøve (IEC 68-1).

Før miljøprøvene blir utført, må en funksjonsprøve gjennomføres i standard atmosfæreforhold:

Temperatur: +15 °C til +35 °C

Relativ fuktighet: 45%–75%

Lufttrykk: 860–1060 millibar.

De øvrige atmosfæreparametre tillegges ingen betydning. Funksjonsprøve skal foretas mellom hver av de etterfølgende miljøprøver og skal omfatte alle kontroll-, feilvarslings- og alarmfunksjoner.

5.5. Variasjon i kraftforsyning.

Driftsspenningen skal varieres innenfor de oppgitte grenser. Det kontrolleres under prøven at ikke feilfunksjon inntreffer.

Nettspenning: +10%/–15%

Batterispennning: ±17%

5.6. Varmeprøve (IEC 68-2-2)

Temperatur: +55 °C ±3 °C

Varighet: 16 timer

Absolutt fuktighet: 20 g vann pr. m³ luft.

Prøveobjektet skal plasseres i et kammer som holder romtemperatur (15 °C til 35 °C). Temperaturen heves så til +55 °C, hvor den skal holdes i minst 16 timer. Deretter senkes temperaturen til romtemperatur igjen.

Sentralen skal være i drift under prøven og skal funksjonsprøves. Funksjonsprøven skal foretas tidligst to timer etter at 55 °C er oppnådd i kammeret.

5.7. Vibrasjonsprøve.

Montasjen under prøvingen skal være av tilsvarende utførelse som utstyret vil få i praksis. Vibrasjonene tilføres i tre retninger som er orientert vinkelrett på hverandre.

Følgende krav skal etterkommes:

2,0 – 13,2 Hz: ±1 mm konst. posisjonsamplitude

13,2 – 80,0 Hz: ±0,7 konst. akselerasjonsamplitude

Prøver i henhold til Random vibrasjonsprøver kan godtas.

Resonans søkeprøve.

Hele frekvensområdet av søkes med en frekvensendring på maksimalt 1 oktav pr. minutt.

Prøveobjektet skal være i drift under søkeprøven.

Resonans utholdenhetsprøve.

Det skal utføres 90 minutters utholdenhetsprøve ved hver resonansfrekvens. Dersom det i en retning ikke blir funnet resonanser, skal to timers utholdenhetsprøve utføres ved 25 Hz. Prøveobjektet skal være i drift under utholdenhetsprøven.

Sveip utholdenhetsprøve.

Det skal utføres en 90 minutters utholdenhetsprøve hvor frekvensen sveipes automatisk som under resonans søkeprøve.

Avsluttende resonans søkeprøve.

Denne prøven skal gjennomføres for å få undersøkt hvorvidt utholdenhetsprøven har svekket prøveobjektet mekanisk. Hvis så er tilfelle, vil en ha forskyvning av resonansfrekvensene.

Prøveobjektet skal være i drift under denne prøven.

5.8. Fuktig varmeprøve, syklisk (IEC 68-2-30).

Prøveobjektet skal utsettes for to sykluser og skal under prøven være spenningsløst for å unngå oppvarming som vil motvirke kondensdannelse. Prøvebetingelser: +55 °C/to sykluser. Funksjonsprøven skal utføres etter utløpet av den andre 24-timers syklusen og etter utløpet av normaliseringsperioden som nevnt i § 5 og § 7 i IEC 68-2-30.

5.9. Salttåke

Følgende prøve skal utføres:

Prøvetemperatur: $+35^{\circ}\text{C} \pm 2^{\circ}$

Varighet: 1 døgn

Oppløsning: $50\text{ g} \pm 1\text{ g NaCl}$ + dest. eller ionebyttet vann = 1 liter oppløsning ved 20°C , 6,5 pH 7,2.

Etter prøven blir prøveobjektets enkelte deler visuelt inspisert og funksjonsprøve foretas.

Bilag 2. Fremgangsmåte for godkjenning av detektorer

1. Dokumentasjon

Følgende dokumentasjon skal innsendes til Sjøfartsdirektoratet:

- Installasjons- og monteringsanvisning.
- Vedlikeholdsinstruks.
- Fremgangsmåte ved rutineprøving om bord.
- Fremgangsmåte ved typeprøving.
- Opplysninger om sløyfetilkobling.
- Tegninger som viser mekanisk konstruksjon og oppbygging.
- Tekniske spesifikasjoner med følsomhetsdata og tidsrespons.
- Miljøspesifikasjoner som angir grenseverdiene for det ytre miljø detektoren kan operere i.

Dokumentasjon merket – skal leveres om bord med anlegget i hvert skip.

2. Funksjonskrav

2.1. Generelle krav

- a) Detektoren skal varsle brann og gi signal om dette til sentralutstyr.
- b) Detektoren skal ha så god følsomhet at den kan varsle brann på et tidlig stadium.
- c) Detektoren bør være konstruert med mulighet for å endre følsomheten.
- d) Detektoren skal ha så god selektivitet at den ikke er årsak til stadige uønskede alarmer.
- e) Detektor som må tilbakestilles manuelt, skal gi synlig indikasjon når den er utløst.
- f) Det skal, såvidt mulig, gis alarm eller feilvarsel ved feil som reduserer evnen til å varsle brann.
- g) Detektoren skal enkelt kunne funksjonsprøves.

2.2. Spesielle krav

- a) De eksisterende detektorer er basert på prinsippene:

Termisk deteksjon:

- absolutt
- differensiell

Røykdeteksjon:

- optisk
- ionisasjonskammer

Strålingsdeteksjon:

- infrarød
- ultrafiolett

Detektorer basert på andre prinsipper vil bli vurdert individuelt.

- b) Alle detektortyper skal tilfredsstillte prøvene under nr. 5 – Prøveprogram.

- c) UV-detektorer skal ikke være følsomme for lys av større bølgelengde enn $0,29\ \mu\text{m}$.

Anm.: Denne grense på $0,29\ \mu\text{m}$ er valgt fordi sollys inneholder stråling med større bølgelengde, og vil derfor kunne være en kilde til uønskede alarmer.

3. Konstruksjonskrav

- 3.1. Detektorene skal tåle miljø spesifisert i IEC-publ. 92–5–4, Part 3, og tilfredsstillte kravene til kapslingsgrad IP 42 i henhold til IEC publ. 529. Kapslingskravet gjelder ikke de deler av detektoren som på grunn av deteksjonsprinsippet må ha direkte kontakt med omgivende luft.

- 3.2. Detektor som holder alarmtilstanden etter at den er utløst, skal lett kunne skiftes ut eller tilbakestilles.

- 3.3. Termiske detektorer skal være utført med to uavhengige kontaktpunkter.

- 3.4. Signalutgang fra detektor skal være utført slik at den kan kobles sammen med andre detektorer i en sløyfe.

- 3.5. Detektoren skal være utstyrt med innføring for kabler av godkjent type til skipsinstallasjon.

4. Miljøkrav

- 4.1. Detektoren skal tåle de miljøkrav som er spesifisert i IEC publ. 92–5–4, Part 5, og de termiske, mekaniske og kjemiske påkjenninger den utsettes for i installasjon om bord i skip.

- 4.2. Detektoren skal ikke være følsom for elektrisk støy på signal- og strømforsyningsledning i en størrelsesorden som kan tenkes indusert fra øvrig elektrisk utstyr om bord i skip.

5. Prøveprogram

Før en detektor presenteres for godkjenning, skal den ha gjennomgått miljøprøving ved anerkjent prøvelaboratorium eller ha gjennomgått prøver hvor en representant for Sjøfartsdirektoratet er til stede. Det skal foreligge dokumentasjon med rapport fra prøvene. Prøving foretas etter blokkdiagram i fig. 1.

5.1. *Brannprøve*

Før miljøprøven skal detektoren gjennomgå en «brannprøve». Ved denne prøven skal detektoren utsettes for realistiske forhold i form av røyk, stråling og varme.

- a) Termiske detektorer skal prøves ifølge CEN 54, Part 5 (EN 54, Part 5) (CEN = CENELEC: Den europeiske komité for utarbeidelse av elektrotekniske normer).

- b) Røykdetektorer skal prøves i en røykkanal. De skal da ha en følsomhet i området 0,2 x 0,65.

Følsomhetsfaktor $x = I_0 - I_A$

I_0

I_0 = ionekammerstrøm i normaltilstand

I_A = ionekammerstrøm ved alarm.

Andre typer røykprøver kan godkjennes i hvert enkelt tilfelle.

- c) Strålingsdetektorer skal utsettes for stråling fra en «standard prøveflamme» i 5 m avstand. Detektorens tidsrespons og følsomhet skal her registreres. Tidsresponsen skal ikke overstige 5 sek.

Videre skal strålingsdetektorenes følsomhet overfor andre lyskilder undersøkes.

Disse lyskilder er:

Sollys

Elektrisk lysbue

Lys fra glødelampe

Lys direkte fra halogenlampe

Lys fra elektrisk lysrør

Acetylen-sveise flamme

Lysen skal både være fast og opphakkert med en frekvens på ca. 10 Hz. Følsomhet og tidsrespons registreres her for å gi inntrykk av detektorens følsomhet for falske brannsymptomer.

Spesifikasjon av standard prøveflamme:

Flammen fra et kar med mål 300 x 300 x 150 mm fylt med 1 liter dieselolje og 0,25 kg twist. Oljetemperatur 50 – 60 °C.

5.2. *Miljøprøve*

- a) For hvert trinn i miljøprøven skal detektoren gjennomgå en funksjonsprøve. Denne prøve skal enkelt kunne gjennomføres, og den skal være reproducerbar slik at man får et kvantitativt mål for hvordan detektorens ytelser endres under prøven.

Produsentene skal fremsende forslag til fremgangsmåte for en funksjonsprøve som tilfredsstillende disse krav.

Som funksjonsprøve kan også brannprøven i nr. 5.1. benyttes.

- b) Under miljøprøven skal detektorens tidsrespons og følsomhet noteres, slik at vesentlige endringer i løpet av prøven skal medføre at detektoren underkastes nærmere undersøkelser og eventuelt forkastes.

- c) Termiske detektorer prøves ifølge CEN 54, Part 5 (EN 54, Part 5).

- d) Miljøprøven foregår ifølge blokkskjema i fig. 1.

5.3. *Funksjonsprøve (IEC 68-1)*

- a) Før miljøprøvene blir utført, skal en funksjonsprøve gjennomføres i standard atmosfæreforhold:

Temperatur: +15 °C til +35 °C

Relativ fuktighet: 45%–75%

Lufttrykk: 860–1060 millibar

De øvrige atmosfæreparametre tillegges ingen betydning.

- b) Funksjonsprøve skal foretas mellom hver av de etterfølgende miljøprøver og skal omfatte alle kontroll-, feilvarslings- og alarmfunksjoner.

5.4. *Variasjon i kraftforsyning*

Driftsspenningen varieres innenfor de oppgitte grenser. Det kontrolleres under prøven at ikke feilfunksjon inntreffer.

Nettspenning: +10%/–15%

Batterispennning: ±17%

5.5. *Varmeprobe (IEC 68-2-2)*

Temperatur: +55 °C ±3°C

Varighet: 16 timer

Absolutt fuktighet: 20 g vann pr. m³ luft.

Prøveobjektet plasseres i et kammer som holder romtemperatur (15 °C –35 °C). Temperaturen heves så til +55 °C, hvor den skal holdes i minst 16 timer. Deretter senkes temperaturen til romtemperatur igjen.

Detektoren skal være i drift under prøven, og skal funksjonsprøves. Funksjonsprøven foretas tidligst to timer etter at 55 °C er oppnådd i kammeret. Detektorer som ikke kan underkastes varmeprobe, vil bli vurdert i hvert enkelt tilfelle.

5.6. *Vibrasjonsprøve*

Montasjen under prøvingen skal være av tilsvarende utførelse som utstyret vil få i praksis. Vibrasjonene tilføres i tre retninger som er orientert vinkelrett på hverandre.

Følgende krav skal etterkommes:

2,0 – 13,2 Hz: ± 1 mm konst. posisjonsamplitude

13,2 – 80,0 Hz: $\pm 0,7$ konst. akselerasjonsamplitude

Prøver i henhold til Random vibrasjonsprøver kan godtas.

Resonans søkeprøve.

Hele frekvensområdet av søkes med en frekvensendring på maksimalt 1 oktav pr. minutt.

Prøveobjektet skal være i drift under søkeprøven.

Resonans utholdenhetsprøve.

Det skal utføres 90 minutters utholdenhetsprøve ved hver resonansfrekvens. Dersom det i en retning ikke blir funnet resonanser, skal to timers utholdenhetsprøve utføres ved 25 Hz. Prøveobjektet skal være i drift under utholdenhetsprøven.

Sveip utholdenhetsprøve.

Det skal utføres en 90 minutters utholdenhetsprøve hvor frekvensen sveipes automatisk som under resonans søkeprøve.

Avsluttende resonans søkeprøve.

Denne prøven må gjennomføres for å få undersøkt hvorvidt utholdenhetsprøven har svekket prøveobjektet mekanisk. Hvis så er tilfelle vil en ha forskyvning av resonansfrekvensene.

Prøveobjektet skal være i drift under denne prøven.

5.7. *Fuktig varmeprøve, syklisk (IEC 68–2–30)*

Prøveobjektet skal utsettes for to sykluser og skal under prøven være spenningsløst for å unngå oppvarming som vil motvirke kondensdannelse. Prøvebetingelser: $+55$ °C/to sykluser. Funksjonsprøven skal utføres etter utløpet av den andre 24-timers syklusen og etter utløpet av normaliseringsperioden som nevnt i paragrafene 5 og 7 i IEC 68–2–30.

5.8. *Salttåke*

Følgende prøve skal utføres:

Prøvetemperatur: $+35$ °C \pm 2°C

Varighet: 1 døgn

Oppløsning: 50 g \pm 1 g NaCl + dest. eller ionebyttet vann = 1 liter oppløsning ved 20 °C, 6,5 pH 7,2.

Etter prøven skal prøveobjektets enkelte deler visuelt inspiseres, og funksjonsprøve foretas.

Vedlegg II. Oversikt over IMO Assembly-resolusjoner og MSC-sirkulærer som kommer til anvendelse, jf. forskriftens § 5

A.655(16) vedtatt 19. oktober 1989 Use of Halons as fire fireextinguishing media on board ships.

A.654(16) vedtatt 19. oktober 1989 Graphical symbols for fire control plans.

A.653(16) vedtatt 19. oktober 1989 Recommendation on improved fire test procedures for surface flammability of bulkhead, ceiling and deck finish materials. (Erstatter Res. A.564(14) og Res. A.166(ES.IV)).

A.652(16) vedtatt 19. oktober 1989 Recommendation on fire test procedure for upholstered furniture.

A.602(15) vedtatt 19. november 1987 Revised guidelines for marine portable fire extinguishers. (Erstatter Res. A.581(13)).

A.567(14) vedtatt 20. november 1985 Regulation for inert gas systems on chemical tankers.

Res. A.566(14) vedtatt 20. november 1985 Draft Amendments to Regulation II-2/55-5 of the International Convention for the Safety of Life at sea, 1974 as amended.

Res. A.565(14) vedtatt 20. november 1985 Recommended procedures to prevent the illegal or accidental use of low flashpoint cargo as fuel.

Res. A.563(14) vedtatt 20. november 1985 Amendments to the recommendation on test method for determining the resistance to flame of vertically supported textiles and films (Resolution A.471(XII)).

Res. A.519(13) vedtatt 17. november 1983 Standards for devices to prevent the passage of flame into cargo tanks.

Res. A.517(13) vedtatt 17. november 1983 Recommendation on fire test procedure for A, B and F Class Divisions. (Erstatter Res. A.215(VII) og Res. A.163(ES IV)).

Res. A.472(XII) vedtatt 19. november 1981 Improved Recommendation on Test Method for Qualifying Marine Construction Materials as Non-Combustible.

Res. A.471(XII) vedtatt 19. november 1981 Recommendation on Test Method for Determining the Resistance to flame of Vertically Supported Textiles and Films.

MSC/sirkulære 485 av 9. mai 1988 Clarification of inert gas system requirements under SOLAS 1974 as amended.

MSC/sirkulære 474 + Corr. 1 av 19. juni 1987 og 9. mai 1988 Guidelines for bow and stern loading and unloading arrangements in oil tankers.

MSC/sirkulære 451 av 24. september 1986 Guidance concerning the location of fire control plans for the Assistance of shoreside fire-fighting personel.

MSC/sirkulære 406 av 14. juni 1985 Guidelines on interpretation of the IBC Code and the IGC code.

MSC/sirkulære 387 av 4. januar 1985 Revised guidelines for inert gas systems.

MSC/sirkulære 450/Rev. 1 av 10. mai 1988 Revised factors to be taken into consideration when designing cargo tank venting and gas-freeing arrangements.

MSC/sirkulære 373/Rev. 1 av 10. mai 1988 Revised standards for the design, testing and location of devices to prevent the passage of flame into cargo tanks in tankers.

MSC/sirkulære 353 av 4. juli 1983 Revised guidelines for inert gas systems.

MSC/sirkulære 339 av 1. november 1982 Tanker safety inert gas operation and pyrophoric iron sulphide.

II

Endringene trer i kraft straks.

4. juni Nr. 1128 2002

Forskrift om endring i forskrift om sikringstiltak mot brann på skip som ikke omfattes av Sjøsikkerhetskonvensjonen (SOLAS-74).

Fastsatt av Sjøfartsdirektoratet 4. juni 2002 med hjemmel i lov av 9. juni 1903 nr. 7 om Statskontrol med Skibes Sjødygtighed m.v. § 1, § 41, § 41a, § 42, § 94, § 96, § 97 og § 100, jf. kgl.res. av 12. oktober 1962 nr. 5, kgl.res. av 5. april 1963 nr. 9 og kgl.res. av 1. desember 1978 nr. 1. Jf. EØS-avtalen vedlegg II kap. XIX nr. 1 (direktiv 98/34/EF). Kunngjort 22. oktober 2002.

I

I forskrift av 17. juni 1986 nr. 1296 om sikringstiltak mot brann på skip som ikke omfattes av Sjøsikkerhetskonvensjonen (SOLAS-74) Endringene er ikke materielle, men gjelder forskriftens struktur og språk. Vedleggene til forskriften er ikke endret og kunngjøres derfor ikke her. Forskriften uten vedleggene lyder etter dette:

Kapittel 1. Generelle bestemmelser

§ 1. Virkeområde

- (1) Denne forskrift gjelder for nye skip slik det går frem av de enkelte kapitler og paragrafer.
- (2) Skip som avviker fra vanlige skipstyper hvor bestemmelsene i denne forskrift ikke kan etterkommes fullt ut, skal tilfredsstille de krav Sjøfartsdirektoratet bestemmer i hvert enkelt tilfelle.
- (3) Eksisterende skip skal, i den utstrekning Sjøfartsdirektoratet finner det nødvendig, fortsatt tilfredsstille de krav som gjaldt for skipene før denne forskrifts ikrafttreden.
- (4) Bestemmelsene om sikringstiltak mot brann på passasjerskip i denne forskrift gjelder så langt det er rimelig og praktisk mulig også skip som skal ha fartstillatelse i henhold til de til enhver tid gjeldende forskrifter om besiktelse mv. av passasjerskip.
- (5) For skip som brukes til passasjerbefordring og ikke er maskindrevet, avgjør Sjøfartsdirektoratet i hvilken utstrekning bestemmelsene om sikringstiltak mot brann på passasjerskip i denne forskrift kommer til anvendelse.
- (6) Forskriften kommer ikke til anvendelse på fritidsbåter. Sjøfartsdirektoratet avgjør i hvilken utstrekning skip som ikke har mekaniske fremdriftsmidler skal tilfredsstille kravene i denne forskrift.

§ 2. Definisjoner

- (1) I denne forskrift betyr:
 1. *Administrasjon*: Uttrykket «administrasjon» i Sjøsikkerhetskonvensjonen skal forstås som Sjøfartsdirektoratet.
 2. *Alarm*: Optisk og/eller akustisk signal som blir utløst automatisk eller manuelt ved brann eller ved annen faresituasjon.
 3. *Alarmorgan*: Elektriske varselklokker eller annen tilfredsstillende hørbar signalkilde.
 4. *Alarmsystem*: System som ved akustiske midler gir alarm ut over skipet.
 5. *Anerkjent klasseinstitusjon*: Klasseinstitusjoner som departementet har inngått overenskomst med i medhold av sjødyktighetslovens § 9:

- a) Det Norske Veritas (DNV)
 - b) Lloyd's Register of Shipping (LRS)
 - c) Bureau Veritas (BV)
 - d) Germanischer Lloyd (GL)
 - e) American Bureau of Shipping (ABS)
6. *Anerkjente prøvelaboratorier*: Statlige prøvelaboratorier eller prøvelaboratorier tilknyttet universiteter eller klassifikasjonsselskaper.
 7. *Arbeidsrom*: Rom som anvendes til bysse, hovedpenteri (unntatt isolert beliggende penterier), lagerrom, rom til post og oppbevaring av verdisaker, verksteder som ikke danner en del av maskinrom samt liknende rom og sjakter til slike rom.
 8. *Automatisk brannalarm- og brannoppdagelsessystem*: System som ved hjelp av detektorer automatisk gir varsel om brann og indikerer dette til et sentralutstyr.
 9. *Beboelsesrom*: Rom anvendt til fellesrom, ganger, trappeinnhegninger, toaletter, lugarer, kontorer, mannskapsrom, frisørrom, isolert beliggende penterier, skap og liknende rom.
 10. *Brannhindrende skiller av klasse «A»*: Skiller som dannes ved skott og dekk som tilfredsstiller følgende krav:
 - a) de skal være bygget av stål eller annet likeverdig materiale;
 - b) de skal være passende avstivet;
 - c) de skal være slik bygget at de er i stand til å forhindre at røk og flammer passerer gjennom inntil utgangen av en standard brannprøve av en times varighet;
 - d) de skal være isolert med godkjente ubrennbare materialer, slik at gjennomsnittstemperaturen på den ikke-utsatte side ikke stiger mer enn 139 °C over den opprinnelige temperatur, og heller ikke skal temperaturen på noe enkelt punkt, innbefattet en eventuell skjøt, stige mer enn 180 °C over den opprinnelige temperatur, innenfor de nedenfor oppgitte tider:
 - Klasse A-60 – 60 minutter Klasse A-15 – 15 minutter
 - Klasse A-30 – 30 minutter Klasse A-0 – 0 minutter.
 11. *Brannhemmende skiller av klasse «B»*: Skiller som er dannet ved skott, dekk, himling eller kledning som tilfredsstiller følgende krav:
 - a) De skal være slik bygget at de kan hindre fremtrengen av flamme til utløpet av den første halve timen av standard brannprøven;
 - b) De skal ha en slik isolasjonsverdi, at gjennomsnittstemperaturen på den ikke-utsatte side ikke stiger mer enn 139 °C over den opprinnelige temperatur, og heller ikke skal temperaturen på noe enkelt punkt, inklusive en eventuell skjøt, stige mer enn 225 °C over den opprinnelige temperatur i løpet av den tid som er angitt nedenfor:
 - Klasse B-15 – 15 minutter
 - Klasse B-0 – 0 minutter.
 - c) De skal være bygget av godkjente, ubrennbare materialer, og alle materialer som inngår i byggingen og oppsettingen av skiller av klasse «B», skal være ubrennbare.
 - d) For passasjerskip som kommer inn under kapittel III, del 2, samt for lasteskip som ikke er tankskip, kan brannhemmende skiller av klasse «B» som er bygget av godkjent brennbare materialer godkjennes.
 12. *Brannhemmende skiller av klasse «C»* skal være bygget av godkjente ubrennbare materialer. De behøver ikke å tilfredsstillere noen krav vedrørende fremtrengen av røk og flamme, og heller ingen krav vedrørende begrensnings i temperaturstigning.
 13. Sjøfartsdirektoratet kan forlange en prøve av prototypen av et skille for å sikre at det tilfredsstiller kravene til holdbarhet og temperaturstigning.
 14. *Brennoljeinstallasjon*: Utstyr anvendt til levering av brennolje til kjeler, eller utstyr anvendt til levering av forvarmet olje til forbrenningsmotorer, og som innbefatter alle oljepumper, filtre og varmevekslere hvor oljetrykket er høyere enn 1,8 bar.
 15. *Bruttotonnasje*: Den tallverdi som er oppgitt som bruttotonnasje i målebrevet. Dersom det i målebrevet er oppgitt sikkerhetstonnasje i anmerkningsrubrikken, gjelder tallverdien for denne som bruttotonnasje.
 16. *Detektor*: Enhet som gir informasjon om brann til sentralutstyret.
 17. *Eksisterende skip*: Skip som ikke er nytt skip. Likt med eksisterende skip regnes skip som innkjøpes fra utlandet.
 18. *En standard brannprøve*: Prøve hvor prøvestykker av de angjeldende skott eller dekk blir anbrakt i en prøveovn og utsatt for temperaturer som omtrentlig svarer til standard tidstemperaturkurven. Prøvestykket skal ha en utsatt overflate på minst 4,65 m² og en høyde (eller lengde av dekket) på 2,44 m² og være så lik den påtenkte konstruksjon som mulig, og hvor det passer, skal det omfatte minst én skjøt. Standard tidstemperaturkurven defineres som en jevn kurve, trukket gjennom følgende punkter:
 - ved utgangen av de første 5. min. 538 °C.
 - ved utgangen av de første 10 min. 704 °C.
 - ved utgangen av de første 30 min. 843 °C.
 - ved utgangen av de første 60 min. 927 °C.
 19. *Feilvarsel*: Optisk og/eller akustisk signal som blir utløst ved feil i vedkommende system.

20. *Fellesrom*: De deler av innredningen som anvendes til salonger, spiserom, oppholdsrom og liknende permanent innebygde rom.
21. *Fiske- og fangstfartøy*: Fartøy som ervervsmessig benyttes til å fange fisk, herunder hval, sel, tang og tare eller andre levende ressurser i sjøen.
22. *Godkjent, typegodkjent og akseptert*:
 - a) For utstyr som omfattes av skipsutstyrsforskriften: Typegodkjent av teknisk kontrollorgan og merket i henhold til nevnte forskrift.
 - b) For annet utstyr:
 1. Godkjent: Et enkelt utstyr godkjent av Sjøfartsdirektoratet.
 2. Typegodkjent: Prototype godkjent av Sjøfartsdirektoratet med eller uten stikkprøvekontroll av serieproduksjon.
 3. Akseptert: Utstyr akseptert av Sjøfartsdirektoratet på bakgrunn av at det er godkjent eller typegodkjent av anerkjent klasseinstitusjon, annen offentlig eller privat institusjon eller administrasjon i et land som har ratifisert Sjøsikkerhetskonvensjonen.
23. *Kombinasjonsskip*: Skip som er konstruert for å frakte olje eller alternativt fast last i bulk.
24. *Kontrollstasjon*: Rom hvor radio, hovednavigasjonsutstyr, sentral for brannregistrerende utstyr, sentral for utstyr til alarm- og høyttaleranlegg, sentral for utstyr til lukking av vanntette dører og brann dører eller nødgenerator er anbrakt.
25. *Lasterom*: Rom som anvendes til last og sjakter til slike rom.
26. *Lasteskip*: Ethvert skip som ikke er passasjerskip, fiske- og fangstfartøy, lekter eller fritidsfartøy.
27. *Lav flammespredning*: Overflate beskrevet slik vil begrense spredning av flammer tilstrekkelig, idet det tas hensyn til risikoen for brann i de angjeldende rom. Flammespredningen bestemmes i overensstemmelse med Normalmetoden. Kurve for lav flammespredning skal ligge under grensekurve 1 og kurve for røktutvikling under 50. Overflatematerialene skal være prøvet på prøvestykker av ubrennbar materiale.
28. *Lettvekt*: Skipets deplasement i metriske bruttotonn uten last, drivstoff, smøreolje, ballastvann, ferskvann og fødevann i tanker, forbruksforråd samt passasjerer og mannskap og deres effekter.
29. *Liten kystfart*: Se forskrift av 4. november 1981 nr. 3793 om fartsområder.
30. *Maskinrom av kategori A*: Alle rom som inneholder forbrenningsmotorer anvendt til skipets fremdrift, eller hvor motorens ytelse ikke er mindre enn 373 kW, samt alle rom som inneholder oljefyrte kjeler eller brennoljeinstallasjoner, og sjakter til slike rom.
31. *Maskinrom*: Alle maskinrom av kategori A samt alle andre rom anvendt til fremdriftsmaskineri, kjeler, brennoljeinstallasjoner, dampmaskineri, forbrenningsmotorer, generatorer samt viktigere elektriske motorer, oljefyllingsstasjoner, kjølemaskiner, ventilasjons- og luftkondisjoneringsmaskineri, maskineri for stabiliseringsanlegg samt liknende rom og sjakter til slike rom.
32. *Mil*: Nautisk mil.
33. *Nytt skip*: Skip hvor kjølen strekkes, eller som er på et liknende byggetrinn på eller etter den dag denne forskrift trer i kraft.
34. *Passasjer*: Enhver person om bord med unntak av:
 - a) Skipsføreren og medlemmer av besetningen eller andre personer ansatt eller beskjeftiget i skipets tjeneste i hvilken som helst stilling om bord, og
 - b) Barn under ett år.
 - c) Med uttrykket «andre personer ansatt eller beskjeftiget i skipets tjeneste i hvilken som helst stilling om bord», menes personell for:
 1. forsknings- eller vitenskapelig arbeid som havforskning, seismiske målinger o.l.,
 2. reell yrkesmessig opplæring rettet mot sjøfart eller fiske,
 3. opplæring som er organisert som fag i grunnskole eller videregående skole, og
 4. rehabiliteringstiltak som er godkjent av offentlig myndighet.
35. *Passasjerskip*: Skip som skal ha passasjersertifikat i henhold til lov av 9. juni 1903 nr. 7 om Statskontrol med Skibes Sjødygtighed m.v. § 94.
36. *Rom som inneholder møbler og inventar med begrenset brannrisiko*: Rom hvor:
 - a) Alle «skuffe»-møbler, som f.eks. pulter, garderobeskap, toalettbord, kommoder og toalettkommoder, som utelukkende er laget av godkjente, ubrennbare materialer, bortsett fra at det kan brukes en brennbar finér som er maksimum 2 mm (1/12") tykk, på overflatene av slikt inventar;
 - b) alle frittstående møbler som stoler, senger og bord, er laget med rammer av ubrennbare materialer og har trekk som er laget av materialer som er godkjent med hensyn til motstandsevne mot spredning av flammer;
 - c) alle forheng, gardiner og andre opphengte tekstiler er laget av materialer som er godkjent med hensyn til motstandsevne mot spredning av flammer;
 - d) alle gulvtepper er av godkjent type med hensyn til motstandsevne mot spredning av flammer;
 - e) alle overflater på skott- og takplater o.l. er av godkjent type med hensyn til lav flammespredningsevne og liten røktutvikling.

37. *Sentralutstyr*: Utstyr som mottar informasjon om brann fra detektorer, foretar signalbehandling og utløser alarm.
 38. *Sjøsikkerhetskonvensjonen (SOLAS)*: Den internasjonale konvensjon av 1974 om sikkerhet for menneskeliv til sjøs, med senere endringer.
 39. *Sløyfe*: En eller flere detektorer koblet slik at de får felles signalbehandling i sentralutstyret.
 40. *Stål eller annet likeverdig materiale*: Hvor uttrykket «stål eller annet likeverdig materiale» er benyttet, betyr «likeverdig materiale» ethvert materiale som alene eller som følge av anvendt isolasjon, har holdbarhetsegenskaper likeverdige med stål ved utgangen av den foreskrevne brannprøve, f.eks. aluminium med passende isolasjon.
 41. *Tankskip*: Et lasteskip som er bygget eller innredet for transport av flytende ildsfarlig last i bulk.
 42. *Ubreennbart materiale*: Et materiale som hverken brenner eller avgir brennbar gass i tilstrekkelig mengde til å antennes av en prøveflamme når det oppvarmes til ca. 750 °C. Alt annet materiale er «Brennbart materiale».
 43. *Vertikale og horisontale hovedbrannsoner*: Avdelinger som skrog, overbygning og dekkshus er inndelt i ved brannhindrende skiller av klasse «A».
 44. *Vogndekk*: Lukkede rom over eller under skottdekket som er beregnet for føring av motorkjøretøyer med brennstoff på tankene eller jernbanevogner hvor biler og jernbanevogner kan kjøres om bord, og hvortil passasjerer har adgang som nødvendig for ombord- og ilandkjøring.
- (3) For øvrig gjelder de definisjoner som er inntatt i Sjøsikkerhetskonvensjonen

§ 3. *Rederens og førerens plikter*

Reder og fører skal sørge for at bestemmelsene i denne forskrift blir fulgt.

§ 4. *Fravik*

I enkelttilfeller kan Sjøfartsdirektoratet etter skriftlig søknad fravike forskriftens krav. Spesielle grunner må gjøre fraviket nødvendig og fraviket må være sikkerhetsmessig forsvarlig. Fravik må ikke være i strid med internasjonal overenskomst Norge har sluttet seg til.

§ 5. *Alarminstruks og brannøvelser. Besiktelse og kontroll*

(1) Sikringstiltak mot brann i henhold til denne forskrift skal være gjenstand for besiktelser i samsvar med de bestemmelser som er fastsatt av Sjøfartsdirektoratet vedrørende besiktelser mv. av skip.

(2) Brannmannsutstyret skal kontrolleres av dertil utpekt offiser (sikkerhetsoffiser, hvor slik finnes) i forbindelse med den månedlige brannøvelse. Under brannøvelsen skal samtlige trykkluftapparater tas på, og kontrolleres for flasketrykk, tetthet av flaskeventil (høytrykketthetsprøve), tetthet av maske (lavtrykketthetsprøve), samt kontroll av varselsignal, ifølge de retningslinjer som er gitt i apparatens bruksanvisning.

(3) Minst én gang årlig skal trykkluftapparatene kontrolleres av sakkyndig person. Som sakkyndig person regnes (det stedlige) brannvesenets røkdykkerleder, person som representerer firma som produserer trykkluftapparater med tilhørende utstyr, eller dertil utpekt offiser om bord som i løpet av de siste 5 år har gjennomgått røkdykkerkurs av minimum én ukes varighet.

(4) Kontroll som angitt i andre og tredje ledd skal innføres i skipets dekkdagbok.

Kapittel 2. Tekniske bestemmelser som gjelder for alle typer skip

§ 6. *Tegninger*

(1) Tegninger som viser de bygningstekniske sikringstiltak mot brann- og brannslukningsarrangementet skal innsendes for godkjennelse i den utstrekning Sjøfartsdirektoratet bestemmer for hvert enkelt skip.

(2) Melding om utskiftinger, ombygging etc. skal gis i god tid før arbeid settes i gang.

§ 7. *Produksjonskontroll av branntekniske materialer*

Innredningsmaterialer som er godkjent i henhold til denne forskrift, skal underkastes en produksjonskontroll minst hver gang typegodkjennelsen skal fornyes. Rapport herom skal innsendes til Sjøfartsdirektoratet.

§ 8. *Brannkontrolltegninger*

(1) Det skal være oppslått arrangementstegninger som viser de brannforebyggende og slokningstekniske installasjoner. Tegningene skal være permanent oppslått på et sentralt og oversiktlig sted og skal være i tilstrekkelig stor målestokk til å gi et klart bilde av installasjonene. Alle symboler skal være fargelagt i overensstemmelse med en anerkjent internasjonal standard.

(2) Tegningene skal, i den utstrekning dette er et krav, inneholde følgende opplysninger for hvert dekk:

- a) Atkomstveier til de forskjellige rom, dekk m.m.
- b) Innredningens oppdeling med «A» og «B» skott angitt.
- c) Kontroll- og brannstasjonenes plassering med de nødvendige detaljer.
- d) Alarmapparatenes plassering.
- e) Plasseringen av utløsningsanordninger for fastmonterte slokningsanlegg for lasterom, vogndekk, samt maskin- og kjelerom. Likeledes plasseringen av de fjernopererte ventiler for å stanse maskineri m.m.
- f) Ventilasjonssystemet med plassering av viftene og nødvendige opplysninger om viftekontrollens plassering, brannspjeld samt identifikasjonsnummer for ventilasjonsviftene.
- g) Slangepostenes, brannslukningsapparatenes og brannmannsutstyrets plassering.

- h) Plasseringen av de internasjonale landtilkoplinger.
- i) Tegningene skal også inneholde andre opplysninger som anses viktige i branntilfelle.
- (3) Brannkontrolltegninger skal være godkjent.
- (4) Brannkontrolltegninger skal rettes opp snarest mulig ved senere endringer av ovennevnte installasjoner m.m.

§ 9. Brannslukningsapparater m.m.

- (1) I innredningen fastsetter Sjøfartsdirektoratet antall brannslukningsapparater.
- (2) I maskinrom på skip med en bruttotonnasje på 200 og derover skal det være anbrakt minst to bærbare brannslukningsapparater. I tillegg skal det være anbrakt så mange brannslukningsapparater at det ikke er mer enn 10 m fra et brannslukningsapparat til noe punkt i maskinrommet. Det skal dessuten anbringes et apparat ved hver oljefyrt kjeleinstallasjon i maskinrommet.
- (3) I maskinrom på skip med en bruttotonnasje på 100 og derover, men med bruttotonnasje under 200 skal det være anbrakt minst to bærbare brannslukningsapparater.
- (4) I maskinrom på skip med bruttotonnasje under 100 skal det være anbrakt minst ett bærbart brannslukningsapparat.
- (5) Hvor det er atskilte kjelerom, skal det i hvert rom være anbrakt to bærbare brannslukningsapparater. Dessuten skal det være anbrakt minst ett slikt apparat for hver brenner. Antallet apparater behøver dog ikke overstige fire.
- (6) Innholdet av de påbudte bærbare brannslukningsapparater skal for vannapparater være minst 9 liter og for pulverapparater minst 12 kg. CO₂-apparater skal ha minst en CO₂-ladning på 6 kg. Intet apparat kan anses som bærbart hvis totalvekten overskrider 25 kg.
- (7) For passasjerskip med bruttotonnasje under 50 vil mindre apparater kunne godtas. Antall og størrelse av disse fastsettes av Sjøfartsdirektoratet i hvert enkelt tilfelle.
- (8) Det skal være anbrakt minst én reserveladning til hvert apparat. Hvis apparatet er av en type som ikke kan lades opp om bord, skal apparatenes antall økes med 50%.
- (9) Sjøfartsdirektoratet kan forlange ytterligere brannslukningsapparater anbrakt på andre steder enn nevnt ovenfor dersom arrangementet gjør dette nødvendig.
- (10) Apparater som inneholder et slokningsmiddel som enten selv eller når det brukes, avgir gasser som er skadelige for mennesker, tillates ikke benyttet. CO₂ anses i denne forbindelse ikke som skadelig.
- (11) Apparater med slokningsmiddel under trykk tillates ikke anbrakt i lugarer for passasjerer eller besetning. Sjøfartsdirektoratet avgjør om slike apparater kan tillates anbrakt i den øvrige innredning.
- (12) Apparater som kan bli utsatt for frost, skal være av frostsikker type.
- (13) Apparater med mindre innhold enn fastsatt i sjetle ledd, kan tillates anbrakt på betingelse av at slike apparater er godkjent og kommer i tillegg til de påbudte apparater.
- (14) Plasseringen av de forskjellige typer brannslukningsapparater skal være godkjent og skal i alminnelighet være som følger:

<i>Innredning:</i>	<i>Vannapparater</i>
	Pulverapparater kan også anvendes. Plasseringen skal da være slik at et vannapparat alltid er innen en rimelig rekkevidde fra neste vannapparat. Dette medfører at det totale antall apparater i innredningen i slike tilfelle må være større enn ellers.
Styrehus og bysse når brannslukningsapparater anses påkrevet:	Pulverapparater.
Maskin- og kjelerom, rom for hjelpemaskineri:	Pulverapparater.
Elektriske apparattavler, generatorer mv. i maskinrom	Halon 1211 Pulverapparater. CO ₂ -apparater.
Rom for tauverk, storesrom mv. når brannslukningsapparater anses påkrevet:	Vannapparater.
Åpne båter:	Vannapparater. Pulverapparater. CO ₂ -apparater.

- a) Et av håndslukningsapparatene som er bestemt til bruk i et spesielt rom, skal være anbrakt nær inngangen til vedkommende rom.
- (15) Besiktelse og prøving av brannslukningsapparater skal være i henhold til følgende:
 - a) Brannslukningsapparater skal besiktes samtidig med det øvrige brannutstyr om bord.
 - b) Prøveutløsning av de forskjellige apparattyper foretas i den utstrekning Sjøfartsdirektoratets stasjon finner dette nødvendig for å bringe apparatens forfatning på det rene.
- (16) Brannslukningsapparater skal være godkjent.

(17) Økser skal anbringes i slikt antall og på slike steder i nærheten av utgangene og nødutgangene til dekk som forholdene måtte tilsi.

§ 10. *Fastmontert slokningsanlegg med gass*

Hvor det i henhold til § 24, § 26, § 27 og § 40 kreves fastmontert slokningsanlegg med gass, skal disse være i overensstemmelse med § 7 i forskrift av 22. juni 1990 nr. 539 om sikringstiltak mot brann på skip som omfattes av Sjøsikkerhetskonvensjonen (SOLAS-74).

§ 11. *Røkmelderanlegg for lasterom*

(1) Alle passasjerskip med sertifikat for 400 passasjerer og derover i liten kystfart, samt alle skip uansett størrelse som fører sprengstoff, skal være utstyrt med et røkmelderanlegg som automatisk angir og lokaliserer forekomst av røk i alle lasterom. Rør for røkavsug skal legges under dekk for å motvirke kondens i rørene.

(2) Når CO₂-ledninger benyttes til røkmelderanlegg, skal arrangementene være slik at intet punkt under dekk er mer enn 12 m fra nærmeste røksamler.

(3) Røkmelderanlegg skal være av en slik type at varsling av eventuell røkutvikling skjer både ved lys- og lydsignal med tydelig angivelse av i hvilket lasterom røk forekommer. Røkmelderer skal være tilstrekkelig følsom til automatisk å gi varsling når for eksempel røk fra en sigarett blåses mot et innsugningssted ved røkmelder. Anleggets registreringsentraler skal være anbrakt sentralt, enten i styrehus eller i andre kontrollstasjoner. Varsling skal i alle tilfeller gis i styrehus.

(4) Det skal være markering som viser hvorvidt luften blåses ut i styrehus eller ut i fri luft.

(5) Andre arrangement for oppdagelse og varsling av brann i lasterom kan godtas. Slike arrangement vil bli vurdert i det enkelte tilfelle.

§ 12. *Materialer i rørledninger mv.*

(1) Sjøvannsledninger, lenseledninger, rør som fører olje og andre rørledninger nødvendige for skipets sikkerhet, skal fortrinnsvis være av ubrennbart materiale.

(2) Korte fleksible rørforbindelser kan om nødvendig godtas på sjøvannsledninger når disse forbindelser er av materiale som ikke lett gjøres ubrukbart av varme (f.eks. slange av varmebestandig gummi med stålinnlegg).

(3) Hvor vibrasjoner gjør det nødvendig, kan korte fleksible rørforbindelser tillates for rør som fører olje. Slike rørforbindelser skal være oljebestandige, armerte og av materiale som ikke lett gjøres ubrukbart av varme.

(4) Materialer som lett gjøres ubrukbare av varme, tillates ikke benyttet til spygatter, sanitære avløp eller andre avløp nær vannlinjen hvor svikt i materialet i tilfelle av brann kan forårsake innstrømming av vann. Sjøinntak og utløp under vannlinjen skal være utstyrt med avstengningsventil eller kran.

§ 13. *Oljefyrte ovner*

(1) Oljefyrt ovn skal være utstyrt med et sikkerhetsarrangement som skal forhindre at brannfarlige situasjoner oppstår hvis blant annet uregelmessigheter i fyringen inntreffer. For ovner som er basert på elektrisk krafttilførsel, skal oljetilførselen stenges automatisk hvis:

a) ovnen overopphetes (maksimum 400 °C i røkgass)

b) flammen slukker

c) det oppstår svikt i lufttilførsel eller kraftforsyning.

(2) For ovner som er konstruert for å virke uten elektrisk krafttilførsel, skal oljetilførselen stenges automatisk hvis:

a) ovnen overopphetes (maksimum 400 °C røkgass)

b) flammen slukker

c) det oppstår svikt i lufttilførsel eller kraftforsyning.

(3) Ovn uten elektrisk krafttilførsel som eksempelvis ovner med drypperegulering (stillkran med seglass), kan godtas uten automatisk stengning av oljetilførsel når flammen slukker dersom maksimal oljeforbruk er begrenset av en tilfredsstillende maksimal kalibrering av oljestillerventil. Videre skal det av installasjonsbeskrivelsen fremgå den maksimalt tillatte høydeforskjell mellom oljetank og stillkran. Dersom en tilfredsstillende oljeregulering ikke kan oppnås på grunn av trykkvariasjoner, må en tilfredsstillende oljetrykksreduksjonsventil monteres. Overflomssystemet skal ha kapasitet til å motta hele tankens volum uten at brannrisiko oppstår.

(4) Sikkerhetsanordningene skal være slik, at hvis en sikkerhetsfunksjon er utløst, tillates bare manuell tilbakestilling.

(5) Tillatt materiale i ovnene skal vurderes ved godkjenningen på bakgrunn av ovnenes ytelse og overflatetemperaturer.

(6) Ovn med tilbehør skal prøves i overensstemmelse med gjeldende prøveprosedyre fastsatt av Sjøfartsdirektoratet og skal være godkjent. Ovnen skal være forsynt med et skilt som skal angi typebetegnelse, «Godkjent av Sjøfartsdirektoratet», anvendt oljetype og maksimalt forbruk pr. time. Elektrisk tilbehør skal være godkjent i samsvar med forskrifter for elektriske anlegg om bord i skip og sjøredskaper fastsatt av Direktoratet for brann- og elsikkerhet.

(7) Detaljert installasjonsskisse med installasjonsbeskrivelse, materialspesifikasjoner og bruksanvisning på norsk skal innsendes til prøveinstitusjonen sammen med ovn og ovnskomponenter som skal prøves. Installasjonsbeskrivelsen og bruksanvisningen skal foruten fabrikantens beskrivelse inneholde eventuelle

anmerkninger eller forbehold som er tatt av Sjøfartsdirektoratet i forbindelse med godkjenningen av ovnsanlegget. Godkjenning av installasjonsbeskrivelse og bruksanvisning inngår som en del av den samlede godkjenningprosedyre for ovnsanlegget.

- (8) Godkjent installasjonsbeskrivelse og bruksanvisning skal medfølge ved salg av ovner og oppbevares om bord.
- (9) Ovn med tilbehør skal installeres i overensstemmelse med godkjent installasjonsbeskrivelse og i henhold til denne forskrift.
- (10) Ovn som ikke har avtrekk til skorstein, tillates ikke benyttet.
- (11) Installasjon mv. av oljefyrt ovn skal være i henhold til følgende:
 - a) Ovn skal være festet forsvarlig til dørk eller fast benk, og bør om mulig anbringes i fartøyets senterlinje.
 - b) Ovn som ikke er utstyrt med innretning for automatisk stengning av oljetilførsel ved slokket flamme, skal være utstyrt med egen oljetank med maksimalt volum på 40 liter. Oljetank skal alltid anbringes i den høyde som er angitt i godkjent installasjonsbeskrivelse. Oljetanken skal ikke ha arrangement for automatisk fylling, jf. tredje ledd.
 - c) Oljetank skal utstyres med vannskiller og plugg for avtapping av eventuelt vann, og den skal være plassert utenfor det rom hvor ovnen er installert.
 - d) Filter og utskilling av slam og vann skal anbringes på oljeledning til regulator. Filteret skal ha tilstrekkelig kapasitet til å hindre forurensning som kan innvirke på flottørventils og andre reguleringsanordningers funksjon. Filteret skal ikke plasseres over ovnen.
 - e) Det tillates kun benyttet rør av kopper eller likeverdig materiale mellom tank og ovn. Rørene skal være godt festet og lagt slik at «luftsekker» unngås.
 - f) Ovn skal være forsynt med overflomsåpninger med avløpsrør og oppsamlingsbeholder. Hvis flottørventil benyttes, skal både ovn og flottørventil tilknyttes oppsamlingsbeholderen for overflom. Overflomssystemet skal være arrangert slik at ikke brannrisiko kan oppstå.
 - g) Rom hvor det er anbrakt ovn skal ha god ventilasjon. Ventilatorer skal arrangeres slik at de ikke kan stenges.
 - h) Røropptak skal ikke ha mindre diameter enn ovnens avløps-stuss, og røret skal legges med minst mulig bend.
 - i) Drenering av kondensvann/slam, rensing av filtre, ettersyn av brennere og andre komponenter skal utføres i henhold til de tidsintervaller som er beskrevet i godkjent bruksanvisning. Instruks om dette samt bruksanvisning som nevnt i åttende ledd skal være slått opp på skott nær ovn.
 - j) Når ovnen er ferdig installert, prøvet og kontrollert, skal reder eller fører straks melde fra til Sjøfartsdirektoratets stasjon, slik at anlegget blir besiktet snarest mulig. Besiktelsen skal i størst mulig utstrekning innpasses i andre besiktelser og i fartøyets driftsopplegg. Dog skal besiktelsen være foretatt senest seks måneder etter at installasjon har funnet sted.
 - k) Oljefyrt ovn som er installert før 1. juli 1978, er unntatt fra bestemmelsene i første og annet ledd, men krav om automatisk stengning av oljetilførselen hvis flammen slokker, skal være etterkommet. Det kan videre gis unntak fra bestemmelsene i fjerde, femte, sjette, sjuende, åttende og niende ledd i den utstrekning bestemmelsene ikke er praktisk gjennomførlige på disse anlegg, og dette ikke medfører en ekstra brannrisiko.

§ 14. Propanapparater o.l.

- (1) Propanapparater og liknende gassfyrte apparater skal være godkjent. Slike anlegg skal installeres i samsvar med de til enhver tid gjeldende bestemmelser om sikringstiltak for gassfyrte anlegg m.m. som bruker propan eller andre lette kullvannstoffer anvendt ombord på fartøy.
- (2) Godkjent veiledning på norsk for bruk av gassfyrte anlegg skal være oppslått i nærheten av disse.

§ 15. Isolasjon av ildsteder mv.

- (1) Når ovn for flytende brensel installeres, skal isolasjon av brennbare skott utføres i henhold til følgende:
 - a) Skott skal isoleres med brannsikkert eller ubrennbart materiale av godkjent type, og om nødvendig skal isolasjonen beslås med tynnplate av galvanisert stål eller aluminium for å beskytte isolasjonen mot beskadigelse. Deretter festes avstandsstykker av ubrennbart materiale og ytterligere en galvanisert stålplate eller aluminiumsplate slik at avstanden mellom platene blir minst 2 cm. Den ytre plate skal avsluttes 5 cm over dørk eller benk og skal ikke «kles inn» med listverk eller liknende som hindrer vertikal luftstrømming mellom platene. Isolasjonen føres minst 30 cm over ovnen. Når denne isolasjonsmåte også benyttes for røropptak som føres opp langs skott, skal ytre plate avsluttes minst 5 cm under dekk. Plater skal ikke males. Ovn skal være anbrakt minst 8 cm fra ytre plate.
 - b) Alternativt kan ubrennbar plate av forsvarlig tykkelse og kvalitet, minst som for B-skott (B-30 ubrennbar type), festes med avstandsstykker av ubrennbart materiale slik at platen kommer minst 5 cm ut fra skott. På B-30 platen festes deretter en galvanisert stålplate eller aluminiumsplate. Platene skal avsluttes 5 cm over dørk eller benk og skal ikke «kles inn» med lister eller liknende som hindrer vertikal luftstrømming mellom plater og skott. Isolasjonen føres minst 30 cm over ovnen. Når denne isolasjonsmåte også benyttes for røkopptak som føres opp langs skott, jf. § 16 tredje ledd, skal ytre plate avsluttes minst 5 cm under dekk. Plate skal ikke males. Ovn skal være anbrakt minst 5 cm fra plate. (B-skott – se liste over utstyr godkjent av Sjøfartsdirektoratet.)

(2) Under ovn skal tredørk eller brennbart dekkbelegg beskyttes med stål- eller aluminiumsplate under hele ildstedet og 15 cm foran ilegget. Hvor ovnen er plassert på benk eller liknende, skal benken beskyttes med brannsikkert eller ubrennbart materiale av godkjent type. Om nødvendig skal isolasjonen beslås med tynnplate av galvanisert stål eller aluminium for å beskytte isolasjonen mot beskadigelse.

§ 16. Røkopptak og eksosrør

(1) Røkopptak og eksosrør skal utføres av minst 3 mm tykke stålplater og skal festes forsvarlig. Røkopptaksrør skal føres minst 1,3 m over dekk.

(2) Isolasjon av gjennomføringer i dekk eller hyttetak av brennbart materiale skal utføres i henhold til følgende:

a) Stenullskåler med minst 6 cm tykkelse anbringes mellom røkopptak og brennbart materiale. Dessuten skal det isoleres mellom tetningsplater av metall og brennbart materiale.

b) Alternativt kan et rør med minst 6 cm større diameter enn røkopptaksrøret anbringes utenpå dette, slik at det blir vertikal luftstrømming mellom rørene. Mellom ytre rør og brennbart materiale isoleres med stenullskåler eller mineralullsnor med 3 cm tykkelse. Røret skal føres minst 1 m over dekk, og utløpet beskyttes med krage.

(3) Når røkopptak føres opp langs skott, skal skottet isoleres med brannsikkert eller ubrennbart materiale av godkjent type, og om nødvendig skal isolasjonen beslås med tynnplate av galvanisert stål eller aluminium for å beskytte isolasjonen mot beskadigelse. Røkopptak skal ikke anbringes nærmere isolert skott enn 10 cm. Dersom røkopptak (rør) er isolert med stenullskåler eller mineralullsnor av minst 2 cm tykkelse, kan avstanden til isolert skott reduseres til 5 cm.

(4) Eksosmanifold som ikke er vannavkjølt, og deler av eksosrør som ved eventuelt brudd på oljeledninger kan forårsake antennelse, skal isoleres. Isolasjonen skal være tett slik at oljen ikke kan trenge gjennom. For fartøy hvor gassene er vannavkjølt, kan andre arrangementer godtas. Eksosrør skal dog ikke være nærmere brennbart materiale enn 2 cm. Oljeledninger skal legges lengst mulig bort fra eksosrør og varme maskindeler.

§ 17. Film

Film på nitrocellulosebasis tillates ikke benyttet til fremvisning om bord.

§ 18. Ventilasjon

(1) Ventilasjonsvifter for innredning og for maskin-, kjele- og lasterom skal kunne stanses fra utsiden av de rom viftene ventilerer.

(2) Alle dører, ventilatorer, mellomrom mellom indre og ytre skorstein samt andre åpninger til maskinrom skal kunne lukkes fra utsiden.

§ 19. Arrangement av brennoljeinstallasjoner

(1) Alle brennoljepumper skal kunne stanses fra et sted utenfor det rom de er anbrakt i.

(2) Brennoljeledninger fra lagrings-, bunnfellings- eller dagtanker som er plassert over dobbelbunn, skal være forsynt med en ventil anbrakt på tanken. Ventilen skal kunne stenges fra utsiden av det rom hvor tankene er anbrakt. Hvor dyptanker grenser til aksel eller rørtunnel, skal ventiler anbringes på tankene. Dessuten skal rørledningen utenfor tunnelen forsynes med en ekstra ventil.

§ 20. Isolasjon av maskinrom på trefartøy

(1) Maskinrom i fartøy av tre skal isoleres med brannsikkert eller ubrennbart materiale av godkjent type, og om nødvendig skal isolasjonen beslås med tynnplate av galvanisert stål eller aluminium for å beskytte isolasjonen mot beskadigelse. Isolasjon skal foretas etter følgende retningslinjer:

a) For fartøy hvis kjøler er strukket, eller som var på et liknende byggetrinn på eller etter 1. juli 1978, og fartøy som ombygges eller forandres, herunder også fartøy som skifter hovedmotor, på eller etter 1. juli 1978: gjelder følgende:

1. I maskinrom uten garnering isoleres casing av tre, bjelker og underside av dekk samt skott i for- og akterkant av maskinrom. Dørk skal være av stål- eller aluminiumsplate.

2. I maskinrom med garnering skal alt treverk isoleres ned til underkant av dørk. Bak brenseloljetank kan isolasjon sløyfes når den øvrige isolasjon slutter tett inntil (rundt) tanken. Dørk skal være av stål- eller aluminiumsplate.

3. Ovennevnte krav til isolasjon kan frafalles dersom det anskaffes et halonanlegg.

b) For fartøy hvis kjøler er strukket, eller som var på et liknende byggetrinn, før 1. juli 1978, gjelder følgende:

1. I maskinrom med garnering isoleres casing av tre, bjelker og underside av dekk samt skott i for- og akterkant av maskinrom. Dette krav til isolasjon kan frafalles dersom fartøyet utenfor nedgang til maskinrom har 2 stk. 6 kg pulverapparater eller annet ekstra brannslukningsutstyr.

(2) I fartøy hvor motor ikke er anbrakt i eget rom, skal brennbart materiale som utsettes for varme fra eksosmanifolder, eksosrør etc. isoleres. Når motorkasse (deksel) benyttes, skal denne være isolert innvendig og isolasjonen skal omgis av galvanisert stålplate eller aluminiumsplate.

Kapittel 3. Passasjerskip

I. Spesielle bestemmelser for passasjerskip med sertifikat for 400 passasjerer og derover i liten kystfart

§ 21. Bygningsmåte

Arrangement, utstyr og bygningstekniske sikringstiltak mot brann skal, i tillegg til bestemmelsene i dette avsnitt, være i samsvar med Sjø sikkerhetskonvensjonens kapittel II-2, del A og B.

§ 22. Åpninger i skott og dekk av klasse A

- (1) Branndører skal være i henhold til følgende:
 - a) Et arrangement som indikerer om fjernkontrollerte branndører er åpne eller lukket, skal monteres på bro og i brannkontrollstasjonen hvor slik stasjon er anordnet. Plassering av stillingsbryter skal være slik at denne først trer i funksjon og anviser lukket dør etter at dørens lukkemekanisme holder døren i lukket stilling.
 - b) Branndører skal i alminnelighet ikke være låsbare. Hvis det er nødvendig for skipets sikkerhet å låse en branndør, skal nøkkel plasseres i glasskap på begge sider av døren.
- (2) Søppelsjakter skal være isolert som forlangt for skott av klasse A-60. Luker o.l. til sjaktene skal være selvlukkende.
- (3) Hvor det i enkelte tilfeller er tillatt benyttet andre materialer enn stål i rørsystemer for sanitæranlegg o.l., skal gjennomføringer i skott og dekk av klasse A være av stål og ha tilstrekkelig lengde til å opprettholde skottets integritet.

§ 23. Plassering av kontrollstasjoner m.m.

- (1) Kontrollstasjoner, unntatt kontrollrom for fremdriftsmaskineri, tillates ikke plassert innenfor, direkte over eller direkte inntil maskinrom eller hovedbysser.
- (2) Kontrollpaneler for brannsløking, start av brannpumper, lukking av vanntette dører, stopp av oljetilførsel til hovedmotorer o.l. tillates ikke plassert inne i eller inntil maskincasinger.
- (3) Hovedkabler for nødkraft skal føres fra dekket hvor nødtavlen er plassert, til de øvrige dekk i en annen hovedbrannsoner enn den sone hvor den elektriske hovedtavle og de elektriske generatorer er plassert.
- (4) Kabelopplegg for kraft til styremaskin, til nødsystemer samt til systemer for interne meddelelser av betydning for sikkerheten, skal anordnes utenfor bysser, maskinrom og andre lukkede rom med stor brannrisiko, med unntak av opplegg som er nødvendig for å skaffe forbindelse eller å gi alarm innenfor disse rom.

§ 24. Fastmontert slokningsanlegg i maskin- og kjelerom

- (1) Passasjerskip med en bruttotonnasje på 300 eller derover skal i maskin- og kjelerom være beskyttet med et fastmontert slokningsanlegg som angitt i § 10.
- (2) Passasjerskip med en bruttotonnasje på 500 eller derover skal ha minst to slangeposter i maskin- og kjelerom. Passasjerskip med en bruttotonnasje på under 500 skal, når brannpumpe er påbudt, ha minst én slangepost i maskin- og kjelerom.
- (3) Er hjelpemaskineri anbrakt i eget rom, skal det i dette rom være slangeposter som fastsatt i annet ledd.
- (4) For fastmonterte lokaltvirkende brannsløkningsanlegg på passasjerskip med bruttotonnasje på 500 og derover, kjølsturket på eller etter 1. august 2000 og på passasjerskip med en bruttotonnasje på 2000 og derover, kjølsturket før 1. august 2000 gjelder følgende:
 - a) Maskinrom av kategori A med et bruttovolum på mer enn 500 m³ skal, i tillegg til det faste brannsløkningsanlegget som kreves i Sjø sikkerhetskonvensjonens regel II-2/7.1.1, beskyttes av et fastmontert vannbasert eller tilsvarende lokaltvirkende brannsløkningsanlegg. For periodevis ubemannede maskinrom skal det lokaltvirkende brannsløkningsanlegget ha mulighet for både automatisk og manuell utløsning. For fast bemannede maskinrom kreves det utelukkende en mulighet for manuell utløsning. Vannbasert anlegg skal være godkjent.¹
 - b) Fastmonterte lokaltvirkende brannsløkningsanlegg skal minst beskytte områdene som er angitt nedenfor, og uten at det er nødvendig med avstenging av maskin, evakuering av personell eller forsegling av rom:
 1. de brannfarlige delene av maskineri med forbrenningskamre som benyttes som skipets hovedfremdriftsmiddel og kraftforsyning;
 2. fronter på kjeler;
 3. de brannfarlige delene av forbrenningsovner; og
 4. separatorene for oppvarmet brennolje.
 - c) Brannsløkningsmiddelet som brukes må ikke sette menneskeliv i fare.
 - d) Aktivisering av et hvilket som helst lokaltvirkende anlegg skal utløse en visuell og tydelig hørbar alarm i det beskyttede rommet og ved fast bemannede stasjoner. Denne alarmen skal indikere hvilket anlegg som er aktivert. Alarmkravene her kommer i tillegg til branndeteksjons- og brannalarmsystemet som kreves i Sjø sikkerhetskonvensjonens regel II-2/11.

¹ Det vises til MSC/Circ. 913 4. juni 1999 «on the Guidelines for the approval of fixed water-based local application fixed fire-fighting systems for use in category A machinery spaces».

II. Spesielle bestemmelser for passasjerskip med sertifikat for mindre enn 400 passasjerer i liten kystfart og passasjerskip i mindre fart enn liten kystfart**§ 25. Konstruksjonsdetaljer m.m.**

- (1) Skott og dekk som skiller beboelsesrom og oppholdsrom fra maskin- og lasterom skal være av stål.

(2) Skott og dekk rundt bysse, malerskap, lamperom, bagasje-, post- og lagerrom som støter opp til innredning, og dører til disse rom, skal være av stål. Skott rundt bysser eller penterier hvor det ikke tilberedes varm mat, kan være av godkjente ubrennbare materialer.

(3) Alle trapper skal være bygget på stålskjelett. På skip med en bruttotonnasje på 300 og derover skal trapper ligge i innhegning av klasse A-30 fra det dekk trappen begynner til dekket for innskipning av livbåtene.

(4) Alle skott som ikke er forlangt å være av stål, skal være godkjente skott av klasse B som kan være av brennbar type. På skip med en bruttotonnasje på 300 og derover skal korridorskottene være av ubrennbar type. Korridorskott skal strekke seg fra dekk til dekk og helt ut til skipsside.

(5) På skip med en bruttotonnasje på 300 og derover skal takplater i korridor- og trappeoppganger være av ubrennbare materialer som skal være festet til det overliggende dekk med ubrennbare materialer.

(6) Overflatematerialer i salonger, ganger og trappeoppganger skal ha lav flammespredningsevne og begrenset røkutvikling, og være av godkjent type.

(7) Dekksbelegg, herunder inkludert underlagsmassen, som er permanent festet til dekket og som har en total tykkelse på 3 mm eller derover, skal være av godkjent materiale som ikke lett kan antennes.

(8) Lakker, malinger mv. fremstilt på nitrocellulosebasis, tillates ikke benyttet noe sted om bord. Malinger som benyttes i innredningen, skal være av godkjent type.

§ 26. *Fastmonterte slokningsanlegg i lasterom*

(1) Lasterommene i passasjerskip med en bruttotonnasje på 1.000 eller derover, samt alle skip som er beskjeftiget med føring av farlig gods, skal være beskyttet med et fastmontert slokningsanlegg.

(2) Bestemmelsene i § 10 i denne forskrift får samme anvendelse for disse skip.

§ 27. *Fastmontert slokningsanlegg i maskin- og kjelerom*

(1) Passasjerskip med en bruttotonnasje på 300 eller derover skal i maskin- og kjelerom være beskyttet med et fastmontert slokningsanlegg som angitt i § 10.

(2) Passasjerskip med en bruttotonnasje på 500 eller derover skal ha minst to slangeposter i maskin- og kjelerom. Passasjerskip med en bruttotonnasje under 500 skal, når brannpumpe er påbudt, ha minst én slangepost i maskin- og kjelerom.

(3) Er hjelpemaskineri anbrakt i eget rom, skal det i dette rom være slangeposter som fastsatt i annet ledd.

(4) For fastmonterte lokaltvirkende brannsløkningsanlegg på passasjerskip med en bruttotonnasje på 500 og derover, kjølsturket på eller etter 1. august 2000 og på passasjerskip med en bruttotonnasje på 2000 og derover, kjølsturket før 1. august 2000 gjelder følgende:

a) Maskinrom av kategori A med et bruttovolum på mer enn 500 m³ skal, i tillegg til det faste brannsløkningsanlegget som kreves i Sjø sikkerhetskonvensjonens regel II-2/7.1.1, beskyttes av et fastmontert vannbasert eller tilsvarende lokaltvirkende brannsløkningsanlegg.

b) For periodevis ubemannede maskinrom skal det lokaltvirkende brannsløkningsanlegget ha mulighet for både automatisk og manuell utløsning.

c) For fast bemannede maskinrom kreves det utelukkende en mulighet for manuell utløsning.

d) Vannbasert anlegg skal være godkjent.¹

e) Fastmonterte lokaltvirkende brannsløkningsanlegg skal minst beskytte områdene som er angitt nedenfor, og uten at det er nødvendig med avstenging av maskin, evakuering av personell eller forsegling av rom:

1. de brannfarlige delene av maskineri med forbrenningskamre som benyttes som skipets hovedfremdriftsmiddel og kraftforsyning;
2. fronter på kjeler;
3. de brannfarlige delene av forbrenningsovner; og
4. separatorer for oppvarmet brennolje.

f) Brannsløkningsmiddelet som brukes må ikke sette menneskeliv i fare.

g) Aktivisering av et hvilket som helst lokaltvirkende anlegg skal utløse en visuell og tydelig hørbar alarm i det beskyttede rommet og ved fast bemannede stasjoner. Denne alarmen skal indikere hvilket anlegg som er aktivert. Alarmkravene her kommer i tillegg til branndeteksjons- og brannalarmsystemet som kreves i Sjø sikkerhetskonvensjonens regel II-2/11.

¹ Det vises til MSC/Circ. 913 4. juni 1999 «on the Guidelines for the approval of fixed water-based local application fixed fire-fighting systems for use in category A machinery spaces».

§ 28. *Brannpumper, brannledninger, brannhydranter, slanger og strålerør*

(1) Passasjerskip med en bruttotonnasje på 500 og derover skal ha minst to uavhengig drevne brannpumper. For passasjerskip med en bruttotonnasje på 1.000 og derover skal arrangementet av pumper med kraftkilder og sjøforbindelser være slik at brann i et enkelt rom ikke vil sette alle brannpumper ut av drift.

(2) Passasjerskip med en bruttotonnasje under 500 skal ha minst én uavhengig drevet brannpumpe. Hvor propellen kan koples fri, kan pumpen være drevet av hovedmotoren.

(3) På passasjerskip med en bruttotonnasje under 100 kan brannpumpen godtas drevet av hovedmotoren

(4) På passasjerskip med en bruttotonnasje under 50 kan pumpen erstattes av annet godkjent utstyr.

(5) Sanitær-, ballast-, generalservice og andre pumper kan godtas som brannpumpe.

(6) Benyttes sentrifugalpumpe som brannpumpe, skal tilbakeslagsventil være anbrakt ved pumpen.

- (7) De påbudte brannpumper skal ved det trykk som er foreskrevet i åttende ledd, skal ha en samlet kapasitet som ikke er mindre enn 2/3 av den beregnede samlede kapasitet av lensepumpene.
- (8) Brannpumpens trykkehøyde ved den beregnede kapasitet og arrangementet av rørledning mv. skal være slik at det hvor som helst på skipets brannledning kan oppnås et trykk på minst 4,0 bar med et kombinert strålerør og tåkespreder i drift.
- (9) Brannledningene skal ha en diameter som er tilstrekkelig til å sikre en jevn fordeling og et jevnt trykk av den påbudte samlede kapasitet av brannpumpene.
- (10) Materialer som anvendes til brannledninger, skal være ubrennbare materialer og skal være motstandsdyktige mot varme.
- (11) På passasjerskip med en bruttotonnasje på 200 eller derover skal antallet og plasseringen av hydrantene være slik at minst to vannstråler som ikke leveres fra samme hydrant kan nå en hvilken som helst del av skipet.
- (12) Hydrantene skal anbringes slik at brannslangene lett kan koples til dem. I skip hvor kjøretøy eller annen dekkslast kan bli ført, skal hydrantene anbringes slik at de alltid er lett tilgjengelige, og rørene skal legges slik at disse ikke skades av last eller kjøretøy.
- (13) Ved hver hydrant skal det være anbrakt en slangepost. En slangepost skal foruten hydranten bestå av slange og tilhørende godkjent kombinert strålerør/tåkespreder med koplingsforbindelse til hydranten, samt 2 sett koplingsnøkler.
- (14) I maskinrom og på åpent dekk skal diameteren av strålerør i alminnelighet ikke være større enn 16 mm (5/8"), og i innredningen i alminnelighet ikke større enn 12 mm (1/2").

§ 29. Sikring av vogndekk

- (1) Overbygde vogndekk med en lengde på 20 m og derover beregnet på transport av biler eller jernbanevogner, skal være utstyrt med godkjent vannforstøvningsanlegg. Retningslinjer om slike anlegg er fastsatt av Sjøfartsdirektoratet den 22. august 1988 og er inntatt som Vedlegg I til denne forskrift.
- (2) Vogndekk skal være utstyrt med effektiv mekanisk ventilasjon. Viftekapasiteten skal for helt lukkede vogndekk være tilstrekkelig til å gi minst 10 luftvekslinger pr. time og for delvis lukkede vogndekk tilstrekkelig til å gi minst 6 luftvekslinger pr. time. Ventilasjonsarrangementet skal legges opp på en slik måte at dannelse av gasslommer forhindres.

§ 30. Brannmannsutstyr

- (1) Passasjerskip med en bruttotonnasje på 1.000 eller derover skal ha minst 4 sett brannmannsutstyr og 1 sett personlig utstyr.
- (2) Passasjerskip med en bruttotonnasje på 500 eller derover, men med en bruttotonnasje under 1.000 skal ha minst to sett brannmannsutstyr og 1 sett personlig utstyr.
- (3) Passasjerskip med en bruttotonnasje på 300 og derover, men med en bruttotonnasje under 500 skal ha minst 1 sett brannmannsutstyr.
- (4) For utstyrets omfang vises til Sjøsikkerhetskonvensjonens kapittel II-2, regel 17.

§ 31. Ventilasjon

Ventilasjonssystemet skal være arrangert og konstruert i samsvar med Sjøsikkerhetskonvensjonens kapittel II-2, regel 16.

III. Spesielle bestemmelser for hurtigbåter

§ 32. Virkeområde

Bestemmelsene i dette avsnitt gjelder hurtigbåter.

Med hurtigbåt menes et fartøy for hvilket funksjonen $v/\sqrt{\text{kvadratroten av } gxL}$ er lik eller større enn 0,9, hvor v = største hastighet, L = lengde ved vannlinjen og g = tyngdens akselerasjon.

§ 33. Bygningsmåte

Skroget mv. skal være bygget av godkjente materialer og skal ha tilstrekkelig styrke for den fart fartøyet skal anvendes i.

§ 34. Krav til brannintegritet av skott og dekk

- (1) Brannsikre skiller skal fortrinnsvis bestå av ubrennbare materialer. Slike skiller kan bestå av brennbare materialer med tilstrekkelig beskyttelse, såfremt de tilfredsstiller de samme branntekniske krav som er beskrevet i § 2 første ledd nr. 11 bokstav a og b. Den angitte tid i § 2 første ledd nr. 11 bokstav b skal være 30 minutter.
- (2) Følgende skott og dekk mv. skal være brannsikre:
- a) Skott og dekk rundt maskinrom, inklusiv skipssidene i maskinrom til minst 20 cm under vannlinjen.
 - b) Skott og dekk som skiller kontrollrom fra beboelsesrom.
 - c) Skott og dekk som skiller innskipningsstasjon for livbåter og redningsflåter fra slike rom som er beskrevet i § 2 første ledd nr. 7, 9, 21 og 27 i denne forskrift.
- (3) Hvor skott og dekk mv. som nevnt i første ledd er av aluminium, skal isolasjonen være slik at temperaturen i konstruksjonskjernen ikke stiger mer enn 200 °C over temperaturen i omgivelsene under de første 30 minutter av standard brannprøven.

(4) Hvor skott og dekk som omgir maskinrom, er av aluminium, skal brannisolasjonene være på maskinromssiden. Isolasjonen skal være beskyttet av galvaniserte plater e.l., eller isolasjonens overflate skal være slik at olje og oljeholdige damper ikke trenger inn i isolasjonen.

(5) All lyd- og varmeisolasjon skal være av godkjent ubrennbar materiale.

(6) Skott, kledning på skott og takplater skal være av godkjent ubrennbar materiale.

(7) Alle overflatematerialer skal ha lav flammespredningsevne og liten røktvikling og være av godkjent type.

§ 35. *Utganger*

Fra innredningsdekk plassert under hoveddekk, skal det være minst to utganger, som begge gir sikker atkomst til dekket for innskipning i livbåter eller flåter.

§ 36. *Møbler mv.*

(1) Stoler, sofaer, benker, bord mv. skal være laget med ramme av ubrennbare materialer og ha trekk og stopp av godkjente materialer.

(2) Skap, kommoder o.l. skal være laget av ubrennbare materialer som kan kles med brennbare materialer av inntil 2 mm tykkelse.

§ 37. *Ventilasjonsarrangement*

(1) Ventilasjonskanaler og rør o.l. til maskinrom skal være utstyrt med spjeld som kan manøvreres fra utsiden av disse rom.

(2) Ventilasjonskanaler o.l. til maskinrom skal ikke føres gjennom innredning, og ventilasjonskanaler o.l. til innredning skal ikke føres gjennom maskinrom.

(3) Maskinromsvifter skal kunne stenges fra utsiden av maskinrommet.

§ 38. *Brannoppdagelsessystem*

(1) I maskinrom skal det være installert et godkjent automatisk brannoppdagelsessystem.

(2) Sjøfartsdirektoratet kan fastsette bestemmelser om typegodkjennelse og retningslinjer om installasjon og godkjennelser av slike anlegg.¹

¹ Bestemmelser om typegodkjennelse av fast installerte brannoppdagelses- og brannalarmanlegg er fastsatt av Sjøfartsdirektoratet og er inntatt som Vedlegg II til denne forskrift. Retningslinjer om installasjon og godkjennelse av fast installerte brannoppdagelses- og brannalarmanlegg og røkvarslingsanlegg er fastsatt av Sjøfartsdirektoratet og er inntatt som Vedlegg III til denne forskrift.

§ 39. *Brennoljeinstallasjoner*

(1) Brennoljetanker skal være atskilt fra maskinrom og innredning med kofferdam e.l.

(2) Brennoljetanker skal være utstyrt med hurtigavstengningsventil. Plasseringen av ventilen skal være godkjent.

§ 40. *Fastmontert slokningsanlegg i maskinrom*

I maskinrom skal det være installert et fastmontert hovedslokningsanlegg i samsvar med bestemmelsene i § 10 i denne forskrift.

§ 41. *Brannpumper, brannledninger, hydranter, slanger, strålerør, brannslukningsapparater og brannmannsutstyr*

(1) Det skal være anordnet en brannpumpe som ikke kan kombineres med en lensepumpe. Pumpen kan drives av skipets hovedmotor forutsatt at propellen raskt kan koples fri fra hovedmotoren. Start av brannpumpe, åpning og stengning av ventiler eller liknende for å få vann på brannledningen skal kunne utføres fra et sikkert sted utenfor maskinrommet.

(2) Det skal være installert en nødbrannpumpe utenfor maskinrommet. Denne Pumpe kan være den samme som nødlensepumpen. Hvor det er to uavhengige maskinrom (flerskrogsfartøy), kan nødbrannpumpen plasseres i det ene av disse maskinrom.

(3) Brannpumpenes kapasitet godkjennes i hvert enkelt tilfelle.

(4) Hydranter, brannslanger og strålerør skal være innrettet i samsvar med § 28.

(5) Bærbare brannslukningsapparater skal være anbrakt i samsvar med § 9.

(6) Det skal om bord være minst ett komplett sett brannmannsutstyr. For utstyrets omfang vises til § 30.

§ 42. *Diverse*

Hvor brennbare materialer er benyttet for å gi fartøyet oppdrift i skadet tilstand, skal slike materialer ikke anordnes i rom som inneholder rør for brennolje eller mulige antennelseskilder.

Kapittel 4. Lasteskip

I. spesielle bestemmelser for lasteskip med en bruttotonnasje på 500 og derover

§ 43. *Bygningsmåte m.m.*

Arrangement, utstyr og bygningstekniske sikringstiltak mot brann skal være i overensstemmelse med bestemmelsene i forskrift av 22. juni 1990 nr. 539 om sikringstiltak mot brann på skip som omfattes av Sjøsikkerhetskonvensjonen (SOLAS-74).

II. Spesielle bestemmelser for lasteskip med en bruttotonnasje under 500

§ 44. Bygningsmåte, materialer m.m.

- (1) Skott rundt bysse, malerskap, lamperom, storesrom som støter til innredning mv. skal være av stål.
- (2) Lakker, malinger mv. fremstilt på nitrocellulosebasis tillates ikke benyttet om bord.
- (3) Alle ubeskyttede overflater av skott og kledning under dekk skal i korridorer og trappeoppganger ha en lav flammespredning og begrenset røktutvikling.

§ 45. Brannpumper, brannledninger, hydranter og slanger mv.

- (1) Lasteskip med en bruttotonnasje under 500 skal ha minst én uavhengig drevet brannpumpe. På lasteskip med en bruttotonnasje under 100 kan brannpumpen godtas drevet av hovedmotoren.
- (2) På lasteskip med en bruttotonnasje under 50 kan pumpen erstattes av annet godkjent utstyr.
- (3) Den samlede påbudte brannpumpekapasitet kan beregnes ut fra følgende formel:

$$Q = (0,15 \sqrt{L(B+D)} + 2,25)^2 \text{ m}^3 / \text{t}$$
 hvor følgende er angitt i meter:
 L = skipets lengde mellom perpendikulærene
 B = skipets største bredde på spant
 D = skipets største dybde i riss til skottdekket midtskip.
- (4) Brannpumpens trykkehøyde skal ved den beregnede kapasitet være slik at det hvor som helst på brannledningen kan oppnås et trykk på minst 4,0 bar med et strålerør/tåkespreder i drift.
- (5) Brannledningene skal ha en diameter tilstrekkelig stor til å sikre en jevn fordeling og jevnt trykk av den påbudte kapasitet av brannpumpen.
- (6) Materialer som anvendes til brannledninger, skal være ubrennbare og motstandsdyktige mot varme.
- (7) På lasteskip med en bruttotonnasje på 200 eller derover skal antallet og plasseringen av hydrantene være slik at minst 2 vannstråler som ikke leveres fra samme hydrant, kan nå en hvilken som helst del av skipet. Den ene vannstrålen skal kunne leveres fra en enkelt slangelengde.
- (8) På lasteskip med en bruttotonnasje under 200 skal antallet og plasseringen av hydrantene være slik at minst én vannstråle fra en enkelt slangelengde kan nå en hvilken som helst del av skipet.
- (9) Hydrantene skal anbringes slik at brannslangene lett kan koples til dem. I skip hvor dekkslast kan bli ført, skal hydrantene anbringes slik at de alltid er lett tilgjengelige, og rørene skal legges slik at disse ikke skades av lasten.
- (10) Ved hver hydrant skal det være anbrakt en slangepost. En slangepost skal foruten av hydranten bestå av en slange og tilhørende godkjent strålerør med koplingsforbindelse til hydranten, samt 2 sett koplingsnøkler.
- (11) Lasteskip skal ha minst én slangepost i maskin- og kjelerom.
- (12) Brannslanger skal være godkjente.

Kapittel 5. Spesielle bestemmelser for tankskip**§ 46. Bygningsmåte, arrangement og utstyr**

- (1) Bestemmelsene i forskrift av 22. juni 1990 nr. 539 om sikringstiltak mot brann på skip som omfattes av Sjøsikkerhetskonvensjonen (SOLAS-74), kommer til anvendelse på tankskip med en bruttotonnasje på 500 og derover.
- (2) For nye tankskip med bruttotonnasje under 500 gjelder bestemmelsene i kapitlene 1, 2 og 4 i denne forskrift. I tillegg gjelder følgende:
 - a) Nær tankdekk skal det være anbrakt et godkjent transportabelt pulveranlegg. Apparatet skal være utstyrt med minst 10 m slange, og være klart til øyeblikkelig bruk.
 - b) Bestemmelsene i Sjøsikkerhetskonvensjonens kapittel II-2 del D kommer til anvendelse i den utstrekning Sjøfartsdirektoratet bestemmer i hvert enkelt tilfelle.

Kapittel 6. Spesielle bestemmelser for fartøy med en bruttotonnasje under 25**§ 47. Virkeområde**

- (1) Bestemmelsene i dette kapittel gjelder for fartøy med en bruttotonnasje under 25 slik det fremgår av de enkelte paragrafer.
- (2) Fartøy bygget etter Nordisk Båtstandard kan godtas som likeverdig.

§ 48. Materialer m.m.

Lakk og maling mv. fremstilt på nitrocellulosebasis eller annen lett antennelig basis, tillates ikke benyttet noe sted om bord.

§ 49. Tanker

- (1) Brenselolje skal oppbevares på solid forarbeidet tank utført av stål eller likeverdig materiale som skal være forsvarlig festet. Benyttes fat eller kanne for lagring av brennbare væsker, skal disse være i samsvar med Direktoratet for brann- og elsikkerhets krav.
- (2) Avløp fra oljetank skal være utstyrt med avstengningsventil eller kran direkte på tanken, stengbar fra dekk. Prøvekraner og kraner for oljestandsglass skal være av selvlukkende type. Hvor lekkasjen fra ventiler/rør på slik tank kan innebære en fare for brann, skal tanken være utstyrt med spillbrett av passende størrelse. På dekket fartøy med maskinrom skal påfyllings- og avluftningsrør være ført gjennom dekk ut til fri luft.

§ 50. Elektriske anlegg

(1) Elektriske anlegg på fartøy med en bruttotonnasje under 25 skal utføres og kontrolleres i henhold til de til enhver tid gjeldende bestemmelsene om utførelse og kontroll av elektriske anlegg om bord i skip. For anlegg med spenning over 42 volt skal arbeidet utføres av elektroinstallatør gruppe L. For anlegg med spenning på 42 volt og derunder kan arbeidet utføres av annen fagmann godkjent av Sjøfartsdirektoratet.

(2) Endringer og reparasjoner av det elektriske anlegget, f.eks. ved skifting av motor, navigasjonsutstyr etc. på eksisterende fartøyer, skal utføres av elektroinstallatør gruppe L, eller annen fagmann godkjent av Sjøfartsdirektoratet som anført i første ledd.

(3) Når feil oppstår på brytere, lampepunkter, ledninger mv., skal feilen utbedres omgående.

(4) Batteri skal oppbevares i egen kasse som innvendig er forsynt med et syrefast belegg som hindrer skade ved spill av elektrolytt. Kassen skal være utstyrt med lokk som gir god ventilasjon av batteriene. Kassen skal være godt beskyttet og plassert på hylle.

(5) Elektrisk varmeovn skal være fast montert og være slik konstruert og plassert at den ikke kan forårsake brann. Det tillates ikke ovn med en så høy overflatetemperatur at tøy, gardiner, klær eller liknende kan bli antent.

§ 51. Ventilasjon mv.

(1) Maskinrom skal være utstyrt med minst to ventilatorer, slik at det kan gjennomluftes når nedgangskappe er stengt og motor ikke er i gang. I tilfelle brann i maskinrom, må slike åpninger kunne stenges fra dekk.

(2) Lugar skal være utstyrt med minst to ventilatorer slik at tilstrekkelig ventilasjon oppnås når nedgangskappe er stengt.

(3) Ingen av ventilatorene nevnt i første og annet ledd skal ha en mindre diameter enn 8 cm. (Tverrsnittsareal 50 cm².)

§ 52. Brannslukningsapparater

(1) Fartøy som har dekk og/eller overbygning i hele fartøyets lengde, skal være utstyrt med minst ett pulver brannslukningsapparat med en ladning på minst 6 kg.

(2) Fartøy som har dekk og/eller overbygning i en del av fartøyets lengde, samt helt åpne fartøyer, skal være utstyrt med minst ett pulver brannslukningsapparat med en ladning på minst 2 kg.

Kapittel 7. Faste brannoppdagelses- og brannalarmsystemer**§ 53. Virkeområde**

(1) Brannoppdagelses- og brannalarmsystemer på passasjerskip med sertifikat for 400 passasjerer og derover i liten kystfart og på lasteskip med en bruttotonnasje på 500 og derover skal være i samsvar med bestemmelsene i Sjø sikkerhetskonvensjonens kapittel II-2, regel 12, 13 eller 14.

(2) Brannoppdagelses- og brannalarmsystemer på passasjerskip med sertifikat for mindre enn 400 passasjerer i liten kystfart, på passasjerskip i mindre fart enn liten kystfart og på lasteskip med en bruttotonnasje under 500 skal være i samsvar med de etterfølgende paragrafer.

(3) Sjøfartsdirektoratet kan fastsette bestemmelser om typegodkjennelse og retningslinjer om installasjon og godkjennelse av slike anlegg på skip som omfattes av bestemmelsene i dette kapittel.¹

¹ Bestemmelser om typegodkjennelse av fast installerte brannoppdagelses- og brannalarmanlegg er fastsatt av Sjøfartsdirektoratet og er inntatt som Vedlegg II til denne forskrift. Retningslinjer om installasjon og godkjennelse av fast installerte brannoppdagelses- og brannalarmanlegg og røkvarslingsanlegg er fastsatt av Sjøfartsdirektoratet og er inntatt som Vedlegg III til denne forskrift.

§ 54. Typegodkjennelse av sentralutstyr og branndetektorer

Sentralutstyr og detektorer skal være typegodkjente.

§ 55. Dokumentasjon, tegninger

(1) Tegninger og dokumentasjon som viser plassering av sentralutstyr, detektorer og alarmorganer i innredning og maskinrom samt opplysning om type sentralutstyr og detektorer, skal innsendes til Sjøfartsdirektoratet.

(2) Følgende tegninger og dokumentasjon skal finnes om bord i det enkelte skip:

a) Beskrivelse og bruksanvisning for installert utstyr.

b) Arrangementstegninger av innredning og maskinrom som viser plassering av detektorer, brannmeldere og alarmorganer.

c) Beskrivelse og tegninger av strømforsyning og kabelforlegning.

§ 56. Alarmsystemer på passasjerskip med sertifikat for mindre enn 400 passasjerer i liten kystfart og på passasjerskip i mindre fart enn liten kystfart

(1) Passasjerskip skal være utstyrt med et alarmsystem slik at de ombordværende kan bli varslet i tilfelle fare. Det skal være elektrisk drevet og kunne settes i gang fra styrehuset. Alarmsystemet kan i tillegg også settes i gang fra et kontrollrom. Alarmorganene for alarm skal være fordelt på minst to separate kurser fra sentralutstyret.

(2) Alarmsystemet skal ha elektriske varselklokker eller annet tilfredsstillende hørbart varslingssystem anbrakt i korridorer utenfor passasjerenes og besetningens lugarer og i oppholdsrom, samt i maskinrom og andre steder hvor Sjøfartsdirektoratet finner det nødvendig.

(3) Manuelle brannmeldere skal anordnes i tilstrekkelig antall i innredning, maskinrom og andre steder hvor Sjøfartsdirektoratet finner det nødvendig.

§ 57. Alarmsystemer på lasteskip med en bruttotonnasje under 500

- (1) Lasteskip skal være utstyrt med et alarmsystem slik at de ombordværende kan bli varslet i tilfelle fare.
- (2) På lasteskip med en bruttotonnasje på 200 og derover skal alarmsystemet være elektrisk drevet og kunne settes i gang fra styrehuset, fra et sted i innredningen og fra maskinrommet. Alarmsystemet kan i tillegg også settes i gang fra et kontrollrom. Alarmsystemet skal ha elektriske varselklokker eller annet tilfredsstillende hørbart varslingsystem anbrakt i korridorer, maskinrom, arbeidsrom og andre steder hvor Sjøfartsdirektoratet finner det nødvendig.
- (3) Manuelle brannmeldere skal anordnes i tilstrekkelig antall i innredning, maskinrom og andre steder hvor Sjøfartsdirektoratet finner det nødvendig.

§ 58. Brannalarm- og brannoppdagelsessystemer i lasterom

- (1) I lasterom hvor det føres sprengstoff, biler med bensin på tankene eller annen spesielt brannfarlig last skal det være anordnet et godkjent brannalarm- og brannoppdagelsessystem.
- (2) Dette system kan enten være et røkmeldersystem basert på oppsuging av luft fra de enkelte lasterom til et sentralutstyr, eller et røkmeldersystem basert på automatiske detektorer i forbindelse med et sentralutstyr.
- (3) Plassering og antall detektorer eller sugepunkter skal i hvert enkelt tilfelle være tilpasset forholdene i det område som skal overvåkes.

Kapittel 8. Avsluttende bestemmelser**§ 59. Straff**

Forsettlig eller uaktsom overtredelse av denne forskrift straffes med bøter i henhold til Almindelig borgerlig Straffelov av 22. mai 1902 nr. 10 § 339 nr. 2, hvis ikke strengere straff kommer til anvendelse i henhold til annen lovbestemmelse.

§ 60. Ikrafttredelse mv.

- (1) Denne forskrift trer i kraft den 1. juli 1986.
- (2) Fra samme tid oppheves forskrift av 3. desember 1979 om sikringstiltak mot brann på skip.

II

Endringene trer i kraft straks.

4. juni Nr. 1129 2002**Forskrift om endring i forskrift om laste- og losseinretninger på skip.**

Fastsatt av Sjøfartsdirektoratet 4. juni 2002 med hjemmel i lov av 9. juni 1903 nr. 7 om Statskontrol med Skibes Sjødygtighed m.v. § 1, § 35 nr. 4, § 41, § 41a nr. 1 første ledd og nr. 2, § 42, § 97 og § 100, jf. kgl.res. av 12. oktober 1962 nr. 5 og kgl.res. av 5. april 1963 nr. 9. Kunngjort 22. oktober 2002.

I

I forskrift av 17. januar 1978 nr. 4 om laste- og losseinretninger på skip er det foretatt endringer. Endringene er ikke materielle, men gjelder forskriftens struktur og språk. Forskriften lyder i sin helhet etter dette:

Kapittel I. Alminnelig del**§ 1. Virkeområde**

- (1) Denne forskrift gjelder for laste- og losseinretninger om bord i skip uansett størrelse, som benyttes ved lasting eller lossing ved kai, i havn eller annet sted i helt innelukket farvann.
- (2) For kraner som skal benyttes til lasting og lossing i åpent farvann, får forskrift av 13. januar 1986 nr. 31 om dekkskraner m.v. på flyttbare innretninger tilsvarende anvendelse.
- (3) Regler som er gitt i et annet land og som fullt ut bygger på ILO-konvensjon nr. 152, anses likeverdige med reglene i denne forskrift.

§ 2. Definisjoner

I denne forskrift betyr:

- a) *Anerkjente standarder*: NS (Norsk Standard), NS-EN (Norsk Standard-European Norm), NS-ISO (Norsk Standard-International Standard Organisation) eller likeverdig internasjonal eller nasjonal standard eller regelverk godkjent av Sjøfartsdirektoratet.¹
- b) *Eksisterende skip*: Skip, herunder lekter, som ikke er nytt skip. Likt med eksisterende skip regnes skip som innkjøpes fra utlandet.
- c) *Godkjent*: Et enkelt utstyr godkjent av Sjøfartsdirektoratet.
- d) *Laste- og losseinretning*: Kran med kransøyle, fundament og underliggende struktur, herunder også proviantkran og maskinromstraverskran, samt mast med bom og vinsj med fast tilbehør som bomlager, topprepfester, preventerfester og lignende tilhørende laste- og losservedskap.

- e) *Laste- og losseredskap*: Redskap som løfteåk, grabb, stropp, fathake, nett o.l. og løse deler som kjetting, ståltau (wire), sjakkell, ring, krok, svivel, blokk o.l., som brukes til heising og låring av last.
- f) *Nytt skip*: Skip, herunder lekter, hvis kjøl strekkes eller som er på et lignende byggetrinn, på eller etter den dag denne forskrift trer i kraft. Likt med nytt skip regnes skip som ombygges på eller etter nevnte dag.

1 Som eksempel kan nevnes tyske DIN-normer og engelske BS-standarder og svenske krannormer.

§ 3. *Fravik*

I enkelttilfeller kan Sjøfartsdirektoratet etter skriftlig søknad fravike forskriftens krav. Spesielle grunner må gjøre fraviket nødvendig, og fraviket må være sikkerhetsmessig forsvarlig. Fravik må ikke være i strid med internasjonal overenskomst Norge har sluttet seg til.

§ 4. *Krav til godkjent verksted og produsent*

(1) Autorisert verksted:

Verksted godkjent av Sjøfartsdirektoratet etter søknad, til å produsere, kontrollere, prøve og sertifisere laste- og losseinnretninger. For å oppnå autorisasjon må verkstedet ha:

- a) Fast ansatt eller fast tilknyttet en sakkyndig person type A.
- b) Beregnet, montert, kontrollert, prøvet og sertifisert en komplett laste- og losseinnretning til Sjøfartsdirektoratets tilfredsstillelse.
- c) Tilgjengelig nødvendig utstyr til prøving.

(2) Kvalifisert verksted:

Verksted godkjent av Sjøfartsdirektoratet etter søknad, til å utføre periodisk kontroll, prøving og sertifisering av laste- og losseinnretninger. For å oppnå slik godkjenning må verkstedet ha:

- a) Fast ansatt eller fast tilknyttet en sakkyndig person type B.
- b) Kontrollert, prøvet og sertifisert en komplett laste- og losseinnretning til Sjøfartsdirektoratets tilfredsstillelse.
- c) Tilgjengelig nødvendig utstyr til prøving.

(3) Utenlandske verksteder og produsenter:

I utlandet anses verkstedet som autorisert verksted, kvalifisert verksted eller autorisert redskapsprodusent dersom skipets fører eller reder finner at verkstedet har nødvendig prøveutstyr og personell med tilstrekkelige kvalifikasjoner på området.

§ 5. *Sakkyndig person*

(1) Sakkyndig person er en person som er godkjent til å utføre konstruksjon, beregning, kontroll, prøving og sertifisering av laste- og losseinnretninger eller begrensede deler av dette.

(2) Sakkyndig person i Norge godkjennes av Sjøfartsdirektoratet etter søknad. Vedkommende må dokumentere sine kunnskaper og praksis. Det vil bli skilt mellom to typer sakkyndige personer:

- a) Sakkyndig person type A er godkjent for førstegangssertifisering av laste- og losseinnretninger. For å oppnå slik godkjenning må vedkommende i samarbeid med autorisert verksted ha utført konstruksjon, beregning, kontroll med arbeidsutførelsen, prøving, besiktelse og sertifisering av et komplett riggarangement til Sjøfartsdirektoratets tilfredsstillelse.
- b) Sakkyndig person type B er godkjent for periodisk sertifisering og sertifisering etter mindre reparasjoner av eksisterende laste- og losseinnretninger. For å oppnå slik godkjenning må vedkommende i samarbeid med kvalifisert verksted ha utført periodisk kontroll, prøving, besiktelse og sertifisering av en eksisterende laste- og losseinnretning til Sjøfartsdirektoratets tilfredsstillelse.

Kapittel II. Konstruksjon og styrke

§ 6. *Tegninger og beregninger*

(1) Tegninger av laste- og lossearrangementer med stykkliste hvor alle deler er beskrevet med posisjonsnummer, antall, benevnelse, tillatt arbeidsbelastning (S.W.L.), materialkvalitet, henvisning til standarder mv. og kraftplan for arrangement skal oppbevares om bord og være gitt påtegning «som utført».

(2) Tegninger nevnt i 1. ledd skal utarbeides i henhold til Norsk Standard NS 2609 Riggbok (ISO 2333–1972) eller annen anerkjent standard, så langt disse er anvendelige for det aktuelle skips rigg. For mindre skip kan et enklere oppsett tillates, men dette må minst inneholde alle opplysninger som forlangt i 1. ledd.

§ 7. *Beregningsmetoder og konstruksjonskrav*

(1) Kraner og bomarrangementer skal beregnes i samsvar med norske standarder nevnt i bokstav a til c i dette ledd, eller etter andre anerkjente standarder. Sakkyndig person skal kontrollere laste- og losseinnretningens og/eller laste- og losseredskapets styrke og at nødvendige beregninger i denne forbindelse er utført. Krefter i løpende rigg kan bestemmes i overensstemmelse med NS 2608 eller annen anerkjent standard. Benyttede krangrupper, konstruksjonskriterier samt operasjonsbetingelser skal spesifiseres i arrangementets «kranhåndbok», jf. § 13, 2. ledd.

- a) Kraner og bomarrangementer skal beregnes i samsvar med NS 5514 «Kraner og løfteutstyr. Stålkonstruksjoner. Beregninger».
- b) Maskinkonstruksjoner skal beregnes i samsvar med NS 5515 «Kraner og løfteutstyr. Maskineri. Beregninger».

- c) Vindkrefter skal beregnes i samsvar med NS 3479 «Prosjektering av bygningskonstruksjoner. Dimensjonerende laster».
- (2) For spesielle typer løfteinnretninger kan Sjøfartsdirektoratet kreve eller gi tillatelse til at arrangementet konstrueres i henhold til en spesiell krangruppe (jf. NS 5514) eller at det benyttes høyere eller lavere sikkerhetsfaktorer enn bestemt i 4. og 5. ledd.
- (3) Andre typer løfteinnretninger skal beregnes etter retningslinjer angitt i 1. ledd eller i overensstemmelse med 4. ledd.
- (4) Andre typer løfteinnretninger samt enkle kraner og bomarrangement med tillatt arbeidsbelastning mindre enn 10 tonn, kan dersom det finnes hensiktsmessig og forsvarlig, dimensjoneres i samsvar med norske standarder nevnt i bokstav a og b i dette ledd. Det skal ved beregninger i slike tilfelle benyttes en sikkerhetsfaktor på minst 4,5 i henhold til det aktuelle materialets bruddgrense.
- a) Konstruksjoner i stål skal beregnes i samsvar med NS 3472 «Prosjektering av stålkonstruksjoner. Beregning og dimensjonering».
- b) Konstruksjoner i aluminium skal beregnes i samsvar med NS 3471 «Prosjektering av aluminiumskonstruksjoner. Beregning og dimensjonering»
- (5) Laste- og losseredskap som ståltau, kjetting, kroker, sjakler, blokker, svivler, ringer osv. skal beregnes og konstrueres etter Norsk Standard eller annen anerkjent standard. Det skal benyttes følgende sikkerhetsfaktor mot brudd, beregnet ut fra den største teoretiske statiske belastning:

	<i>Sikkerhetsfaktor</i>
Ståltau (wire) som alminnelig regel. (Se også § 8, 6. ledd bokstav b)	5
Kjetting	4,5
Annen redskap som kroker, sjakler, blokker, svivler, ringer osv.	5
Tauverk	7

(6) I tillegg til ovennevnte skal kraner og bomarrangementer beregnes for en slagside på 5 grader, eller for den maksimale slagside, som fartøyet får ved størst tillatt arbeidsbelastning, S.W.L., og størst utligg av bom eller kran (største moment). Kraner og bommer i stuert posisjon skal sikres forsvarlig. Dersom lastemomentet er stort sett i relasjon til skipets deplasement, skal det kontrolleres at skipet ikke vil krenge utover det laste- og losseinnretningen(e) er beregnet for.

§ 8. Krav om eldningstreg redskap

- (1) Til all laste- og losseredskap skal det kun benyttes stål som er unntatt fra periodisk varmebehandling, dvs. fremstilt av såkalt eldningstregt materiale.
- (2) For laste- og losseinnretning som allerede er montert og for laste- og losseredskap som er levert, gjelder bestemmelsene i kapittel V § 29.

§ 9. Konstruksjonsdetaljer

- (1) Tromler:
- a) Ståltautromler skal ha en slik størrelse at det ikke er nødvendig med mer enn 3 lag med ståltau. Flere lag kan imidlertid tillates dersom dette ikke fører til øket slitasje og god spoling oppnås. Maksimal innløpsvinkel skal ikke være større enn at god spoling oppnås med minst mulig slitasje på ståltauet. Tromler med spor bør ikke ha større innløpsvinkel enn 5 grader og tromler uten spor ikke større enn 3 grader. Trommel og føring for ståltau skal konstrueres slik at ståltauet ikke spoler av trommelen. Når trommelen er full, skal det være en høyde lik 2,5 x ståltauets diameter igjen på trommelflens eller tilsvarende sikring som forhindrer ståltauet i å spole av.
- b) Forholdet mellom trommeldiameter og ståltaudiameter skal være i henhold til spesifikasjon fra ståltauprodusenten, dog ikke mindre enn 18:1.
- c) Det skal være minst tre tørt ståltau igjen på heisetrommelen med kroken i laveste og bom/kranarm i høyeste operative stilling. Med laveste stilling menes normalt bunn av lasterom eller letteste vannlinje dersom den er lavere.
- d) Det skal være minst tre tørt ståltau igjen på bomløfttrommelen når bom/kranarm er i laveste stilling.
- (2) Innfesting av ståltau til trommel:
- a) Alt ståltau skal være festet til trommelen med ståltauklemmer, plateklemmer eller annen form for innfesting slik at endefeste tåler minst 80 prosent av ståltauets effektive bruddlast.
- b) Ståltaufester skal være lette å inspisere, og ha mulighet for etterstramming.
- (3) Bommer, bomlager, topprepsfester og beslag for gjerder og prenter:
- a) Bommer skal være konstruert etter anerkjent standard. Krefter fra bomsvingere o.l. skal undersøkes og tas hensyn til når disse er av betydning.
- b) Bomlager skal være konstruert etter NS-ISO 6045 og topprepsfester etter NS-ISO 8314, eller andre anerkjente standarder.

- c) Når gjerder ikke er beregnet for sideveis belastning som virker f.eks. når en benytter koblede bommer, skal det rigges til en preventer av passende styrke som en sikkerhetsforanstaltning mot brudd i gjerderen. Gjerder og preventer skal ha hvert sitt feste i bom og i dekk/rekke. Feste for gjerder eller preventer skal være konstruert etter NS-ISO 8148, NS 2624 eller andre anerkjente standarder.
- (4) Ståltauskiver og blokker:
- a) Ståltauskiver og blokker skal være konstruert etter NS 2675, NS 2680, NS 2681 og NS 2689 eller annen anerkjent standard. Forholdet mellom skivediameter og ståltaudiameter (pitch diameter) skal være i henhold til ståltauproduzentens spesifikasjoner, dog ikke mindre enn 15:1 for løpende rigg og 11:1 for stående rigg.
- b) På kraner tillates åpne blokker eller skiver kun hvor disse er slik plassert at personer ikke kan komme i berøring med dem under drift.
- c) Nedføring av ståltau fra flerskårne topprepsblokker på masten bør unngås, pga. skjevdrag og derav øket slitasje. Ved tre eller flere parter i topprep, bør topprepsblokken på masten bestå av minst to blokker, der den blokken som leder det nedførende ståltau er enskivet.
- d) Fotblokkledd bør utstyres med en friksjonsmekanisme for fotblokkens øye eller gaffel, slik at fotblokken beholder sin stilling selv om draget i heisetauet slakkes.
- (5) Svivel, lastekrok og lodd:
- a) Alle laste- og losseinretninger med heisetau med enkel part skal være utstyrt med svivel for å hindre tørt i heisetau. Svivel kan også være innebygget i krok, blokkøye eller lodd.
- b) Lastekrok skal være formet slik at stropper hindres i å falle ut, og slik at den ikke setter seg fast i fremspring o.l.
- c) Styrkedelene av svivel og krok skal være utført i en materialkvalitet S 275 JR (tettet) NS-EN 10025 eller likeverdig materiale. Sveising på krok er ikke tillatt.
- d) Lodd eller kule skal benyttes dersom vekt av krok og svivel ikke er tilstrekkelig til å trekke mantelen ut når kroken er ubelastet og man firer med full hastighet. Loddets gjennomgående styrkedel skal være av stål.
- (6) Ståltau (wire):
- a) Alt ståltau skal være laget i overensstemmelse med en anerkjent standard og være skikket for den tiltenkte bruk.
- b) Ståltau for stående og løpende rigg skal være utført i henhold til anerkjent standard dog med en minimum sikkerhet mot brudd som angitt nedenunder:

<i>Tillatt arbeidsbelastning (S.W.L.) i kroken</i>	<i>Sikkerhetsfaktor</i>
0 – 10 tonn eller hvis enkel part i kroken	5
10 – 25 tonn	$5 - (S.W.L. - 10) / 30$
25 – 60 tonn	$4,5 - (S.W.L. - 25) / 70$
60 tonn og derover	4,0

- c) Alt ståltau for løpende rigg skal ha minimum 114 tråder og det skal være av såkalt dauslått (preformed) type, dvs. partene skal forbli sammenslått når ståltauet kappes.
- d) Rotasjonsfattig ståltau skal ikke benyttes til topprep/bomløft.
- e) Mantel/heisetau til kraner som er rigget med enkel part bør være av rotasjonsfattig type.
- (7) Løftestropper:
- a) Løftestropper av ståltau som benyttes til heising og låring av laster på under 10 tonn skal ha en sikkerhetsfaktor på minst 6. For øvrig skal løftestropper minst ha samme sikkerhetsfaktor som det tilhørende ståltau (jf. 6. ledd, bokstav b).
- b) Etter spesiell vurdering kan Sjøfartsdirektoratet etter beregning for veldefinerte løft på 100 tonn og derover, godta sikkerhetsfaktorer ned til 3,0 for stropens høyest belastede del. For stropper til løft på under 100 tonn gjelder bestemmelsene i bokstav a i dette ledd.
- c) Alle ståltaustrapper skal være fremstilt av sertifisert ståltau.
- d) Spleising av øye på stropper skal utføres mot ståltauets slagretning og ha minst 3 innstikk med hel part og to innstikk med halvparten av trådene skåret bort i hvert part. Annen likeverdig spleisemetode, med samme styrke kan også godtas.
- e) Taustropper skal være av sertifisert natur- eller kunstfibertau av beste kvalitet og med kjent bruddlast. Sikkerhetsfaktor mot brudd skal være minst 7. Tillatt arbeidsbelastning (S.W.L.) må aldri overskride bruddlast dividert med sikkerhetsfaktor.
- (8) Kauser:
- Kauser skal være utført etter anerkjent standard.
- (9) Presslås (talurit):
- Presslås skal være korrekt utformet, og i Norge være merket med fabrikantens kjennetegn i tillegg til annen påbudt merking, jf. § 16.
- (10) Ståltauklemmer:
- Det skal brukes ståltauklemmer med to gripeflater (U-bolt type er ikke tillatt). Antall ståltauklemmer skal ikke være mindre enn tre, og den frie ende av ståltauet skal ha en lengde på minst 5 ganger ståltauets diameter.

(11) Vinsjer:

Ved valg av vinsjtype og størrelse skal dette tilpasses slik, at den øvrige innretning er beregnet for den belastning som vinsjens maksimale trekkraft utsetter den for.

- a) For rene laste- og lossevinsjer skal trekkraft vanligvis ikke kunne overstige sikker arbeidsbelastning i det tilhørende ståtau. Dersom laste- og lossevinsjen også skal brukes til annet formål må dette vurderes spesielt.
- b) Når gjerder eller svingvinsj skal benyttes, skal gjerderkreftene bestemmes etter NS 2608. Gjerdevinsjens trekkraft skal ikke overstige tillatt arbeidsbelastning i halende part, men må minst gi en kraftkomponent under hensyn til antall blokker i gjerdertakkelet, som er like stor som de maksimale gjerderkreftene.
- c) Alle vinsjer skal være utstyrt med stoppanordning, som kan holde den største last som vinsjen er beregnet for.
 1. Ved svikt i krafttilførsel skal bremsen automatisk kobles inn og bremse opp og stoppe maksimum tillatt arbeidsbelastning fra maksimum hastighet, eller det skal være en manuell brems med samme kapasitet, som kan betjenes fra manøverstand, jf. 13. ledd.
 2. For rene laste-/lossevinsjer skal det være direkte kobling mellom stoppanordning, driftsanordning og trommel slik at fritt fall låring ikke kan foretas.
 3. For kombinerte vinsjer kan frikobling av trommel tillates. Arrangementet skal da være slik at utilsiktet frikobling av trommelen ikke blir mulig ved normal operasjon.
- d) Tannhjul, sveiver og andre bevegelige deler på vinsjer og kraner såvel over som under dekk, skal være forsvarlig skjermet. Det samme gjelder for transmisjoner fra motor til vinsj, for damprør, hydrauliske slanger, elektriske ledninger mv. Det skal sørges for god tilkomst for å lette vedlikehold o.a.
- e) Når vinsjer fjernstyres eller manøvreres fra annen plass, skal spesiell skjerming/rekkverk være oppsatt for å hindre at personer kan komme i kontakt med ståtau, blokker, tromler eller andre bevegelige deler. Skilt med advarsel om at vinsjen fjernstyres og kan settes i gang uten forutgående varsel skal oppsettes.

(12) Betjeningshendler:

- a) Betjeningshendler skal være montert slik at de beveges i lastens retning, og med «stopp» vertikalt, «lår» mot lukeåpningen, og «hiv» med hendelen trukket fra lukeåpningen (mot vinsjoperatøren).
- b) Manøveranordninger for vinsjer og kraner skal være slik innrettet at de raskt går tilbake til markert midtstilling (stopp) når de slippes, og de skal kunne sikres i midtstilling når vinsjen/kranen er ubetjent.
- c) Betjeningshendler skal være varig merket med tydelige standardsymboler eller betegnelser som angir bruken.
- d) Ergometriske prinsipper skal legges til grunn ved konstruksjon av manøveranordningen.

(13) Manøversted for vinsjer, kraner, o.l.:

- a) Manøverstedet skal gi vinsjoperatøren en trygg plassering med best mulig utsikt til hivet, wireføringen og vinsjtrommelen(e). Manøverstedet skal gi operatøren best mulig beskyttelse mot fallende last og skader som kan oppstå som følge av ståtaubrudd.
- b) Manøverstedet skal arrangeres slik at operatøren får godt fotfeste. Spesielt ristverk kan forlanges dersom manøverstedet er utsatt for overvann, oljesøl o.l.
- c) For vinsjer som styres med løs kabeloverføring, skal kablen være så lang at operatøren overalt kan velge en trygg plass, med god oversikt over løfteoperasjonene.

(14) Førerhus på kraner:

- a) Laste- og lossekraner skal normalt være utstyrt med førerhus. Dette skal være solid bygget og gi operatøren beskyttelse mot fallende gjenstander.
- b) Førerhuset skal ha en innvendig fri høyde på minimum 2,0 m, være isolert mot kulde/varme og støy, maksimum 80 dB(A), ha tilstrekkelig ventilasjon og mulighet for oppvarming, samt være utstyrt med et håndlokningsapparat av pulvertype (minimum 2 kg for de minste kranene).
- c) Alle vinduene i førerhus skal være laget av herdet eller laminert glass, og det skal være trygg atkomst for rengjøring av vinduene utvendig. Vinduene skal være utstyrt med nødvendig antall motordrevne vindusviskere, varmetråder eller vifter slik at sikten gjennom vinduene ikke reduseres vesentlig pga. regn, dogg, is e.l.
- d) Det skal være mulighet for trygg atkomst til førerhuset, og det skal være sikker fluktvei uansett hvilken stilling kraner er i.
- e) Førersete, manøverhendler og annet utstyr skal være utarbeidet etter ergometriske prinsipper.

(15) Atkomst og passasjer:

- a) Det skal være trygg atkomst til manøversted for vinsjer og alle deler på kraner og bomarrangementer som trenger service og kontroll.
- b) Mellom faste og bevegelige deler på kraner, vinsjer o.a. hvor det er vanlig at folk ferdes eller det skal være en fri passasje, skal denne ha en bredde på minimum 0,6 m opp til en høyde av 2,0 m.
- c) Leidere, rekkverk etc. skal tilfredsstillende kravene i de til enhver tid gjeldende forskrifter for anordninger på og under dekk.

- (16) Stuving av bommer:
For stuving av bommer og kraner under sjøreisen, skal det være anbrakt faste eller demonterbare «bomkrybber» eller likeverdige stuvingsanordninger. For beregning av disse, se § 7 6. ledd.
- (17) Hydrauliske, pneumatiske og elektriske systemer:
- Hydrauliske og pneumatiske systemer skal være utstyrt med sikkerhetsventil. Sikkerhetsventilen skal plomberes av sakkyndig person etter at laste- og losseinnretningen har vært belastningsprøvet, slik at den ikke kan stilles høyere enn til systemets tillatte arbeidstrykk. Dersom plomberingen har vært brutt skal ny 5-årlig inngående undersøkelse foretas av sakkyndig person. Etter den 5-årige inngående undersøkelsen (§ 18) skal alltid ny plombering foretas av sakkyndig person.
 - Det skal være tilkoblingsmulighet for kontrollmanometere i hovedtrykksystemene.
 - Slanger, rør og ledninger skal legges på en slik måte at de er best mulig beskyttet mot slag, klemming, varme, vibrasjon o.l. Slanger skal også være beskyttet på en slik måte at operatøren ikke skades ved slangebrudd, og de skal være lette å skifte og vedlikeholde.
 - Hydrauliske sylindrer skal arrangeres slik at de stopper eller siger kontrollert ved svikt i krafttilførselen eller ved slange- eller rørbrudd.
 - Trykksystemer skal være konstruert etter en anerkjent standard. Standarden skal angis og bekreftes av sakkyndig person.
 - Elektrisk utstyr skal være konstruert etter en anerkjent standard som også tar hensyn til den sonen om bord hvor kranen er plassert med hensyn til områdeklassifisering. Standarden skal angis i kranhåndboken og bekreftes av sakkyndig person.
- (18) Sakkyndig person skal kontrollere at laste- og losseinnretningen med redskap er konstruert i henhold til kravene i denne paragraf.

§ 10. Materialer

- (1) Bare materialer som er sertifisert skal benyttes i viktige styrkekomponenter. Stålkvaliteten skal omhyggelig utvelges, idet en tar tilbørlig hensyn til materialtetthet, viktighet av konstruksjonen, lastetype, materialtykkelse, sveisbarhet og «design»-temperatur.
- (2) Alle stålmaterialer til styrkedeler i kran- og bomarrangementer skal være tett eller halvtett og skal leveres med verkssertifikat som viser materialets fysiske og kjemiske egenskaper i forhold til en anerkjent standard.
- (3) Ved valg av materialer, skal det sørges for at disse er egnet for det bruk de er tiltenkt under maritime miljøforhold.
- (4) Sakkyndig person skal kontrollere at de spesifiserte materialer er benyttet i laste- og losseinnretninger og laste- og losseredskaper.
- (5) Materialtype og kvalitet, eventuelle begrensninger i sveisbarhet ved reparasjon o.l. samt eventuelle temperaturbegrensninger ved bruk av kran, skal gis i sertifikat/kontrollbok og kranhåndbok, og være bekreftet av sakkyndig person.

§ 11. Arbeidsutførelse

- (1) All sveising av styrkedeler skal utføres av sertifisert sveiser med sertifikat for den aktuelle sveistype.
- (2) Viktige sveiser skal kontrolleres med en ikke-destruktiv metode etter anvisning og tilsyn av sakkyndig person.
- (3) Røntgenbilder skal i alminnelighet tilfredsstillende kravene til Karakter 4 (blått) ifølge «II W Collection of Reference Radiographs of Welds», men mindre poredannelse ifølge Karakter 3 (grønt) kan dog godtas.
- (4) Rapport som spesifiserer hva som er kontrollert og resultatet av kontrollen, bekreftet av sakkyndig person, skal vedlegges kranhåndboken, jf. § 13, 2. ledd.

§ 12. Sikkerhetsinnretninger

- (1) Grensebryter.
- Kraner skal ha grensebryter hvor det er begrensninger på bevegelse av kran, kranbom eller krok.
 - Grensebryter skal plasseres slik at det ikke oppstår skade eller fare, selv om kranen blir stoppet fra full fart av disse bryterne, under hensyn til de forhold som er nevnt i § 7 3. ledd.
 - Når grensebryter trer i funksjon, skal driften i den aktuelle retning automatisk falle ut. Ny innkobling av drift eller løsning av brems skal ikke være mulig før det aktuelle betjeningsorgan er brakt i 0-stilling og slik at bevegelse bare kan skje til en «bedre» stilling.
 - Forrigling (bypass) av grensebryter for laveste stilling av bom/kranarm er tillatt når dette er nødvendig for stuving av bommen. Bryter til forrigling skal plasseres under deksel, og et stykke fra de øvrige kontrollorganer, men slik at operatøren kan nå den fra sin faste plass. Skilt som angir at forrigling av endebryter ikke skal benyttes til andre operasjoner enn ved stuving av bommen, skal settes opp.
 - Innretninger som drives hydraulisk eller pneumatisk kan i stedet for grensebryter ha automatisk virkende trykkbegrensning som hindrer at endekjøring medfører uakseptable påkjenninger eller situasjoner.
 - I spesielle tilfelle kan grensebryterne også kreves i forbindelse med bomarrangementer, særlig i forbindelse med tungløftsbom.

(2) *Overlastbryter.*

Overlastbryter kreves for kraner som kan løfte mer enn tillatt arbeidsbelastning, S.W.L. Ny innkobling av drift eller løsning av brems skal ikke være mulig før det aktuelle betjeningsorgan er brakt i 0-stilling og slik at bevegelse bare kan skje til en «bedre» stilling.

(3) *Momentbryter.*

Kraner med tillatt arbeidsbelastning som minker med økende utlegg og med maksimal tillatt arbeidsbelastning (S.W.L.) over 5 tonn, skal være utstyrt med momentbryter. Ny innkobling av drift eller løsning av brems skal ikke være mulig før det aktuelle betjeningsorgan er brakt i 0-stilling og slik at bevegelse bare kan skje til en «bedre» stilling.

(4) *Stopper for slakk i ståltau.*

Kraner med tillatt arbeidsbelastning (S.W.L.), over 5 tonn, skal være utstyrt med «stopper for slakk i ståltau» som automatisk stanser nedfiring dersom ståltauet fires ut for raskt fra trommelen. Denne stopper kan imidlertid sløyfes hvis operatøren har full utsikt til trommelen.

(5) *Nødstoppanordning/bryter.*

- a) Alle kraner skal være utstyrt med en nødstoppbryter som kan nås fra førerplassen. Bryteren skal være rød, og beskyttet med bøyler eller tilsvarende.
- b) Når nødstoppbryteren blir aktivisert, skal alle bremses øyeblikkelig virke maksimalt slik at all bevegelse bremses opp på en sikker måte og stoppes så raskt som mulig.
- c) På elektriske kraner skal nødstoppbryteren bryte hovedstrømtilførselen til kranen (alle faser).
- d) Ved nødstopp skal alle funksjoner nullstilles, før kranen skal kunne startes på nytt.
- e) For kraner som kjører på skinner eller belter skal det på kranen eventuelt ved hvert kranben være montert en nødstoppbryter, som kan nås fra dekket. Denne nødstoppbryter skal så raskt som mulig stoppe kranen. Bryteren skal ikke kunne nullstilles fra førerhuset.
- f) Kraner som kjører på skinner eller belter, skal være utstyrt med fleksible bøyler for å forhindre at kranen skal kjøre på noen. Endebrytere som stopper kranens bevegelse kan i spesielle tilfeller forlanges av Sjøfartsdirektoratet.

(6) *Varselsignaler.*

Enhver kran med førerhus skal være utstyrt med lydsignal/horn for å varsle fare. Alle skinne- og beltegående kraner skal ha en varselklokke/alarm som varsler litt før kranen settes i bevegelse.

(7) Sakkyndig person skal kontrollere at laste- og losseinretningen er konstruert i henhold til retningslinjene i denne paragraf.

§ 13. Kranhåndbok

(1) Det skal finnes håndbøker om bord i skipet for alle typer kraner som er levert, herunder også proviantkraner, maskinromstraverskraner og større bomarrangementer hvor riggarangementstegning alene ikke gir alle nødvendige opplysninger nevnt i 2. ledd.

(2) Kranhåndboken skal inneholde:

- a) En arrangementstegning og en fullstendig beskrivelse av laste- og losseinretningen med opplysning om hvilken standard denne er beregnet etter;
- b) konstruksjonskriterier, hvilken krangruppe som er benyttet o.l.;
- c) operasjonsbetingelser som S.W.L., S.W.M., minimum og maksimum kranarm/bomvinkel, begrensninger på svinging o.l.;
- d) levetid i relasjon til bruksbetingelser;
- e) en tegning som viser materialkvalitetene for hele kranen samt rapport over den egenkontroll som fabrikanten har utført i form av sveisekontroll, produktkontroll m.m. bekreftet av sakkyndig person, jf. § 11; og
- f) tegninger/skjema for alle sikkerhetsinnretninger, skjema for elektrisk, hydraulisk og pneumatisk utstyr med oppgitt maksimalt tillatt trykk, samt regler for vedlikehold og kontroll (servicedel). Servicedelen skal bl.a. inneholde en detaljert beskrivelse av kontroll med svingelager/kulekrans, hvilket moment boltene skal trekkes til med mv.

*Kapittel III. Prøving, sertifisering, periodisk ettersyn og kontroll***§ 14. Prøving av laste- og lossredskaper**

(1) All ny redskap skal før den tas i bruk, være prøvet av en sakkyndig person med følgende prøvelaster:

<i>Gjenstand</i>	<i>Tillatt arbeidslast S.W.L.</i>	<i>Prøvelaster</i>
Kjetting, ring, krok, sjakk, svivel, flerskivet blokk mv.	til og med 25 tonn	2 X S.W.L.
	til og med 30 tonn	55 tonn
	til og med 35 tonn	65 tonn
	til og med 40 tonn	70 tonn
	til og med 45 tonn	75 tonn
	til og med 50 tonn	85 tonn

til og med 55 tonn	90 tonn
til og med 60 tonn	95 tonn
til og med 65 tonn	100 tonn
til og med 70 tonn	110 tonn
til og med 75 tonn	115 tonn
til og med 80 tonn	120 tonn
til og med 85 tonn	125 tonn
til og med 90 tonn	130 tonn
til og med 95 tonn	135 tonn
til og med 100 tonn	145 tonn
til og med 110 tonn	155 tonn
til og med 120 tonn	165 tonn
til og med 130 tonn	175 tonn
til og med 140 tonn	190 tonn
til og med 150 tonn	200 tonn
til og med 160 tonn	215 tonn
til og med 170 tonn	230 tonn
til og med 180 tonn	240 tonn
Enskivet blokk	1,33 X S.W.L.
Enskivet blokk m/hundsvott	4 X S.W.L.
Ståltau	6 X S.W.L.
Løfteåk, grabb o.l.	Bruddlast
	2,0 X S.W.L.

- (2) For blokker menes med prøvelast resultatbelastning i blokkøyet, jf. § 16 femte ledd bokstav a og b.
- (3) For enskivet blokk med eller uten hundsvott kan prøvelasten reduseres i henhold til ovenstående tabell når tillatt resultatbelastning i blokkøyet overstiger 25 tonn.
- (4) En prøve skal tas av hver lengde og dimensjon som produseres. Hvis det ikke er mulig å prøve et helt stykke, kan tråder eller parter prøves til brudd og styrken beregnes.
- (5) Løfteåk, grabb o.l. med tillatt arbeidsbelastning over 20 tonn kan prøves sammen med laste- og losseinretninger.
- (6) Etter utført prøvebelastning, skal de gjenstander som ikke er prøvet til brudd undersøkes nøye for eventuelle skader eller deformasjoner. For blokker skal skiven tas ut for undersøkelse av aksel og lagre i den utstrekning sakkyndig person finner det nødvendig.
- (7) Prøving og kontroll ifølge 1. og 6. ledd skal utføres av redskapsprodusent eller av autorisert verksted.
- (8) Etter prøve og kontroll skal en sakkyndig person utstede sertifikat på formular nr. 3 eller nr. 4 i kontrollbok for løfteinnretninger og laste- og losseredskaper på skip.¹
- (9) Fabrikant eller forhandler som har fått sertifisert et parti redskap, skal ved salg av en del av partiet, levere kjøperen en kopi av originalsertifikatet, hvor de aktuelle redskaper er spesielt avmerket.
- (10) Standard masseprodusert redskap kan etter søknad til Sjøfartsdirektoratet tillates sertifisert på grunnlag av stikkprøvekontroll etter nærmere spesifisert mønster.

¹ Fastsatt av Sjøfartsdirektoratet.

§ 15. Førstegangs kontroll og prøving av laste- og losseinretninger

- (1) Laste- og losseinretninger skal før de tas i bruk prøves, kontrolleres og sertifiseres av sakkyndig person.
- (2) Før laste- og losseinretninger prøves om bord, skal sakkyndig person undersøke om det foreligger underlag ifølge § 6 og § 13, og at det for alle laste- og losseredskaper er fremlagt sertifikater.
- (3) Laste- og losseinretninger skal, etter at de er ferdig montert om bord, prøvebelastes av sakkyndig person med følgende prøvelaster:

<i>S.W.L.</i>	<i>Prøvelast</i>
opp til 20 tonn	1,25 X S.W.L.
fra 20 til 50 tonn	S.W.L. + 5 tonn
over 50 tonn	1,1 X S.W.L.

- (4) Prøvelasten skal løftes med skipets egen innretning, og bommen skal ikke danne større vinkel med horisontalen enn 15 grader. Dersom dette ikke er mulig eller bommen er konstruert for en bomvinkel som er større eller mindre enn 15 grader, skal bommen stilles i den minste vinkel det er mulig å bringe den i eller i den bomvinkel arrangementet er beregnet for. Etter at prøvelasten er løftet, skal arrangementet funksjonstestes med prøvelasten, dvs. heising, låring, svinging og topping (dersom dette kan utføres med last hengende i kroken), og oppbremsing av de nevnte bevegelser skal prøves.

- a) Skipet skal, om mulig, gis en slagside på 5 grader eller den maksimale slagside det får ved største tillatte arbeidsbelastning for å få en mest mulig realistisk prøve (se § 7 6. ledd).
 - b) Minste eventuelt største vinkel (dersom bommen kan toppes med last) som benyttes under prøven, skal anføres i sertifikatet.
- (5) Koblede bommer (union purchase) skal prøves sammen med en prøvelast i henhold til 3. ledd og den tillatte arbeidsbelastning S.W.L., for denne lastemåte. Prøven skal foretas med bommene i de ugunstigste stillinger. Preventere skal være tilrigget, og kontrollen omfatter også preventerfester og parallellkjøring av vinsjene ved heising, overføring, låring og stopping av prøvelasten.
- (6) Kraner og annet heisemaskineri skal prøvebelastes med prøvelast i samsvar med 3. ledd. Prøvelasten skal heises, låres, svinges, kjøres og kranarmens radius varieres. Oppbremsing av de nevnte bevegelsene skal prøves. Kranarmen skal prøves med den fastsatte prøvelast ved største og minste radius. Når det er umulig å heise prøvelasten med en hydraulisk vinsj på grunn av begrensningen av trykket, er det tilstrekkelig å heise den størst mulige last. Etter prøvebelastningen skal sikkerhetsventilen justeres til det trykk som tilsvarer tillatt arbeidsbelastning.
- (7) Alle prøvebelastninger av laste- og losseinretninger skal fortrinnsvis utføres med løse vekter (last). På nye arrangement innrømmes ingen unntakelse fra denne regel. I forbindelse med utskiftinger eller fornyelser kan fjærvekt eller hydraulisk vekt brukes dersom løse vekter ikke kan skaffes. Dersom fjærvekt eller hydraulisk vekt blir brukt, skal den være pålitelig og nøyaktig, og prøvebelastningen skal anbringes med lasteinretningen svinget så langt som mulig først i den ene og så i den andre retningen. Prøven er ikke tilfredsstillende med mindre indikatoren forblir ubevegelig i minst to minutter.
- (8) Før og etter foretatte prøver skal sakkyndig person undersøke at laste- og losseinretning med tilbehør er i henhold til tegningene samt om noen del av dette er blitt skadet eller har fått varige deformasjoner etter prøvene. Sakkyndig person avgjør om enkelte deler skal demonteres for kontroll.
- (9) Sakkyndig person skal sertifisere prøvingen på formular 2 for bommer og kraner og formular 2 (U) for koblede bommer og kraner, og foreta innførsler i kontrollboken, jf. § 19.

§ 16. Merking

- (1) Laste- og losseinretninger og redskap skal være varig merket (meisling, kjøring eller stålstempel) med tillatt arbeidsbelastning (S.W.L.), og sertifikat/mrk. nr. Bommer og kraner skal i tillegg merkes med referanse nr., tilsvarende deres plassering i riggarangement/situasjonsplan, NS 2609 skjema 3, eller tilsvarende.
- (2) Bommer.
- a) Bommer skal merkes med tillatt arbeidsbelastning (S.W.L.) med enkel part og for 15 grader vinkel, eller med den laveste vinkel større enn 15 grader, som bommen(e) på grunn av arrangementet om bord kan senkes til: Eks. nr. 3 S.W.L. 5T 15 grader.
 - b) Dersom den samme bommen er beregnet for å kunne løfte 10 tonn når den er rigget med en fast og en løs blokk, dobbelt part, blir merkingen som følger: nr. 3 S.W.L. 5–10 T 15 grader.
 - c) Tungløftsbom skal merkes med den minste vinkel og den største last som bom og redskap er beregnet for. Eks. S.W.L. 60 T 30 grader.
 - d) Dersom det er fare for steiling, må også den største tillatte bomvinkel angis. Eks. S.W.L. 15 T 15–60 grader.
 - e) Når to bommer kan arbeide sammen i såkalt koblet bompar (union purchase), skal spesiell merking for dette være innslått på eget skilt, oppsatt på egnet sted, mellom bommene/mastene. Eks. nr. 3 + 4 S.W.L. (U) 2T.
 - f) Bom/krannummer og S.W.L. skal utføres med 80 mm høye tall og bokstaver, mens bomvinkel kan angis med 60 mm høye tall. Merkingen skal være varig.
- (3) Kraner.
- a) Kraner med konstant S.W.L. for alle radier, skal merkes med krannummer, tillatt arbeidsbelastning (S.W.L.) og minste og største radius for denne belastning. Eks. nr. 5 S.W.L. 5 T 4 – 14 M.
 - b) Kraner hvis S.W.L. varierer med kranarmens radius, skal være merket med største og minste tillatte arbeidsbelastning og den tilsvarende radius. Eks. nr. 5 S.W.L. 15 T 5 M, S.W.L. 5 T 15 M.
 - c) Krannummer og S.W.L. skal utføres med 80 mm høye tall og bokstaver, mens kranradius kan angis med 60 mm høye tall og bokstaver.
 - d) Når to kraner kan arbeide sammen, skal spesiell merking for dette være innslått på eget skilt, oppsatt på egnet sted, mellom kranene.
- (4) Redskap/løse deler skal være merket ifølge de krav som er gitt i det etterfølgende, og merkingen skal være anbrakt slik at den forblir leselig i hele redskapens praktiske levetid.
- (5) Blokker.
- a) Tillatt arbeidsbelastning (S.W.L.) for enskivet blokk er lik draget i ståtau (dvs. halvparten av kraften på opphengingsleddet), når blokken anvendes som enkel lasteblokk. For enskivet blokk med hundsvott, er S.W.L. også lik draget i ståtau, som i dette tilfelle er en tredjedel av kraften på opphengingsleddet. I begge tilfelle skal blokken merkes med S.W.L. lik draget i ståtau.
 - b) For flerskivet blokk er S.W.L. lik kraften på opphengingsleddet, og lik den S.W.L. som blokken skal merkes med.
- (6) Kjetting, ringer, kroker, sjakler, svingler, o.l. skal være merket med den tillatte arbeidsbelastning (S.W.L.) som vedkommende del er sertifisert for.

(7) Ståltau skal leveres med sertifikat hvor det er angitt eller påført til hvilken bom/kran og for hvilket formål (mantel, topprep, gjerder mv.) ståltauet skal anvendes. Dersom ikke hele ståltauet brukes til det oppgitte formål, skal den anvendte lengde og eventuell rest oppgis i sertifikatet. Denne anførsel skal dateres og signeres av sakkyndig person ved førstegangs kontroll og senere av overstyrmann, eventuelt fører, hvor denne er eneste dekksoffiser om bord.

(8) Stroppe skal merkes med tillatt arbeidsbelastning med tydelige tall og bokstaver, enten på selve stroppen eller på en plate eller ring av varig materiale som er festet sikkert til stroppen, eller tillatt arbeidsbelastning skal være angitt på plakater oppslått således at de er lett leselige for alle vedkommende. Ståltau utstyrt med presslås (talurit) skal merkes med tillatt arbeidsbelastning (S.W.L.) innslått på denne.

(9) Løfteåk, grabber o.l. skal merkes med tillatte arbeidsbelastning (S.W.L.) samt sin vekt.

(10) Sakkyndig person skal kontrollere at laste- og losseinretninger er merket i henhold til denne paragraf.

§ 17. Årlig ettersyn

(1) Laste- og losseinretninger skal etterses minst én gang hver 12. måned.

(2) Det årlige ettersyn skal omfatte kontroll og funksjonsprøving av alle skipets laste- og losseinretninger og laste- og losseredskaper samt visuell kontroll med hensyn til strekk, slitasje, tæring, brudd og sprekkdannelser mv. Ettersynet skal utføres slik at det gir et så pålitelig kjennskap som mulig til sikkerheten av de undersøkte deler.

(3) Dersom deler er blitt utskiftet, skal den nye dels sertifikatnummer innføres i kontrollbokens del V og sertifikatet vedlegges, mens den utskiftede dels sertifikat fjernes, jf. § 27, 4. ledd.

(4) Sakkyndig person eller skipets overstyrmann og maskinsjef eller førstemaskinist, skal utføre det årlige ettersyn og foreta innførsel i kontrollboken. På mindre fartøy som ikke har disse offiserskategorier, skal føreren foreta nevnte ettersyn og innførsel.

§ 18. 5-årlig inngående undersøkelse

(1) Alle skipets laste- og losseinretninger med tilbehør skal inngående undersøkes og prøves hvert 5. år.

(2) Den 5-årlige inngående undersøkelse skal vanligvis omfatte fullstendig nedrigging og åpning/demontering av innretninger og redskap slik at alle komponenter kan besiktes for strekk, slitasje, tæring, brudd og sprekkdannelser. For bomarrangementer skal bomnåler løftes, topprepsfester demonteres, blokker og vinsjer åpnes mv. Kraner skal demonteres og undersøkes ifølge spesifikasjonene i kranhåndbokens servicedel.

(3) Den 5-årlige inngående undersøkelse skal foretas av autorisert verksted, eller ved kvalifisert verksted.

(4) Etter undersøkelse ifølge 1. ledd, monteres delene sammen, og laste- og losseinretningen prøvebelastes og kontrolleres i henhold til § 15.

(5) Sakkyndig person skal forestå den 5-årlige inngående undersøkelse og utstede nye sertifikater, men kan også sertifisere undersøkelse og prøving med verkstedets stempel, dato og underskrift på baksiden av eksisterende formular 2 for løfteinnretninger eller formular 3 for redskap. Deretter skal sakkyndig person gjøre anførsler i kontrollboken.

§ 19. Føring av kontrollbok og riggprotokoll

(1) Ettersyn og undersøkelser av laste- og losseinretninger skal innføres i kontrollbok fastsatt av Sjøfartsdirektoratet i samsvar med den veiledning som er trykt i denne.

(2) For å holde oversikt med den løpende overhaling og utskifting av laste- og losseredskap, skal fartøyets overstyrmann, eventuelt fører, fylle ut de forlangte data i del V i kontrollboken.

(3) På fartøy med omfattende laste- og losseinretninger kan skipets overstyrmann føre en egen riggprotokoll i stedet for å fylle ut del I i kontrollboken. Protokollen skal ha rubrikker for den overhalte eller utskiftede dels betegnelse (navn, dimensjon, mrk., S.W.L., antall, sertifikatnummer), plass til forklarende anmerkninger, dato og underskrifter.

(4) Kontrollbok, sertifikater og eventuelt riggprotokoll skal til enhver tid være tilgjengelig for Sjøfartsdirektoratet, andre lands myndigheter og sakkyndige personer. De skal oppbevares i minst 5 år fra datoen for siste notering

§ 20. Kontroll i forbindelse med forandringer

(1) Forandringer eller fornyelser av laste- og losseinretninger skal utføres ved autorisert verksted.

(2) Prøvebelastning og kontroll skal foretas i henhold til § 15.

Kapittel IV. Forskjellige bestemmelser i forbindelse med bruk av laste- og losseinretninger om bord

§ 21. (Opphevet ved forskrift av 25. januar 2000 nr. 170 om endring i forskrift om laste- og losseinretninger på skip fra 1. april 2000).

§ 22. Ettersyn før lasting og lossing igangsettes

Laste- og losseinretninger skal etterses i nødvendig utstrekning før og under bruk og innførsel herom foretas i dekkdagboken.

§ 23. Behandling av laste- og losseredskap

(1) Kjettinger må ikke kortes inn ved hjelp av knoper. For å unngå at kjettingløkker ligger an mot skarpe kanter ved løfting av harde og tunge gjenstander, skal passende mellomlegg benyttes.

(2) Ståltau skal fortrinnsvis lagres i tørt rom ved jevn temperatur. Ved montering skal ståltau trekkes av trommelen fra ytre tamp for å unngå kink. Alt ståltau i løpende rigg skal jevnlig smøres med egnet smøremiddel som trenger helt inn til ståltauets kjerne.

(3) Stroppler av ståltau skal oppbevares på en slik måte at skadelige bøyer unngås.

(4) Laste- og losservedskap som ikke er i bruk skal oppbevares på et dertil egnet sted, hvor det er lett å finne frem til redskap med riktig tillatt arbeidsbelastning (S.W.L.).

§ 24. *Vinsjoperator, kranfører, signalmann mv.*

(1) Alle vinsjer og spill som er i drift, skal være betjent.

(2) Til vinsjoperator, kranfører og signalmann må kun settes person som har fylt 18 år. Der det er nødvendig av hensyn til arbeidernes sikkerhet, skal det brukes en eller flere signalmenn.

(3) Hvor det er høye lukekarmen eller andre hindringer for signalmannens utsyn, skal det anordnes faste eller flyttbare plattformer.

§ 25. *Belastning av laste- og losseinretninger*

(1) Laste- og losseinretning må aldri belastes utover den tillatte arbeidsbelastning, (S.W.L.)

(2) Kraner og bommer skal bare benyttes til heising eller låring av last i vertikal retning (dvs. lasten skal befinne seg vertikalt under lasteblokk/kranskive) med mindre det klart fremgår av kontrollboken eller kranhåndboken at arrangementet er spesielt beregnet for annen bruk (f.eks. koblede bommer).

(3) Når bom eller kran benyttes til av- og påkjøring av luker, skal mantelwiren løpe via en kasteblokk anbrakt vertikalt under lasteblokk eller kranskive.

§ 26. *Håndtering av last*

(1) Når fartøyets laste- og losseinretning brukes, skal skipsføreren sørge for at passende redskap blir benyttet.

(2) Ingen person må settes til annet arbeid i områder hvor lasting og lossing pågår. Særlig aktsomhet må utvises når arbeidsplassen i lasterommet er begrenset til plassen under lukeåpningen.

(3) Alle verneinretninger som må fjernes på grunn av tilkomst for lasting eller lossing, så som rekkverk, ledere, lys m.m., må ikke flyttes uten at arbeidsleder eller ansvarlig offiser er varslet, og skal settes på plass så snart som mulig.

§ 27. *Utskifting av redskap/ståltau*

(1) Redskap og ståltau som er slitt, tæret eller skadet, skal straks skiftes, og innførsel herom gjøres i kontrollbokens del I eller i egen riggprotokoll.

(2) Redskap unntatt ståltau, skal fornyes når den på grunn av tæring eller slitasje har fått sin vekt eller sitt tverrsnittsareal redusert med 20 prosent, dog tillates ingen reduksjon i dimensjoner noe sted utover 10 prosent.

(3) Ståltau skal utskiftes dersom det, over en lengde tilsvarende 8 diametere, kan ses at det samlede antall brukne tråder overstiger 10 prosent av det totale antall tråder, viser tegn på skadelig slitasje eller innvendig eller utvendig rusttæring, har vært overbelastet til varig deformasjon, har andre mangler, f.eks. kink, enkel part inntrukket, tendens til spiraldannelse eller andre deformasjoner som gjør det uskikket til bruk.

(4) Sertifikat på formular 3 for ny redskap og formular 4 for ståltau skal vedlegges kontrollboken, men ståltausertifikatene kan også vedlegges egen riggprotokoll, hvor slik finnes. Sertifikatene for de utskiftede deler fjernes fra kontrollbok, eller riggprotokoll for separat oppbevaring.

Kapittel V. Særbestemmelser

§ 28. *Straff*

Forsettlig eller uaktsom overtredelse av disse forskrifter straffes med bøter i henhold til Almindelig borgerlig Straffelov av 22. mai 1902 nr. 10, § 339 nr. 2, hvis ikke strengere straff kommer til anvendelse i henhold til annen lovbestemmelse.

§ 29. *Ikrafttredelse*

(1) Denne forskriften trer i kraft 17. juli 1978.

(2) Laste- og losseinretninger på eksisterende skip skal oppfylle bestemmelsene i disse forskrifter senest ved første 5-årige inngående undersøkelse etter at disse forskrifter er trådt i kraft, dog behøver § 9 til og med § 13 bare oppfylles i den utstrekning Sjøfartsdirektoratet finner det mulig og rimelig.

(3) Fra det tidspunkt som er nevnt i 1. ledd oppheves forskrifter av 8. juli 1955 om laste- og losservedskap på skip og om vern mot ulykker om bord under lasting og lossing, med senere endringer. Fra samme tidspunkt oppheves regler av 8. juli 1955 om regler for prøving, undersøkelse, varmebehandling og merking m.v. av laste- og losseinretninger og laste- og losservedskap om bord i skip, med senere endringer.

II

Endringene trer i kraft straks.

4. juni Nr. 1130 2002**Forskrift om endring i forskrift om risikoanalyse for roro passasjerskip i innenriks fart.**

Fastsatt av Sjøfartsdirektoratet 4. juni 2002 med hjemmel i lov av 9. juni 1903 nr. 7 om Statskontrol med Skibes Sjødygtighed m.v. § 1, § 42, § 106, § 114 og § 117, jf. kgl.res. av 1. desember 1978 nr. 1, kgl.res. av 12. oktober 1979 nr. 1, delegeringsvedtak av 15. januar 1979 nr. 1 og delegeringsvedtak av 8. januar 1980 nr. 1. Kunngjort 22. oktober 2002.

I

I forskrift av 5. november 1999 nr. 1167 om risikoanalyse for roro passasjerskip i innenriks fart er det foretatt endringer. Endringene er ikke materielle, men gjelder forskriftens struktur og språk. Forskriften lyder i sin helhet etter dette:

§ 1. Virkeområde

Denne forskriften gjelder for nye og eksisterende roro passasjerskip i innenriks fart med lengde (L) på 24 meter og derover, som benyttes i rutegående trafikk. Forskriften gjelder ikke for hurtiggående passasjerfartøy.

§ 2. Definisjoner

I denne forskrift betyr:

- a) *Eksisterende skip*: Et roro passasjer skip som ikke er nytt skip.
- b) *Hurtiggående passasjerfartøy*: Passasjerfartøy som kan oppnå en hastighet på 25 knop eller mer.
- c) *Lengde (L)*: Som definert i den til enhver tid gjeldende forskrift om måling av skip.
- d) *Nytt skip*: Et roro passasjer skip hvis kjøll blir strukket på eller etter den dato denne forskriften trer i kraft.
- e) *Passasjerskip*: Skip som skal ha sertifikat i henhold til bestemmelsene i åttende kapittel i lov av 9. juni 1903 nr. 7 om Statskontrol med Skibes Sjødygtighed m.v.
- f) *Risiko*: Den fare som en uønsket hendelse representerer for mennesker, materielle og økonomiske verdier eller det marine miljøet. Risikoen uttrykkes ved hyppigheten (frekvensen) og konsekvensene av uønskede hendelser.
- g) *Risikoanalyse*: Systematisk framgangsmåte for å beskrive og beregne risiko for personer ombord, for selve skipet og det marine miljøet. Risikoanalysen utføres ved kartlegging av potensielle uønskede hendelser, og årsaker til og konsekvensene av disse.
- h) *Roro passasjerskip*: Passasjerskip som er utstyrt med innretninger som gjør det mulig å kjøre vei- eller skinnegående kjøretøyer på og av skipet.
- i) *Rutegående trafikk*: Transport av passasjerer med skip som foregår mellom bestemte steder eller på bestemte strekninger til fastsatte tider.

§ 3. Rederens plikter

- (1) Rederiet har ansvaret for at bestemmelsene i denne forskriften blir fulgt.
- (2) Rederiet skal også påse at enhver som utfører arbeid for dette, enten personlig, ved ansettelse eller ved selvstendige entreprenører eller underentreprenører, følger bestemmelsene i denne forskriften. Dette gjelder under prosjektering, bygging og drift.
- (3) Rederiet er gjennom sitt sikkerhetsstyringssystem ansvarlig for å inkorporere tilleggskrav som ut fra rederiets synspunkt er nødvendige for å oppnå sikker drift. Videre er rederiet ansvarlig for at alle operasjons- og konstruksjonsbegrensninger gitt av Sjøfartsdirektoratet, andre myndigheter, klasseinstitusjon, verksted eller utstyrproducenter følges.

§ 4. Fravik

I enkelttilfeller kan Sjøfartsdirektoratet etter skriftlig søknad fravike forskriftens krav. Spesielle grunner må gjøre fraviket nødvendig og fraviket må være sikkerhetsmessig forsvarlig. Fravik må ikke være i strid med internasjonal overenskomst Norge har sluttet seg til.

§ 5. Dokumentasjon

- (1) Rederiet skal sende den nedenfor fastsatte dokumentasjon til Sjøfartsdirektoratet.
 - a) Nødvendige opplysninger om skipet, på skjema fastsatt av Sjøfartsdirektoratet.
 - b) Nødvendige opplysninger om den strekningen skipet skal betjene, på skjema fastsatt av Sjøfartsdirektoratet.
 - c) Kartskisse, hvor den strekningen skipet skal betjene er tegnet inn.
 - d) Programutskrift med innleste data og beregningsresultater. Her må det gå klart fram hvilket program og hvilken versjon som er benyttet.
- (2) For eksisterende skip skal det dessuten, dersom kravet i § 7 jf. § 11 ikke er tilfredsstillt, sendes inn en liste over hvilke tiltak rederiet vil sette i verk for å oppnå tilfredsstillende personrisikoverdi for skipet på vedkommende strekning. I lista skal gjennomføringsdato for hvert tiltak angis. De enkelte tiltakene kan være knyttet til skipet eller strekningen (farvannet). Program utskrift med korrigererte innleste data og beregningsresultater skal legges ved.
- (3) Innen 1. april hvert år skal det sendes inn statusrapport for hver ferge og strekningene den betjener. Endringer av ferge eller strekning med innvirkning på risikoberegningene skal spesifiseres, og nye beregningsresultater dokumenteres.

(4) En årlig samlerapport med oppdaterte verdier for risikotallene på landsnivå, skal sendes inn innen 1. juni hvert år.

(5) Dersom det introduseres skip med helt nye arrangement, eller tekniske løsninger som avviker vesentlig i forhold til grunnlaget for modellen, kan Sjøfartsdirektoratet kreve at det utarbeides særskilte risiko- eller feilmodusanalyser.

§ 6. Beregningsmodell

Risikoanalysen skal utføres ved å benytte en beregningsmodell fastsatt av Sjøfartsdirektoratet. Beregningsmodellen følger som vedlegg til denne forskriften.

§ 7. Krav til analyseresultater

For hvert enkelt samband skal kombinasjonen av nytt skip og strekning, ikke medføre en høyere verdi for personrisiko enn 1,0 omkomne pr. milliard personkilometer over den verdi en med modellen vil få for samme strekning når en setter inn de best mulige verdiene for skip. I samband som betjenes av eksisterende skip, skal verdien for personrisiko innen fristen fastsatt i § 11, ikke ligge over 5,0 omkomne pr. milliard personkilometer.

§ 8. Tidspunkt for utførelse av analyse og tiltak

(1) For nye skip skal risikoanalyse utføres så snart skipenes arrangement og utrustning er fastlagt, og dokumentasjonen skal sendes Sjøfartsdirektoratet sammen med byggeanmeldelsen.

(2) Frister for risikoanalyse for eksisterende skip er nærmere fastsatt i § 11.

(3) Krav om årlig innsendelse av oppdatert dokumentasjon er inntatt i § 5.

§ 9. Andre konsekvenser av analyseresultatene

Hvis nødvendige tiltak på eksisterende skip for å tilfredsstille denne forskriftens krav medfører vesentlige forandringer i skipets arrangement eller utrustning, kan det på initiativ fra Sjøfartsdirektoratet – eventuelt etter søknad fra rederiet – bli fastsatt endringer i skipets sikkerhetsbemanning.

§ 10. Straff

Forsettlig eller uaktsom overtredelse av denne forskriften straffes med bøter i henhold til Almindelig borgerlig Straffelov (Straffeloven) av 22. mai 1902 nr. 10, § 339 nr. 2, jf. § 48a og § 48b hvis ikke strengere straff kommer til anvendelse i henhold til annen lovbestemmelse.

§ 11. Ikrafttredelse mv.

(1) Denne forskriften trer i kraft 1. januar 2000.

(2) Risikoanalyse for eksisterende roro passasjerskip skal være utført senest i forbindelse med den årlige besiktelsen for passasjersertifikat i tidsrommet fra 1. januar 2000 til 31. desember 2000.

(3) For eksisterende skip med høyere verdi for personrisiko enn 6,0 omkomne pr. milliard person kilometer, skal tiltak for å oppnå tilfredsstillende verdi for personrisiko som fastsatt i § 7 være gjennomført innen 1. januar 2002.

(4) For øvrige eksisterende roro passasjerskip med høyere verdi for personrisiko enn 5,0 omkomne pr. milliard personkilometer, skal tiltak for å oppnå tilfredsstillende verdi for personrisiko som fastsatt i § 7 være gjennomført innen 1. januar 2003.

Vedlegg (beregningsmodell) fås ved henvendelse til Sjøfartsdirektoratet.

Vedlegg. Beregningsmodell for analyse av innenriks fergetrafikk

Vedlegget er utelatt og kan fås ved henvendelse til Sjøfartsdirektoratet, Postboks 8123 Dep, 0032 Oslo, telefon: 22454500, faks: 22568780.

18. okt. Nr. 1131 2002

Delegering av myndighet til Arbeids- og administrasjonsdepartementet etter lov om tilsyn med elektriske anlegg og elektrisk utstyr § 12 fjerde ledd.

Fastsatt ved kgl.res. 18. oktober 2002 med hjemmel i lov av 24. mai 1929 nr. 4 om tilsyn med elektriske anlegg og elektrisk utstyr § 12 fjerde ledd. Fremmet av Arbeids- og administrasjonsdepartementet. Kunngjort 22. oktober 2002.

1. Myndighet som etter lov av 24. mai 1929 nr. 4 om tilsyn med elektriske anlegg og elektrisk utstyr § 12 fjerde ledd er tillagt Kongen, delegeres til Arbeids- og administrasjonsdepartementet.
2. Vedtaket trer i kraft straks.

18. okt. Nr. 1132 2002

Forskrift om opphevelse av forskrift om autorisasjon av elektroinstallatører og elektromontører som står i elektroinstallatørs stilling.

Fastsatt ved kgl.res. 18. oktober 2002 med hjemmel i lov av 24. mai 1929 nr. 4 om tilsyn med elektriske anlegg og elektrisk utstyr § 12 fjerde ledd. Fremmet av Arbeids- og administrasjonsdepartementet. Kunngjort 22. oktober 2002.

1. Forskrift av 19. september 1975 nr. 8612 om autorisasjon av elektroinstallatører og elektromontører som står i elektroinstallatørs stilling oppheves.
2. Denne forskrift trer i kraft fra 1. januar 2003.

18. okt. Nr. 1133 2002

Forskrift om dommeres sidegjøremål.

Fastsatt ved kgl.res. 18. oktober 2002 med hjemmel i lov av 13. august 1915 nr. 5 om domstolene (domstoloven) § 121e og § 121k. Fremmet av Justis- og politidepartementet. Kunngjort 22. oktober 2002.

Kapittel 1. Alminnelige bestemmelser

§ 1. Denne forskriften gir nærmere regler for dommeres og Domstoladministrasjonens plikter ved godkjenning og registrering av dommeres sidegjøremål, herunder investeringer. Dommere som er tilsatt for én måned eller kortere, omfattes ikke av forskriften.

Kapittel 2. Registrering av sidegjøremål

§ 2. Investeringer som representerer eierinteresser i bestemte selskaper skal registreres dersom dommerens investeringer på investeringstidspunktet overstiger kr 200.000 eller eierskapet overstiger 10%.

§ 3. Den som ved utnevning eller tilsetning som dommer innehar registreringspliktige sidegjøremål, skal melde fra senest innen én måned etter utnevningen eller tilsetningen, eller senest innen to måneder dersom dommeren innehar sidegjøremål som det må søkes om godkjenning for, jf. domstoloven § 121c.

§ 4. Dommeren skal melde fra innen én måned etter at et løpende sidegjøremål er avsluttet, herunder en investering er opphørt. Det samme gjelder dersom varigheten av et tidsbegrenset sidegjøremål endres med mer enn én måned i forhold til det som er opplyst etter domstoloven § 121g første ledd nr. 4.

§ 5. Opplysninger om siste stilling før utnevning eller tilsetning som dommer må meldes til Domstoladministrasjonen innen én måned etter utnevningen eller tilsetningen.

§ 6. Domstoladministrasjonen skal av eget tiltak slette et registrert sidegjøremål når dommeren går av med pensjon eller slutter av andre grunner. Det samme gjelder der det er gått tre år etter at sidegjøremålet ble avsluttet eller investeringen opphørte. Dommeren skal varsles skriftlig og senest to uker før sidegjøremålet slettes.

§ 7. Domstoladministrasjonen kan etter søknad gjøre unntak fra registreringsplikten dersom sterke personvern hensyn taler for det. Domstoladministrasjonens vedtak kan ikke påklages.

Kapittel 3. Godkjenning av sidegjøremål

§ 8. Søknad om godkjenning av sidegjøremål skal avgjøres så raskt som mulig og senest to uker etter at søknaden er mottatt. Dersom søknaden ikke er avgjort innen fristens utløp, anses godkjenning for gitt. Dersom domstolleder nekter godkjenning, kan vedtaket påklages til Domstoladministrasjonen.

Det er ikke nødvendig å søke om ny godkjenning ved forlengelse av et sidegjøremål som tidligere er godkjent.

§ 9. Den som ved utnevning eller tilsetning som dommer innehar sidegjøremål som er godkjenningspliktige etter domstoloven § 121c, må søke om godkjenning senest en måned etter utnevningen eller tilsetningen.

§ 10. Dommeren plikter selv å sørge for nødvendig registrering av sidegjøremål som er godkjent.

Kapittel 4. Ikrafttredelses- og overgangsbestemmelser

§ 11. Forskriften trer i kraft 1. november 2002. Registrerings- og godkjenningsplikten etter § 3, § 5 og § 9 inntre likevel ikke før 1. mars 2003. Det samme gjelder registreringsplikten etter domstoloven § 121g.

Sidegjøremål som avsluttes før 1. mars 2003 er ikke registreringspliktige etter reglene i domstoloven § 121e eller forskriften her.

Sidegjøremål som krever godkjenning etter domstoloven § 121c, men som dommeren innehar før 1. mars 2003, anses som godkjent. Regelen i § 8 annet ledd gjelder likevel ikke for disse sidegjøremålene, slik at forlengelse av et slikt sidegjøremål anses som nytt sidegjøremål som det må søkes om godkjenning for.

Merknader til forskriften

Merknader til § 1

Bestemmelsene i forskriften supplerer og utfyller reglene om registrering og godkjenning av dommeres sidegjøremål i domstoloven kapittel 6A.

Bestemmelsene i forskriften gjelder dommere i Høyesterett, lagmannsrettene og tingrettene, herunder dommerfullmektiger. Både faste og midlertidige dommere omfattes av forskriften, jf. domstoloven § 121b og § 121c og Ot.prp.nr.44 (2000–2001) side 195, såfremt de er utnevnt eller tilsatt for lengre tid enn én måned. Månedsgrensen

er satt av praktiske grunner, jf. domstolloven § 121g første ledd som setter en månedsfrist for melding om registreringspliktige sidegjøremål til Domstoladministrasjonen. Lekdommere (meddommere, skjønnsmenn etc.) omfattes ikke av forskriften.

Merknader til § 2

For investeringer gjelder det visse begrensninger i registreringsplikten, jf. domstolloven § 121e fjerde ledd. Registreringsplikten gjelder bare for investeringer som representerer eierinteresser i bestemte selskaper. Alle typer selskaper (aksjeselskaper, ansvarlige selskaper, kommandittselskaper, selskaper med delt ansvar m.m.) omfattes så lenge det dreier seg om kapitalplassering der siktemålet er fortjeneste. Begrensningen til eierinteresser i bestemte selskaper innebærer at investeringer i form av bankinnskudd, aksjefond og lignende ikke omfattes. Slike investeringer vil det sjelden knytte seg inhabilitetsgrunner eller særinteresser til, og behovet for registrering er derfor lite.

Registreringsplikten gjelder bare der investeringen overstiger kr 200.000 eller eierandelen overstiger 10%. For mindre investeringer anses habilitetshensynet tilstrekkelig ivare tatt gjennom varslingsplikten etter domstolloven § 113. Det er investeringens størrelse på investeringstidspunktet som er avgjørende for om investeringen skal registreres. Kurssvingninger i ettertid er uten betydning for registreringsplikten.

Dersom dommeren har investert i selskapet tidligere, må verdien av de tidligere investeringene regnes med. Det er tidspunktet for den nye investeringen som skal legges til grunn når verdien av de tidligere investeringene skal fastsettes. Det vil si at dersom dommeren eier aksjer som er verdt 170.000 kroner på det tidspunkt han eller hun investerer ytterligere 50.000 kroner i samme selskap, skal de samlede investeringene registreres. Om aksjene var verdt bare 100.000 kroner da dommeren i sin tid kjøpte dem, er uten betydning. Det motsatte vil gjelde dersom aksjekursen går ned slik at den samlede verdi på investeringstidspunktet er mindre enn 200.000 kroner.

Der dommeren tidligere har registrert en investering i et selskap, skal nye investeringer i samme selskap registreres uansett størrelse, såfremt de samlede investeringene på tidspunktet for den nye investeringen overstiger 200.000 kroner eller eierskapet overstiger 10%.

Erverv ved arv og gave vil også omfattes av registreringsplikten etter denne bestemmelsen. Det vil være verdien ved arvelaters død, dersom boet skiftes privat, eller på utlodningstidspunktet dersom det skiftes offentlig, som vil være avgjørende for om registreringsplikten inntreffer. For gaver vil verdien på tidspunktet da gaven ble gitt, være avgjørende.

Ved melding til Domstoladministrasjonen om registreringspliktige investeringer, skal dommeren oppgi navn og adresse for det selskap som den enkelte investering er foretatt i, jf. domstolloven § 121g tredje ledd. Den enkelte investerings nøyaktige størrelse skal ikke registreres. Spørsmål om størrelsen bør eventuelt besvares av dommeren selv i forbindelse med en konkret sak der dette kan ha betydning for dommerens habilitet, se Ot.prp.nr.44 (2000–2001) side 198.

Merknader til § 3

Bestemmelsen gjelder for nyutnevnte eller nytilsatte dommere som innehar registreringspliktige sidegjøremål, herunder investeringer, jf. domstolloven § 121e og forskriften § 2, når de utnevnes eller tilsettes. Disse skal melde fra til Domstoladministrasjonen om sidegjøremålene snarest mulig og senest innen én måned etter utnevning- eller tilsetningsdato. Dersom sidegjøremålet er godkjenningsspliktig etter domstolloven § 121c, er fristen to måneder. Den lengre fristen er satt for å gi dommeren tid til å søke om godkjenning, jf. forskriften § 9. To-månedersfristen gjelder i slike tilfelle også for de sidegjøremålene som det ikke er nødvendig å søke om godkjenning for.

For dommere som påtar seg et registreringspliktig sidegjøremål etter at de er tilsatt eller utnevnt som dommere, er fristen for å melde dette til Domstoladministrasjonen én måned etter at de påtok seg sidegjøremålet, jf. domstolloven § 121g.

Merknader til § 4

Etter domstolloven § 121g nr. 4 skal tidspunktet og varigheten av sidegjøremålet registreres. Mange sidegjøremål er imidlertid løpende, og for investeringer vil det sjelden være snakk om en på forhånd bestemt varighet. Hvis varigheten ikke er fastlagt, må Domstoladministrasjonen underrettes når sidegjøremålet avsluttes eller investeringen opphører, jf. første punktum. Dommeren må også sende melding til Domstoladministrasjonen dersom det viser seg at sidegjøremålet avsluttes mer enn én måned før eller senere enn tidligere meldt, jf. annet punktum, for eksempel ved gjenvalg som styremedlem etc. På denne måten sikres at Domstoladministrasjonen har riktige tidspunkter å gå ut i fra når treårsfristen for sletting av sidegjøremålet skal beregnes, jf. domstolloven § 121g annet ledd og forskriften § 6.

Merknader til § 5

Opplysninger om siste stilling før utnevning eller tilsetting som dommer, jf. domstolloven § 121e første ledd annet punktum, skal meldes til Domstoladministrasjonen senest én måned etter at dommeren ble utnevnt eller tilsatt. For dommere som er tilsatt eller utnevnt på tiden for forskriftens ikrafttredelse eller som tilsettes eller utnevnes før 28. februar 2003, gjelder fristreglene i § 11.

Merknader til § 6

Regelen i første punktum gjelder i de tilfelle der dommeren avslutter sin dommergjerning. For embetsdommere vil dette være aktuelt der dommeren søker om avskjed, enten ved oppnådd aldersgrense eller for å gå over i annen stilling. Regelen vil ikke gjelde i de tilfelle der dommeren er innvilget permisjon fra dommervirksomheten, eller i de tilfelle der en pensjonert dommer umiddelbart fortsetter sin dommervirksomhet som ekstraordinær dommer eller konstituert dommer etter reglene i domstoloven § 55f.

Treårsfristen i annet punktum knytter seg til avslutningen av sidegjøremålet og ikke når sidegjøremålet ble registrert. Fristen må beregnes ut i fra de tidspunkter dommeren har oppgitt etter domstoloven § 121g første ledd nr. 4 og forskriften § 4.

Domstoladministrasjonen skal slette sidegjøremålet av eget tiltak, og varsle dommeren skriftlig senest to uker før sletting skjer. På denne måten får dommeren anledning til å melde fra dersom sletting likevel ikke skal skje, for eksempel fordi dommeren ikke har meldt fra om at varigheten av sidegjøremålet er forlenget, jf. § 4 annet punktum.

Merknader til § 7

Domstoladministrasjonen kan gjøre unntak fra registreringsplikten der denne vil medføre brudd på tunge personvern hensyn. Dette vil kun være aktuelt i spesielle unntakstilfelle og vanligvis bare i forbindelse med verv og lignende i politiske partier, trossamfunn, interesseforeninger eller ideelle foreninger. Det gjøres i denne sammenheng oppmerksom på at opplysninger om politisk, religiøs eller filosofisk oppfatning anses som sensitive personopplysninger etter personopplysningsloven § 2. Selv om det er adgang til å behandle sensitive personopplysninger der det er fastsatt i lov, jf. personopplysningsloven § 9, kan man i forbindelse med slike opplysninger tenke seg situasjoner der personvern hensynet bør veie tyngre enn hensynet til registreringsplikten.

Verv i ideelle foreninger med færre enn 100 medlemmer er for øvrig allerede unntatt fra registreringsplikten, jf. domstoloven § 121e annet ledd nr. 2.

Domstoladministrasjonens vedtak kan ikke påklages, jf. annet punktum og domstoloven § 121d.

Merknader til § 8

I utgangspunktet er Domstoladministrasjonen godkjenningsmyndighet, jf. domstoloven § 121d, men denne myndigheten kan delegeres til domstolleder. Dette vil særlig være aktuelt hvis omfanget av søknader om godkjenninger blir stort eller dersom det er mindre viktige eller lite prinsipielle saker som skal vurderes, jf. Ot.prp.nr.44 (2000–2001) Om lov om endringer i domstoloven m.m.

Siden dommere ofte vil ha korte frister å forholde seg til når de spørres om å påta seg verv eller andre sidegjøremål, er det viktig at søknadene om godkjenning behandles raskt. Det følger av første ledd første punktum at søknadene skal avgjøres senest innen to uker etter at de er mottatt. Dersom Domstoladministrasjonen eller domstolleder ikke overholder denne fristen, er sidegjøremålet å anse som godkjent, jf. første ledd annet punktum.

Dersom vedtaket er truffet av domstollederen, har dommeren full klagerett. Klagefristen er tre uker fra det tidspunkt dommeren er underrettet om vedtaket, jf. forvaltningsloven § 29. Domstoladministrasjonens vedtak kan ikke påklages, jf. domstoloven § 121d annet ledd. Det er altså ikke klageadgang til Domstoladministrasjonens styre.

Når det gjelder skjønnet som godkjenningsmyndigheten skal utvise ved vurderingen av om godkjenning skal gis, vises til Ot.prp.nr.44 (2000–2001) Om lov om endringer i domstoloven m.m. side 195 flg. Domstoladministrasjonens styre vil for øvrig gjennom retningslinjer kunne veilede administrasjonen om hvordan godkjenningspraksis bør være.

Det er ikke noe i veien for at en dommer kan søke om å få godkjent et sidegjøremål på forhånd, dvs. før dommeren påtar seg eller tiltrer sidegjøremålet.

Det er ikke nødvendig å søke om ny godkjenning ved forlenget varighet av et sidegjøremål som tidligere er godkjent, for eksempel ved gjenvalg som styremedlem etc., jf. annet ledd. Slik forlengelse må imidlertid meldes til Domstoladministrasjonen iht. regelen i § 4 annet punktum. Regelen i § 8 annet ledd gjelder for øvrig ikke for sidegjøremål som dommeren innehar før 1. mars 2003. Se nærmere § 11 tredje ledd og merknadene til denne.

Merknader til § 9

Bestemmelsen gjelder nye dommere som innehar godkjenningspliktige sidegjøremål når de utnevnes eller tilsettes. Dommerne må i slike tilfelle søke om godkjenning for disse sidegjøremålene innen én måned etter utnevning- eller tilsettingsdatoen.

Merknader til § 10

Selv om dommeren har søkt om og fått godkjenning av et sidegjøremål, må dommeren selv sørge for at sidegjøremålet registreres dersom han eller hun påtar seg sidegjøremålet og det er registreringspliktig. Domstoladministrasjonen har ingen plikt til på eget initiativ å registrere sidegjøremål som det gis godkjenning til.

Merknader til § 11

Første ledd annet punktum innebærer at registreringspliktige sidegjøremål, herunder investeringer, som dommeren innehar på tidspunktet for forskriftens ikrafttredelse, eller som han eller hun påtar seg i tidsrommet 1. november 2002 til 28. februar 2003, ikke trenger å meldes til Domstoladministrasjonen før 1. mars 2003. Som en naturlig konsekvens av dette er heller ikke sidegjøremål som avsluttes innen 1. mars 2003 registreringspliktige, jf. annet ledd.

Dommeren trenger ikke søke om godkjenning av sidegjøremål som han eller hun har påtatt seg før 1. mars 2003, jf. tredje ledd første punktum. Plikten til å søke om godkjenning etter domstoloven § 121c gjelder sidegjøremål dommeren påtar seg etter denne dato. Slike sidegjøremål må imidlertid registreres, dersom de ikke avsluttes før 1. mars 2003. Dersom det er aktuelt å forlenge varigheten av slike sidegjøremål, for eksempel ved gjenvalg som styremedlem, anses dette som et nytt sidegjøremål som det må søkes om godkjenning for, jf. tredje ledd annet punktum. Regelen i § 8 annet ledd gjelder altså ikke for sidegjøremål som dommeren innehar før 1. mars 2003.

18. okt. Nr. 1134 2002

Instruks for behandling av polarsaker og for Det interdepartementale polarutvalg (polarutvalgsinstruksen).

Fastsatt ved kgl.res. 18. oktober 2002 med hjemmel i Kongeriget Norges Grundlov av 17. mai 1814 § 12. Fremmet av Justis- og politidepartementet. Kunngjort 22. oktober 2002.

I

1. Norsk virksomhet i polarområdene (Arktis med Svalbard og Antarktis) stiller ofte de enkelte administrasjonsgrener overfor problemer som ikke er til stede i fagsaker som gjelder fastlands-Norge. Polarområdene har også en politisk betydning som gjør det nødvendig å se de enkelte fagetaters virksomhet i disse områder i sammenheng og i et bredere perspektiv.
2. Ansvar, oppgaver og saksbehandlingsrutiner i denne instruks er fastsatt på bakgrunn av Stortingets behandling av St.meld.nr.9 (1999–2000) Svalbard hvor Utenrikskomiteen i Innst.S.nr.196 (1999–2000) anmodet om at Polarutvalgets stilling ble styrket for å sikre den nødvendige styring og samordning av sentraladministrasjonens behandling av svalbardsaker og andre polarsaker. Rutinene bygger i det vesentlige på tidligere ordninger, men er endret i tråd med ønsket om å understreke og styrke oppgaver i forhold til samordning av budsjettmidler og koordinering av fagsaker med nærings-, miljø-, ressurs-, polarforsknings-, sikkerhets- eller utenrikspolitisk betydning.
3. Ved kgl.res. av 6. januar 1965 nr. 3451 ble det opprettet et koordinerende og konsultativt organ for sentraladministrasjonen ved behandlingen av svalbardsaker, Det interdepartementale svalbardutvalg. Ved kgl.res. av 6. august 1971 nr. 3434 ble utvalgets virkeområde utvidet til de øvrige polarområder. Samtidig ble utvalgets navn endret til Det interdepartementale polarutvalg (Polarutvalget). I 1979 fastsatte regjeringen detaljerte rutiner for utvalgets arbeid. Disse danner et utgangspunkt for og er delvis innarbeidet i foreliggende retningslinjer.

II

1. Utvalget har følgende sammensetning: Utvalget består av en representant for følgende departementer og institusjoner:
 - Finansdepartementet
 - Fiskeridepartementet
 - Justis- og politidepartementet
 - Miljøverndepartementet
 - Nærings- og handelsdepartementet
 - Samferdselsdepartementet
 - Utdannings- og forskningsdepartementet
 - Utenriksdepartementet
 - Statsministerens kontor
 - Norsk Polarinstitutt
 - Sysselmanen på Svalbard.
2. Utvalget ledes av justisministeren. Justisdepartementets polaravdeling oppnevner utvalgets representanter og vararepresentanter etter forslag fra de ulike instanser. Ved oppnevningen skal det vektlegges at vedkommende er på et høyt nivå og/eller har særlig innsikt i polarsaker. Statssekretærene i de departementer som er medlem i utvalget, skal jevnlig delta i utvalgets møter.
3. Når utvalget behandler en sak som hører under et departement, etat eller annen instans som ikke er representert i utvalget, kan Justisdepartementets polaravdeling innkalle representanter herfra. Også andre embets- eller tjenestemenn tilkalles til utvalgets møter når det er nødvendig eller ønskelig.

III

1. Polarutvalgets sekretariat er lagt til Justisdepartementets polaravdeling, som ved siden av sine fagsaker i polarområdene (blant annet sysselmansbestillingen og Svalbardbudsjettet) har et særlig ansvar for koordineringen av sentraladministrasjonens behandling av polarsaker.
2. Polarutvalget og Polaravdelingen i Justisdepartementet har følgende oppgaver i forhold til andre departementer i saker som gjelder polarområdene:

- a) koordinering av sentraladministrasjonens saksbehandling og avgjørelser, herunder samordning av budsjettsaker. Finansdepartementets arbeid, rolle og ansvar knyttet til budsjettsaker skal ikke påvirkes;
 - b) langtidsplanlegging og langtidsbudsjettering;
 - c) rådgiving overfor andre departementer med underliggende etater;
 - d) å ta initiativ overfor andre departementer til behandling og utredning av konkrete og/eller generelle spørsmål;
 - e) drøfte forhold som angår forvaltningen av statens eierinteresser på Svalbard, med sikte på vurdering opp mot andre viktige hensyn i norsk svalbardpolitikk før avgjørelse treffes i vedkommende fagdepartement.
3. I saker som gjelder polarområdene, skal departementene med underliggende etater underrette Justisdepartementets polaravdeling om alle saker som ikke er av rent ekspedisjonsmessig og rutinemessig karakter på et så tidlig tidspunkt som mulig under saksbehandlingen. Spesielt fremheves at det skal gis underretning om planlagte disponeringer av budsjettmidler til tiltak og virksomhet i polarområdene. På tidspunkter nærmere fastsatt av Polarutvalget skal de ulike departementer orientere om arbeidet med det årlige budsjettforelegg.
4. I saker som gjelder polarområdene, skal departementene med underliggende etater forelegge for Justisdepartementets polaravdeling:
- a) alle forslag om nye lover eller forskrifter for Svalbard, Jan Mayen eller de norske biland i Antarktis før de sendes ut på høring. Det samme gjelder forslag om å utvide eller endre gjeldende lover og bestemmelser til disse områdene.
 - b) saker som gjelder betydelige verdier eller interesser og saker som kan ha politiske sider og derfor bør ses i et helhetlig perspektiv før avgjørelse treffes. Dette gjelder særlig i tilfeller hvor det er av utenriks-, miljø-, nærings-, ressurs-, forsknings- eller sikkerhetspolitisk betydning at saken koordineres mellom de ulike departementer og etater før avgjørelse treffes. Spesielt nevnes at saker vedrørende statlig eierskap som kan ha slik betydning, skal forelegges Justisdepartementets polaravdeling.
 - c) andre viktige saker som volder begrunnet tvil med hensyn til faktiske forhold, rettsspørsmål eller andre vurderinger som må foretas.
5. Justisdepartementets polaravdeling underretter og forelegger saken for Polarutvalget.
6. At polarsaker forelegges for Polarutvalget, endrer ikke vedkommende fagdepartements avgjørelsesmyndighet og vedkommende fagstatsråds konstitusjonelle ansvar for avgjørelsen. Formålet med slik foreleggelse er å sikre at utvalget får nødvendig informasjon og kan drøfte sakene før avgjørelse treffes i vedkommende fagdepartement. Men hvis et fagdepartement vil avgjøre saken i strid med Justisdepartementets eller Polarutvalgets uttalelse, skal saken forelegges regjeringen. Dersom Polarutvalget finner det hensiktsmessig, kan det avgi en skriftlig uttalelse til vedkommende fagdepartement.
7. Det er overlatt til Justisdepartementet å gi eventuelle ytterligere retningslinjer for det praktiske opplegg av koordineringsvirksomheten.

IV

Instruksen trer i kraft straks.

Rettelser.

Det som er rettet er satt i kursiv.

Nr. 9/2002 s. 970 (i forskrift av 29. juni 2002 nr. 765 om endring i forskrift av 19. november 2001 nr. 1296 om forbud mot å fiske norsk vårgytende sild i fiskevernsonen ved Svalbard i 2002).

§ 3 første ledd skal lyde:

Fartøy fra land som har adgang til å fiske norsk vårgytende sild i norske fiskerijurisdiksjonsområder, kan uten hensyn til forbudet i § 2 fra 7. juni og frem til 1. oktober 2002 drive fiske etter norsk vårgytende sild innenfor et område avgrenset av rette linjer mellom følgende posisjoner:

1. N 74° 04,73' Ø 19° 05,76'
2. N 76° 00' Ø 17° 41,77'
3. N 76° 30' Ø 14° 00'
4. N 77° 00' Ø 12° 15'
5. N 77° 00' Ø 02° 50,5'

Videre langs yttergrensen for fiskevernsonen ved Svalbard til posisjon

6. N 72° 10,46' Ø 10° 18,42'

Videre langs yttergrensen for Norges økonomiske sone til posisjon 1.

Nr. 9/2002 s. 1068–1069 (i forskrift av 9. juli 2002 nr. 833 om endring i forskrift av 19. november 2001 nr. 1296 om forbud mot å fiske norsk vårgytende sild i fiskevernsonen ved Svalbard i 2002).

§ 3 første ledd skal lyde:

Fartøy fra land som har adgang til å fiske norsk vårgytende sild i norske fiskerijurisdiksjonsområder, kan uten hensyn til forbudet i § 2 fra 7. juni og frem til 1. oktober 2002 drive fiske etter norsk vårgytende sild innenfor et område avgrenset av rette linjer mellom følgende posisjoner:

1. N 74° 04,73' Ø 19° 05,76'
2. N 76° 00' Ø 17° 41,77'
3. N 76° 30' Ø 14° 00'
4. N 77° 00' Ø 12° 15'
5. N 78° 00' Ø 09° 55'
6. N 79° 00' Ø 09° 00'
7. N 79° 00' V 03° 29'

Videre langs yttergrensen for fiskevernsonen ved Svalbard til posisjon

8. N 72° 10,46' Ø 10° 18,42'

Videre langs yttergrensen for Norges økonomiske sone til posisjon 1.

Nr. 10/2002 s. 1237 (i forskrift av 4. juni 2002 nr. 926 om endring i forskrift av 16. oktober 1991 nr. 853 om beredskapsfartøy).

§ 8 første og annet ledd skal lyde:

(1) Intakt stabilitet og stabilitet i skadet tilstand, herunder vannrette skott skal oppfylle bestemmelsene i § 31 i den til enhver tid gjeldende forskrift om bygging av lasteskip.

(2) Ved beregning av stabilitet i skadet tilstand, benyttes skadedefinisjoner for forsyningskip (jf. § 31 i den til enhver tid gjeldende forskrift om bygging av lasteskip) med følgende unntak:

- a) Vertikal skade i skadeområdet regnes fra fartøyets bunn til 2 meter over sommerlastelinjen (uten trim).
- b) Eventuelle dekk i skadeområdet skal antas skadet.

Nr. 12/2002 s. 1466 (i forskrift av 4. juni 2002 nr. 1005 om endring i forskrift av 23. desember 1999 nr. 1529 om sikkerhetsstyringsystem for passasjerskip).

§ 15 skal lyde:

Forsettlig eller uaktsom overtredelse av denne forskriften straffes med bøter eller med fengsel inntil 3 måneder i henhold til Almindelig borgerlig Straffelov (Straffeloven) av 22. mai 1902 nr. 10 § 416, jf. § 48a og § 48b.

Nr. 12/2002 s. 1468 (i forskrift av 4. juni 2002 nr. 1014 om endring i forskrift av 14. februar 1995 nr. 382 om verne- og miljøregler og permisjon ved svangerskap, fødsel og adopsjon).

Endringen i forskriftens tittel var ved en inkurie utelatt. Forskriftens tittel skal lyde:

Forskrift om permisjon ved svangerskap, fødsel, adopsjon mv.

Nr. 12/2002 s. 1540 (i forskrift av 4. juni 2002 nr. 1074 om endring i forskrift av 15. juni 1987 nr. 507 om sikkerhetstiltak m.m. på passasjer-, lasteskip og lektere).

§ 14 første ledd bokstav c annet punktum skal lyde:

For eksisterende skip uten slik godkjenning, vises det til i Sjøsikkerhetskonsensjonen (SOLAS 1974), kapittel VI, del C, regel 9.2.

Oversikt over rettelser som er inntatt i 2002-årgangen

År	Feil i hefte nr.	Side	Gjelder	Se rettelse i nr.
2000	26	2419	Forskrift nr. 1135	2
2001	4	437	Forskrift nr. 340	2
2001	15	1961	Forskrift nr. 1451	11
2001	15	2090	Forskrift nr. 1451	3
2001	16	2204	Vedtak nr. 1485	3
2001	16	2230	Forskrift nr. 1495	1
2001	17	2375	Forskrift nr. 1588	2
2001	17	2305	Forskrift nr. 1541	1
2001	17	2354	Forskrift nr. 1577	11
2001	17	2383	Forskrift nr. 1600	9
2001	17	2408	Forskrift nr. 1602	9
2001	17	2428	Forskrift nr. 1614	3
2002	1	23	Forskrift nr. 1621	7
2002	1	108	Forskrift nr. 57	2
2002	2	246	Forskrift nr. 135	6
2002	2	275	Forskrift nr. 177	3
2002	3	404	Forskrift nr. 313	11
2002	3	412	Forskrift nr. 324	9
2002	4	440	Forskrift nr. 358	5
2002	4	480	Forskrift nr. 375	5
2002	4	481	Forskrift nr. 375	5
2002	5	562	Forskrift nr. 422	9
2002	5	641	Forskrift nr. 511	7
2002	5	641	Forskrift nr. 511	11
2002	6	664	Lov nr 32	10
2002	6	754	Forskrift nr. 565	11
2002	7	818	Forskrift nr. 645	9
2002	7	825	Forskrift nr. 650	9
2002	7	834	Vedtak nr. 658	11
2002	9	970	Forskrift nr. 765	13
2002	9	1066	Vedtak nr. 829	11
2002	9	1068-1069	Forskrift nr. 833	13
2002	9	1086	Forskrift nr. 864	11
2002	10	1237	Forskrift nr. 926	13
2002	12	1466	Forskrift nr. 1005	13
2002	12	1468	Forskrift nr. 1014	13
2002	12	1540	Forskrift nr. 1074	13

B-blad

Returadresse:

Lovdata
Postboks 41 Sentrum
N-0101 Oslo

NORSK LOVTIDEND

Avd. I Lover og sentrale forskrifter
Avd. II Regionale og lokale forskrifter

Utgiver: Justis- og politidepartementet
Redaksjon: Stiftelsen Lovdata

Manuskripter for kunngjøring

Manuskripter sendes i ett eksemplar med kunngjøringsskjema til Lovdata:

Med E-post: ltavd1@lovdata.no for avdeling I
ltavd2@lovdata.no for avdeling II

Elektronisk: Se Lovdatas hjemmesider (www.lovdata.no).

Med post: Norsk Lovtidend
Postboks 41, Sentrum
0101 Oslo

Bestilling av abonnement

Med post: Samme adresse som over.
Elektronisk: Se Lovdatas hjemmesider.

		Norge	Norden	Verden
Abonnement koster for	Avd. I	kr 970	kr 1330	kr 1490
	Avd. I og II	kr 1220	kr 1750	kr 1990

Innholdet i heftene vil bli kunngjort fortløpende på Lovdatas hjemmesider – www.lovdata.no
- også en versjon av den trykte utgaven av heftet i PDF-format vil være tilgjengelig.
På de samme sidene finnes ajourførte versjoner av lovene og sentrale og lokale forskrifter.

Samlemapper: Det vil bli sendt ut etiketter for bruk på ringpermer.

Alle andre henvendelser om Norsk Lovtidend kan rettes til:

Lovdata
Postboks 41, Sentrum
0101 Oslo

Tlf. 23 35 60 00
Faks 23 35 60 01
E-post: lovtid@lovdata.no